

ГЮНТЕР КРУПКАТ КОРАБЪТ НА ОБРЕЧЕНИТЕ ГИБЕЛТА НА „ТИТАНИК“

Превод от немски: Вилхелм Филипов, 1970

chitanka.info

ГЛАВА ПЪРВА

*На 17 февруари пресата съобщи следното:
„Екипажът на американски патрулен кораб,
кръстосващ водите, където се придвижват
ледените планини, намери странна находка...“.*

НАХОДКАТА

Свеж бриз бразди океана. Мъртвото вълнение отмина големия пясъчен нанос пред Нюфаундленд бавно и спокойно. Малки, бурни вълни шибат с пръските си кораба откъм наветрената страна.

Небето с няколко проскубани бели облачета е като издухано, грейнало в синева до хоризонта. Време, което рядко се среща по тези ширини на Северния Атлантически океан.

Морякът Пат смята, че това е така, защото днес е рожденият му ден. Хлапакът има вече зад гърба си деветнадесет жизнерадостни години.

— Продължавай по същия начин! Някой ден от теб сигурно ще излезе моряк — каза заранта старикът, да, точно така каза!

Пат се протяга в леглото и се наслаждава на свободните от вахта часове. С кръстосани под главата ръце, с полузатворени очи той се унася в дрямка и от време на време се замечтава. Е, за какво ли може да мечтае? За стройни момичета, разбира се. Би трябвало човек да е в отпуск, на сушата. И тъкмо на днешния ден трябваше да започне смяната му!

Той рита с крак дъното на горната койка.

— Дейв!

— Е? — изгрухтява глас, проскърцват дъски. Една тежка снага се обръща на другата страна.

Пат замислено посяга към смачкан пакет „Олд Вирджиния“ и с протегнати напред устни измъква цигара.

— Колко време ще останем в открито море? Четири дни?

— Точно!

— Проклятие!

В червената лапа на Пат проблясва запалка, два пъти, три пъти. Стройните момичета се полюляват в синкавия дим.

Корабът леко следва движенията на вълните. Корабната машина боботи еднообразно, с половин сила. Стените проскърцват под напора на океана и вятъра. Откъм мостика прозвучават три двойни удара от корабната камбана. Шест часът! Още един час до смяната.

Внезапно ритъмът на моторите се променя. Ударите на буталата зачестяват.

Пат надига глава. На масата прозвънтява чаша.

— Дейв, чуваш ли? — извиква Пат нагоре. Преди още другият да отговори, проехтят сигналните свирки. Всички на палубата!

За миг пред носа на Пат се полюляват два моряшки ботуша. Сетне Дейв се стрелва от леглото надолу.

Наведен, той забива юмруци в бедрата си и намигна на Пат.

— Лорде, измъквай се от леглото на мечтите! Я виж каква радостна изненада за рождения ти ден. Старикът положително го е измислил специално в твоя чест.

— Дръж си човката! — Пат ругае и търси кепето си всред завивките.

Патрулният кораб с грохот фучи над пенестите гребени на вълните. Ледените пръски обливат лицата на малобройната дружина, строена пред мостика. Вятърът яростно дърпа косите и панталоните им.

Пат се оглежда. Зад кораба в морето потъва нос Рейс. На хоризонта, вдясно от кораба се полюшват черни точки — риболовна флотилия в богатите на риба води пред Нюфаундленд.

Пред кораба обаче от пенливите вълни израства странно видение. То приковава погледа, той не може да се откъсне от него, мислите се насочват към някоя страна на чудесата.

Със своите кули, бойници и сводове то се извисява над океана като приказан замък от зеленикавобял мрамор, заграден от искрящата огърлица на силния прибой. По върховете му, тридесет метра над морето, се развяват знаменца от мъгла.

Ледена планина! Родена от глетчерите на Гренландия, тя величествено се отправя на юг.

Капитанът сваля далекогледа от очите си и казва на рулевия, който все още наблюдава възхитителната картина:

— Няма никакво съмнение! Това е тя! Току-що съобщиха за нея. — Неговият пръст се плъзва по регистрационната табела на международната предупредителна служба. — Регистрирана под номер седемдесет и седем. С три звезди!

Рулевият отмества кепето си към тила.

— Опасна вещица.

— Погледнете приборя, рулеви. Подводен лед, дълъг километри. Не бих искал да срещна нощем подобна камара... без радар и с някой сънльо на мачтата. — Той се навежда през нока. — Хей, момчета! Най-сетне я пипнахме. Така ще ѝ бръкнем в пазвата, че ще ѝ мине мерака да витае като някакъв призрак. Голямата лодка с взривьорите готова за пускане във водата!

Моряците се разтичват във всички посоки. Прозвучават свирки, заповеди, проехтява звънът на машинния телеграф. Чевръсти ръце се хващат на работа, всяко тяхно движение е отмерено и точно.

Дейв се хили, когато скача след Пат в лодката, а тя с пронизително скърцане полита към водата.

— Познах ли? Всичко само в твоя чест.

Въжетата се освобождават, моторът забучава.

Откъм подветрената страна лодката бавно си пробива път към белия гигант през налитащите вълни. Петима мъже се прикриват зад защитното стъкло.

Привързани един за друг с въжета, с помощта на кирки и железни шипове на обувките взривьорите започват изкачването. Техните другари шеговито ги наричат морски планинари. Задъхвайки се, те мъкнат на гърба си съоръженията за взривяване. Зад тях се влачат тръбопроводите на сондите.

Пат изпитва голямо удоволствие при изкачването на ледените планини, независимо че това е свързано с напрежение и опасности. Най-сетне едно разнообразие в монотонното ежедневие на живота в открито море, една възможност чрез трудно изпитание човек да провери силите си върху тези гладки като огледало ледени стени!

Той пръв стига до една площадка, изправя се на нея с широко разтворени крака, размахва ръце и надава тържествуващ рев. Двадесет метра по-долу лодката се люлее в подножието на ледената планина в един залив, под който проблясва лазурносинкав лед. Малко по-далеч патрулният кораб дрейфува между гребените на вълните.

Ето че и другите стъпват на площадката, те свалят съоръженията от раменете си и изтриват потта от лицата си. Майсторът взривьор Уорик се оглежда и дава нарежданията си. Остриетата на сондите с пукот започват да се връзват в леда. Динамитните патрони се плъзват в отворстията, кабелите се размотават.

Вторият взрив трябва да последва на половин височина. Уорик внимателно оглежда една обширна тераса на ледения замък.

— Пат, пробивай тук! Ти там. А ти на това място. Така, сега ще нарушим спокойствието на тази бледолика вещица. Но в основата на напластения лед ще имаме още доста работа.

— Окей, сега ще ѝ видим сметката. — Пат намества сондата. — Реже се като прясно сирене — се провиква той всред шума.

— Сигурно е нов лед. Това не е на хубаво. — Майсторът взривьор набръчва чело.

— От тази година ли?

Уорик се усмихва.

— Не, но е може би едва на десет, двадесет или тридесет години. Горните пластове съдържат много въздух, те са по-шуплести от стария глетчерен лед и затова доста меки. Внимавайте при пробиването!

— Все ми е... — Пат нема време да довърши изречението. Сондата се изплъзва от ръката му. Разтваря се пукнатина.

— Внимание! — изкрещява Пат на другите.

Уорик скача встрани.

В същия миг се отделя леден блок. Той с грохот полита надолу и няколко секунди по-късно плясва в закипяващата вода.

— Имахме късмет — изръмжава майсторът и се почесва зад ухото. Когато поглежда учуденото лице на Пат, не може да не се усмихне. — Какво става? Да не си открил златна жилка?

Пат стои като прикован и втренчено гледа леда. След това бавно се обръща. Устните му потръпват, очите святкат. Той безмълвно сочи мястото, от което се беше откъснал леденият блок.

Майсторът поклаща глава и пристъпва, приближава се и Дейв. Тримата се взират в тъмния предмет с неясни очертания, който прозира под леда.

Дейв пръв идва на себе си.

— Парче дърво. Друго не може да бъде!

— Че това на дърво ли прилича бе, глупчо? — Пат разменя поглед с майстора.

— Я си подай кирката! — промълвя Уорик. — Това не може да бъде дърво. Изключено. — Той застава на колене и внимателно изстъргва леда. Другите двама с любопитство го следят.

Ето че малка част от продълговатия предмет е освободена. Уорик прекъсва работата.

— Не е дърво. Плат или нещо подобно.

Отново под ударите на острата стомана захвърчават парченца лед. Пат и Дейв затаяват дъх.

Очертанията на тайнствената находка стават все по-ясни. Първо се показва стъпало. След това целият крак, обут в черен панталон!

Дишайки тежко, майсторът взривьор се изправя.

— Момчета! Мислете, каквото си щете, но в тази проклета ледена планина е замръзнал човек. Веднага давайте сондите! Насочвайте внимателно. Не там! — Той чертае с кирката няколко линии. — Тук трябва да пробивате. Да, сега е добре.

Четвърт час по-късно те освобождават ледения блок. Той прилича на стъклен ковчег, в който лежи човек, сякаш е заспал.

Три лица се притискат към леда. В него наистина лежи напълно запазеният труп на мъж, който при настъпването на смъртта трябва да е бил на шестдесет години. Той има гъста посивяла коса и мустаци със сребрист цвят. Но най-странното е, че мъртвецът е облечен само с панталони и риза.

— Дейв, човече, та това е риза от фрак. Дори връзката е още с изряден възел.

— Погледнете копчетата на ризата. Как блестят! Обещавам да глътна капитана и то без да го дъвча, ако това не са истински перли.

— Смешно изглеждат тези дрехи. Никога не съм виждал подобно нещо. Или все пак! Чакайте... Да, разбира се, в киното или в телевизията.

— И не нещо друго, а именно риза от фрак, черен панталон и лачени обувки!

— Корабокрушенец?

— Би трябвало да е минало много време оттогава. Казва ли ви нещо всичко това? На мен не.

— Стига въпроси! — Ръката на Уорик прорязва въздуха. — Няма да отгатнем истината. Но при всички случаи ще го вземем с нас — така както го намерихме. Дайте възетата! Ще спуснем блока надолу.

По-лесно е да се каже, отколкото да се направи. Но след половин час те настаняват ледения блок с трупа в лодката.

Набързо привършват всички приготовления за взривяването.

— Ами ако в леда са замръзнали още мъртъвци? — Изпълнен с неприятно чувство, Пат плъзва поглед по ослепителните пропасти.

Майсторът взривьор повдига рамене.

— Какво да правим? Няма да разкъртваме тази грамада парче по парче, я!

От лодката той възпламенява капсулите. Три взрива прогърмяват над океана. Белият приказен дворец полетява във въздуха. Градушка от ледени късове профучава с трясък надолу.

— Дръжте се здраво! — извиква Уорик. Тежката лодка танцува като орехова черупка над кипящите водни маси.

Взривьорите още веднъж се приближават до леда и поставят мини със закъснител под него. Това нанася последния удар на колоса. Той се разпада с трясък, който заглушава дори детонациите. Отново нагоре изригват фонтани, а в разбушувалата се вода подскачат отломки, които тежат десетки килограми. „Номер седемдесет и седем“ беше престанал да представлява опасност за корабоплаването.

Капитанът ококорва очи, когато лодката се долепва до кораба.

— Какво, по дяволите, мъкнете със себе си? — се провиква той надолу.

— В леда имаше човек, капитане!

— Имало... Какво? Ще ви извия вратовете, ако се опитвате да ме пращате за зелен хайвер!

Уорик отмята брезента и посочва ледения блок.

Сега вече капитанът нищо не казва. И то за дълго време. Приближават се и рулевият, и останалите моряци. Дори машинистите примигват с изцапаните си лица към водата, където вълните люлеят лодката със страшния товар.

Внезапно капитанът изрича километрична ругатня и пропъжда всички, които нямат работа на палубата. След това се втурва към кабината на радиста, изтръгва от ръцете му микрофона и предава сензационното съобщение.

Отговорът гласи: Незабавно курс пристанището!

Междувременно лодката е прибрана на борда. Екипажът здраво привързва покрития с непромокаем брезент леден блок към задната палуба.

Капитанът се приближава.

— Всичко наред ли е? Здраво да закрепите блока!

— Добре, добре, сър!

Дейв ръга Пат в ребрата.

— Щастливецо, да се обзаложим, че ще получиш отпуската си на сушата?

Пат скептично, изпод око поглежда към старика, който тъкмо се обръща и забързва към мостика.

Моторите изревават. Патрулният кораб с пълна пара полита към брега.

В помещението за екипажа цари оживление. Естествено, говори се само за находката. Никой не е в състояние да разгадае тайната. Това продължава, докато капитанът слиза при момчетата и се настанява там. Той е стар морски дявол, врял и кипял по океаните.

— Да, момчета, подобно нещо още не ми се е случвало. Доста ледени планини са се изправяли пред носа на кораба ми. Но такава с мъртвец? Не, човек може да се побърка!

— Интересно, капитане, че мъжът е облечен в такива странни дрехи! Съвсем старомодно.

— Чакайте! Тези обувки с копчета, панталоните, яката на ризата... Точно както по време на Първата световна война, да речем, така около деветстотин и четиринадесета година.

— Чу ли, Дейв — не се сдържа Пат. — Веднага ти го казах: във филмите съм виждал вече подобно нещо.

— Сега остава само да кажете, че този юначага се е разхождал повече от четиридесет години по Атлантика!

— И все пак трябва да е много стара история, бога ми.

Капитанът почесва брадата си, докато другите бърборят един през друг. След това така стоварва юмрук върху масата, че чашите иззвъняват.

— Момчета! Беше през деветстотин и дванадесета, когато „Титаник“... Разбира се! Как не се сетих веднага. Нали сте чували за „Титаник“, как? Не бих могъл да си представя, че има моряк, който да не знае случая с „Титаник“. Ето какво: човекът през онази нощ просто е скочил през борда — така както е бил, в официални дрехи. Свалил е фрака и хайде във водата. Спасил се е върху някоя планина, на нея умрял, замръзнал — и постепенно е бил покрит с лед. Това е решението на загадката. Да стана девственица, ако не е било така. Облеклото, времето... Всичко съвпада съвсем точно!

Дейв поклаща глава и смуква няколко пъти от цигарата.

— Няма що, идеята ви, капитане, е отлична. Човек почти би могъл да повярва. Но оттогава, от случая с „Титаник“ са изминали около четиридесет и пет години. Къде се е била дянала през цялото това време ледената планина? Та нали тези грамади се стопяват в южните води.

— И да, и не. Знаете, че се намираме на границата на района, където дрейфуват айсбергите. Понякога плаващи ледове наистина стигат до тридесет и шестия паралел, но това се случва много рядко. Веднъж, когато кръстосвах с „Ери“ по тези води, преживях подобно нещо. Беше след една сурова зима. Някъде към средата на април, ако не се лъжа. Плувахме сякаш в пералня, толкова гъста беше мъглата, човек едва виждаше вдигнатата пред очите му ръка. Не позволих да увеличат скоростта на коритото над пет възела. Това продължи три дни. След това задуха остър северозападен вятър и сложи край на проклетата мръсотия. И знаете ли какво видях? Ледове до хоризонта!

— Ами, през април!

— Да пукна, ако не е така! За двадесет и четири часа преброихме триста и петдесет айсберга, малки и големи. Един от тях стърчеше почти четиристотин стъпки над водната линия. Представете си само подобно нещо! За щастие това са изключения. По-голямата част от айсбергите нахлуват с Лабрадорското течение откъм Дейвисовия проток. На юг от Нюфаундленд се сблъскват с Голфщрома и тогава се решава съдбата им. Те или прекосяват дълбокото течение и се отправят още по на юг, докато се стопят, или — а това може да се случи тъкмо с по-големите айсберги — Голфщромът ги подхваща и повлича със себе си в североизточна посока през целия Атлантически океан. Пред бреговете на Исландия те лесно могат да попаднат в ледените полета на Гренландия.

— С това пътешествието би свършило.

— На първо време, да.

— Тогава по какъв начин мъртвецът е стигнал до тук?

— Такъв айсберг няма какъде да бърза, нали? Остава си там горе сред ледените полета. Десет, тридесет, четиридесет години... а може би още по-дълго. Но бавничко си пробива път напред. Докато заобиколи южния край на Гренландия и отново го пипне Лабрадорското течение. И ето че околосветското пътешествие пак

може да започне. Тъкмо такъв скитник беше „номер седемдесет и седем“, няма никакво съмнение! Не забравяйте, че по-рано айсбергите нито се проследяваха, нито се регистрираха и само в краен случай се обезвредяваха чрез взривяване. Това започна едва след като „Титаник“... Е да, останалото знаете.

Капитанът става, докосва шапката си за поздрав и с тежки стъпки се отправя нагоре към палубата. Докато гледа морето, където зад вълните като сигнални огньове проблясват останките от белия колос, мислите му се реят из далечното минало.

Той още веднъж пристъпва към тайнствения леден блок, повдига единия край на платнището и се взира в лицето на мъртвеца. 1912 година! Тогава и той беше хлапак като този Пат. За него океанът беше станал вече дом.

1912 година... Корабът „Титаник“... Онази нощ...

Ако този тук би могъл да проговори! Лежи като на диван. Като че ли си почива, преди да облече фрака върху украсената с перли риза, за да заведе дамата си на танци. На бал сред океана... През онази априлска нощ преди четиридесет и пет години.

Какво се беше случило тогава?

ГЛАВА ВТОРА

ПРЕЗ ОНЕЗИ ДНИ

Сивият предпролетен ден потъваше зад планини от натежали дъждовни облаци. От каменните пропасти на британската столица израсна купол от многобагрена светлина, по-висок от кубетата на Сент Паул и Роял Алберт Хул и кулите на величествените прекрасни постройки от стари времена.

Мрежа от светлинни нишки преминаваше през морето от къщи, улици и площади, мостове и докове и достигаше до смълчаните във вечерния здрач паркове и последните улички на Ийст енд, където пламъчетата на фенерите потрепваха от суровия морски вятър.

Безкрайни върволици от пешеходци се промъкваха през главните улици на лондонското Сити между автобуси, автомобили и конски каруци, вървяха край блесналите витрини на пищно обзаведени магазини и препълнени ресторанти, край импозантните фасади на стари търговски къщи и недостъпните за простолюдието клубове, край колонадата на борсовия храм и масивния, изсечен от пясъчник, блок на английската банка; те минаваха край амбулантни търговци и просяци, мрачни странични улички, съмнителни кътчета, където дебнеха порокът и престъплението; край светлина и сянка, блясък и мизерия.

А високо над глухия тътен от безспирна деловитост се губеше самотният камбанен звън на стария достопочтен Биг Бен.

Недалеч от Пикадили-съркъс тълпа любопитни хора се трупаше пред ярко осветената витрина на една корабна агенция. Те протягаха вратове, повдигаха високо децата си и бърбореха един през друг. Дори отминаващите кочияши и кондукторите на автобусите хвърляха бегъл поглед нататък. Имаше опасност движението да се задръсти. Предвидлив полицай застана наблизко на пост.

Две дами, придружени от натоварен с пакети прислужник, напуснаха един от многобройните модни магазини. Те хвърлиха поглед към възбудената тълпа.

— Какво ли има там, майко? — попита по-младата. — Може би разпродажба или някаква лотария?

Майката вдигна лорнета към очите си, огледа подозрително уличната сцена и облеклото на хората, мнозина от които навярно по погрешка бяха попаднали в тази елегантна част на града.

— Не зная, дете мое. Но в никакъв случай не би трябвало да се смесваме с тези хора. — Гласът ѝ звучеше строго.

— Моля те, мамо, да отидем там!

Прислужникът се изкашля.

— Мадам, там е изложен макетът на големия кораб.

— Корабът? Охо! — Младата дама вече беше повдигнала полите си и заситни към навалищата. С неодобрително поклащане на главата майката също се раздвижи. Прислужникът ги последва с отмерени крачки, притискайки по-силно към себе си поверените му пакети.

Зад голяма витрина се виждаше моделът на величествен кораб, дълъг около два метра. Над стройния корпус с няколко редици люкове се издигаха палубите, командният мостик, радиоантените и четирите огромни комина.

Според изложените около макета данни, „кralицата на моретата“ щяла да има двеста и седемдесет метра дължина. Пътниците щели да се разхождат на горната палуба на двадесет метра над водната линия, а още петнадесет метра под нея се слизало в туловището на този великан. Четиридесет и пет хиляди тона вместимост! Най-хубавият и най-големият кораб в света! Британски кораб!

Някой от удивената тълпа подхвана песен: „Властнувай, Британия“... — Други, без разлика в ранг и обществено положение също подеха песента. Властнувай, Британия, господствуй над моретата! Само след няколко дни най-гордият ти кораб ще направи първото си пътешествие през океана, с две хиляди и петстотин човека на борда. Той ще прекоси зеленикавите, прозрачни като стъкло вълни на Атлантика така бързо и сигурно, както никой друг кораб досега. Две хиляди и петстотин човека върху плаващ дворец с невиждан разкош!

Вестникарчетата сновяха по улиците.

— Ивнинг пост! Интервю с Исми, президента на компанията „Уайт стар“! В навечерието на нов рекорд по бързина в Атлантическия океан!?

Хората изтръгваха вестниците от ръцете на продавачите. Рекорд за Англия! Думата летеше от уста на уста. Струпваха се все повече

минувачи, махаха с ръце, обзалагаха се. Полицаят вдигна рамене и се затътри нанякъде.

— О, мамо! Видя ли всичко това? Какъв лукс! Я си представи само: плувни басейни, театър, кафенета, барове, палмови градини. Дори магазини! А от една палуба на друга може да се отива с асансьор. И във всяка каюта има телефон. О, това е божествено. Мечтая за подобно пътешествие — с възторг говореше младата дама по пътя към чакащата ги каляска.

— Казват, че хората предлагат по хиляда фунта за едно място на кораба — подметна многозначително майката.

Този намек не беше в състояние да потисне въодушевлението на дъщерята.

— Мамо, няма нужда да е луксозен апартамент. Бих се задоволила дори с едно местенце в трета класа. Само да присъствавам на това чудо.

— Трета класа ли? Не допускам, че ми говориш сериозно! — И енергичният жест с лорнета означаваше, че е крайно време младата дама да се качи в каляската.

Банковият квартал на ъгъла на Триднидъл стрийт. Двама по-възрастни господи си подават ръка за поздрав.

— Хелю! Как сте?

— Благодаря, добре, а вие?

— Не мога да се оплача. Бяхте ли днес на борсата?

— Не.

— Невиждан хаос, ви казвам! Подобно покачване на курсовете отдавна не е имало.

— Акциите на компанията „Уайт стар“?

— Естествено, нали знаете, новия кораб...

— Чудесна рекламна маневра.

— Реклама ли наричате това? Намирам, че четиридесет и пет хиляди тона са факт, който заслужава внимание.

— Напоследък работите на „Уайт стар“ не вървяха превъзходно. Конкуренцията на германците им създаде много работа. Акциите им се котираха мизерно. А над компанията „Кунард“ няма да се наложат и с този кораб. Единствено тонажът и разкошът не решават въпроса.

— Аз пък ви казвам, че този Исми знае точно какво иска. Корабът ще извоюва Синята лента, а на компанията „Уайт стар“ предстоят големи сделки.

— Ще видим! Между другото, предлагам акции на каменовъглените мини в Йоркшир.

— Въглища? Не се търсят, драги мой. Съветвам ви да ги задържите. Стачките на миньорите няма да продължат дълго, а след това ще се вдигнат акциите.

— Може би наистина би трябвало да се купуват акциите на „Уайт стар“?

— Та нали това казвам и аз! Още не е късно. Но сега ме извинете, много бързам. Хей! — Той спря едно такси и замина с него, като вдигна ръка за поздрав.

Този, който остана, погледна нагоре към една от дъговите лампи, чиято крушовидна част от матово стъкло висеше като синкава луна над улицата и победоносно засенчваше добрите стари газови фенери. Но господинът не виждаше лампата. Пред неговите очи се виждаха цифри, само цифри и пакети от акции. Той смяташе, преценяваше, клатеше одобрително глава. Компанията „Уайт стар“ — от това би могло да излезе добър гешефт!

Пристанищният район още тогава се простираше от Лондон бридж до Гревисенд. Това беше приблизително четиридесет километра. Пристанището никога не спеше. Неговият наситен със сажди въздух трептеше денонощно, разтърсван от симфонията на скърцащи кранове, виещи сирени и свирещи локомотиви. Складовете му непрекъснато поглъщаха стоките, които всеки месец почти две хиляди презокеански кораба изсипваха тук, за да тръгнат с нови стоки по света. Армия от моряци, докери и търговски посредници заливаха по всяко време безбройните пристанищни кръчми около доковете и пристаните.

Под опушения таван на „Старият тюлен“ се напластяваха облаци тютюнев дим и изпарения от коняк. На дългите маси шумяха посетителите, най-вече моряци, които тук превръщаха заплатата си в алкохол. Между тях шетаха леснодостъпни жени, натруфени с евтини накити, а блесналите им очи съзираха всяка изгода.

— Хей, Лиси! Още по една чашка на всички! — извика млад мъж с късо яке и широки панталони на келнерката, която делово

сновеше между масите и тезгяха.

Напетата девойка погледна въпросително към кръчмаря. Той само кимна. Опитът беше изострил погледа му. Той лесно разпознаваше пиячи, които биваха по-щедри, отколкото позволяваше кесията им. Изглежда, че в случая нямаше причина за предпазливост. Равнодушно, с угаснала пура между устните, той плъзгаше по тезгяха пълните чаши към келнерката.

Младият мъж хвърли на масата шепа монети. Момичето с лепенорусите коси, което беше застанало до него, незабавно измъкна с тънки пръсти един флорин, вдигна полите си високо над коленете и скри сребърната монета в едно джобче на комбинезона си.

И в тази компания беше подхванат разговор във връзка със сензацията на деня.

— Корабът е цяло чудо! — извика един. — Да пием за стара Англия!

Младият мъж доближи лицето си до зачервените от алкохола очи на другия.

— Не вдигай толкова шум за това луксозно корито, боцмане!

Другият изграчи злобно:

— Да не би да не си британец?

— Разбира се, че съм. Но с това корито нямам нищо общо. Нека първо покаже на какво е способно.

— Младежо! Четиридесет и шест хиляди коня има в търбуха си. Като нищо ще вдига своите двадесет и шест възела. Проклетите германци нямат вече никакъв шанс да спечелят Синята лента. Това ви казвам аз!

— Закачи си я на врата Синята лента!

Смях разтърси насядалите около масата.

Боцманът яростно измъкна от джоба си вестника „Ивнинг пост“ и зачука с пръсти по тлъстите заглавия.

— Тук е написано! Корабът ще постигне рекорд.

Младият моряк разглеждаше юмруците си. Те имаха такъв вид, като че ли през целия си живот младежът беше къртел камъни с тях.

— И какво ще спечелят такива като мен от цялата тая работа? — запита той. — Аз съм нищожен огняр, боцмане. Дали ще си потроша кокалите при пещите на моя стар, схванат параход, с който докарваме банани, или при котлите на такова невиджано чудо — това е съвсем

без значение. Той вдигна глава и погледна едно широко мъжко лице, с цвят на глина, от което замъглено и примигвайки го гледаха две малки очи. Неволно той запита:

— Нямам ли право?

Този, към когото беше отправен въпросът, изтри с опакото на ръката бирената пяна от брадата си.

— Аз не разбирам много от корабоплаване, но смятам, че имаш право. — Той говореше бавно, разсъдливо, с чужд акцент.

Боцманът го погледна през рамо.

— Сигурно си руснак? — При това той бегло го измери от глава до пети. — Приличаш ми на казак.

— Не съм казак! — се усмихна добродушно другият. — Чех съм. От Кладно. За първи път го чуваш, нали? Няма значение.

Той отново се обърна към моряка.

— Трепал съм се в бохемски, белгийски и английски мини, разбираш ли. Навсякъде едно и също: пребиваш се от работа, пари малко, а след това те изхвърлят. По дяволите всичко!

— Вие миньорите създавате доста работа на господата. В Уелс стачкуват триста хиляди. — Морякът заклати одобрително глава и побутна кутията си с цигари към чеха. — Работа ли търсиш в Лондон?

— Ами, покорно благодаря! Нещо се готви тук. Навсякъде в Европа. Някой ден взаимно ще си строшат главите, германците и англичаните, а знае ли човек и кой още.

— Не е изключено.

— Ето, виждаш ли, това не ми се харесва. Вит Барка не продава кожата си за друг. Утре заминавам за Саутхемптън, а в сряда откъд голямата локва. С големия кораб.

На масата наостриха уши.

— Чувате ли! Взели са го на работа на големия кораб!

— Нищо подобно. Пътувам като пасажер, да, да.

— Охо, ваше високоблагородие сте наредили да ви запазят кабина?

— Апартамент в междинната палуба. С баня и клозет с течаща вода.

Когато смехът утихна, морякът каза:

— Не очаквай прекалено много от страната, в която отиваш.

Усмивайки се под мустак, чехът вдигна ръце и сви мускулите си така, че шевовете на дрехата му изпукаха.

— Знаеш ли, ето, на тях разчитам!

— Желая ти успех, миньоре. Все ще се справиш. — Морякът кимна на момичето с лепенорусата коса. — Хайде, девойче! След три часа трябва да съм на борда.

С кръшна походка момичето го последва в пристанищната уличка. Тук въздухът беше изпълнен с шума от близките докове на Вестиндийската компания, а зад пропуканите къщи клокочеха мързеливите вълни на Темза.

РАЗГОВОР В УЕСТМИНСТЪР

Правителствените здания стояха заглъхнали и празни край потока на вечерното движение между южния бряг и Графалгар-скуер.

Недалеч от кралския парк Сейнт Джеймс от редицата високи прозорци падаше светлина върху оголените клони. Пред портата спря кола. От нея слезе един господин. Той беше приет и придружен до първия етаж.

Прислужникът опъна ръкавиците си, преди да влезе в кабинета на шефа. Помещението се осветяваше от полилей. В стъклените му призми се пречупваха танцуващите пламъчета от огъня в камината. Рафтове с книги покриваха високите стени. От тавана втречено гледаха дебелобузестите ангелчета на щукатурата.

Над камината в пищна рамка висеше портретът на негово величество британския крал. Това беше Георг от династията на Кобург-Гота-Саксонски, петият, който със същото име седеше на трона на островната империя. На прилично разстояние следваше портретът на адмирал Нелсън, чиито морски победи в миналото бяха създали господството на Англия над океаните.

Зад писалището, върху което цареше педантичен ред, седеше господарят на къщата. С монокул на око, той проучваше страниците на обемиста папка. Появата на прислужника не му направи никакво впечатление. Той беше подпрял глава върху пръстите на лявата си ръка, докато с дясната почесваше добре поддържаната си тънка брадичка.

— Сър Брус Исми! — извести прислужникът.

— Добре — последва отривист жест.

Прислужникът се оттегли в преддверието, където чакаше късният гост.

— Негово превъзходителство ви моли да влезете!

Еlegantно облеченият строен мъж бързо прекрачи прага. Неговото бледо голобрадо лице беше непроницаемо, а посивялата му глава високомерно отметната назад.

Домакинът стана и тръгна да посрещне посетителя. Масивната горна част от тялото си той държеше малко наведена напред. Монокълът се полюляваше на копринена черна връв.

— Драги Исми, съжалявам, че се наложи да ви повикам в такъв необикновен час — каза той, — но въпросът не търпи отлагане...

Исми загатна с жест своята готовност.

— Винаги съм на ваше разположение, ваше превъзходителство.

— Да седнем!

Те се отпавиха към камината в ъгъла и седнаха в дълбоките кресла, обърнати към пламтящия огън.

Прислужникът поднесе портвайн и пури, разбърка жарта и изчезна безшумно.

Негово превъзходителство наблюдаваше пламъците, изпънал крака срещу решетката на камината. Ръцете му лежаха отпуснато върху облегалката на креслото. Внезапно те се свиха в юмруци.

— Прочетохте ли уводната статия във вчерашния брой на вестник „Берлинер Локал-Анцайгер“?

Исми кимна.

— Отново наливат масло в огъня. Навярно с благословията на самия кайзер. Речта на министъра на финансите пред Долната камара в сряда сигурно го е вбесила. Най-вече обосновката за нашия военен бюджет през тази година.

— При това германското адмиралтейство отдавна разполага с напълно готова, нова програма за изграждане на флотата. И то в такива размери, че мнозина ще ококорят очи.

— Ваше превъзходителство, вие разполагате със сведения?

— Разбира се, и сме нащрек. Но не трябва да си правим никакви илюзии! Борбата ни с немците за надмощие е сурова, много сурова!

В отговор Исми само повдигна рамене. Песимизмът не беше в природата му. Играта за власт винаги му доставяше удоволствие и той никога не се беше поколебавал да залага само на една карта.

Негово превъзходителство имаше съвсем друго мнение. Като морски офицер и губернатор в служба на кралица Виктория той беше видял звездата на Британия в нейния апогей, беше станал свидетел, как старата кралица — бог да се смили над душата ѝ — безскрупулно и невъзпрепятствано черпеше от чужди богатства.

Но ето че дойде този страдащ от манията за величие Хохонцолер със своята свита от войнолюбци и богаташи, за да подражава на британската предприемчивост. Освен това отвъд океана дебнеше доларовият крал Джон Пирпънт Морган, изпълнен с надеждата, че двамата големи конкуренти на Стария свят взаимно ще се разкъсат и ще оставят на него наследството.

Да бъдеш или да не бъдеш! Това беше според негово превъзходителство проблемата, пред решението на която се намираше Британия в този ден преди Възкресение господне на 1912 година. Той хвърли недружелюбен поглед към мъжа в другото кресло, който тъкмо палеше цигара и се държеше така, като че ли облаците на политическия хоризонт не го засягаха.

Все пак този Брус Исми бе също истински англичанин. Неговите заслуги пред короната не подлежах на никакво съмнение. Затова му дадоха и благородническа титла. Неотклонно, но същевременно с учудваща ловкост той си беше пробил път нагоре. Сега притежаваше най-голямата част от акциите на компанията „Уайт стар“ — най-значителното параходство в Англия и заемаше поста неин президент.

И все пак, начинът, по който този джентълмен преодоляваше всички препятствия, предизвикваше у негово превъзходителство неприятно чувство. С една дума казано, този човек не му допаднаше. Но в момента това не беше от значение.

— Но да започнем — каза той, отиде към бюрото си и извади една от подредените папки.

Като се върна отново при камината, той се облегна на мраморния перваз, постави монокъла си и отвори корицата на папката, върху която старателен чиновник със замах беше написал шифъра.

Там стоеше името на онзи кораб, който вече седмици наред вълнуваше хората, предизвикваше горещи спорове за и против и даваше повод за невиджани спекулации и обзалагания.

Погледът на Исми не се отдели от тази дума, неговите устни повтаряха сричките ѝ, без да отронят звук: Титаник!

Не беше лесно да достигне тъй силно желаната цел. Само преди няколко години компанията „Уайт стар“ като че ли нямаше друг избор освен да свие знамена пред корабите от Бремен, които бяха несравнимо по-бързи и по-комфортни. Северногерманският Лойд разполагаше с двойно по-голям тонаж в сравнение с компаниите „Уайт

стар“ и „Кунард“, взети заедно — а с „Хапаг“, най-голямата корабостроителница в света, „Уайт стар“ въобще не можеше да се мери.

Тогава, за да предизвика обрат в развитието на събитията, първа напрегна сили компанията „Кунард“. Тя построи параходите „Лузитания“ и „Мавритания“, два морски великана.

Тази победа не даваше покой на Брус Исми. Честолюбието го подтикваше като фурия. Той трябваше да построи още по-добри кораби, още по-големи и по-бързи! Преди всичко по-бързи! Светът тръпнеше в страстно очакване на нови рекорди. Исми мобилизира всички резерви, изчерпи последните възможности. Правителството отстъпи под неговия натиск и помогна, нали ставаше дума за влиянието на империята по море.

По такъв начин най-смелата мечта на Исми стана действителност, връхът на неговата кариера. Наистина, изпитанието все още предстоеше, но успехът беше осезаемо близък. Слава за Англия, почести и милиони за него, инициатора на това чудо на техниката!

Страниците на папката прошумяха. Негово превъзходителство се изкашля.

— Сър Брус, резултатът от пробното пътуване може да се нарече задоволителен. Правителството отпусна значителна финансова помощ за строежа на този кораб, тъй като според плановете трябваше да се очаква рекордно постижение.

— Така е, да — Исми издуха една прашинка от ревера си.

— Признаваме, че „Титаник“ засега ще бъде най-големият, най-хубавият и най-модерният кораб в Атлантическия океан, но не и най-бързият! А именно за това държахме особено много.

— Извинете, ваше превъзходителство...

Енергичен жест прекъсна думите на Исми.

— Приемателната комисия констатира допустима максимална скорост от двадесет и пет и шест десети морски мили. Това ще рече над една морска миля по-малко от предвиденото!

— Машините бяха приети при известна уговорка. Те още веднъж трябва да бъдат проверени, в краен случай заменени. До първото пътешествие това, разбира се, е невъзможно.

Негово превъзходителство се изправи с мъка.

— Сър Брус, повече не съм в състояние да ви разбера. Съревнованието за първото място в презокеанското мореплаване не е регата, а борба на живот и смърт. Англия или Германия — една от двете сили е излишна!

Преди четири години ние изтръгнахме от германците Синята лента. Оттогава тя се развява на мачтата на „Мавритания“. Но докога ли още? Германците ни преследват по петите. Параходството, което обслужва линията Хамбург — Америка, е поръчало три нови експресни кораба с по петдесет хиляди тона. „Императорът“ — първият от тези кораби — ще бъде предаден в най-близко бъдеще. Хамбург и Бремен са единни помежду си, когато става въпрос да ни надминат. А за това ще се погрижи изключително ловкият генерален директор на „Хапаг“, този мистър Алберт Балин, който между другото е приятел и на кайзера.

Всичко това ви е така добре известно, както и на мен. Наистина, не мога да си обясня държането ви! При наличието на факта, че капацитетът на машините, с които е снабден „Титаник“, не отговаря на очакванията и едва може да конкурира корабите на „Норд — Лойд“, вие парадирате непонятно спокойно. И то, въпреки че ви е известно, колко много държим в настоящия момент на една внушителна демонстрация на британското надмощие!

От друга страна, вие не опровергавате слуховете, според които „Титаник“ ще бъде най-бързият кораб в света. Как ще обясните това? Имайте добрината да ми докладвате по този въпрос!

— О, разбира се, че има обяснение. — По лицето на Исми се появи самонадеяна усмивка.

Негово превъзходителство с мъка се сдържаше.

Президентът на компанията „Уайт стар“ хвърли угарката си в пепелника.

— Корабът „Титаник“ ще прогони от полесражението не само немските конкуренти, но и английските.

— Позволете ми да ви напомня, че корабът „Мавритания“ изминава почти двадесет и седем морски мили в час. За разстоянието от Саутхемптън до Ню Йорк му бяха необходими точно пет дни и петнадесет часа. Това е абсолютен световен рекорд. На вашия „Титаник“ ще му трябва половин ден повече, и то при пълна пара.

— Напротив, ваше превъзходителство! Той ще достигне Ню Йорк дори осем часа по-рано от немските кораби и ще бие рекорда на „Мавритания“ с цели четири часа.

Негово превъзходителство седна смаян. Монокълът се плъзна от окоето му.

— Хм! — Не знаеше какво да каже повече. Самонадеяността на Исми го обезоръжаваше.

— Никога компанията „Уайт стар“ не е давала повод да се мисли, че корабът „Титаник“ би могъл да спечели Синята лента — продължи спокойно Исми. — Сегашният капацитет на неговите машини за съжаление не достига за това. Това ще рече, че той няма да постигне рекордна скорост. И все пак той ще осъществи най-бързата връзка между Европа и САЩ. Смятам, че в този смисъл ще задоволя очакванията на правителството на негово величество.

— Извинете, Исми, но това е просто блъф.

— Нищо подобно. Ваше превъзходителство, вие сам окачествихте „Титаник“ не само като най-големия и най-хубавия, но и най-модерния кораб. И той наистина е такъв. Неговата конструкция му позволява да издържа на всякакви неблагоприятни условия. Затова се взе решение командният състав на кораба да се отклони от обичайния маршрут и по време на първото пътешествие да избере по-северен курс. Това означава, че морският път ще се съкрати с повече от двеста морски мили и ще се спечели време.

— По-северен курс? През този сезон? — негово превъзходителство беше обхванат от неприятно чувство. — Максимална скорост и сигурност при подобни условия — такъв риск не ще поеме нито един опитен капитан.

Исми самоуверено се усмихна.

— Капитан Смит ще плава по този курс! Всеки в Лондон знае, че корабът „Титаник“ предлага такава сигурност, каквато светът досега не познава. Шестнадесет водонепроницаеми прегради, най-добра стомана от Шефилд. Двойно корабно дъно и електрически контролни устройства. Не е забравено нищо, което най-съвременната техника може да ни предложи.

Това беше убедително казано, дори за специалист като негово превъзходителство. Но той в никакъв случай не желаше да се

обвързва и се измъкна от тази афера, без да постъпи нелюбезно. Отговорът му беше кратък и ясен.

— Вземам си бележка от вашата информация. Новият маршрут си е ваша работа.

— Без съмнение! — Исми хвърли поглед към часовника на камината. Очакваха го на един прием. Той се изкашля.

Неговият събеседник отново посегна към папката.

— И още нещо. В предварителния списък на пасажерите от първа и втора класа виждам имената на изтъкнати личности от тази и от другата страна на океана: Й. Й. Астър от Ню Йорк със съпругата си, майор Арчибалд Бът — адютант на президента на САЩ Тафт, Т. В. Кавъндиш и съпругата му, прочутият френски художник Пол Домергу, лорд и лейди Даф-Годън, които пътуват под името Морган, Бениамин Гугенхайм — известният мултимилионер, кралят на железниците Ч. Хейз със семейството си, мисис Барбара Хотклиф — една от най-богатите вдовици в Америка, маркиз дьо Лотрен. — Той прелисти няколко страници. — След това графиня Роутс, мистър Ротшилд и съпругата му, сенаторът Страус от Ню Йорк, мистър Саливън от Тексас, контролиращ пазара на памук в Щатите, със семейството си, А. Г. Вандербилд, банкерът Видемер... и т.н. Бихме могли да говорим за среща на международната общественост на борда на „Титаник“.

— Без съмнение.

— Въз основа на вече сключените застраховки за ценности вестник „Таймс“ изчисли общата стойност само на онези предмети, които ще бъдат взети от знатните пътници на борда, на кръгло петдесет милиона долара.

— Тази оценка е вероятно по-ниска от действителната стойност.

— Питам се само как биха могли да се пазят на кораба тези баснословно скъпи бижута, парите в брой и другите ценности. Помислете само за скъпоценните камъни! В края на краищата никой не ги взема със себе си, за да ги замрази по време на пътуването зад бронираните врати на касите. Хората ще имат нужда от тях, винаги ще ги държат под ръка, ще искат да ги покажат. Това означава, че те ще бъдат пръснати в много каюти, куфари, гардероби и шкафове. И то на такъв кораб с едва обозрим персонал, със стотици други пътници, които не се знае от къде идват и къде отиват. Параходството и

командуването на кораба поемат огромна отговорност. Не сте ли и вие на същото мнение, сър Брус?

Изглежда, че този въпрос малко засягаше Исми. Той отговори нехайно:

— За пасажерите от междинните палуби, естествено, е забранено да посещават помещенията от първа и втора класа, а персоналът беше подбран най-щателно. Независимо от това за живота и имота на представителните ни пътници ще бдят достатъчно детективи.

— Въпреки това не е изключено сензационните съобщения на вестниците за прочутите пътници да подтикнат известни елементи към използването на този единствен по рода си шанс. А това няма да са дребни джебчии! Би се стигнало до невъобразим скандал. Тръпки ме побиват само като си помисля. Срещу това трябва да се вземат сигурни мерки. При всички случаи!

Исми се изсмя.

— Акция на престъпниците от голям мащаб, тъй да се каже пред очите на световната общественост. Не, ваше превъзходителство, струва ми се, че това е все пак една прекалено смела мисъл.

— Ами ако някому все пак хрумне такава смела мисъл?

— В такъв случай моите детективи ще объркат плановете му.

— Вие значи смятате, че опасенията в това отношение са излишни?

— Абсолютно!

Негово превъзходителство се доближи до прозорците, зад които ивици мъгла се промъкваха между напъпилите храсти.

— Драги Исми, вие притежавате своеобразен начин да не се поддавате на опасения. В това, без съмнение, се крие и тайната на вашите успехи. Но в този случай не съм в състояние да споделя вашия оптимизъм. Не, такава голяма отговорност не може да поемете върху себе си. Затова наредих на Скотланд Ярд да обезпечи закрилата на пътниците по време на първия рейс, като използва всички средства, предоставени на полицията.

— Скотланд Ярд ли? — сър Брус подскочи. Честолюбие то му беше силно засегнато. Нечувано вмешателство в неговите работи! Скотланд Ярд да окупира кораба му? Това беше прекалено!

Негово превъзходителство вдигна успокоително ръка.

— Не искам да подценя способността на вашите хора. Има ли някакво значение, ако няколко от най-добрите служители в нашата криминална полиция се присъединят към щаба на вашите детективи? Може би някога ще ми благодарите за това решение.

Исми мълчаливо преглътна яда си. Не би било разумно да се противоречи, той знаеше това. Който дава пари, има правото да се намесва.

Негово превъзходителство се доближи до Исми и го погледна твърдо в очите.

— Освен нас двамата и офицерския състав на кораба никой не бива да узнае за тази мярка! — той се усмихна дружелюбно и взе чашата си. — За кораба „Титаник“! Нека прослави флага на Англия!

ЕДИН ДЖЕНТЪЛМЕН

В дома на Мървил имаше прием. Беше една от вечерите, в които тук непринудено се събираше кръг от представители на лондонското висше общество.

Лейди Синтия Мървил, вдовица на бивш служител в Бъкингамския дворец, беше запазена петдесетгодишна дама. Решителна и будна личност, тя се справяше с всякакви проблеми, но нейните умствени способности наистина никога не бяха надхвърляли рамките на посредственото. Това се считаше от останалите за нейно предимство, така че всички с удоволствие посещаваха нейния дом. Не трябва да се изключва и фактът, че лейди Мървил все още имаше връзки с двореца.

Тази вечер посетителите не бяха толкова много, колкото идваха обикновено. След баловете и тържествата през последната седмица, на които всеки лондончанин с обществено положение и известно име се считаше за задължен да присъствува, осезателно започна да се проявява известна умора. Освен това за да се спасят от безкрайния следзимен период, някои от познатите бяха предпочели едно пътешествие до Ривиерата или Кайро. Други бяха заминали вече за именията си, за да прекарат там предстоящите великденски празници.

Гостите се забавляваха, пръснати на малки групи по салоните.

Лакеи във фракове, обшити със златни нишки, и копринени панталони до коленете важно се разхождаха от салон в салон, и предлагаха произведения на кулинарното изкуство.

От време на време се появяваше главният прислужник, за да извести пристигането на нов гост.

— Ама че въздух има в тази къща! Като в музеи — каза едрата лейди Арлингтън на баронеса Карнит. Тя извади от тоалетната си чантичка флаконче с парфюм, поръси копринена кърпичка и освежи слепоочията си.

Лейди Карнит отпусна ветрилото. Погледът ѝ се плъзна по подновената пищна барокова украса на малката зала, по обшитите с кадифе врати и макартовите букети.

— Апропо... Ще ви видя ли утре в галерията Брисо?

— Пощадете ме! На добрия Мървил би могло да хрумне нещо по-оригинално, отколкото организирането на благотворителни изложби за млади художници.

— Но те поощряват новото изкуство, а същевременно са помощ за нуждаещите се. Аз намирам, че това е похвално и практично.

Тук се намеси лорд Арлингтън.

— А защо да подкрепяме тъкмо тези модерни цапачи? Скоро видях една такава картина. Беше наистина ужасно! От някакъв си смахнат художник от Мюнхен, Франц Марк или нещо подобно. Моля ви, представете си само, червени коне! А защо не ги нарисува направо сини? — той вдигна възмутено ръце и се облегна назад, при което дебелият му врат преля над коравата яка. — От коне разбирам по нещо!

Баронесата не се чувствуваше достатъчно компетентна, за да започне спор върху изкуството въобще и за конете в частност. Затова тя насочи разговора към друга тема, която ѝ допаднаше много повече.

— Погледнете само, графиня Уодбъри! Разбира се, с Хаксли. Още тази сутрин срещнах двамата при Ротън Роу, когато се връщаха от утринната езда. Това е скандално! — Тя скрито посочи с ветрилото си към младата двойка, която току-що напускаше салона и влизаше в кабинета, чиито стени бяха украсени със сбирка от скъпи акварели.

Банкерът Карнит подръпна лорд Арлингтън за ръкава.

— Ето че Хаксли е отново наред. Предлагам междуременно да разгледаме студения бюфет.

— Отлична идея, Карнит.

— Не забравяй жлъчката си, Джоул! — предупреди баронеса Карнит. С тези думи тя освободи двамата господа.

— Защо наричате това веднага скандал, драга моя? — Лейди Арлингтън се усмихваше многозначително. — Не бихте ли разрешили на нашия шармантен Едуард Хаксли да ви ухажва?

Баронеса Карнит не промени изражението си.

— Но моля ви! Той е на двадесет и седем години, а Рита Уодбъри вече на тридесет. Как е възможно жена с нейното обществено положение, а освен това и омъжена, тъй безсрамно — не мога да го окачества по друг начин — да следва по петите един чужд, а освен това и по-млад мъж?

— Искате да кажете, че тя тича подир него?

— Няма никакво съмнение, драга приятелко. И не само графинята, та нали ни е известно.

— В края на краищата той принадлежи към едно от най-добрите семейства.

— Това е една причина да съжаляваме, още повече че толкова много дами чакат благоволениято му — а го и намират. Ако продължава така, скоро ще станем свидетели на експлозия, каквато отдавна не е имало.

— Би трябвало старият Хаксли решително да се намеси.

— О, небеса! Той си седи в замъка в Уелс, отглежда рози и не се интересува от нищо друго.

Рита Уодбъри хвана под ръка учтивия лорд Хаксли. Те отново се доближиха до изхода на кабинета.

— За празниците отивам в имението си в Есекс. Едуард, каня ви най-сърдечно.

— Охо, граф и графиня Уодбъри ме удостояват с честта...

— Само графинята, присмехулнико!

— Покорно благодаря.

— Какво означава това, отказ или съгласие?

— Означава, може би.

Тя го стрелна с поглед.

— Вие не се държите както обикновено. Забелязвам това вече от няколко дни.

— Наистина ли? — Хаксли съзерцаваше един морски пейзаж от осемнадесети век. — Рита, погледнете тези прекрасни светлинни ефекти. Това е една от ранните творби на Уилям Търнър. Веднъж като юноша помолих леля Синтия да ми подари този акварел. Още тогава обичах морето и неговия опияняващ простор. Картината, естествено, не получих. Леля Синтия обеща да ми я подари по-късно. Днес вероятно струва хиляда фунта.

Графиня Уодбъри неприязнено се извърна.

— Вие страните от мен!

— Не бих имал причина за това.

— Едуард! Бъдете откровен. Какво ви потиска?

Той се засмя изкуствено.

— Приятната перспектива да попадна в ръцете на най-милите клюкарки в Уест-енд. Ето отсреща седят дамите Арлингтън и Карнит.

Лорд Арлингтън обходи изкусно наредените блюда и подноси върху покритата с дамаск трапеза.

— Апетитно, апетитно! Нашата уважаема домакиня си разбира от работата. Карнит, опитайте само тази салата с птиче месо. Цяла поезия, ви казвам!

— Благодаря. Предпочитам да остана при тези прекрасни сандвичи. Нали знаете, заради жлъчката. Тези сандвичи са наистина велико откритие.

— Слава на граф Сандвич. Откритието на сандвичите бяха единствената му заслуга пред Великобритания.

Карнит забеляза Рита Уодбъри и Хаксли, които тъкмо влизаха в салона.

— Ето я и нашата скандална двойчица! Хаксли изглежда много преbledнял.

— Учудва ли ви това? Между другото, тази Уодбъри е наистина очарователна и би трябвало да сме на годините на Хаксли. — Арлингтън пъкна къс крехко месо в устата си. — Да, коне и жени... Хубав спорт, скъп спорт. От какво живее в същност този Едуард Хаксли?

— Доколкото зная, от парите на баща си.

Лейди Карнит протегна към Рита Уодбъри двете си ръце за поздрав.

— Мила графиньо, да знаете само колко се радвам, че ви срещам! Добър вечер, лорд Хаксли. Много мило от ваша страна, че правите малко компания на нашата Рита. Графът сигурно има много грижи с тази безконечна миньорска стачка, просто ужасно!

— Лорд Едуард тъкмо ми обясни техниката на акварелната живопис — каза графиня Уодбъри небрежно.

— Колко интересно! — лейди Арлингтън разглеждаше Хаксли с блестящи очи. — Би трябвало и на мен да обясните това. Колкото се може по-скоро.

Хаксли се поклони с признателна усмивка и се измъкна от кръстосания огън на погледите и въпросите под предлог, че трябва да поздрави един свой приятел.

Бавно, без определени намерения той мина през стаите. От време на време разменяше по няколко празни фрази и отминаваше безцелно. Потънал в мисли, той изплашено вдигна глава, когато лейди Мървил го заговори.

— Едуард, трябва да говоря с теб!

— О, лельо Синтия! Тъкмо си тръгвах.

— Мисля, че ще можеш да отделиш още няколко минути за мен — каза тя с решителен тон.

Повдигайки рамене, но без други възражения, той я последва в един от салоните, където гостите нямаха достъп.

Лейди Мървил седна на едно канапе, а той остана прав и в очакване заразглежда ръцете си. Старата дама загрижено наблюдаваше племенника си. Той често беше стоял така пред нея, когато идваше от Оксфорд в Лондон, за да ѝ докладва за успехите в следването си. Тъкмо като нямаше деца, тя беше отдала на него, единствения син на нейния брат, цялата майчина любов на една старееща жена. Тя възлагаше на племенника си големи надежди. Още тогава го виждаше като министър и едва ли не вицецрал на Индия. Съществуваха ли по-добри предпоставки за една блестяща кариера от неговите способности, обществено положение и име?

Междувременно милото, будно момче беше станало мъж. Но изглежда, че многобагрените мечти, свързани с неговото бъдеще, не се сбъдваха. Той беше поел пътя на богат, разглезен безделник, беше станал истински Хаксли, което леля Синтия трябваше да констатира с разочарование.

Тя му даде знак с ветрилото си да седне до нея.

— Баща ти ми писа.

— Татко? — обезпокоен той погледна лейди Мървил. — От няколко дни чакам вест от него.

— Твоето лекомислие го поставя в деликатно положение!

— Боже мой, татко е дребнав и недискретен! Съобщих му, че съм поел прекалено големи ангажменти. След обичайните упреци той заяви, че е съгласен да плати задълженията ми. За сметка на това аз трябва да замина за Америка, за да защитавам интересите ни в делото около Колорадската железница. Това дело може да продължава с месеци, ако не и цяла година. Въпреки това аз се подчиних и на

двадесети ще замина с кораба „Сент Пол“. До тук всичко е ясно. Защо тогава е нужно още веднъж да се разнища цялата история?

— Когато човек слуша приказките ти, наистина би могъл да повярва, че става дума за някаква дреболия. — Нейният глас стана по-строг. — Но как изглеждат нещата в действителност? Отдавна вече забелязвам, че твоите желания и претенции растат без мярка. Нима не знаеш, че в салоните шушукат зад гърба ти, че одумват екстравагантния начин на живот, който водиш, твоите безумни залагания, любовните ти похождения и не една от тъмните афери, които струват на баща ти цяло състояние? Хората все още се усмихват на тези неща и ги приемат като ексцентрични хрумвания, като нещо забавно, защото името Хаксли те закриля. Но всичко има граници! За мен баща ти винаги е бил глупак, но този път трябва да му дам право. Крайно време е да те принудят да сложиш край на досегашния си начин на живот.

— *Ma che're tante!*

— Моля те да ме пощадиш с вечното си бръщолевене на френски. Един британец няма защо да си служи с други езици. По-добре ми кажи какво ще стане с имота ти в Лондон? Доколкото чух, по-голямата част от него е ипотекирана. При някакви лихвари! Баща ти ще уреди това. А после? След четиринадесет дни заминава корабът ти, така каза, нали?

— Не те разбирам, лельо Синтия? — Хаксли беше изненадан. — Старият Патрик, естествено, ще управлява имота ми, докато съм в чужбина.

— Не ще има вече какво да се управлява, мое момче. Домът ти, покъщнината, конете, яхтата — всичко трябва да бъде продадено. Най-бързо това би станало чрез публичен търг. Баща ти има желание да спести на семейството ни този срам. Затова ме помоли да говоря с Джоул Карнит. Известно ти е, че той е моят banker. Надявам се, че ще се съгласи дискретно да уреди въпроса и да ти осигури приличен кредит чрез банката си в Ню Йорк. Така че на първо време отвъд океана ще разполагаш със средства поне за един скромнен, но все пак отговарящ на общественото ти положение живот.

Едуард пребледня като платно.

— Смятах, че татко ще ми помогне още веднъж с някоя по-голяма сума... Твърдо разчитах на това!

— Баща ти е изчерпил вече възможностите си, поемайки дълговете ти. В тези кризисни времена не може да очакваш по-нататъшна парична помощ от него. Аз също не съм в състояние да ти помогна. Карнит ме съветваше да продам акциите на химическата промишленост, които унаследих от съпруга си. Прекалено дълго се колебах и претърпях значителни загуби.

Хаксли стана.

— Разрешаваш ли ми сега да се сбогувам, лельо Синтия? — Гласът му звучеше дрезгаво.

— Ще те чакам утре за обяд — каза лейди Мървил. — Карнит също ще дойде. Тогава ще уговорим всичко.

Без да влезе още веднъж в големия салон, Едуард Хаксли напусна къщата. Главният прислужник тъкмо съобщаваше, че е пристигнал сър Исми.

БЕТИ

Старият Патрик се спря на вратата. Търсейки нещо, той обходи с поглед полутъмната стая. По стените проблясваше отражението на огъня от камината.

На един от прозорците се облягаше млада дама в гарниран с кожички костюм. Потънала в мисли, тя се взираше надолу към тихата улица, където при светлината на фенерите в лудешки танц се носеха снежинките.

— Ще имаме бял Великден — каза тя, без да извърне глава.

— Без съмнение, мадам. Отдавна зимата не е била толкова упорита. Позволявате ли да светна лампата?

— Щом толкова настоявате.

— Тъмнината предразполага към размисъл, мадам. А това невинаги е от полза.

— Възможно е. — Тя потърка с две ръце лицето си. — Надявам се, че лорд Едуард ще дойде скоро.

— Лордът няма навика да остава дълго време на приемите, а още по-малко при леля Синтия. Извинете, исках да кажа при лейди Мървил.

Когато газената лампа светна, дамата отиде при камината, над която висеше огледало. Тя свали шапката, погледна се в огледалото и подреди прическата си.

— Патрик, откога в същност сте в семейството на Хаксли?

Старият внимателно духна свещта, с която беше запалил лампата. По набръчканото му лице пробяга усмивка.

— Повече от тридесет години, мадам!

— Кажете ми, Роки гранд наистина ли е толкова ценно владение, че заслужава да се води дело за него?

— Няма никакво съмнение в това, мадам. Дядото на младия господар закупи тези земи, когато генерал Фримонт пропътува Колорадо. Тогава там не е имало никакъв живот, тъй да се каже. Той положил основите на едно ранчо. Но един прекрасен ден открили истинското съкровище на Роки гранд — сребърната мина!

— Значи заради мината е цялата работа.

— Железопътната компания „Юнион Пасифик“ има намерение да построи нова линия, която трябва да мине през Роки гранд. В такъв случай би трябвало да се затвори сребърната мина.

— Не би ли могло целият въпрос да се уреди с пълномощник?

— Това е възможно, мадам. Но най-добре ще бъде, ако лордът се заеме сам с тази работа.

— Какво би казал, ако замина с него?

— За Америка?

— Защо не? Имате ужасно смаян вид — тя тихо се засмя.

— О, не... не — той въртеше между пръстите си дългата свещ.
— Само се изненадах.

Тя пристъпи към него.

— Или лорд Едуард има вече... придружител?

— Нищо подобно, мадам, нищо подобно. Напротив, това наистина би било най-доброто.

— Смятате ли? О, Патрик. Колко хубаво би било! Това дълго пътешествие през океана... А сетне Ню Йорк!

— За лорда наистина вече има запазена кабина на кораба „Сент Пол“, мадам. Не зная дали... — ослушвайки се, старецът вдигна глава. Откъм улицата се чуваше тропот от копита. Приближаващата се кола спря пред къщата.

— Лорд Едуард!

Патрик бързо излезе навън.

В стаята влезе Хаксли.

— Бети! Колко мило от твоя страна, че ме почака! — той я привлече към себе си, целуна я по устата, очите, ръцете. — Добре, че ти поне ми остана!

Тя се стъписа, отстъпи крачка назад. Зад усмивката му се спотайваше нещо чуждо, потискащо.

— Някаква неприятност ли ти се случи, мили?

Той се вираше в нея, като че ли се пробуждаше от кошмарен сън.

— О не, нервите ми не издържат, страшно съм изморен. — Той тежко се отпусна в едно кресло. — Ела при мен, Бети!

Тя седна на облегалката и поглади косата му.

— Еди, имам една изненада за теб. Много голяма изненада!

— Така ли? — измърмори той, унесен в мисли. — Кажй.

— В сряда Франк ще заине по работа за Нью Йорк и... — очите й заблестяха от неудържима радост. — Отгатни де!

— Но, мила! Какво да отгатвам аз, когато брат ти заминава за Америка?

— Боже мой, какво отвратително настроение имаш! Аз ще придружавам брат си. Трябва му секретарка по време на пътуването.

Хаксли вдигна глава. Лицето му беше посивяло и хлътноло.

— Как така внезапно?

— Еди, първата ми мисъл беше, че бихме могли да пътуваме с един и същ кораб, ако ти презавериш билета си. Какво ще кажеш за тази идея?

— Сряда ли казваш? — погледът му блуждаеше из стаята. Той прошепна с глух глас. — Невъзможно, аз... — той отпусна глава върху гърдите си.

Изплашена, тя се наведе над него.

— Господи, Еди, какво ти е?

Той потърси ръката й, притисна я към лицето, към устните си.

— Еди, не искаш ли да пътуваме заедно?

— Не мога. — Той простена. — Може би... въобще няма да пътувам.

— Но нали си подготвил всичко.

— Разбира се. Но... настъпиха обстоятелства, които не можеха да се предвидят.

— Обстоятелства?

— Парични затруднения:

Откритото й лице изразяваше ту скептичност, ту загриженост. Един Хаксли и парични затруднения? Не може да бъде? Тя се засмя.

— Милорд, да ви услужа ли с няколко златни лири? — но когато го погледна, веселостта й се изпари. Лицето му беше разкривено от страх и безпомощност.

— Еди! Наистина ли ти трябва пари?

Той леко кимна с глава.

— Не се ли снабдя до сряда с парите, ще... но откъде ли бих могъл да ги взема? Откъде? Всичко... е свършено!

Тонът на неговия глас накара сърцето и да затупти до пръсване.

— Какво ще бъде свършено?

Мина доста време, докато отговори.

— Животът ми, бъдещето ми — всичко!

— Та това е лудост! Заради парични истории! Семейството ти защо не помогне?

— Баща ми ще помогне, но...

— Говори де, Еди!

Той мълчеше.

Изгубила ума и дума, тя скочи. Хаксли никога не беше намеквал дори с една дума за парични затруднения; а и никога не ѝ беше идвало наум да му задава въпроси, свързани с това. Той винаги и спрямо всички се показваше великодушен. Името Хаксли се ползваше с голямо доверие. Това се отнасяше и до нейния брат — търговеца на скъпоценности Франк Кежбърн.

— А скъпото жилище, тази къща, твоите каляски и коне? — попита тя.

— Нищо от това не е вече мое, Бети. Нищо! Карнит утре ще изпрати човек, който ще оцени и регистрира всичко.

Бети размишляваше. Тя произхождаше от порядъчно, но не особено състоятелно буржоазно семейство и още от най-ранно детство беше принудена да се научи да се справя с живота. Та тук ли няма да се намери изход? Ето че вече се откриваше една възможност.

— Може би Франк ще направи нещо за теб.

— Брат ти? Не друг, а тъкмо той! — Хаксли се изсмя измъчено. — Прощавай, но тази мисъл е абсурдна.

— Ни най-малко не съм убедена в това — отговори тя наскърбено.

— Ти не можеш да разбереш това.

— Въпреки всичко ще говоря с него. Още днес! И без това през последните дни питаше за теб.

— Колко мило.

— Защо с такава ирония, Еди? — Тя посегна към шапката си. — За мен е крайно време да си вървя. Преди да заминем, трябва да свърша още много работа. Франк не се грижи за нищо. Той разчита изцяло на мен.

Изглежда, че Хаксли не я слушаше вече. Той едва почувствува целувката ѝ.

— Не се тревожи, мили. Ще намерим изход. И ще заминем заедно за Америка, съвсем сигурно. Довиждане.

Тя вече беше излязла от стаята.

Хаксли тежко се надигна. На масата лежеше следобедната поща. Той разсеяно посегна към нея. Покани, реклами, сметки, сметки... Сред тях писмо с герба на семейството Хаксли.

Той трескаво отвори плика и започна да чете. Разочаровано остави писмото. Неговият баща му съобщаваше онова, което вече беше научил от леля си. С Хаксли щял да се заеме мистър Кръзби от Динвер, а на него му пожелаваше да се върне някой ден по-зрял и по-разумен, отколкото сега, когато напускаше Англия. Толкоз!

Имаше още едно писмо, което привлече вниманието му. Адресът на подателя гласеше: Кежбърн & Пейн, търговци на скъпоценности. — Франк Кежбърн очакваше посещението му. Утре вечер в девет часа, в бюрото си. Кратко и ясно, като заповед.

Хаксли намали пламъка на лампата и се хвърли върху едно канапе. Зад притворените му клепащи вихрено преминаваха образи като в пъстър калейдоскоп. Картини от неговите спомени се гонеха една друга като облаци по време на буря: шумни тържества... пищни обеда... официални вечери... изпълнени с напрежение нощи в игралните зали... езда в ранните утрини сред росния Хайд парк. И навсякъде жени... млади, хубави жени. Те го ласкаеха, подмамваха го и се усмихваха. Блестящият карусел се въртеше, въртеше... Елеонора... Диана... Елен... Оливия... край. А в промеждутъците гласове... Знаете ли вече? Лорд Хаксли и лейди Родби... Чухте ли вече? Лорд Хаксли и тази Астер... край!

Образите на жените напиреха все по-близо и по-близо. Лицата им се превръщаха в хилещи се маски, а пръстите им, украсени със скъпоценни камъни, в нокти на грабливи птици, които стръвно се протягаха към него. Когато той със стенание се изправи, тези видения изчезнаха. На тяхно място се появи образът на Бети. Възбудата му започна да намалява.

За пръв път тя беше застанала пред него в магазина на Кежбърн и Пейн. Там симпатичната мис Бети Флин посрещаше като първа продавачка най-добрите клиенти — тогава той още не знаеше, че Франк Кежбърн е неин заварен брат.

Хаксли започна да идва по-често, след това всеки ден и без да прави сметка, купуваше ненужни скъпи дреболии. Желанието да я вижда, да бъде близо до тази скромна, естествена девойка го завладя с опияняваща сила. Чистотата, излъчвана от нея, го пленяваше.

Но сега около него цареше мрак. Пред себе си виждаше пропаст, една ужасяваща зинала паст. Или това беше тъмният като нощта океан, а един кораб го отнасяше в далечината? Завинаги... в безкрайността?

— Бети! — извика той. Студена пот изби по челото му.

Франк Кежбърн разклати чашата с уиски и я изпи на един дъх.

— Говори за трудности, така ли? Я виж ти.

— Ще му помогнеш ли, Франк? — попита Бети. Тя нервно раздоби една бисквита. — Никога не бях го виждала толкова потиснат. Беше просто отчаян.

— Хм, ще видим. Утре и без това имам разговор с него.

— Направи го за мен, Франк!

Той облиза с върха на езика устните си. След това замислено посегна към златната верижка на часовника си. Тя се плъзна между пръстите му като броеница от скъпоценни камъни. Погледът му, прикован върху Бети, изразяваше неодобрение.

Кежбърн беше възпълен плешив мъж, около двадесет години по-стар от нея. Двамата биха могли да бъдат баща и дъщеря. Бащински бяха и грижите му към нея, „малката сестричка“. Той не се беше оженил. Макар и съпритежател на известна фирма, обитаваше заедно с Бети обикновена къща в лондонския квартал Падингтън.

Никой, дори и Бети не беше в състояние да каже как Франк Кежбърн само за няколко години беше постигнал такова благосъстояние само с помощта на тези няколкостотин фунта, получени като наследство. По този въпрос той скъпеше думите си. Ако някой направо го запитваше за това, той обикновено уверяваше събеседника си, че господ бог милостиво ръководи начинанията му.

Иначе Кежбърн беше съвсем общителен човек. Ценяха го като отличен специалист. Дори най-висшите кръгове предпочитаха да правят покупките си при него. Той имаше достатъчно основание да се чувствува доволен, но в действителност това не беше така. Неговата най-съкровена и смела мечта не се осъществяваше. Независимо от заслугите му към двореца, Кежбърн не получи благородническа титла, а това пречеше на издигането му към меродавните кръгове на

обществото. Колкото повече се увеличаваше състоянието му, толкова по-силно в душата му нарастваше дълбоката неприязън към благородните, благовъзпитани господа, чиито салони оставаха затворени за него.

В края на краищата накърнената му гордост се превърна в омраза, за която нямаше вече лек. Никой не знаеше и никой дори не подозираше това. Той беше откровен само в компанията на Бети, и то когато ставаше дума за Хаксли.

Очите му потъмняха.

— Знаеш колко дълбоко осъждам връзката ти с лорд Хаксли. Ако въпреки това удовлетвори молбата ти и премисля възможностите да му помогна, то ще го направя само защото би било грях да не подадеш ръка на млад човек, който се нуждае от твоята помощ. А освен това отива в Америка. Най-сетне ще се сложи край на тази греховна връзка, на която ти се поддаде.

— Франк, винаги съм се съобразявала с желанията ти, но...

— Момиче, желая ти само доброто. Този сноб не те заслужава.

— Еди и аз... Ние се обичаме!

Кежбърн направи гримаса.

— Неговата любов не е нищо повече от каприз. Или наистина смяташ, че той има сериозни намерения?

— Аз не си правя никакви илюзии, Франк. Обичам го такъв, какъвто е.

— В най-добрия случай един ден той ще се ожени за някоя лейди, за да се излекува морално и финансово. След това играта ще започне отново. — Той хвана ръката ѝ. — Повярвай ми, Бети, той не е достоен за теб. Всичко това е безсмислено.

— Обещаваш ли ми, че ще направиш за него всичко, което е по силите ти?

— Обещавам ти.

След като тя му пожела лека нощ и напусна стаята, Кежбърн продължи да седи, потънал в размисъл. Пръстите му безспирно се плъзгаха по верижката.

ШАНСЪТ

На следната вечер Едуард Хаксли тръгна за срещата, уговорена с Кежбърн. Той вървеше пеша, тъй като от неговия дом до Бонд стрийт, където се намираше магазинът на Кежбърн, не беше далече.

Стъпките му кънтяха по паважа на празнично утихналата улица, над която беше надвиснала студена мъгла. От време на време тласъците на вятъра разклащаха пламъка на фенерите, разтърсваха прозорците и оградите.

Хаксли вдигна яката на балтона си и още по-здрово нахлупи шапката си. Той крачеше бавно, като че ли по такъв начин искаше да забави решението, което щеше да бъде съдбоносно за него. Защо ли Кежбърн беше изявил желание да говори с него именно в бюрото си, и то в такъв необичаен час? Вероятно той трябваше да свърши много неща, преди да замине. Хаксли още веднъж прехвърли през паметта си всичко, което се беше случило през този ден.

Бети беше прескочила за малко по обяд, за да му разкаже за направените от нея усилия. Както винаги тя беше оптимистично настроена. След това той отиде да обядва при леля Синтия. Сър Жул Карнит също беше пристигнал. Надълго и нашироко обсъждаха неговия въпрос. Кредитът, който Карнит в края на краищата се съгласи да му отпусне, се оказа дори по-малък, отколкото се очакваше. Все пак може би банкерът в Ню Йорк сам щеше да увеличи този кредит. Но тази история с Кежбърн...

Той зави по Бонд стрийт. По това време улицата беше почти безлюдна. Посивелите от старост търговски къщи се издигаха мрачни и запустели.

Хаксли спря за миг на ъгъла и погледна към другата страна на улицата, където в светлината на лампите блестеше фирмата на един магазин. Златисти букви върху черно стъкло: Кежбърн & Пейн. Бижутери. А под нея широката витрина с предпазна ролетка и вратата, на която беше поставена решетка.

Хаксли колебливо прекоси улицата и влезе в къщата през портала до самия магазин. Ръката му потърси бутона. Звънецът

безмилостно раздра тишината. Зад обкованата с желязо врата се приближиха стъпки.

— Кой е?

— Хаксли.

Затракаха ключалки. В слабо осветения хол стоеше Кежбърн. Той се взря в посетителя, след това кимна с глава.

— Влезте!

Той заведе Хаксли в едно помещение, което, сравнено с елегантно обзаведения магазин, оказваше твърде отрезвяващо въздействие. То беше кантора както много други: каса, маса и столове, пред прозореца към двора пулт, върху който бяха натрупани папки и други книжа.

По стените висяха няколко пожълтели дипломи и гравюри.

Кежбърн посочи един от столовете. Сам той седна зад пулта и запрелиства някакви книжа, като не удостои с никакво внимание посетителя.

Най-сетне обърна въртящия се стол към него и изгледа Хаксли с преценяващ поглед. Ръцете му посегнаха към верижката на часовника.

— Какво има да ми кажете, милорд? — дребният мъж говореше тихо, почти предпазливо и търпеливо зачака отговора.

Хаксли търсеше думи. С парфюмираната носна кърпа леко изтри лицето си и преглътна.

— Мистър Кежбърн, аз имам... затруднения.

— Искате да кажете, дългове.

— Е да, дългове. Баща ми...

— Ще се нагърби ли със задълженията ви?

— Непременно.

— С всичките ли?

Това беше въпросът, от който Хаксли се страхуваше. Пред очите му причерня.

— Нали менителницата е все още у вас?

— Разбира се, там! — Кежбърн посочи касата. — Утре срокът изтича. Милият татко ще плати ли и тази сума?

— Моля, върнете ми менителницата, господин Кежбърн — изстена Хаксли. — Ще наредя да ви издадат нова.

По устните на Кежбърн мина блага усмивка.

— Защо? Би могло да се отсрочи старата.

— Дайте ми менителницата! — Хаксли скочи, побледнял като платно. — Или ми нямате доверие, сър?

— Доверие ли казахте? Слушайте, млади човече! Вие купувахте при мен като някой крез. Скъпи, много скъпи подаръци за вашите... Е, това не е моя работа. Само че не се погрижихте за плащането.

— Какво си позволявате!

— Вие ми връчихте менителницата на вашия баща за цялата сума. Аз я взех, без да се двоумя, а вие се съмнявате в доверието ми! И още нещо: дори ако баща ви би бил съгласен да погаси менителницата, той не би имал тази възможност, защото вие с вашето лекомислие го тласнахте към края на пропастта. Така че менителницата няма стойност за мен. А вие говорите за доверие!

— Господин Кежбърн, поставете нов срок! — Хаксли премина към молба. — Вие ще получите парите си, кой можеше да предвиди...

Кежбърн се наведе напред.

— Не можеше да се предвиди ли? Разбира се, милорд, разбира се. Но и поради друга една причина документът няма стойност за мен. Подписът на вашия баща под текста е фалшифициран!

Панически страх завладя Хаксли. Първата му мисъл беше: „Да се махам от тук! Да бягам!“ Той беше разобличен. Лорд Едуард Хаксли — фалшификатор на менителници! Дали зад вратата не чакат вече полицаите, за да го арестуват, не, никакви гласове, никакви стъпки; свистеше само газената лампа. Той беше сам с Кежбърн!

Натискът в главата му намаля, хаосът на мислите се разпръсна. Той отново започна ясно да вижда нещата. На няколко крачки от него стоеше касата. В нея се намираще менителницата, това утежняващо вещественно доказателство. Ами ако сега пречука Кежбърн? Никой не го беше видял да идва, никой нямаше да го види, че си отива. А след няколко дни щеше да е на път за Америка.

Погледът му се премести от касата към Кежбърн.

Бижутерът го наблюдаваше така, като че ли изчакваше да види въздействието на някакво упойващо средство. В ръцете му блестеше ножът за писма. Устните му се разтвориха в усмивка.

За Хаксли тя беше злораден кикот. Дали Кежбърн е отгатнал мислите му? Удоволствие ли му доставяше да измъчва жертвата си.

Хаксли все още втренчено се взираше в това лице. Вълна от омраза, страх и отчаяние го връхлетя. Пръстите му трепереха.

Внезапно Кежбърн каза:

— Благодарете на бога, мое момче, че попаднахте на мен. Но първо изпийте чашка уиски. — Без ни най-малко да бърза, той взе от едно бюфетче шише и чаши. — Отдавна следя вашия живот и вашето поведение. Предвиждах всичко, което се случи. Ще запитате, защо тогава се съгласих на тази история с менителницата? Ще ви го кажа: бях любопитен дали и този път ще се измъкнете от примката. За да узная това, реших да направя риск. Аз съм достатъчно заможен, за да си позволя такива експерименти.

Той наля чашите със сигурна ръка.

— Започнах като часовникар, а и днес още часовниците са моя страст. Знаете ли, хората са като часовници. Ако човек ги познава добре, може да ги застави да „вървят“ по негово желание. Така те винаги ще му бъдат полезни.

Хаксли два пъти изпразни чашата.

Кежбърн кимна с глава, като се смееше безгласно.

— Така! Сега поне придобихте пак цвят.

Досега Хаксли беше мълчал смаян. Но ето че се осмели да попита недоверчиво:

— Вие няма да направите донесение?

— Само една дума би била достатъчна, за да ви тикна в затвора. Простете ми суровия израз. Исках само да ви напомня това. Далеч съм от мисълта да търся отмъщение. Кому би било от полза? А в края на краищата бих искал да се добера и до парите си. Смятам, че това ще ми се отдаде по-лесно без съдилищата.

Хаксли беше накрая на силите си. Грохнал, той се отпусна в креслото си.

— Ще понеса последствията.

— Искате да отнемете живота си? Бог да ни пази от това! Та вие обичате живота, вашия живот! Не, вие доброволно никога не бихте сложили край на живота си, никога.

— Какво мога да очаквам от него? — пошепна Хаксли.

— Имайте само търпение, всичко ще тръгне по реда си. Опомнете се, имайте доверие във всемогъщия!

— А менителницата?

— За сега остава на мястото си. — Кежбърн посочи касата. — Успокоява ли ви това?

Не, това не успокояваше Хаксли, макар че мислите му отново затекоха нормално. Какво ли не би дал, за да се унищожи тази хартия. Но какво ли би могъл да предложи за нея? Дълъг му към Кежбърн оставаше. Той безусловно се намираше в ръцете на бижутера, докато той желаше това. Отсега нататък над главата му щеше да виси Дамоклев меч. Може би Кежбърн искаше точно това, за да му даде урок и да го накара да изостави досегашния си живот? Това не би било изключено за такъв чудак като него.

Вероятно известна роля играеше и загрижеността на Кежбърн към Бети. Днес тя се беше изказала много обнадеждаващо: брат ѝ щял да му помогне да намери изход да разреши дилемата. Дали знаеше за историята с менителницата? Едва ли. Каквато си беше пряма, тя веднага би му го казала. И въпреки че опасността не беше окончателно премахната, то все пак беше постигнато известно отсрочване. Животът продължаваше!

Кежбърн като че ли отново отгатна мислите му.

— Случаят остава между нас — каза той. — Ще ви дам един шанс. Разбирате ли? Искам да видя дали ще го използвате. И как ще постъпите.

— Дълго време ще остана ваш длъжник, мистър Кежбърн.

— Това зависи от вас.

— Наистина не зная как да ви се отблагодаря.

— Благодарете на щастливата си звезда.

— Бети ли?

Въпросът остана без отговор.

— Кога имахте намерение да заминете за Америка?

— На двадесети, с кораба „Сент Пол“, ако не се случи нещо непредвидено.

— На този ден корабът „Сент Пол“ въобще няма да вдигне котва. Заради стачката на миньорите. Не знаехте ли това?

— Нищо не бях чувал!

— Следващата възможност за прекосяване на океана е с кораба „Титаник“, който ще тръгне от Саутхемптън в сряда. Аз също ще пътувам с него. Навярно Бети ви е осведомила, че поради важни сделки заминавам за Щатите. Тя ще ме придружава.

— Вие предлагате да взема същия кораб.

— Защо не? Кой знае докога още ще продължават стачките? Презаверете билета си. Ако желаете, аз ще се заема с това.

Хаксли се колебаеше. Намерението му беше да напусне Англия без всякакъв шум с пощенския кораб. А сега да пътува с „Титаник“? Тъкмо с този колос, чието първо пътешествие обещавахе да се превърне в обществено събитие от първа величина? Щеше да срещне много, прекалено много познати на борда. Дали да се откаже от предложението на Кежбърн? Но защо всъщност? За сега кошмарът за грозящата го катастрофа се беше разпръснал. Това, което го очакваше в далечно бъдеще, не го тревожеше.

— Имате право, мистър Кежбърн. Би било глупаво да седна върху пълните си куфари и да чакам, докато...

— Добре! — Кежбърн любезно му подаде ръка. — Значи ще се видим на борда на „Титаник“.

ΓΙΑΒΑ ΤΡΕΤΑ

СРЯДА. 10 АПРИЛ

Небето беше надвиснало като олово над южното крайбрежие на Англия. Но неприветливото време не можеше да спре многохилядната тълпа, струпала се на кея на Саутхемптън. Всички размахваха знаменца и кърпи след тъмния великан, който се плъзгаше край високия бряг в посока към открито море.

Четири огромни комина бълваха черен дим в накитения с водни капчици въздух. Около високата мачта кръжаха сребристосиви чайки, а над белите палуби се развяваха ярки, пъстроцветни знаменца. Корабите, които срещаха този великан и го поздравяваха с флаговете или рева на сирените си, в сравнение с него изглеждаха като чупливи играчки.

Постепенно величествената картина избледня зад воала на подгонените от вихрушката дъждовни капки. Зазвъняха телеграфите на най-големия кораб в света — гордостта на британското мореплаване. Въжетата бяха откачени и паднаха във водата. Роякът от влекачи се отстрани от пътя. Корабът „Титаник“ започна знаменателното си пътешествие.

По това време на плаващия град цареше страшна бъркотия. На палубите се трупаха хора, размахваха кърпи, плачеха и се смееха, тичаха по коридорите и стълбите, викаха и се блъскаха безобразно. Асансьорите летяха десет етажа нагоре и надолу. Вратите на каютите се затваряха с трясък. Деца крещяха уплашено. Познати шумно се поздравяваха. Пронизително звъняха звънци, корабната прислуга сновеше нагоре-надолу, тежки куфари трополяха по пода.

Домакинът Модли се беше хванал за главата. Въпроси и желания се сипеха като градушка от всички страни, хиляди големи, малки, дребнави желания.

— Господин домакин, веднага трябва да ми дадете друга каюта! Не мога да понасям шума от машините!

— Сър, няма ли тук корабна прислуга! Звъня вече половин час и никой не идва.

— Искам да се оплача! Къде е капитанът! Какво? Аз да...
Слушайте какво ще ви кажа! Ще вдигам врява, колкото си искам.
Платил съм в края на краищата грешни пари!

— Лекар, веднага да дойде лекар!

— Какво, вие не знаете къде се е дянал багажът ми? Това е
нечувано!

— Главният прислужник ли? Че как изглежда този човек? Не по-
зле от лорд!

Закръгленият Модли избяга в каютата си, залости вратата и
затисна ушите си.

Без да се смуцава от шума и бъркотията, бордовата капела
гърмеше бойки маршове, а появяващият се бриз довяваше откъм
задната „Б“ — палуба прощалната песен на изселниците. Това бяха
последните от осемстотинте пътници от междинните палуби, които все
още чакаха да бъдат настанени.

Те търпеливо седяха върху сандъци и куфари. Говореха тихо
помежду си, сключваха нови запознанства или изваждаха хранителни
припаси, за да се занимават с нещо. Лицата на всички изразяваха
тържествена сериозност, безмълвен въпрос към едно неизвестно
бъдеще.

По-младите от тях се тълпяха при перилата. Те гледаха към
изчезващата брегова ивица с грозните пристанищни постройки и
размахваха кърпи към корабите и лодките, които отминаваха ниско под
тях.

Голям, силен мъж се облягаше на перилото с кръстосани на
гърдите ръце. Живите му очи, които непрестанно шареха наоколо,
придаваха на лицето му дяволито изражение. Те постоянно се спираха
върху едно момиче, което стоеше до него.

Тя беше наметнала върху семплата си рокля голям шал и с
малката си, силна ръка здраво го придържаше над гърдите си. От
време на време тя приглаждаше назад черната си къдрава коса.
Соленият вятър я разпръскваше по лицето ѝ — бледо, с цвета на
неузряла маслина лице, което изпъкваше със суровата си, почти мрачна
красота.

Мъжът се изкашля многозначително.

— Ужасно време, нали? — се обърна той към момичето на
развален английски език. — Бих искал да зная дали още дълго ще ни

оставят да стоим тук.

Момичето се обърна към него, изглежда го хладно и отговори на още по-лош английски:

— Казват, че долу вече всичко е заето.

— Безобразие! И ние сме платили за нашите места. — Със смях, той кимна с глава към вратите за салона на първокласната палуба. Там стояха на пост моряци, които връщаха любопитните. — Може би тук ще намерим подслон, ако долу за нас вече няма място.

Строен, жилест младеж с тъмна коса и горящи очи се приобщи към тях.

— Но това е категория лукс — обясни той.

— Какво от това — каза другият. — Мен не би ме смущавало.

Погледът на младежа зашари по помещенията, издигащи се над палубата, и най-сетне се спря на кървавочервените комини.

— Какъв кораб! Марина, какво ще кажеш? Подобно нещо дори не си и сънувала, нали?

Тя проследи погледа му.

— Колко ли е струвал, Оресте?

— Според мен един милион фунта. — Оресте въпросително погледна широкоплещестия. — Най-малко, нали?

— Още няколкостотин хиляди лъскави английски лирички отгоре и сметката навярно ще излезе — отговори той.

— Солидно е построено това корито.

— Моряк ли си?

— Рибар съм — Оресте посочи към момичето. — От Гърция сме.

— Брат и сестра?

— Марина е моя жена!

— Аха... нещо като сватбено пътешествие. Казвам се Витеслав Барка. — Той докосна с пръсти шапката си и намигна на Марина. — Ако ме наричате простичко Вит, няма да се сърдя. Идвам от Кладно. Град в Бохемия. В такъв случай вие сте били почти два пъти повече път от мен. Защо не използвахте кораба на Левантийската компания?

— Чичо ми беше депозирал сумата за билетите в Лондон — каза Оресте.

— Сега вероятно сте на мнение, че в Америка рибите по-охотно ще влизат в мрежите ви, отколкото у вас?

Марина гневно стрелна с очи Вит Барка. Неговата безобидна шега я раздразни.

— Оресте разкажи му как стана всичко!

Оресте гледаше към мътните, клокочещи води. Той сви юмруци.

— Живеехме в Кавала, на източномакедонското крайбрежие. Баща ми и аз ловяхме сунгери. Не вървеше зле. Бяхме открили богати находища при остров Тасос! Но това не се хареса на големите турски търговци, които експлоатираха нашите води с модерни водолазни уреди. Те насъскваха хората си срещу нас. Един ден заклаха баща ми. Скоро след това запалиха лодката ми. Никой не се осмеляваше вече да излезе с мен в открито море, макар че бях най-добрият гмуркач в цяла Кавала. Тогава моят чичо ми писа да отидем заедно с Марина при него. Той държи в Ню Йорк малка корабна агенция и ще ни помогне да стъпим на краката си.

— Ние сме млади и можем да работим — допълни Марина. Тя със самочувствие отметна главата си назад.

Барка си свиваше цигара. Той бавно намокри хартията с върха на езика си.

— В никакъв случай не позволявайте да ви тъпчат! И за нас ще дойдат други времена. Както при вас в Гърция, така и у нас в Бохемия, навсякъде тлее. — Той погледна с присвити очи Оресте. — Знаеш ли, аз се учих за ковач. Винаги пестях и с течение на времето успях да сложа нещичко настрана. Мечтата ми беше да имам ковачница до шосето за Прага. Бях си избрал вече един стар хамбар. Но проклет спекулант беше сложил ръка на него. Той измъкна парите от джоба ми. При това отдавна вече беше продал тайно имота на един фабрикант. Такива са тези бандити! Е, аз дадох този тип под съд и дори спечелих делото. Само че не видях вече кроните си.

Когато моят майстор си продаде ковачницата, аз отидох миньор в Кладно. Не останах дълго там. По време на следващата стачка ме изхвърлиха. Скитах се из цяла Европа, най-сетне попаднах в мините на Уелс. Повярвай ми, навсякъде е същото. Робски труд, без перспектива. Мислех си, всичко това мога да имам и в Америка. Може би там все още съществува нещо като шанс. В Карди чух за кораба „Титаник“. Защо и аз да не пътувам веднъж с такова луксозно корито? Събрах последните си сребърни монети и ето ме тук. Знаеш ли, в

каменовъгления басейн на Питсбург... — Той прекъсна мисълта си, защото един старши моряк викаше изселниците.

— Вземете багажа си и след мен!

Барка взе своя куфар и го метна на рамото си.

Заведоха групата в долната палуба по стълбите за корабния персонал. По-старите, натоварени с деца, куфари и сандъци, трудно слизаха по тесните железни стъпала.

— Внимавайте, хора! — извика Барка на онези, които напиреха отзад. — За нашето посрещане не са сложили даже и пътеки.

Нито ругатните, нито подканванията можаха да помогнат на старшия моряк. Някои от изселниците, загубили сетни сили, се застояваха на площадките. А трябваше да слязат три етажа.

Най-сетне пристигнаха на местоназначението. В ниско, но много обширно и приветливо обзаведено общо помещение старшият моряк прочете на висок глас имената. Мъжете и жените бяха настанени по отделно в спалните помещения.

Само някои по-възрастни и семейства с малки деца получиха места в средната палуба, намираща се над помещението.

Дребен господин с прошарени коси, в тъмно, късо палто се грижеше за жена си, която боязливо се оглеждаше и с мъка си поемаше дъх. В залата беше горещо. Корабните машини боботеха застрашително близо, а стените и подът вибрираха. Малката жена тихо се вайкаше:

— Боже, господи, ами ако ни разделят, Фриц?

— Успокой се, Матилде. — Той галеше ръката ѝ. — На такъв голям кораб не може иначе. Нали са само няколко дни.

— Доктор Еберлайн! — извика старшият моряк.

Дребният човек се изправи.

— Тук, кажете моля!

— Средната палуба!

— Ето, видяхте ли? Всичко се нареди много добре. Да ви помогна ли? — каза Барка.

Еберлайн смутено наместваше с двете ръце очилата си.

— Много ви благодаря, но не е необходимо! — той започна да прибира вещите си. — Ела Матилде. Горещо ще имаме по-свеж въздух. — Двамата бързо се отправиха към изхода.

В общото помещение непрекъснато сновяха хора. Жени тътреха ревящи деца към умивалните, жадните се тълпяха пред бюфета и чакаха да го отворят. Между тях, надавайки силни викове, се лутаха и такива, които в бъркотията бяха загубили своите близки и вече не знаеха в кое от помещенията на обширната палуба беше мястото им.

Един дебел италианец се спусна към старшия моряк. Той изтри лицето си, наподобяващо месечина при пълнолуние, и завика:

— Signor Capitano! Къде е семейството ми? Famiglia perduto. Аз съм Фиорели, Николо Фиорели от Неапол. Capito?

Старшият моряк не разбра обърканата реч на италианеца. Той ядосано се взря в него с намерение да го изблъска настрана.

Барка се намеси.

— Какво се е случило с ваша famiglia? Случайно да говорите немски?

Месечината грейна от радост.

— Si, Si! Аз немски perfetto! Моля ви, попитайте синьор офицера къде моята Гита и дечицата. Мamma mia, аз него загубих в този голям параход!

— Сега ще разберем тази работа, приятелю. И запомнете този там е обикновен старши моряк. Nix офицер, макар че се прави на такъв.

Въпросът около изчезването на семейство Фиорели беше бързо разрешен.

— Grazie, mille grazie, синьоре! Ние нас видим по-късно. Вие с мен пиете чашка вино. Прекрасно вино!

— Ще прием! — Барка дружески стовари лапата си върху рамото на италианеца.

Извикаха и последните имена. Старшият моряк пъкна списъка в маншета си и изчезна.

Барка и Оресте бяха настанени в спалното помещение №3.

— Хей ти, цар на сюнгерите! Какво чакаме още? Да се погрижим за койките си!

Оресте с неудоволствие се разделяше с Марина. Той беше забелязал, че няколко млади мъже хвърляха погледи към момичето.

— Марина, върви и ти! Веднага, чуваш ли! — Той предизвикателно говореше на висок глас.

Марина се намръщи.

— Я не почвай пак! — Тя взе вързопата си и гордо мина край младежа.

Наоколо започнаха да се смеят, подхвърляха закачки. Оресте кипеше, той искаше да извика нещо след Марина. Барка го дръпна след себе си.

— Остави! Момичето ти е добро.

Междувременно пасажерите от горната палуба се бяха укротили. От време на време някой от стюардите бързаше по дългите коридори, за да отвори някоя ключалка на куфар, да вземе и занесе дрехи в гладачницата или да изпълни други дребни поръчки.

Палубата беше оживена. Пасажерите се разхождаха на малки групи, дискретно се разглеждаха един друг, поздравяваха се учтиво, но въздържано. При случай намираха повод за начални разговори във връзка с времето, кораба и неговото оборудване.

Хаксли беше наметнал пелерина и се канеше да се изкачи на най-горната палуба. Той се шляеше из кораба без определена цел или намерение. Съвсем бегло беше съзрял Кежбърн и Бети тъкмо когато пристигаха на борда, но не знаеше къде се намират каютите им.

Той не държеше на компанията на бижутера, макар че се чувствуваше задължен към него. Споменът за неговите предупреждаващи погледи го изпълваше с неприятно чувство. А Бети? По-късно несъмнено щеше да се удаде случай да поговори с нея в отсъствието на брат й.

— Лорд Едуард!

Той се обърна. Пред него стоеше графиня Роутс от Шотландия. Тя беше представителна жена на средна възраст, която правеше опити в литературното поприще. Между другото те бяха твърде талантливи. Графиня Роутс поддържаше тесни връзки с Панкхърст, която се бореше за еманципацията на жената. Ако в лондонските салони що-годе приемаха нейните стихотворения, то симпатиите ѝ към суфражистките срещаша леденостуден отказ. Еманципация на жените! Та това е радикализъм! Това противоречи на църковните повели.

— Ако нямате нищо по-интересно предвид — каза графиня Роутс, — бихме могли да направим малка разходка.

— С най-голямо удоволствие, графиньо. Когато човек остане сам на този голям кораб, той се чувства просто изоставен.

— Доколкото ви познавам, едва ли ще страдате прекалено дълго от чувство за самота.

Те минаваха край салони и зимни градини, в които палмите, великолепието на пъстрите цветя и ромолящите фонтани канеха за приятна отмора.

— Едуард, какво ви накара да направите това пътешествие? Предстоящият рекорд, нали? Човек просто трябва да присъствува.

— Ни най-малко, графиньо. Дългът, работата ме зоват в Америка.

— Работата ли, нямате представа как звучи тази дума във вашите уста!

— Съвсем сериозно, трябва да се погрижа за владенията ни.

— Колко сте делови! — Тя го погледна косо със засмени очи. — Как се справяте с всичко това? Човек ви вижда по всички приеми и въпреки това намирате време за работа. Е да, на вашата възраст! Моят съпруг се задоволява вече само с работа.

В търговската улица, една от големите сензации на приказния кораб, блестяха витрините, в които опитни продавачи още веднъж подреждаха стоките с бързите си ръце: сувенири, изобразяващи кораба „Титаник“, изработени от седефени плочки в най-различни големини, както и златни гривни във вид на спасителни пояси, също с надпис „Титаник“, определени за дамите, обхванати от треската на предстоящия рекорд. По-нататък върху черно кадифе блестяха с рядка красота бижута, диаманти, перли и навсякъде цветя, много цветя, море от рози и лалета с всички цветове на дъгата, бял люляк, нежни нарциси и орхидеи с причудливи форми.

Тълпата, която весело се разхождаше, беше опиянена от аромата, тежък и омаен като дъха на тропическа нощ.

Тук Хаксли отдалеч забеляза Бети, която се беше спряла с брат си пред един бижутериен магазин и разглеждаше изумителните украшения. Кежбърн се усмихваше. Когато забеляза, че се приближават Хаксли и графиня Роутс, той предложи ръка на Бети и продължи с нея обиколката си. Тя беше бледна, но със светнали очи наблюдаваше всички тези великолепни неща. Кежбърн изглеждаше чудесно в ролята си на изискан джентълмен и тихо ѝ говореше нещо.

Хаксли, който гледаше след двамата и следеше разказа на своята дама с половин ухо, се стресна, когато до него прогърмя дълбок глас:

— Хелоу, графиня Роутс!

До тях беше застанал огромен мъж с червеникаво, загоряло лице и прошарена, разчорлена грива. Той се смееше. Всичко в този човек се смееше: широката уста с лъскавите пломби, дебелият врат, масивните рамена и непринудено издаденият напред могъщ корем. Дори и ръцете му, пъхнати в джобовете на панталоните, също като че ли се смееха.

Хаксли се държеше резервирано. Чужденецът в своя едро кариран спортен костюм беше невъзможен. Той беше американец, без съмнение.

Мощният глас отново прозвуча.

— Чудесно, графиньо, наистина чудесно! Нямах представа, че и вие отивате в Америка.

Поздравиха се. Графинята представи американеца:

— Мистър Саливън от Тексас, колега на моя съпруг.

— Радвам се, лорде! — Лапата на Саливън обхвана пръстите на Хаксли и ги стисна. Лордът изтърпя болката с цялото достойнство на хилядолетния си род и се усмихна със стиснати зъби.

Мис Саливън с дъщеря си Марджъри се присъединиха към тях. Те просто не можеха да се отделят от витрината на един холандски бижутер. Съпругата на Саливън беше огромна жена с тицианово руси коси и добре закръглени форми, които благодарение на модното облекло изпъкваха великолепно и бяха несъмнено най-забележителното у нея.

Дъщерята, тъничко, стройно девойче, не беше наследила нищо от размерите на родителите си. Кукленското ѝ лице беше покрито с естествения кадифен тен на нейните деветнайсет години.

— Не е лоша — помисли си Хаксли. — Жалко само, че очите ѝ са като незабравки.

Тя ни най-малко не беше стеснителна и оживено започна да бърбори. Очевидно ѝ правеше удоволствие да разговаря с Хаксли, един истински лорд, който освен това беше толкова симпатичен млад мъж.

Той се забавляваше, наблюдавайки въздействието на своята личност върху тази малка „полудивачка“ от прехваления Запад.

— Аз намирам кораба фантастичен — въодушевяваше се тя. — Отлично постижение, милорд. С американски размах!

— О, вие ни ласкаете, мис Саливън! Хиляди благодарности от името на Великобритания! — отговори той с поклон.

— А ще победите ли?

— Съмнявате ли се в това? „Титаник“ ще бие стария рекорд по северноатлантическия маршрут. Победата ни е, пардон, ми е абсолютно сигурна.

— Жалко, че пътуването трае толкова дълго. Аз всъщност не обичам особено много морските пътешествия. Накрая те винаги стават скучни.

— Може би скоро ще летим над океана с въздушен кораб или с някой от новите летателни апарати. Блерио и братята Райт прелетяха вече над канала. За сега, разбира се, ще трябва да се задоволим още с това корабче. Надявам се, че времето, което ще прекарате на борда, не ще ви се стори толкова дълго. Ако ми разрешите, ще ви помогна да го съкратите малко.

— Благодаря! Ще играем ли тенис?

— С удоволствие.

— Още днес?

— Както желаете, мис Саливън.

— Отлично!

— Не ликувайте толкова рано, аз съм неумолим противник!

— Но, милорд! Та това е само игра.

— Разбира се, само в играта.

Сбогуваха се. Марджъри подаде ръка на Хаксли.

— След един час на горната палуба. Съгласно?

Той се поклонил с усмивка.

— Ако въпреки очакванията ни завали, тогава ще проведем играта в малката палмова зала.

Когато семейство Саливън се беше вече отдалечило, графиня Роутс му се закани шеговито с украсения си с брилянти лорнет.

— Струва ми се, драги Едуард, че направихте ново завоевание.

Той повдигна рамене и заяви тържествено:

— Всичко в името на Англия, графиньо!

ПЪРВИЯТ ЧАС

Високо над стоманения град, в предната част на най-горната палуба се издигаше командният мостик. Там стоеше капитан Смит. Поставил ръце на гърба си, той гледаше неспокойните води на океана, които носят на кораба пореше с грохот.

За какво ли можеше да мисли в този момент този шестдесетгодишен човек? За своето семейство или за малката си къща в Хемпшир? Или за бъдещето?

Цели тридесет и три години той беше кръстосвал моретата на служба в компанията „Уайт стар“. Ето че беше станал капитан на най-големия и най-хубавия от всички кораби, които някога са прекосявали океана. Сър Брус Исми, който участвуваше в пътешествието, беше го потупал по рамото. „Капитане, става дума за рекорд! Чест и слава за Англия! Чест и слава също и за вас! Корабът е поверен във вашите опитни ръце. Поведете го към победата!“

Да, той ще направи необходимото. Това пътуване ще увенчае със слава дългия му жизнен път на моряк.

На десния нок полугласно разговаряха трима корабни офицери.

— Шумът около заминаването е слава богу зад нас — каза първият офицер Мърдок. Той небрежно се беше облегал на перилата. — Би трябвало хората да запазят въодушевлението си за завръщането ни.

Лайтоулдър, „вторият“, се пошегува:

— Лаврови клончета в аванс не вредят, това стимулира. По време на пътешествието ще имаме достатъчно време да се съвземем от непосилното напрежение при сбогуването.

— При това мръсно време, което ни очаква? — подметна малкият Боксхол. — Не ми се вярва!

— Доколкото разбрах, това рекордно корито е устойчиво на всякакво време?

— Малко ситен дъжд... та какво представлява това! — Мърдок се завъртя на токовете си и отиде при контролните уреди. Той беше на вахта.

— Аз ще сляза долу. Искам да видя как вървят работите — каза капитан Смит.

— Тъй вярно, сър.

Тъкмо когато Смит щеше да напусне мостика, светна червената сигнална лампа. В това време иззвъня телефонът. Мърдок взе слушалката. Възбуден глас проехтя в ушите му.

Смит се спря и попита:

— Какво има?

— Пожар в бункера за въглища №6, капитане.

С един скок Смит се озова до първия офицер.

— Та това е... — той погледна към сигналната лампа. — Кой е на телефона?

— Инженер Бел.

— Дайте слушалката! — той я изтръгна от ръката на Мърдок.

— Ало, Бел! Работи ли вече пожарогасителната група?...

Включете всички свободни от смяна огньари в потушаването на пожара!... Как?... Добре, и запазете пълна тайна! — Той закачи слушалката и замислено поглади късата си брадичка.

— Не би ли било по-добре за всеки случай да спрем машините? — попита Мърдок.

— Преминете на половин скорост!

Машинният телеграф иззвъня.

Вълните при носа на кораба постепенно намаляха.

— Боксхол!

— Да, капитане?

— Вижте какво става долу. Направете всичко необходимо, за да се потуши пожарът в самото огнище. Но внимателно! Не бива да се безпокоят пътниците.

Офицерът напусна мостика и полетя с асансьора надолу покрай палубите, пълни със смеещи се хора, към царството на блестящите машини, на бушуващия огън, на хората с полуголи, окъпани в пот тела.

Капитан Смит неспокойно се разхождаше напред-назад. Мърдок въпросително погледна Лайтоулдър. Той отговори само с повдигане на рамене. Минутите течаха.

Телефонът отново иззвъня.

— Мостикът, Мърдок!

— Е? — попита Смит.

— Боксхол съобщава, че пожарът в бункера се разраства!

Това представляваше сериозна опасност за целия кораб. Лицето на капитана се сви. Тръпки го побиха при мисълта какво би могло да стане, ако тези две хиляди и триста човека на борда внезапно чуят тревожния вик „пожар на кораба“. Той заповяда:

— Пожарогасителните групи да бъдат оттеглени, бункерът да се затвори!

Мърдок повтори заповедта и я предаде по телефона.

Скоро след това отдолу докладваха за изпълнението — бункерът е затворен!

Можеше да се счита, че с това инцидентът е приключен. Наистина бункерът отпадна, но опасността беше отстранена. Вследствие на прекъснатия приток на въздух пожарът трябваше да угасне. Мърдок записа случката в бордовия дневник.

Междувременно животът на кораба беше тръгнал в определените релси. Домакинът Модли отново можеше да се появи, без да се опасява, че на всеки ъгъл ще бъде нападнат от тълпа вечно недоволни пътници. Той се разхождаше из салоните на първа класа, любезно поздравяваше пътниците, пръснати във всички посоки, и същевременно подлагаше на строг контрол обширния си сектор.

Пасажерите пиеха чай и се наслаждаваха на уютните, луксозно обзаведени помещения. Човек се чувствуваше като в почивен дом, а не като на кораб, който си пробиваше път през суровия, леденостуден океан. Само едва забележимият трепет на цветовете по щедро пръснатите навсякъде саксии подсказваше на внимателния наблюдател, че някъде дълбоко в туловището на великана напират мощта на все още обуздаваните шестдесет и четири хиляди конски сили.

На масите с удобни кресла, в прикътаните ниши и под покрива от гъсто преплетена, сочна зеленина се водеха оживени разговори.

Мистър Саливън обсъждаше с един член на Горната камера закона за Ирландия, който министър-председателят Аскуит възнамеряваше да внесе в парламента. Той изпускаше гъсти кълба дим към тавана и се смееше гръмогласно.

— Вие, англичаните, сами усложнявате разрешението на проблема. Драги мой, дайте на ирландците собствено правителство. Побързайте да им го дадете, защото в противен случай с всички англичани в Ирландия ще се случи това, което едно време се случи с мистър Бойкот. Ние пишем думата демокрация с големи букви и не сме сбъркали, да, така е. Стюард, дайте още един хениси.

В зимната градина Хаксли развличаше няколко дами с анекдотчета за лондонското общество. Те бяха във възторг и от анекдотите, и от младия кавалер. Той прекрасно умееше да смесва истината с измислицата и по такъв начин да създаде ситуации, които винаги имаха блестящ завършек. Ето защо винаги го молеха да продължи.

— Уважаеми дами, знаете ли вече историята с Монна Лиза?

— Но, лорд Хаксли! Та цяла Европа говори за кражбата на картината от Лувъра.

— Нямах пред вид тази Монна Лиза, милейди. Мисълта ми е за Монна Лиза от Лондон.

— Моля ви, разкажете ни за това!

Той погледна часовника си.

— Безкрайно съжалявам, но ще трябва да ви разочаровам.

— О, лорд Едуард! Вече имате ангажимент?

— Нещо като задължения на гостоприемец домакин — каза той и изчезна.

Графиня Роутс, усмихвайки се, взе чашата с чай.

— На бедния Едуард наистина не му е леко. Преди малко ми призна, че понякога се занимава дори с работа.

— Колко прелестно!

Мистър Бел, „господарят на подземния свят“, както Мърдок наричаше главния инженер, се спусна към мостика. Напълно объркан, той се втурна при капитана.

— Трябва отново да го отворим! — Едрият, тежък човек се олюля, мъчеше се да поеме въздух, зачервените му очи заплашваха да изскочат от орбитите. Лайтоулдър скочи към него и го задържа.

Капитан Смит отстъпи крачка назад.

— Какво става, мистър Бел? Моля ви, съвземете се.

Инженерът блъсна Лайтоулдър настрана и извика:

— Трябва да отворим бункера! В него има още четирима човека!

Чувате ли, капитане? Четирима човека!

Офицерите се вцепениха. Никой не беше в състояние да проговори.

— Едва сега ли забелязахте, че липсват четири души? — попита най-сетне Смит с треперещ глас.

Бел зарови пръсти в четинестата си коса.

— Боже мой! Това са огняри, които доброволно взеха участие в потушаването на пожара. Сега трябваше да постъпят на смяна. Но... никъде ги няма! Навярно са влезли много навътре в бункера и не са чули предупредителния сигнал. Ние мислехме, че отдавна са излезли. Беше страшна бъркотия... Освен това горещината, дима... та ние всички бяхме полуслепи.

— Вие мислехте... — Смит изстена, той беше пребледнял като платно. — Ето че вече е късно. Много късно!

Мърдок погледна хронометъра.

— Минал е почти цял час, откакто бункерът е бил затворен.

— Да, късно е вече — повтори капитанът. — Ако сега го отворим, огънят отново ще пламне от притока на въздух.

— Дайте заповед за отварянето на бункера! Трябва да опитаме всичко! — извика Бел.

— Нямам право да дам такава заповед. Тя е безсмислена!

— Тогава ще действам на собствена отговорност, сър! — Инженерът искаше да вземе телефона.

Мърдок и Лайтоулдър дръпнаха настрана буйствуващия Бел.

— Елате най-сетне на себе си! — каза, като едва се овладяваше Смит. — В тлеещия бункер не може да има вече жив човек. Вие знаете това така добре, както и аз.

Бел втренчено гледаше капитана.

— Не, не! Трябва да опитаме всичко, мистър Смит!

Капитанът поклати глава.

— Разбирам ви, Бел, но влезте и в моето положение. Или искате да изложи на опасност целия кораб, няколко хиляди души, за да спася четири... трупа?

След тези думи инженерът вече не продума. Всички мълчаха. Нещастieto ги беше поразило като мълния. Мъжете на мостика като че ли едва сега схванаха неговите размери. Четирима мъртви! Дали това не беше страшна поличба?

Смит, който сам беше дълбоко потресен, погледна офицерите си в очите. Все още се намираха мореплаватели, които се поддаваха на суеверия. Само това липсваше! За тук бяха необходими ясни, трезво мислещи глави. Той попита инженера:

— Кой освен нас знае за случая?

— Само огнярите.

— Елате, мистър Бел!

В котелното отделение тежките изпарения от сгорещено машинно масло, въглищен прах и пот се виеха през нажежените отвори на пещите. Група почернели от саждите фигури тъпчеха огнедишащата паст на всеки един от осемдесетте котела. Сред грохота на машините, който проникваше във всеки ъгъл, прозвуча гласът на инженер Бел:

— Слушайте за момент! Капитанът иска да ви каже нещо.

Огнярите оставиха лопатите и се приближиха с намръщени лица. Капитан Смит се изправи.

— Мъже! Пожар в бункера не е нещастие, а свинщина! Ние ще анкетираме случая и съвсем точно ще установим причината. Ужасен е фактът, че при усилията ви да угасите пожара, за да се предотвратят допълнителни щети, четирима от вашите другари загинаха поради една нещастна случайност. — Той свали шапката си. Стоящите около него мъже безмълвно наведоха глави.

След няколко секунди Смит продължи:

— В момента не можем да отворим бункера и да приберем мъртвите. Вие трябва да разберете това. В противен случай ще предизвикаме нова опасност. За сега най-важното за нас е да мълчим! Аз задължавам всеки от вас да запази случилото се в пълна тайна. Нито един от пътниците не трябва да разбере нищо. Хората, които са ни поверили живота и имуществото си, не бива да бъдат обезпокоявани.

С кораба „Титаник“ ни предстои да изпълним важна задача. И ние ще я изпълним така, както би трябвало да се очаква от британски

мореплаватели. Ако се наложи, дори с цената на собствения си живот! Нека никога не забравяме това. А сега, приятели, отново на работа.

Той докосна с ръка козирката, върху която блестяха златисти дъбови листа. След това бързо се изкатери по стръмната стълбичка.

— И все пак трябваше още веднъж да отворим бункера! — извика един от огнярите след капитана.

Смит се спря. Инженерът гледаше надолу.

— Това беше Евънс.

— Оставете го! — изръмжа Смит и продължи пътя си нагоре.

Огнярят Евънс мрачно се вираше в огненото море.

— Само пътниците да не разберат нещо... това е то. Всички сте страхливци, без изключение! Пред капитана не смееете да си отворите устата.

— Има ли смисъл? — попита един от тях. — И без това няма никаква полза.

Евънс с трясък запрати лопатата си срещу стоманената стена.

През това време капитанът отиде при сър Брус Исми. Когато влезе в луксозната кабина, Исми стоеше пред огледалото и довършваше вечерния си тоалет.

— Извинете, сър Брус, ако ви преча...

— Не ми пречите, драги приятелю. Елате по-близо. Мога да ви отделя три минути. — Той разглеждаше в огледалото черната панделка, която току-що беше вързал около врата си. — Какво има всъщност? Работят ли безупречно машините?

Смит мъчително търсеше думи.

— Имахме инцидент, сър. Смятам, че е редно да ви уведомя за това.

— Добре, Смит, говорете. Събуждате любопитството ми. Инцидент ли казахте?

— В един от бункерите за въглища избухна пожар. Бяхме принудени да го затворим, за да не изложим кораба на опасност. При това загинаха четирима от огнярите.

За миг бледото лице на Исми се вкамени.

— Проклятие, неприятна история!

— Повече от неприятна — раздражено процеди през зъби Смит. — Четири души изгоряха живи, сър!

— Е да... Казахте го вече. Как беше допуснато това?

— В момента не може да се установи.

— Но корабът е въвн от опасност, нали? — Да.

— Надявам се, че не сме загубили време.

— Имаме един час закъснение.

Исми подскочи като ужилен.

— Смит! Този час трябва да се навакса! Най-късно до Бишъп Рок. Ясно ли е?

— Очакваме силен насрецен вятър.

— Това не ме интересува! В такъв случай ще имаме само два часа престой в Шербург.

— Това е твърде малко.

— Ваша работа е как ще се справите!

— Хм — Смит хапеше устните си.

— И погрижете се нито думичка за тази история с пожара, а най-вече за загубата на време да не стигне до нечии уши. В никакъв случай!

— Това е уредено вече.

— Добре! Още нещо? — Исми взе четката, за да дооправи прическата си.

— Друго няма, сър — капитанът грабна фуражката си и тръгна, без да каже дума.

— Наредете да дадат на огнярите допълнителна дажба уиски — извика след него Исми.

На прага Смит отривисто се обърна.

— Не бих препоръчал подобно нещо, сър Брус. Там долу настроението е лошо. По-добре е да оставим хората на мира.

След тези думи капитанът тресна вратата след себе си.

Корабът „Титаник“ беше минал край западния нос на остров Уайт. Първият офицер се взря от мостика в падащия здрач. Острите черти на лицето му не трепваха. След дълго мълчание той попита Лайтоулдър, който беше дежурен и стоеше до него:

— Добре ли се чувствувате на това корито?

— Разбира се. А нима вие не, Мърдок? Да не би заради четиримата мъртъвци?

— Възможно е.

— Суеверен ли сте?

— Глупости!

— Бедните момчета! Това беше последният им рейс.

— А нашият тепърва започва, Лайтоулдър.

— Какво искате да кажете?

— Нищо особено, освен това, че на всички някой ден ще ни дойде редът. На всички!

Боксхол се приближи.

— Само с двадесет и една морска мили ли се движим?

— Нарездане на капитана — отговори хладно Мърдок.

— Чудесно! А мога ли да попитам господата как преценяват шансовете ни?

Мърдок мълчеше. Той се престори, че изобщо не е чул въпроса.

Това ядоса Боксхол.

— Вие като че ли не сте заинтересован от постигането на рекордно време.

— Щом искате съвсем ясен отговор, Боксхол, ще ви кажа: да, не съм заинтересован, ни най-малко. — Лайтоулдър сне бинокъла. Откъм наветрената страна един товарен кораб браздеше океана. — За абсолютен рекорд по бързина и без това не може да става дума. С тези машини никога не бихме спечелили Синята лента. Работата, с която се захванахме, не е много чиста. Тя няма нищо общо нито със спорта, нито с мореплавателското умение.

Между корабен персонал, който се състои от деветстотин души, беше естествено да има различни схващания и мнения. По този въпрос обаче съществуваха две ясно разграничени становища.

Боксхол изразяваше мнението на по-младите офицери, които не само заради собствената си кариера, но и от истинско спортно въодушевление поддържаха намеренията на компанията и бяха готови при всички обстоятелства да спечелят с кораба „Титаник“ нов лавров венец за британското мореплаване.

Другата група беше представена от по-опитните, които трезво и с вещина преценяваха всяка възможност и както от техническа, така и от навигаторска гледна точка застъпваха едно твърде скептично гледище. Към тях спадаха Лайтоулдър и инженер Бел. По отношение на капитан Смит и двете партии още не бяха наясно. Той се радваше на всеобщо уважение и минаваше за опитен и разсъдлив капитан.

Мърдок, човек мълчалив и затворен, до този момент не участвуваше в спора.

— Нечиста работа ли? — Боксхол се ухили. — Само да не ви чуе президентът Исми!

— Безразлично ми е! — Лайтоулдър махна с ръка. — Аз съм мореплавател, а не състезател.

— В девет часа ще пристанем в Шербург — каза Мърдок.

— С един час по-рано?

— Нареждане на капитана.

— Аха, ето че Смит започва състезанието! — победоносно извика Боксхол.

— Да се обзаложим, че в четири часа заранта ще минем край Бишъп Рок. Бих пожертвувал бутилка „Кларет“.

Лайтоулдър се засмя.

— Съгласен!

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

С ПЪЛНА ПАРА НАПРЕД!

Марина седеше до перилата на борда върху една от малките колонки, наподобяващи столчета, около които се навиват стоманените въжета, когато корабите пристават. Обгърнала едното си коляно с ръце, тя беше изложила лице на обедното слънце.

Вит Барка лежеше до краката ѝ на палубата. Юмруците му бяха достатъчни за възглавница. Той примигваше към високото бледосиньо небе, докато очите му се затваряха. Стресна се от силното хъркане, което се раздаде от собствената му уста.

— Престанете да хъркате — каза Марина, без да помръдне от стоманения си трон, — не мога да понасям мъже, които хъркат.

— Жалко! Аз пък харесвам момичета, които седят на палубата и не се боят от ветровете. Интересно, нали?

— Имате щастие, че Оресте не е тук!

— Спокойно, русалко. Не съм споменавал никакво име.

— Престанете с това!

— Всички рибарски щерки са русалки, опасни същества. А вие също сте... искам да кажа, дъщеря на рибар. — Той се протегна и дълго се прозина. — Такова пътешествие с кораб е наистина хубаво нещо. Пътуваш си ден след ден. И нищо не виждаш около себе си освен вода и небе, небе и вода. Преди малко закачиха долу един лист. На него са записани най-различни неща: толкова градуса дължина, толкова градуса ширина и освен това, че ни остават още две хиляди и седемстотин морски мили. Знаете ли какво означава думата „етмал“? Нали сте русалка, би трябвало да знаете!

— И все пак не зная.

В защитено от вятъра кътче, до една от палубните постройки, се беше настанил д-р Еберлайн със съпругата си. Той каза:

— „Етмал“ се нарича разстоянието, което един кораб изминава от пладне до пладне.

— А защо именно от пладне до пладне? — осведоми се Барка.

— Защото на обяд се определя местонахождението на кораба. От Саутхемптън до тук „Титаник“ е изминал петстотин тридесет и четири

морски мили. Ако се има предвид само времето, през което сме били на път, то корабът се движи средно с повече от двадесет и пет мили или почти четиридесет и шест километра в час.

— Това световен рекорд ли е? — попита Марина. Тя се беше надвесила над перилата и наблюдаваше водните маси, които профучаваха край бордовата стена.

Еберлайн поклати глава.

— Това не може тъй лесно да се каже. Досегашният носител на рекорда по бързина, корабът „Мавритания“, достигна двадесет и шест морски мили в час.

Очите на Марина светнаха.

— По-бързо, по-бързо! — шепнеше тя, като че ли искаше да подтикне кораба. — Нашите рибари също се състезаваха, когато откриваха рибни пасажи.

Еберлайн отново поклати глава.

— Не е ли безразлично дали ще пристигнем няколко часа по-рано или по-късно в Ню Йорк? Странно нетърпение е завладяло хората. На всяка цена трябва да имат най-бързите железници, кораби, автомобили. А сега и тези въздушни кораби, самолетите! Кому е нужно това състезание за всеки час, дори за всяка минута? С това животът ни нито се удължава, нито се обогатява. Той става като че ли по-беден, ако не го разбием окончателно в тази надпревара.

Барка се беше изправил и внимателно слушаше Еберлайн, като същевременно засукваше мустака си.

— Добре го казахте. Виждате ли Марина, такъв професор разбира нещата.

— Господине, аз не съм професор — Еберлайн смутено намести очилата си.

Барка отново се отпусна върху палубата.

— Че какво от това — измърмори той и затвори очи, като се вслушваше в грохота на океана.

Когато носът на кораба се удряше в някоя вълна и глухият тътен преминаваше през снагата му, Еберлайн поглеждаше загрижено към жена си. Той знаеше колко много се страхува тя от океана, от неговата дива, необузdana сила. През първата нощ на борда тя не се беше отделила нито за миг от съпруга си, лежеше с втренчен поглед и

треперещи устни в тясното легло. Обвита до главата в одеяла, тя едва сега беше задрямала за няколко минути.

Еберлайн въздъхна. Нямахше връщане назад. Миналото остана далеч зад океана. През тихите обедни часове неговите мисли все още се връщаха към бранденбургското градче, в което години наред беше работил като гимназиален учител. Това биха били години на скромно щастие, ако... „С главата си искаш да пробиваш стените“, често се беше оплаквала Матилде, кършейки ръце от безпокойство. Наистина ли той искаше това? Застъпваше се за истински хуманен свят и възпитаваше младежта в този дух. Дали желанието му беше прекалено дръзко? Това очевидно беше така. Шовинистичните кресльовци и зализани глупаци поддушваха опасност. Как, няма един императорски пруски гимназиален учител проповядва пацифистични идеи? Това намирисваше на нестабилност, на опозиция. Той получи предупреждение и оттогава замълча. Понеже не беше борческа натура.

Но когато през миналото лято британският ковчежник Лойд Джордж произнесе прочутата си реч против Вилхелмова Германия, той отново се отпусна, увлече се и си позволи критични забележки по адрес на кайзера. Заплашиха го с обвинение за обида на негово величество. Приятели и познати започнаха да го избягват. Наистина не се стигна до съдебно преследване, но беше принуден да се откаже от учителската си професия.

Огорчен, останал без почва под краката си, той се пресели във федералната столица. Благодарение на случайното стечение на обстоятелствата му предложиха поста домашен учител в заможното семейство от Бостон. Той използва този шанс и сега се намираще на път за Америка.

— По-бурно ли стана? — попита госпожа Матилда с неспокоен поглед.

— Не, Матилде, не. Поспи още малко. — Той пооправи одеялата и стисна малката бяла ръка, вкопчена в облегалото на стола.

Появи се Оресте. Следваше го задъхано италианецът с кръглото като месечина лице.

— Ето къде сте били! — каза Оресте. Очите му недоверчиво шареха между Марина и Барка. — Защо сте се скрили тук?

Барка силно се изсмя и тупна италианеца по крака.

— Чу ли, сладкарино? Той едва не се препъна в атлетическата ми снага, а твърди, че съм се скрил.

— Навсякъде ме влачеше със себе си, амико. — Месечината задъхано се олюляваше над Барка. — Питаше всички: къде е моята Марина? А очите си въртеше като подивял бик. Бррр! Не бих искал да съм съпруга на Оресте. Та стани най-сетне, Вит!

— Я ме остави. Върху плещите на моя кораб се нося към едно дружелюбно бъдеще.

— Ами, ти си гроги от кианти!

— Никс гроги. Само ме мързи. Но това е позволено на пътниците. Влиза в цената. Какво ще кажете вие, Марина?

Фиорели попита:

— Защо говориш винаги на „вие“ с нея?

— Тя „мис“ ли е или не? — Барка весело ѝ намигна.

ХРУМВАНЕТО НА МИСТЪР КЕЖБЪРН

Едуард Хаксли забеляза Бети по време на утринната разходка по палубата. Тя беше застанала до перилата и гледаше към океана. Уж съвсем случайно, той се приближи до нея.

— Бети! — пошепна той.

Задълбочена в мислите си, тя силно се стресна.

— Еди! Боже мой, как ме уплаши!

— Внимание! Наблюдават ни. Тук навсякъде имам познати. Още снощи исках да те видя. Беше невъзможно да се добера до теб. Ела в каютата ми, скъпа. Палуба А, № 40. Сега сигурно няма да срещнеш никого по коридорите.

След като затвори зад нея вратата на луксозната си каюта, той я прегърна и буйно се завъртя с нея из помещението.

— Най-сетне, Бети, най-сетне! Нямах представа колко много се страхувах през последната нощ, тъй сам в каютата!

— Лъжец! — тя на шега заудря с юмруци по гърдите му. — Веднага ме пусни или ще викам за помощ!

— Както желаш! — той дръзко я постави върху един малък гардероб.

Тя скочи от него и се хвърли на врата му.

— О, Еди, ако винаги можеше да е така! Но само след няколко дни...

— Не мисли за това, скъпа. Тези дни трябва да бъдат наши. Ти винаги ще идваш при мен или пък ще се срещаме на друго място. Ще бъде както в Лондон. Не, по-хубаво, хиляди пъти по-хубаво! — Той целуваше косата, лицето, ръцете ѝ. — О, Бети!

— Няма да е лесно, Еди — въздъхна тя. — Заради твоите... познати на борда. Също и заради Франк.

— Нали беше съгласен да пътуваме заедно.

— Така е, но все пак...

— Какво прави сега?

— В къпалнята е. Искаш да говориш с него ли?

Хаксли се засмя.

— В момента нямам такова желание. Нека си плува! Можем и без него.

Преди обяда Хаксли още веднъж се разходи по палубата и случайно срещна Кежбърн. Трябваше да размени няколко любезни думи с него и накрая прие поканата му да побъбри с него в каютата, докато сервираат обяда.

Хаксли седеше срещу бижутера. Кежбърн беше кръстосал ръце върху коремчето си и дружелюбно разглеждаше младия мъж.

— Това е моето царство на борда — каза Кежбърн. — Твърде приятно и уютно, нали?

За Хаксли помещението беше извънредно комфортно. През широките прозорци на каютата нахлуваше ярката светлина на прекрасния ден. Зад тях се виждаше синьо-зеленото море. Заедно с ритмичното движение на кораба линията на хоризонта се повдигаше, спираше за миг и отново потъваше.

— Отлично сте се настанили, мистър Кежбърн. А Бети? Твърде рядко може да я види човек.

Кежбърн се усмихна.

— Вие забравяте, че ние не пътуваме само за удоволствие. Бети е моя секретарка, а за нея се намира достатъчно работа. Трябва да използваме времето.

— Естествено, вие сте търговец, но на една млада дама би трябвало да се даде възможност да се наслади на живота тук.

— Бети няма особено желание за това. А как се чувствувате вие на този прекрасен кораб?

— Благодаря, не мога да се оплача.

— Много познати ли имате на борда?

— Повече, отколкото трябва!

— Това може да се превърне в мъка. Но смятам, че човек с вашия опит в светските порядки ще се справи с тези неща. Всъщност още от Лондон ли познавате мистър Саливън?

— Не, едва тук се запознах с това семейство. Представи ме графиня Роутс. Защо питате?

Кежбърн се усмихна.

— Вие малко ухажвате мис Марджъри, нали?

— Лъжете се, мистър Кежбърн. Тя ме ухажва, не аз! — Хаксли също трябваше да се усмихне. Малката наистина дръзко се

устремяваше към целта си. Тя не даваше и пукната пара за това, дали няма опасност да се компрометира. Това му харесваше. Тя поне не се преструваше. Но откъде знаеше Кежбърн за това? Човек никъде не можеше да го срещне. Дали го следеше?

Кежбърн отгатна мисълта на Хаксли.

— Да, драги мой, на един кораб тайните не остаряват. Между впрочем... мис Марджъри би била подходяща партия за вас, или не?

— Да се ожения за тази... каубойка? За какво ме смятате? — възмути се Хаксли.

— Извинете, забравих, че един лорд Хаксли не може току-така да се ожени за простосмъртна — отвърна саркастично Кежбърн. — И все пак вие с един удар бихте се отървали от дълговете си, а аз бих получил парите си.

Хаксли се почувствува неудобно.

— Бъдете спокоен, ще получите парите си.

Това уверение като че ли не направи никакво впечатление на бижутера и той не се отклони от темата.

— Саливън е известен като цар на памука! Казват, че състоянието му възлиза на най-малко петдесет милиона.

— Възможно е. Един процент от това богатство госпожа съпругата му и нейната дъщеричка носят във вид на бижута.

— Имате право, техните бижута заслужават внимание. Особено гривната на мис Марджъри. Най-чисти брилянти. Специалистът има поглед за такива неща. Трябва да ме представите на американката. Бих желал да видя гривната веднъж по-отблизо. Може би ще ми я продаде.

Хаксли прехапа устни и замълча.

— Разбирам — каза Кежбърн. В очите му се появи твърд блясък. — Нямам желание да досаждам на доларовата принцеса с един бижутер.

— Мистър Кежбърн! Не става и дума за това. Аз трябва да съм ви благодарен и естествено, ще изпълня желанието ви.

— Това е добре. Но все пак смятам, че това не е достатъчно. Склонен ли сте и вие да ми направите услуга?

— По всяко време.

— Добре! — пръстите на Кежбърн се плъзнаха по верижката на часовника. — Хрумна ми нещо: вие ще склоните влюбеното гъсенце да ви предостави за известно време — да речем като залог — гривната си.

— Това е невъзможно!

Кежбърн се наклони напред и натъртено каза:

— Трябва да успеете! Вие нямате представа какво означава за един бижутер да се порадва малко на толкова рядко украшение. Макар и само за няколко часа.

— Мис Марджъри никога не би отстъпила пред подобно желание.

— Вие мен ли ще учите да познавам хората, млади човече! — Кежбърн се изсмя. — Аз се обзалагам на каквото искате, че ще успеете. Пък и няма нищо опасно. За вас ще бъде една шега, за мен едно удоволствие. Е? Триста фунта! Ако спечелите, ще намаля дълга ви с тази сума. — След това добави окуражително: — Изобщо не ми минава мисълта, че бихте могъл да загубите.

Обзалагането беше слабото място на Хаксли. Защо да не използва това малко чудновато хрумване? За него нямаше никакъв риск. Той вече подаваше ръка в знак на съгласие. След това я отдръпна... Ами ако... Една мисъл внезапно го завладя изцяло. Но можеше ли да си позволи дързостта да я изговори пред Кежбърн? Как ли ще реагира той? Хаксли не беше в състояние да промълви и думица.

— Вие се колебаете? — чу той гласа на Кежбърн. — Уверявам ви, че Бети не ще узнае нищо.

Най-сетне Хаксли проговори отново.

— Вие наистина ли се интересувате от тази гривна?

— Но разбира се.

— И вие искате да я получите само за няколко часа?

— Това бяха думите ми.

— Навярно бихте я купили?

— Така е. Но вие защо питате?

— Ами ако наистина ви донеса гривната...

— Тогава ще спечелите и облога. Това е съвсем ясно. Не разбирам въпросите ви.

— Мисълта ми е следната: ако ви донеса гривната... без да ви задължа да ми я върнете... като компенсация на полицата, тогава?...

Кежбърн присви очи.

— Какво искате да кажете? — Той стана и закрачи из каютата. Лекото полюляване и тежкия ход на кораба правеха крачките му малко тронави.

— Може би ще бъде в състояние да посреднича при покупката — каза Хаксли предпазливо.

Сложил ръце в джобовете на самото си, бижутерът се спря.

— Спестете си тези недомлъвки. Разбрах всичко! Я ми кажете за толкова глупав ли ме смятате?

Когато Хаксли уплашено вдигна очи, срещна един поглед, изпълнен с презрение. А след това чу думи, които го шибаха като камшик.

— Я го виж ти, благородния лорд! Ето го без грим. А какво се крие зад маската? Един мошеник, един обикновен измамник, един крадец. А при това и несръчен.

— Мистър Кежбърн! — Хаксли скочи на крака. — Та влезте ми в положението!

С коравата си ръка Кежбърн го натисна отново в креслото. Тонът му стана бащински.

— На колко години сте?

— На двадесет и седем.

— Нека бог закриля младия ви живот! Вие не владеете нервите си. Но защо? — той хвана Хаксли за рамото. — Не правете глупости! Историята с полицата е работа, която засяга само нас двамата. Аз ви обещах това. Все ще се намери начин да уредим въпроса. Или предпочитате да поднеса тази хартийка на баща ви?

— Моля ви, млъкнете!

— Добре, да забравим оскърбителното ви предложение. Нека се придържаме към условията на безобидния облог, който ви предложих. Докажете ми, че не сте съвсем пропаднал човек. Би ме зарадвало.

Хаксли промърмори през зъби:

— Добре, ще имате това доказателство.

Той се чувствуваше като пребито куче, като човек, прострян от ужасните удари на боксьор. А този Кежбърн се усмихваше тъй благо!

Вън прозвуча удар на гонг.

— Време е за обяд — каза Кежбърн. — В такъв случай опитайте щастието си тази вечер. Но елате в каютата ми само ако ви повикам. Когато е необходимо, ще бъде близо до вас. Би било жалко, ако някой хитрец ни развали работата. А освен това и неприятно — за дамата и за нас.

Когато Хаксли затвори зад себе си боядисаната с бял лак врата, номер сто и пет, и видя пътниците, които, разговаряйки весело, се движеха по коридорите, той отново се почувствува по-добре.

В ПЪРВА КЛАСА

Главният стюард Уилтън контролираше поднасянето на ястията в пищната трапезария на първа класа. Изправен като кол, с повдигнати вежди, той стоеше до главния вход, чиито въртящи се врати бяха в непрекъснато движение. Понякога напускаше своя пост, но само за да придружи най-известните пътници от първа класа до техните места. От устните му рядко се отронваше по някоя дума. С отсечено движение на главата, с бърз поглед той управляваше стюардите и пажовете. Нищо от онова, което ставаше край стоте маси, не се изплъзваше от погледа му.

Крилата на вратата отново се завъртяха. В трапезарията се втурна синьора Лиа Пасера, следвана от приказно богатия Стюърт Фейрти и сър Брус Исми. Появяването ѝ беше тъй да се каже нейният дебют на борда.

Наведените над чиниите лица се вдигнаха, заблестяха лорнети, за няколко секунди секна тихият звън на порцелана и среброто. Новината летеше от маса на маса.

— Това не е ли...

— Разбира се, известната актриса.

— Известна, това е така. Но не толкова с творческите си способности, колкото със скандалните си истории.

— Напоследък тя била взела участие в — как наричаха това... в един филм.

Една истинска актриса никога не би паднала толкова ниско.

— Откъде е всъщност тази Пасера?

— Казват, че изобщо не е италианка, а идва от Германия и че истинското ѝ име е Шперлинг, което на немски означава врабче. Обясниха ми, че Пасера е италианският превод на врабец или врабка.

— Не мога да разбера мъжете. Какво толкова намират в тази Пасера? Тя не е нищо друго освен една натруфена фръцла.

— Мила моя, може би вече не сме достатъчно млади, за да разберем това.

— Казват, че се била омъжвала вече четири пъти. Трима от мъжете ѝ умрели от тревогите, които им създавала, а четвъртият избягал преди една година.

— Стюърт Фейрти ще бъде петата ѝ жертва. Необходимо ли е това за мъж като него? Той се харесва в ролята на меценат и с отворени очи скача в бездната, вместо да потърси сериозна партия. Дъщеря ми например...

Хаксли се хранеше на една маса с господин Домергу. Прочутият бретонски художник Пол Домергу беше вече почти седемдесетгодишен. Върху прорязаното му от бръчки и гънки лице се откриваха големи, тъмни очи, които въпросително и същевременно с разбиране сезираха в света. Хаксли беше привързан към този стар мъж. Той не можеше да си даде сметка за причините на това чувство. Може би то се дължеше на неосъзнатото, предизвикано от собственото му безпокойство желание да се сприятели с един зрял, опитен и уверен човек.

Домергу обърна настрани тясната си глава и зараглежда Пасера, която, водена от главния стюард, се отправи към запазената маса. Придружаваха я Стюърт Фейрти и сър Брус Исми.

— Как намирате тази жена? — попита Домергу своя събеседник.

Хаксли повдигна рамене.

— Навярно една хубава жена.

— Защо навярно?

— За една жена трябва да се даде преценка, преди да е направила утринния си тоалет.

Художникът се усмихна.

— Твърде жестоко, милорд, а и не съвсем справедливо. Когато мъжът се надигне от постелята и се прозява чорлав и небръснат на края на леглото, той малко наподобява на прехваленото божие творение.

— Но в тази гледка се чувства първична, необуздана сила — настоя Хаксли със смях.

— Според мен събуждащият се лъв е далеч по-величествен. Да не отминаваме тъй леко някои неща. Не бива само да съзерцаваме хората, но и да вникнем в тях. Мадам Пасера например сигурно съвсем не е такава, каквато изглежда. Нейният импресарио и агентите му са я превърнали в една „боте дьо дябл“, красива жена-сатана. Представят

я за една поглъщаща мъжете Месалина, защото публиката желае да я види именно такава. Така е! Повярвайте ми, тази жена не се чувства щастлива в ролята, която са ѝ наложили.

— Прекланям се пред вашата изключителна наблюдателност, господине. Какво ще кажете за онази дама там, на третата маса отляво? Познавате ли я?

— Това е мисис Гарднър. Тази сутрин говорих със съпруга ѝ, мултимиллионер от Глазгоу. Той е последовател на император Веспасиан: парите не миришат! И действително човек не може да подуши как ги печели.

— С какво се занимава?

— Търгува със смъртта.

— Застраховки за живот?

— Не, топове. Нали сте чували за заводите на Армстронг Мичел и Сие — това е всъщност Гарднър.

— Хм. Тази мисис Гарднър е очарователна! Тя е най-малко с двадесет години по-млада от съпруга си.

— За мъж като Гарднър хубавата жена не представлява нещо повече от кон за надбягвания. Всичко е само престиж или спорт.

— Може би имате право, господин Домергу — каза Хаксли. Погледът му беше впит в очите на тази жена.

Семейство Саливън седяха на една маса, която се намиреше до тази на мисис Гарднър. Това случайно стечение на обстоятелствата доведе до едно недоразумение. Марджъри сметна, че усмивката на Хаксли е определена за нея.

Мистър Саливън, който забеляза изчервяването на дъщеря си, попита гръмогласно и с добро настроение:

— Харесва ли ти? — Въпросът му прозвуча, като че ли искаше да каже: ако искаш, ще ти го купя.

Марджъри не се преструваше.

— Той е очарователен!

— Е, моето момиче, тогава гледай да не го изпуснеш!

— Майк, моля те! — пошепна мисис Саливън. — Ти си и ще си останеш каубой! Тук не сме в Тексас.

Мистър Саливън се изсмя с мощен глас. От съседните маси се обърнаха към него, но това не го смути. По негово мнение, този, който

седеше върху петдесет милиона лъскави доларчета, можеше да се смее гръмко, колкото си иска.

Сър Брус вдигна чаша за наздравица с артистката.

— Мисис Пасера, къде ще играете в Ню Йорк?

— Имам контракт със Зигфрид-Фолис.

— Това ще бъде специална атракция по случай петгодишнината от създаването на този театър. — Фейрти притисна ръката ѝ до устните си. — Ню Йорк ще ходи на ръце!

Мисис Пасера зае театрална поза и завъртя очи. Това беше добре изиграно и напълно подходящо за Щатите.

— Стюърт, вие ме ласкаете! — тя се обърна към Исми: — Седмици наред ме насилваше да подпиша контракта. Между другото той участва в ревюто с огромен дял. Негово хоби.

— Но, Lia, вие сте недискретна!

— Фейрти, не сте справедлив към синьората. Известна доза недискретност допринася за рекламата.

— Това твърди и Ричи, моят импресарио. Всяка негова втора дума е реклама.

— Бихте ли се съгласили, мисис Пасера, да дадете едно малко представление на сцената на нашия бордов театър? Пред избрана публика, разбира се. Само от първа класа.

— Чудесна идея! — извика Фейрти. — Lia Пасера играе на кораба „Титаник“ за елита на Стария и Новия свят! — С умоляващ жест той вдигна ръце. — Lia, трябва да се съгласите! Ако телеграфирам тази вест в Ню Йорк, ще ви устроят посрещане, за което ще ви завиди всяка кралица. Нека Ричи веднага се заеме с това. Някоя къса сценка, някой скеч. Това би било достатъчно. Вие, разбира се, сте съгласна, Lia, нали?

Пасера ровеше с вилица десерта си. Избра парченце леденостуден ананас.

— Сър Брус, ето че хубаво ме нагласихте. Нима наистина мислите, че бих могла да...

— Играйте, мисис Пасера, играйте!

— Явно и за вас всичко се свежда до рекламата!

БАР „АТЛАНТИК“

— Донесете ни още една бутилка „Кларет“ — извика Боксхол на стюарда.

— Недейте! — Лайтоулдър се възпротиви с отчаян жест. — След два часа трябва да ида на мостика.

— Протестът ви, Лайтоулдър, е безполезен. Вие с чест загубихте облога и платихте. Втората бутилка е за моя сметка. Тези няколко чашки червено вино няма да съборят юначага като вас.

Двамата седяха в трапезарията за офицери, която по това време не се посещаваше почти от никого. Офицерите, които не бяха служебно заети или не почиваха в каютите си, предпочитаха да се шляят из салоните на първа класа, отколкото да седят тук.

Лайтоулдър протегна дългите си крака и пъкна ръце в джобовете.

— Всъщност исках още веднъж да сляза долу.

— За това имате достатъчно време. Но... — Боксхол изкриви лицето си, като че ли беше захапал памук. — Не може да се твърди, че това представлява особено удоволствие.

Лайтоулдър поглади несъществуващата си брадичка и каза с престорено сериозен глас:

— Никога не забравяйте нашите пътници. Това също влиза в задълженията ви!

— Също като Смит, неговият маниер, жестовете му! — Боксхол се заливаше от смях. — Днес пих чая си в салона на палубата. Казвам ви, че това е по-лошо, отколкото да си дежурен по кораб и да обикаляш помещенията в свински тръс! Тези хорица разсипват човек с въпросите си, а винаги трябва да разполагате с някакъв отговор, независимо от това какво питат.

— Точно така постъпвам и аз. Вчера една млада дама ме измъчи с най-невъзможни въпроси. Но когато ме запита защо кърмата се намира отзад и дали това понятие има нещо общо с кърменето на бебетата, не се стърпях и отговорих, че ще ѝ обясня всичко, когато самата тя се окаже способна за изпълнението на тази благородна функция.

— Да прием за този отговор. Наздраве, Лайтоулдър! Имате ли желание да рискувате нов облог? Виното наистина не е лошо.

— Боксхол, я не започвайте пак!

— Спортният ви дух е дяволски недоразвит.

— Тук не става дума за спорт, а за мореплаване!

— Не е нужно едното да изключва другото.

— Поцадете ме с вашите извъртания.

— Лайтоулдър, вчера следобед ми се изсмяхте, когато ви казах, че до четири часа ще минем край Бишъп Рок. Кой загуби облога? Вие!

— По дяволите, за да наваксаме закъснението, ние цяла нощ пътувахме с превишено налягане в котлите. Двадесет и шест морски мили в час, т.е. със стрелка над червената ограничителна черта!

— Вие навярно сам не си вярвате! — Боксхол възбудено изпи чашата си на един дъх. — Това е невъзможно...

— Тази сутрин Смит имаше разговор с Мърдок по този въпрос. Бяха в кърмовата кабина. Случайно минах оттам. Изглежда, че инженер Бел е вдигнал скандал.

— Той очевидно не е имал представа за това. Кой знае доколко е вярно! Във всеки случай ние спечелихме три часа преднина. Ще успеем, Лайтоулдър, ще успеем! Нов рекорд за Англия! Ако в понеделник привечер не видим светлините на фара при Амброуз, аз ви дължа десет бутилки шампанско!

— Какво са за вас десет бутилки? Та нали сър Брус Исми плаща за всеки час преднина високи премии. — Лайтоулдър ядосано махна с ръка. — Да живее Британското корабоплаване!

В бар „Атлантик“ беше претъпкано. Тук се срещаха най-издръжливите от първа класа. Техните гуляи продължаваха до ранните утринни часове.

Усмивайки се дяволито, Майк Саливън беше разрешил на дъщеря си да посети бара в компанията на Хаксли, макар това да противоречеше на моралните норми. Но в края на краищата един лорд Хаксли не беше който и да е, а освен това имаха тържественото му обещание, че в прилично време той ще върне дъщеричката на родителите ѝ.

Марджъри не прости на Хаксли нито един танц.

— Едуард, нали е прекрасно да се носиш тъй над океана?

— Наистина прекрасно. Но само при вълнение до пет бала.

— Вие сте като татко! Винаги крайно реалистичен. Той например никога не казва „светът е красив“, без да прибави въпроса: „А колко струва той?“ Аз не одобрявам това.

— Марджъри, всичко на този свят има своята цена.

— Важното е да си в състояние да я платиш.

— Човек трябва да плаща дори за мечтите си.

— Охо, колко меланхолично! Мисля, че ви трябва още една чаша.

— Да не би да искате да ме напиете, прекрасна Хебея? — започна да се шегува той.

— Не, мисля, че наистина е достатъчно и за двама ни. Милорд, вие навярно мислите, че вече съм леко замаяна?

— Как бих могъл да си позволя подобно нещо, милейди! Но въпреки това утре трябва да сме във форма. В противен случай нашата игра на тенис ще се превърне в индиански танц.

— Че какво знаете вие за индианците. Нищо. Да ви демонстрирам ли истински боен танц?

— Опазил ви бог, Марджъри. Ще започнат да ви сочат с пръст, а вашият татко ще ме извика на дуел. По-добре да си вървим!

— Но този валс още, моля ви се!

На входа се появи синьора Пасера, придружена от елегантен мъж, безспорно идващ от южните страни. Това беше Ричи, нейният импресарио.

— Усмихни се! — пошепна ѝ той.

— Уморена съм, а и този шум...

— Сакраменто! Не сме за удоволствие тук. Моля те, усмихни се най-сетне!

Тя се усмихна.

Сега забелязаха артистката. За секунда глъчката замря, а след това екнаха бурни ръкопляскания. Оркестърът прояви находчивост, стана на крака и изсвири туш. Тълпа от господата заобиколи синьора Пасера. Те полагаха неимоверни усилия, за да ѝ целунат ръка.

Ричи се държеше като звероукротител. Здравите му бели зъби проблясваха.

— Синьори! Пощадете нервите на нашата високоуважаема актриса. Моля ви, моля ви! — С тези думи той само преднамерено поощряваше ентузиазма на кавалерите.

Тълпата внимателно вдигна Пасера върху едно от столчетата пред бара. Тя леко повдигна роклята си и кръстоса крака, така че бриляntenата гривна на глезена ѝ привлече с блясъка си погледите на ухажорите.

Импресариото одобрително кимна с глава. Той беше доволен.

Един господин с гъста прошарена коса и сребристи мустаци се приближи до него. Той застана пред Ричи самоуверено — висок на ръст, с масивно телосложение. Върху осеяното му с дребни кръвоносна съдове лице блестяха очите му като късчета лед.

Той издърпа Ричи настрана.

— Момент! Нали вие сте импресариото...

— Си, синьоре. Какво обичате?

— Аз съм голям почитател на мис Пасера.

Ричи се ухили.

— Всички тези синьори също.

— Това е без значение. Видях мис Пасера в Англия на сцената и бих искал по-отблизо да се запозная с нея. В състояние ли сте да уредите това?

— Искате да кажете...

— Виждам, че ме разбирате.

— Съжалявам, синьоре, това е невъзможно. Мис Пасера е извънредно заета. Тя репетира ролите си за Америка, а освен това има още редица ангажименти. Виждате сам!

Господинът изсумтя и поглади косата си. Очите му стрелнаха жената.

— Трябва да уредите това! Казвам се Руфус Гарднър, разбрахте ли?

Ричи правеше усилия да се измъкне и трескаво търсеше думи, защото едно му стана ясно: тук той стоеше на опасно хлъзгав терен и дяволът не би могъл да се оправи с всички тия мистъри, мосюта и минхери! Ако реши да отстъпи на един то...

Гарднър беше извадил бележник. Той бързо написа нещо, откъсна листа и го подаде на импресариото.

— Моето име и номера на каютата. Обадете ми се! — След тези думи той се обърна и си тръгна. Гарднър никога не се пазареше.

Няколко минути преди единадесет часа в бара се появи Кежбърн. Хаксли чу зад себе си гласове.

— Кой е онзи там до тезгяха, с голата глава?

— Бижутер от Лондон, пътува със секретарката си. Навярно иска, преди да си легне, да изпие още една чашка, подадена от нежна ръчица.

— Изглежда, че е от онези дребни мераклии.

— Хората подхвърлят, че секретарката била негова заварена сестра. Тя почти никога не напуска каютата си, понякога не идва и на храна.

— Някоя откачена стара мома?

— Ами! Млада жена, прекрасна като картина.

— Интересна работа. Нека се опитаме да спасим красавицата.

— Съгласен!

Кръвта нахлу в главата на Хаксли. Той едва се сдържа да не изтича след жадните за преживявания младежи. По този повод си спомни, че трябваше да се срещне с Бети на горната палуба. Но часът на тяхната среща отдавна беше минал. Какво да прави сега? Дали да я потърси в каютата ѝ? В никакъв случай. И без това даваше достатъчно материал на бордовите клюкари, а не искаше връзката му с Бети да стане достояние на останалите. Ето защо ѝ беше определил среща в района на втора класа, където едва ли някой го познаваше. Поне да можеше да се отърве от тази малка американка! Изведнъж му беше станала досадна.

Докато тези мисли минаваха през главата му, той срещна погледа на Кежбърн, който току-що напускаше тезгяха. Там все още седеше Пасера, но вече с не толкова благородна осанка, както в началото. Шампанското беше развихрило темперамента ѝ. Под одобрителните ръкопляскания на мъжете, които седяха около нея, тя размахваше пълни чаши шампанско и със замах изливаше искрящото питие в жадно отворените устни на своите обожатели.

На вратата Кежбърн още веднъж се обърна и след това изчезна.

— Едуард, какво сте се намръщили? Да не са ви потънали гемиите? — попита Марджъри — Да вървим, не ми харесва вече тук. А освен това съм уморена.

Той обгърна раменете ѝ с коженото наметало и я изведе навън.

Свежият въздух отново я съживи. Тя се смееше непрекъснато под въздействието на живителното вино и напразно се стараеше да прогони от пламналото си лице една немирна къдрица.

— Беше хубава вечер, Едуард, нали?

Той почти не я слушаше. Неговите мисли бяха при Бети. Изпълваше го силен копнеж по нея. Само да не беше този Кежбърн. Дали неговото появяване в бара беше случайност или...

— Едуард, вие не отронвате дори и думица!

— Да, наистина. Имате пълно право.

Марджъри се спря.

— За какво мислите сега?

— Аз ли? Само за вас, само за вас, Марджъри. — Той се засмя разсеяно.

— Мошенико! Тази Пасера и вас ли омагьоса?

— Нямам такова чувство.

— Не мога да понасям тази персона. Ако и в Ню Йорк се държи по същия начин, ще се види в чудо. Ние в Щатите сме големи моралисти. — Тя започна да се смее. — Между другото — бих искала да се кача още веднъж на най-горната палуба.

— От морални съображения ли?

— Тук на борда те не ваят. Елате, Едуард!

— Изключено, Марджъри! Ако утре сутринта не сте се наспала, наистина нищо няма да излезе от нашата игра на тенис. Освен това обещах на татенцето ви...

— О, татенцето ми — той не би имал нищо против... Господи! Какви глупости бръщолевя... утре сутринта ще бъда абсолютно точна.

— Никой не би ви повярвал!

— Честна дума!

— Честна дума, дадена под влиянието на алкохола, не важи.

— Какво, вие наистина ли не ми вярвате?

Той пое дълбоко въздух.

— Само ако ми дадете някакъв залог. Да речем... вашата гривна.

Тя погледна искрящото украсение и силно се засмя.

— Но моля ви се, вземете я! Сега доволен ли сте, неверни Тома? Само мамчето да не узнае, защото много ще ми се кара.

— Бъдете спокойна! Ако утре се явите навреме на корта, тържествено ще ви върна гривната. В противен случай ще я предам на майка ви! А сега лека нощ, Марджъри!

Тя се притисна към него, като подаваше устните си.

— Не тук! — той целуна ръката ѝ и изчезна.

ЕДНА СРЕЩА

Бети беше чакала Хаксли в зимната градина на горната палуба. Макар да знаеше вече, че той няма да дойде, тя остана още. Беше сама. Вечер никой не посещаваше това малко помещение. Далеч от тук пулсираше веселият живот. Отнякъде долитаха звуците на оркестъра, примесени с гласове и смях. Невероятно колко самотен може да се чувства човек на такъв голям кораб.

Пъхнала ръце в джобовете на светлото си мъхесто манто, Бети седеше под разцъфналите растения. Тя беше облегла главата си назад и затворила очи и в този тих час си правеше равносметка.

Колко щастлива се беше почувствувала, когато разбра, че Едуард ще пътува заедно с нея и Франк през океана. Благодарение на това раздялата, която беше станала непредотвратима, можеше да се понесе по-леко. На кораба, а може би и в Ню Йорк ги очакваха дни на взаимно щастие.

Но след започването на пътешествието тя почувствува, че между тях се промъкваше нещо чуждо, което в никакъв случай не се дължеше само на обстоятелствата, породени от живота на борда. Днес преди обяд, когато беше при него, всичко напомняше предишните им срещи. Но защо той не дойде сега? Тя нямаше намерение да му отправя упреци. Никога, ръководена от ревност, не беше правила опит да се намесва в живота му. Но тук на кораба, в тези последни дни и часове на взаимно щастие, неговото държание ѝ причиняваше болка.

Тя не искаше и не можеше да говори с брат си за това. Той никога не беше одобрявал връзката ѝ с Едуард. Наистина ли беше тръгнала по път, който неминуемо водеше към нищото? Да, това беше така. И тя го знаеше от самото начало. Независимо от всичко, още веднъж и винаги би тръгнала с него, защото обичаше Едуард, обичаше го както в първия ден. Или... това беше само внушение?...

Бети стана и отвори един от прозорците. Соленият, морски въздух зашиба лицето ѝ. Навън беше само нощта, беззвездна, непроницаема. Океанът напираше срещу кораба, повдигаше го и след

това отново отпуснаше стоманения колос. Бети втренчено се взираше в тъмния кипеж.

Внезапно мъжки глас до нея каза:

— Това е най-сигурният начин да се разболеете от морска болест. Уплашена, тя се обърна.

— О, мистър Лайтоулдър!

— Мис Флин, съжалявам, че ви изтръгнах от мислите ви.

Тя се усмихна.

— Откъде ме познавате? Искам да кажа, сред толкова много пътници...

Той смутено нагласи шапката си.

— Понякога човек запомня някое и друго име.

— Твърде интересно, че именно моето се намира между тях.

— Хм... Не ви ли харесва долу?

— Целият този карнавал не ме блазни.

— И с мен е същото. В момента пак гуляят. Особено в бар „Атлантик“. Между впрочем там видях и вашия шеф.

— А лорд Хаксли?

— Също, но в компанията на мис Саливън.

Бети се извърна. Значи Марджъри Саливън...

Принцесата на памука! Утре Франк, естествено, ще и го докладва.

— Да, спомням си, моят шеф искаше да се срещне, в бара с един от деловите си приятели! — Тя се опита да потисне мислите, които я измъчваха. — Корабът сякаш лети към целта си — прошепна тя.

Лайтоулдър кимна с глава.

— Машините работят с пълна пара.

— Сигурно ще бъдете много горд, когато на връщане на мачтата на „Титаник“ се развее Синята лента.

— И вие ли вярвате в тази измама?

Тя учудено го погледна.

— Но нали всички на борда знаят, че борбата е за Синята лента. Казват, че „Титаник“ ще измине разстоянието от Саутхемптън до Ню Йорк за сто тридесет и два часа. Значи за по-кратко време от „Мавритания“. Хората дори се обзалагат.

Той сбърчи чело.

— Подлудиха целия свят. Ако имаме щастие, наистина ще успеем. Но морякът не трябва да разчита само на щастieto. Освен това положението е следното: Ние наистина ще прекосим океана за по-кратко време, отколкото корабът „Мавритания“, но това далеч не означава, че сме по-бързи, отколкото победителят за 1907 година. Но моля ви, не говорете за това! Касае се за пари, а в такъв случай господата не се шегуват.

— Сега наистина вече нищо не разбирам.

— Мис Флин, ние пътуваме по по-къс маршрут, отколкото „Мавритания“ през 1907 година. Така наречения северен маршрут! Това е решението на привидната загадка.

— Защо всички кораби не следват този курс?

— Избягват го заради мъглите около Нюфаундленд. Но „Титаник“, най-модерният кораб в света, може да си позволи това. Така поне смята параходството.

— С други думи, истинското рекордно разстояние минава по друг маршрут?

— Той започва при Бишъп Рок и завършва пред Ню Норк, на географската ширина на Сенди Хук, до кораба-фар „Амброзия“. Който най-бързо премине по този традиционен маршрут, печели Синята лента. Известно е, че тя е унаследена от ордена на жартиерата. За „Титаник“ би трябвало да измислят нов трофей. Може би ивица мъгла.

— Колко сте жлъчен!

— Ще разсипят този прекрасен кораб. А какво би станало, ако машините в края на краищата престанат да работят, защото непрекъснато ги претоварват? Американците биха се превивали от смях, биха ни взели на буксир като някой умрял кит.

Бети се усмихваше на неговата разпаленост.

— Лицето ви вече съвсем почервеня.

— Извинете ме, мис Флин. Просто изпитвах нужда да се доверя някому. И ето че във ваше лице намерих изповедник, забравете жлъчните ми приказки. По природа не съм такъв.

— Това не ви и подхожда. Но нали винаги са се състезавали по море?

— Разбира се, но преди петдесет години всичко това се вършеше напълно разумно. Техническото развитие осигурява реални шансове. Днес надпреварванията минават границите на възможното.

Състезанията не се водят за преднина, изчислявана в дни, а в часове. Той имаше чувството, че трябва да говори за нещо друго, по-забавно. Но нищо не му хрумна и затова продължи. — Корабът „Фюрст Бисмарк“ на параходството Хапаг беше първият, който ни изтръгна Синята лента. Компанията Кунард Лайн отново я спечели за Англия. Скоро след това трофеят премина в ръцете на Норд-Лойд. През 1897 година корабите развиваха вече двадесет и две морски мили. След това параходството Хапаг направи нов пробив: двадесет и три морски мили! Постигнатите скорости продължаваха да се повишават: двадесет и три и пет десети, двадесет и четири, двадесет и четири и пет десети! Това продължи, докато по моретата се появиха турбинните кораби „Лузитания“ и „Мавритания“ на компанията Кунард. „Мавритания“ счупи всички рекорди. Това беше през 1907 год. и оттогава не настъпи промяна.

Бети търпеливо го изслуша. Симпатично, голямо момче, си мислеше тя.

— А сега навярно ще продължите обиколката си?

— Правя го за собствено удоволствие. Имам още малко време. В дванадесет започва дежурството ми.

— И тогава през цялата нощ нямате право да изпускате руля от ръцете си?

— Е, днес не е вече точно така както при старите викинги. Кормилното устройство се обслужва от специално обучен човек. Той направлява кораба според указанията на корабното ръководство. Дежурният офицер изпълнява службата си по време на вахта като заместник на капитана. Но защо ли ви досаждам с тази суха материя?

— Продължавайте спокойно, мистър Лайтоулдър. Винаги ли вземате най-правилното решение, когато нещо се случи?

— Надявам се. Но казано между другото, въобще не бива да се допусне да се случи нещо.

— Поемате огромна отговорност! Колко души се намират на борда на „Титаник“?

— Около две хиляди и триста.

— С други думи, през тази нощ във вашите ръце се намира животът на две хиляди и триста души. На ваше място бих умряла от страх.

— Аз също, ако бяхте на моето място.

— Охо, много сте любезен!

— Наскърбих ли ви? — той зададе въпроса си толкова комично объркан, че Бети просто беше принудена силно да се засмее.

— Нямам амбицията да ви замествам. Но за наказание ще ме придружите до горе.

— Приемам наказанието и ще го изпълня с радост!

Той отдаде чест и подаде ръката си на Бети.

При асансьорите трябваше да почакаат.

— Да седнем — предложи Лайтоулдър. — По това време асансьорите са претоварени.

Те седнаха на една пейка до вестибюла.

Бети погледна към профучаващите асансьори. Нито един от тях не спря. Всички бяха заети.

— Съжалявам тези момчета, които обслужват асансьорите — каза тя. — През целия ден се изкачват и слизат десет етажа нагоре и десет етажа надолу — а след това и през нощта.

— Имате добро сърце, мис Флин. — Той се усмихна. — По голямата част от пътниците не измъчват главите си с подобни мисли. За тях персоналът е съставна част на обзавеждането, както гардероба или масата. Никой не се интересува какво трябва да вършат тези деветстотин души, за да осигурят удобствата на пътниците. При това само една малка част от тях се занимават с типично моряшки задължения. Всеки пътник на кораба „Титаник“ се нуждае от услугите на повече от една работна сила.

— Вие преувеличавате!

— Помислете за стюардите, стюардесите, пажовете, фризьорките, перачките, домакините, кухненския персонал, месарите, пекарите, сладкарите, работниците в складовете...

— Стоп, мистър Лайтоулдър! Сметката ви не излиза. — Бети беше заинтригувана. — На борда има около 1400 пътници. В такъв случай персоналът би трябвало да е двойно повече.

— Аз имах предвид пътниците от „горните“ класи. За пътниците от междинните палуби не си дават толкова труд.

— Що за хора са това всъщност? Те не се виждат и нищо не се чува за тях.

— Имате ли желание да видите долната палуба?

— Би ми било интересно. Само че не бих искала да заангажирам толкова много времето ви.

— Това не е така! Напротив, много се радвам. Елате утре на предната палуба.

Един от асансьорите спря.

Тя не го забележа. А Лайтоулдър вероятно не пожела да го забележи.

Асансьорът отново тръгна.

Бети се засмя, посочи към вратата на тъмната шахта и каза:

— Ето че го изпуснахме.

— Няма значение, ще почакаме следващия.

Без да бърза, Хаксли прекосяваше палубата, където пасажерите правеха разходките си. Тук беше хладно. Той вдигна яката на палтото си. Отдалеч долитаха звуците на оркестъра в бара. Някъде се затвори врата, чу се звънец. След това отново можеше да се долови само равномерният ход на корабните машини. Хаксли се опита да хвърли поглед през ветробраните. Зад тях се разстилаше тъмнината на нощта. Изведнъж до него застана Кежбърн.

— Е?

Хаксли кимна с глава.

— Спечелих облога, мистър Кежбърн.

— У вас ли е гривната?

— Ето я!

— Много добре! Прекрасно бижу! — Кежбърн с наслада разгледа гривната от всички страни. — Знаете ли, че за нея спокойно може да се вземат петдесет хиляди долара? След това на спокойствие ще разгледам това изкусно творение.

— Утре сутринта трябва да върна гривната на всяка цена!

— Разбира се. Позволете ми да ѝ се порадвам само тази нощ. При мен тя е в сигурни ръце. — Той внимателно скри гривната в джоба си, като весело наблюдаваше Хаксли. — Много усилия ли положихте?

— Не.

— Виждате ли, предрекох го. Ето че вашите дългове намаляха с триста фунта. Поздравявам ви! Не искате ли да направите още един опит?

Хаксли се спря като закован.

— Още веднъж ли? Но как? Не разбирам нито думица!

— Не се афектирайте толкова, млади приятелю. Аз ще ви обясня всичко.

— Вашата игра става опасна, мистър Кежбърн! Моля ви, върнете ми незабавно гривната!

— Да ви я върна ли? — Кежбърн се засмя безгласно. — Човек би могъл да помисли, че се съмнявате в мен.

— Ако не ми беше известно, че сте уважаван и заможен човек...

— Какво бихте направили тогава?

— Тогава наистина бих си помислил, че зад всичко това се крие някоя нечиста работа.

— Отлично! Не някой друг, а именно вие говорите за нечисти сделки! Именно вие, лорд Хаксли?

— Далеч съм от мисълта да ви наскърбявам. Но влезте ми най-сетне в положението! В салоните на този кораб ме познават не по-зле, отколкото в Лондон.

— Вие дори се радвате на всеобща благосклонност! Особено при дамите. Или се заблуждавам?

— Ни най-малко. Но тъкмо заради това...

— Да, тъкмо заради това ми хрумна, че бихте могли да ми помогнете. И би трябвало да ми помогнете! Услуга за услуга, лорде! Освен това съм готов да плащам за своята страст, една страст, която — бог ми е свидетел! — не погубва душата, колкото и чудновата да ви се вижда. По време на разходките ми из този кораб успях да видя бижута, които ме опияняват с красотата си. Това грях ли е? В никакъв случай не е грях и това, което искам от вас.

— Е, и какво искате от мен? — попита раздражено Хаксли.

Кежбърн гледаше пред себе си. Той повдигна ръце, като че ли носеше някоя скъпоценност.

— Диадемата на мисис Гарднър!

— Какво? — Хаксли се изпотти. — Но аз въобще не познавам мисис Гарднър.

— Познавате я. Вие се интересувате от нея.

— Не, не! — извика Хаксли. — Това е... Погледът на Кежбърн го накара да млькне.

— Диадемата — и ще опростя половината от дълговете ви!

Хаксли мълчеше. Какво да отговори на това предложение? При Марджъри сравнително лесно успя да удовлетвори желанието на бижутера. Не държеше на малката американка. Но с Алис Гарднър положението беше съвсем друго. Още вчера, когато я видя в трапезарията, го завладя желанието да я притежава; вероятно щеше вече да е постигнал целта си, ако не беше тази история с Марджъри. А сега трябваше да започне с тази жена същата игра. Близостта му с Алис Гарднър щеше да бъде, разбира се, само едно кратко опиянение. Но играта, която беше необходима, за да изпълни желанието на Кежбърн, възпираше необузданото му влечение към нея. От друга страна, той беше получил примамливо предложение — погасяваше половината от дълга си!

— Вие ме изнудвате! — изпъшка Хаксли.

— Вчера бяхте съгласен да изпълните желанията ми в далеч по-смела форма. Забравихте ли това? — Тези думи звучаха като прикрита заплаха. За да смекчи суровите думи, Кежбърн отново демонстрира благата си усмивка. Той подаде на Хаксли ръката си. — Доставете ми тази радост!

От тези думи лъхаше толкова топлина и чистосърдечност, че Хаксли, все още изпълнен с колебание, стисна протегнатата му от Кежбърн ръка. Тъй като не знаеше какво друго да каже, промълви:

— А гривната?

— Ще я получите още преди закуска. Лека нощ!

Хаксли наблюдаваше отдалечаващия се Кежбърн с чувство на безпокойство. Очевидно Кежбърн не беше съвсем нормален. А той, Хаксли, се намираше в ръцете на един луд. Дали Бети знаеше всичко това? Или Кежбърн имаше намерение да го измами, да злоупотреби с неговото доверие? Утре сутринта той щеше да узнае това. Но ако съмненията му се оправдаят, какво би могъл да направи? Хаксли имаше чувството, че зад него с трясък се затваря врата.

Приближаваше се корабен офицер. Той вдигна ръка за поздрав. Беше Лайтоулдър.

— Добър вечер, милорд! Не се ли чувствувате добре? Пребледнял сте?

— О не, няма ми нищо.

— Простете, но смятах за свой дълг да ви попитам.

Лайтоулдър отмина. Той беше тръгнал към мостика.

ΓΛΑΒΑ ΠΕΤΑ

ЕДНА УТРИН В ОТКРИТО МОРЕ

От сенките, които се разстилаха над сънливо вълнуващия се океан, се раждаше новият ден. Розова светлина озаряваше кълбата дим, върховете на мачтите, палубните постройки. Бледният слънчев диск се показва зад отминаващите облаци и се издигна в синевата на пролетното небе.

Светлините на мостика угаснаха. Мърдок разтри лицето си с ръце и още веднъж погледна компаса и тахиметъра.

Корабната камбана удари осем часа. Беше настъпило време за смяна на постовете. Първият офицер излезе на нока. Наоколо се простираше черносинкавата пустиня. Никъде не се виждаше кораб, нито дори точица на хоризонта.

Корабът „Титаник“ се намираше вече осемдесет морски мили на север от традиционния маршрут. С всеки изминат час отклонението се увеличаваше и вече достигна двеста мили северно от меридиана на Ньюфаундленд. Това беше предварително изчисленият курс на кораба и той не биваше да се отклонява дори с една десета от градуса, за да достигне поставената цел: рекорд по бързина в Атлантическия океан!

Откъм палубата за лодки се чуваха приближаващи се стъпки. Идваше Боксхол, за да смени първия офицер.

— Добро утро, Мърдок! Имате замислен вид. Случило ли се е нещо особено?

— Нищо — Мърдок се прозина. — Няма промени в скоростта, нито в курса.

— А преднината?

— Три и половина часа.

Боксхол засия.

— Великолепно! До неделя ще имаме най-малко четири часа преднина.

— Възможно е — изръмжа Мърдок. Той се обърна към вратата. — Това пътуване е скучно до втръсване. По-добре е по време на буря и с вдигнати платна около нос Хорн.

Темпераментният Боксхол не можеше да схване това.

— Мисля, че въобще не сте в състояние да се запалите за нещо — отвърна той почти грубо.

— О, да, за няколко часа съм — Мърдок докосна с пръсти козирката си и напусна мостика.

Заровил дълбоко ръце в джобовете на палтото си, той тежко закрачи по безлюдната палуба. Вятърът свиреше във фордуните и брезентите върху тежките спасителни лодки плющяха.

Мърдок отиде в помещението за офицери да изпие едно кафе. Там срещна инженер Бел и ковчезника Модли, които току-що довършваха закуската си.

— Физиономията ви е като на намръщен котарак — извика ковчезникът.

Мърдок съблече палтото си и седна при тях. Той се разтърси.

— Лесно ви е да се смеете. Дяволски студено беше през нощта.

Дебелият Модли погледна през прозореца.

— Днес ще имаме прекрасен ден.

— Движим се по границата на високо атмосферно налягане. Ако времето не се промени, пред сушата ще се натъкнем на мъгли.

— Тогава ще последва заповед да се движим с половин пара — подметна Бел със злостна усмивка. — И с нашия рекорд ще бъде свършено. Но тук никой не иска да чуе за това. — При тези думи той погледна Мърдок.

Първият офицер не прие предизвикателството. Той сърбаше горещото кафе на малки глътки.

— Бел, наистина ли вярвате, че капитанът ще изпусне този голям шанс? — попита Модли. — Ако приемем, че поради мъглата изпаднем в цайтнот, то при добра воля все ще може нещо да се направи. Това е поне моето мнение.

— А какво именно?

— Когато времето отново се оправи, вие бихте могли да поотвъртите вентилите, да увеличите налягането. Вашите машини би трябвало да издържат още няколко оборота.

Бел стрелна с очи ковчезника.

— Проклятие, Модли, само не започвайте пак с тази история!

— Драги Бел, не се сърдете. Кой всъщност тогава при Бишъп Рок беше дал на дежурния офицер нареждането да превиши допустимото натоварване на машините?

— Във всеки случай никой от мостика — заяви Мърдок.

— Още малко и ще твърдите, че на мостика никой не е знаел за това.

— Всичко стана без знанието на капитана.

— А освен това и зад гърба ми, уважаеми господа! — подсили обвинението главният инженер. — Да не ми е името Бел, ако не отнеса този въпрос до морския съд! Президентът Исми не бива да си въобразява, че може да прави каквото си иска. Какво би станало, ако всеки...

Мърдок небрежно махна с ръка.

— Успокойте се, Бел. На борда президентът е само пътник и нищо повече. Капитан Смит не ще допусне нов опит от негова страна с помощта на обещания да подведе член от екипажа към непозволен действия.

— Да се надяваме! В машинното отделение сам ще се погрижа за това.

— Вие сте ужасно раздражителен — каза Модли и приятелски удари инженера по рамото. — Ако продължавате така, скоро ще получите удар.

Приятелското предупреждение не помогна. Бел възбудено размахваше ръце.

— Когато работата се отнася до сигурността на кораба, няма да правя никакви отстъпки! Да управляваш четиридесет и шест хиляди конски сили не е толкова просто.

— Всъщност би трябвало да го обясните на Исми.

— Направих го.

— Е и?

— Само се засмя.

— Вие друго ли очаквахте? — попита иронично Мърдок.

Многообещаващото време примами ранобудните пътници на палубата. По време на утринната си разходка или застанали в защитени от вятъра места, те се наслаждаваха на заобикалящия ги безбрежен син океан.

Графиня Роутс се беше отпуснала в един от сглобемите столове, донесени от стюардите за онези от пътниците, които жадуваха за

слънце и чист въздух. Но намерението ѝ да прочете на спокойствие някоя книга, сега се осуети от рояк деца, които с весел крясък следваха господин Домергу.

Причината за въодушевлението на малките пътници не беше старият художник, а грациозната жълтеникава котка, която той водеше с червено кожено ремъче след себе си.

— Бастет! Бастет! — крещяха децата и се опитваха да изтръгнат животното от неговата пренебрежителна безучастност.

— Я да оставите Бастет на мира! — караше им се Домергу.

Дотичаха майки и гувернантки и след хиляди извинения освободиха стария човек от неговите мъчители.

Графинята се смееше.

— Спасете се при мен с вашата джуджеобразна пума. Тук сте на сигурно място.

Той издърпа един стол до нея.

— Бонжур, контесо. Простете за безобразния шум. Аз предупредих Бастет, но тя настояваше да се разходи.

— Женска упоритост. Срещу нея още не е открито лекарство.

— Не сте права, мадам. Има цяр и той се нарича отстъпчивост. А Бастет знае това.

— Как стигнахте до това забележително име?

— Египтяните наричали своята богиня с глава на лъвица Бастет. Котките били посветени на нея и се радвали на голяма почит. По-късно ги считали за олицетворение на финикийската Истар. След това дошъл християнският бог. „Фалшивите“ божества били смъкнати от пиедесталите им. С тяхното падане и котката била заподозряна във фалшивост; тя се превърнала в животно, което придружавало магьосниците и вещиците.

Бастет вдигна глава и се загледа в небето с прозрачните си кехлибарени очи.

— Междуременно магьосниците измрели.

Графиня Роутс се усмихна.

— А може би вие сте магьосник?

— Ще се намерят достатъчно хора, които биха се зарадвали да ме видят на кладата.

— В качеството ви на модерен художник или като почитател на Бастет?

— Подигравайте се! Както някога, така и днес в света властвуват ограничеността и лицемерието. А това, че акцентите са се поизменили малко, не променя нещата. — Следа от горчива ирония премина по набръчканото лице на Домергу. Ръката му нежно гладеше копринената козина на Бастет. — Основният принцип на нашето време е фалшът. Любов, вяност, съвест, чест — това са само фикции, които според случая се пласират като най-свещените идеали на човечеството.

— Има ли въобще истина?

— Разбира се, мадам. Ние естествено се боим да признаем съществуването ѝ, защото е неудобно. Предпочитаме бягството в един хаос от проблеми, които създаваме изкуствено, за да оправдаем нашия егоцентричен свят, като започнете от безумната идея на Ничше за свръхчовека и стигнете до уж демоничната борба между половете.

— Великолепен сте във вашия справедлив гняв — каза иронично графиня Роутс. — Все пак мисля, че прекалено драматизирате нещата.

— Възможно е. Аз съм един вдетинен стар човек. Но кой ли би отрязал клона, върху който смята, че е седнал удобно?

По палубата мина Едуард Хаксли. Той беше облечен в снежнобели спортни дрехи, а в ръцете си държеше букет бледорозови карамфили. Без да се спре, поздрави графинята и Домергу и забърза към тенискорта.

Почти в същото време пристигна и Марджъри.

— Хелюу, Едуард! Е, какво ще кажете сега?

— Преди всичко добро утро! — извика той шеговито. — Надявам се, че сте се посъзвели от снощните усилия. — След това ѝ подаде букета карамфили.

— О, благодаря ви! Много ли се изложих снощи?

— Спомням си само, че прекарах приятна вечер с една прекрасна млада дама, която ми обеща да се яви в точно определеното време за игра на тенис. Тя удържа обещанието си. И тъй... — Хаксли извади от джоба си гривната и я постави на ръката на Марджъри. С малко пресилен смях той каза: — Наистина прекрасно украшение! Не беше разумно от ваша страна да ми го давате.

— Но, Едуард! Нали във ваши ръце гривната беше на сигурно място както в каютата ми.

— А ако я бях загубил?

— Тогава щяхме да обърнем целия кораб с главата надолу! — тя весело се смееше.

— Естествено — студени тръпки, полазиха по гърба му; той мислеше за разговора си с Кежбърн. — Хайде да играем! — каза бързо той. — Кой знае докога ще имаме хубаво време.

Междувременно по-голямата част от пътниците бяха закусили. Много от тях още се намираха в залените от слънчевите лъчи зали и правеха планове как да прекарат деня.

— Да идем в плавалнята, какво ще кажете? Или да се разходим из кораба?

— Следобед ще посетим концерта на палубата. След това бихме могли да се срещнем в кафене „Виена“.

— Трябва да отида на фризьор.

— А аз имам да правя покупки. Ще ида в салона с щандовете.

— Но при всички случаи тази вечер сме на театър!

— Пасера ще играе на бордовата сцена!... Цяла сензация!

През този ден пътниците предпочитаха палубата с лодките. Стюардите и пажовете едва смогваха да донасят достатъчно столове и кресла.

Бъбрейки весело, пътниците се шляеха на групички из кораба... Други се опитваха да открият с биноклите си нещо интересно по водната шир. Един от тях уверяваше, че видял в далечината кит. Бил най-малко двадесет метра дълъг! Другите подхвърляха закачки. А дали корабът наистина се е насочил толкова на север?

Привържениците на спорта бяха заобиколили малкия тенискорт, където Хаксли и Марджъри в напрегната игра си разменяха белите топки. По едно време се появи и Кежбърн.

Хаксли забеляза бижутера. Но вниманието му беше отвлечено не толкова от Кежбърн, колкото от мисис Алис Гарднър, която междувременно беше заела мястото на графиня Роутс до Домергу.

Хаксли едва настигна една топка и я изпрати в мрежата. Ето че профуча и втората.

— Не сте ли във форма, Едуард? — извика Марджъри. Тя се ядосваше на пропуските му, защото искаше да блесне пред публиката с играта си срещу равностоен партньор.

— Не сте ли във форма, Едуард? — извика Марджъри. Тя се ядосваше на пропуските му, защото искаше да блесне пред публиката с

играта си срещу равностоен партньор.

По време на разговора си с художника мисис Гарднър непрестанно хвърляше погледи към тенискорта. Домергу ги проследи. Хаксли, разбира се! Той се усмихна.

— Навярно и вие играете тенис с увлечение както онези двамата там.

Тя небрежно отвърна:

— Никак не съм пристрастена.

— Една млада английска лейди, която пренебрегва тениса?! Смятах, че това е невъзможно.

— Сър, вие сте галантен. Но тази лейди не е толкова млада вече.

В думите ѝ нямаше и следа от примирение и затова Домергу зададе въпроса:

— С възрастта си ли искате да кокетирате, мадам? Това оставете по-добре на мен. — Той я разглеждаше с крайчеца на очите си. Навярно е на около тридесет години. Чадърът за слънце, който тя леко въртеше на рамото си, хвърляше нежни багри върху лицето ѝ. Това я правеше да изглежда по-млада. Хаксли има право, констатира той, тя наистина е много хубава. Държанието ѝ е малко хладно, може би дори преднамерено.

С присвити очи тя наблюдаваше хода на играта.

— Малката се държи като полудивачка.

— Тя е от Тексас.

— Не мога да разбера лорд Хаксли.

— Казват, че баща ѝ е един от главните фактори в световната търговия с памук.

Тя го погледна с израз на учудване.

— Но парите не играят роля за човек като лорд Хаксли. Неговото семейство е едно от най-богатите в Англия.

— В такъв случай човек би могъл да предположи, че двамата играчи не са само обикновени партньори.

— Кой знае.

— Е добре, ще изчакаме.

Погледът ѝ отново се насочи към Хаксли.

— Мистър Домергу!

— Да, мадам?

— Вие сте мъдър човек, нали?

— Преди малко графиня Роутс едва ли не ме убеди точно в обратното.

— Моля ви, отговорете ми на въпроса: кой пръв се е появил на света, мъжът или жената?

Домергу се наведе към котката, която дремеше на коленете му.

— Бастет, чу ли какво ме питат?

Свещеното животно вдигна мързеливо глава и отговори с едно кратко мърр!

— Сигурен бях — каза Домергу с дяволита усмивка. — Бастет е на мнение, че зададохте еротичен въпрос.

— Но защо?

— Като благовъзпитана християнка би трябвало да сте чували за прочутата история с реброто!

— Не ви е срам, вие ми се подигравате!

— Извинете, мадам, бог забранил на хората да късат плодове от дървото на познанието, но те естествено не изпълнили тази заповед, късали плодове и станали — любопитни. И така изследванията показаха, а голям дял за това има и вашият сънародник Дарвин, че на тази хубава планета мъжът и жената не са се появили един след друг, а без съмнение едновременно.

— Следователно мъжът няма никакви привилегии.

— В светото писание се казва: той ще бъде твой господар.

— Тогава хората са вярвали още на историята с реброто.

— С реброто или без реброто и въпреки плодовете на познанието, нещата си вървят постарому.

— И затова на него са склонни да простят, когато наруши брачната вярност, а на нея не.

— Признавам, мадам, че нашата етика малко понакуцва. Между другото играта свърши.

Един от пажовете събщи на Марджъри, че баща ѝ иска да говори с нея. Тя невъздържано запрати ракетата в ъгъла на тенискорта и извика към Хаксли, че веднага ще се върне.

В следващия миг Хаксли стоеше при Алис Гарднър и Домергу.

Тя го посрещна с безучастна, хладна усмивка.

— Вашата партньорка ви изостави, лорд Хаксли?!

— Мъжествено преодолях огорчението си.

— Струва ми се твърде бързо. Или мис Саливън беше прекалено темпераментна партньорка за вас?

Той ѝ се усмихна предизвикателно.

— Вие ме подценявате.

— Става дума за играта.

— И за партньорката!

Домергу вдигна Бастет и стана.

— Трябва да я занеса в каютата. Многого хора я дразнят.

— Жалко! Помислих, че ще си побъбрим малко тримата — каза мисис Гарднър.

Художникът ѝ намигна.

— Бастет смята, че ще е по-разумно, ако ние двамата си тръгнем сега.

— Умно животно — признателно отбеляза Хаксли. — Доскоро виждане! — Той отново се обърна към мисис Гарднър. — Ще пийнем ли нещо?

— Преди обяд не.

— Тогава да направим малка разходка из салоните, да?

— Имам впечатление, че на всяка цена искате да изчезнете оттук.

— Вашето впечатление не е съвсем погрешно.

— Е добре, да вървим!

В момента, когато Алис Гарднър и Хаксли напуснаха палубата, Марджъри отново се появи на тенискорта. Баща ѝ въобще не беше поръчвал да я извикат. Вероятно пажът беше допуснал грешка. Безобразие! Безобразие, че и Хаксли не беше вече тук.

Тя се огледа ядосано наоколо. Един млад французин, виконт Деларош, спаси положението. Играта продължи.

Букетът от розови карамфили лежеше изоставен на слънцето. Той ставаше все по-неугледен. В края на краищата палубният стюард го изхвърли през борда.

ЕДИН НА НУЛА ЗА „ТИТАНИК“

Голямата трапезария на първа класа беше вече почти празна. Неколцина закъснели довършваха десерта си. Отговорният стюард Уйлтън се оттегли в бюрото си, където имаше навик да се храни. Яденето му сервираха като на пътник, а той беше капризен гост. От неговите уста много рядко се чуваше похвала, но никога нелюбезна забележка.

Между рибата и печеното той даваше вече нарежданията си за предстоящата вечер. Уйлтън не забравяше нищо. Грижеше се дори и за цветята, определени да красят масите; сменяваха ги за всяко ядене, а старите използваха за трапезарията на втора класа. Ако след това все още запазваха приличен вид и не се нуждаеха от тях за украса на офицерските каюти, те се изпращаха в помещенията на междинната палуба. Сър Брус Исми беше наредил първото пътуване на кораба „Титаник“ да мине в празнична обстановка за всички категории пътници.

Ковчежникът Модли откряна вратата и пъкна главата си в бюрото.

— Уйлтън, имайте предвид, че тази вечер ще играе Пасера. Наредете да изстудят достатъчно шампанско.

— Естествено, сър — отвърна мистър Уйлтън с леден глас. Той се обиждаше от подобни напътствия. — Най-важното е да имаме достатъчно шампанско на борда, особено като се има пред вид големият бал в неделя...

— Не се безпокойте, ще стигне! Ако нашето корито се разбие и потъне, океанът ще се алкохолизира най-малко в радиус от три мили. — Модли се затресе от смях на собствената си шега.

А Уйлтън пребледня още повече. Той не обичаше подобни шеги.

— Тогава всичко е наред, сър.

— Господи, Уйлтън, какво става с вас. Не правете такава погребална физиономия! Какво ще кажете за нашия успех? В сравнение с „Мавритания“ имаме почти четири часа преднина!

— Можем само да поздравим капитана. Разбира се и сър Брус. Може би главният готвач би трябвало по този повод да приготви нещо специално за тази вечер. Сладолед „а ла Титаник“ или нещо подобно.

— Ще дочакаме бала. Теоретически нашата преднина би трябвало да се увеличи до неделя.

— Ако хубавото време се запази.

— Ще се запази, Уйлтън, ще се запази — Модли кимна за поздрав и изчезна.

— Теоретически! — измърмори Уйлтън, когато отново започна да се храни. Той набърчи чело и заобръща ростбифа си. Ето че отново са го препържили. И точно на него ще се случи! Той възмутено остави приборите на масата.

По-голямата част от пътниците прекарваха няколко часа от следобеда в каютите си. Хубавото време успяваше да примами само малцина на откритите палуби. Слънцето и соленият въздух не се отразяваха благоприятно върху грижливо поддържаната бледност.

Някои от пътниците предпочитаха да прекарват спокойните минути до сервирането на чая, което в повечето случаи започваше около три часа, във фойето на централната палуба. Тук човек можеше да подремне в удобните кресла, да пие уиски или да прочете последните новини, приети по етера.

Руфус Гарднър и Г. В. Конър бяха избрали това място за игра на карти. Конър, незабележителен човек на средна възраст, с оредяла руса коса, винаги много коректно облечен — казваха, че работел в Министерството на външните работи, — се беше присъединил към семейство Гарднър. Домергу стоеше до масата и наблюдаваше играта. Но той не гледаше картите, а ръцете, които ги държаха и подаваха.

Ето какви били ръцете на Гарднър, дълги с гладка кожа, бели и добре поддържани. Тънките, жилести пръсти наподобяваха краката на паяк. Те притежаваха свойството да изчакват в пълна неподвижност, след това да се стрелнат напред и да заграбят.

Ръцете на Конър бяха къси и широки. Неговата десница, с нокти подобни на лопатки, лежеше тежко отпусната върху масата. Движенията на ръката му бяха спокойни и всеки отделен жест изглеждаше предварително отмерен.

— Вие спечелихте, сър — каза Конър.

Лицата на играчите се отпуснаха. Пръстите на Гарднър посегнаха към печалбата и с наслада се свиха над нея.

Другият разместваше картите. Той вършеше това с присвити очи. Когато започна да ги раздава, отмерено постави всяка една от тях пред партньора си.

Гарднър се огледа.

— Къде ли се е дянала жена ми?

— Вие чакате съпругата си? — попита Конър. — Тогава ще е по-добре да прекъснем играта.

— Няма нужда. Искаше да ме замъкне при щандовете.

— Преди малко видях мадам в компанията на лорд Хаксли. Бяха се запътили натам — каза Домергу.

— Аха... с Хаксли. В такъв случай имам честта да бъда свободен. — Гарднър посегна към картите. — Вие започвате, мистър Конър!

Домергу замислено наблюдаваше Гарднър.

— Лорд Хаксли е симпатичен млад мъж.

— Освен това разполага с полезни познанства — допълни с изненадваща естественост кралят на топовете от Глазгоу. — Възможно е, да няма дори и понятие, колко изгодни биха могли да бъдат неговите връзки. — Когато забеляза озадаченото изражение на художника, той се засмя с широка усмивка. — Да, драги мой, връзките са алфата и омегата на моята търговия.

— Е да, намирисва на война.

Горчивата ирония не засегна Гарднър. Очите му светнаха.

— Когато стрелят с моите оръдия, войната за мен не е риск.

— Важното е да се използват от печелившата страна.

— По-добре от двете.

— От двете страни ли?

— Круп постъпва по същия начин. Той участва във въоръжаването на Русия. А Шнайдер-Крезо доставя автоматични оръдия на султана на Мароко.

— Какво става в такъв случай с националните интереси по време на война?

Гарднър се усмихна под мустак.

— Да, да, това е вече друг въпрос.

— Вале пика е коз! — Конър изигра коза си. — Загубихте тази партия, мистър Гарднър.

— Смятам, че е време да направим малка почивка. Кажете ми, мистър Домергу, ще ни посетите ли отново, когато приключите посещението си в Америка? С удоволствие бих ви посрещнал в моя дом.

— Интересувате ли се от живопис?

— Разбира се, посетих и изложбата ви в Лондон. Особено ми харесаха портретите ви, би трябвало да нарисувате картина за мен.

— Портрет на мисис Гарднър?

— Всъщност имах пред вид един индустриален пейзаж — заводите ми в Глазгоу.

— Аха, разбирам ви! Заводите, окъпани в слънчева светлина, с димящи комини, а като притурка поток от хора, бързащи за работа.

— Точно така; и евентуално всичко това гледано от прозорец, до който сме застанали аз и жена ми.

— Завидно въображение! — извика Домергу. При това си мислеше: освен това на преден план справка за банковата сметка на Гарднър и ето че най-важното би било налице.

— Вие бихте ли се съгласили? — попита едва ли не ужасен Конър.

Домергу намигна на господина от министерството.

— Съмнявате ли се?

— Нито за миг, естествено — Конър сподави смеха си.

Пред картата, която висеше във фоайето, настъпи оживление. Току-що бяха обявили разположението на кораба. Пътниците се тълпяха, четяха, разменяха мнения. Доминираше басът на Саливън.

— Страшен удар! Разбрахте ли вече? — още отдалеч извика американецът. — Ние изпреварихме „Мавритания“ с четири часа.

— Къде се намираме в момента? — попита Домергу.

— Тридесет и четири мили северно от Азорските острови.

— В такъв случай сме изминали една трета от пътя — каза Гарднър. — Ако продължаваме с това темпо, корабът „Титаник“ ще бие досегашния рекорд с дванадесет часа. В понеделник по обяд ще видим бреговете на Америка.

— Това зависи от маршрута на кораба — отвърна Саливън. Самонадеяността на англичанина го дразнеше. — Преднината на „Титаник“ ще се увеличи най-много до шест часа. Ако приемем това, ще пристигнем понеделник вечер пред фара на Амброзия.

Гарднър се засмя ядосано.

— Защо се горещите? Америка въобще не участва в състезанието. Аз поддържам мнението си: понеделник на обед!

— Понеделник вечер, нито час по-рано! — Саливън предизвикателно пъкна ръце в джобовете си. — Залагам петстотин долара.

— Хиляда срещу вашите петстотин!

— Окей, прието! — американецът посочи Конър и Домергу. — Тези джентълмени са свидетели.

Мистър Конър подхвърли:

— Във всички случаи корабът „Титаник“ ще бъде победител. Великобритания е и ще остане царицата на моретата.

— Така е — потвърди Гарднър.

— Пардон, но вие не включвате в сметките си един от факторите: времето — каза Домергу. — Какво ще стане, ако започне буря?

— През първата нощ имахме силен северен вятър и голямо вълнение, но въпреки това „Титаник“ пътуваше с максимална скорост — отбеляза Конър.

Гарднър се облегна в креслото си и с чувство на превъзходство погледна Домергу.

— Един на нула за „Титаник“, сър! Нищо няма да го спре. Той е символ на британската сила и мощ.

— Не бихте ли се съгласили, че един монументален паметник на сушата би бил по-подходящ за това сравнение?

— Навярно имате предвид вашата Айфелова кула — Саливън дяволито намигна. — Скоро нашите небостъргачи ще бъдат най-високите постройки в света наистина. Универсалният магазин „Уолуърт“ е само началото.

— Смятам, че във връзка с това големината не е толкова решаваща, колкото стабилността — отвърна художникът. — Преди десет години се срути камбанарията на Сан Марко, а прочутата кула в Пиза стои застрашително наведена.

— Е, добре — отсъди Гарднър. — Нека вземем за пример английската банка. Безспорно ще се съгласите с мен, мистър Домергу, че нищо друго на този свят не стои тъй здраво на земята.

Французинът погледна покрай Гарднър към един от прозорците.

— *Qui vivra verra* — промърмори той. — Ще видим, ако доживеем!

— Защо е този скептицизъм? — Гарднър се намръщи, в гласа му прозвучаха леденостудени нотки на неодобрение.

Това не направи впечатление на Домергу, той продължи:

— Не ще ни се удаде да премахнем някои факти, просто като затваряме очите си. Под краката ни тлее огън, по всички краища на света се разгарят пожари. В Алжир, в Италия, в Китай — където и да погледнете! Всред рудокопачите в златните мини на Сибир, при Лена, всичко е наситено с напрежение, което всеки миг може да предизвика експлозия. Към тези области изпратиха жандармерийски части. Навсякъде избухват стачки с невиджани досега размери, навсякъде срещаме съпротива. А към всичко това се прибавя надпреварата във въоръжаването на великите сили. Докъде ще доведе всичко това?

— Докато съществува Антантата, Великобритания и Франция няма от какво да се боят — подхвърли Конър.

Домергу направи гримаса.

— Смятате ли, че дипломатията е универсално лечебно средство срещу всеобщия упадък? Опасявам се, че само по този начин няма да бъдем в състояние да спасим това, което започва да ни се изплъзва.

— Какво според вас е поставено на карта, мрачни пророче?

— Светът, в който живеем. Не днес или утре, но в близко бъдеще той би могъл да се срути.

Гарднър раздражено се изкашля.

— Във Франция хората открай време са се въодушевявали от революционни идеи.

— Не само във Франция, господине! Навсякъде си пробива път нещо ново; устоите на нашето общество са прогнили, те са застрашени от рухване. И ще рухнат, когато новото узрее. Огледайте се, наблюдавайте с критичен поглед хората на този кораб. Какво виждате? Упадък, преситеност, студена пресметливост, брутален егоизъм и всичко това скрито под маската на бездушно усмихнати лица. Изключенията само потвърждават правилото. С тази глупава усмивка

светът на могъщия древен Рим се превърна в прах и пепел; със същата тази усмивка в някогашния Париж на Мария Антоанета пропуснаха да чуят ударите на чуковете, които сковаваха кървавите гилотини.

— Бурята отмина както и през четиридесет и осма година. Парижката комуна се разпадна, руските революционери бяха изпратени по дяволите с окървавени глави.

— Това безспорно е така. Но ако се касае само за етапи на едно развитие, за сигнали, които би трябвало да разберем? Каквото и да ми отвърнете, аз съм убеден, че един прекрасен ден ще настъпи нов ред, наложен от онези там долу. — Художникът посочи с ръка по посока на междинната палуба. — От онези там, които търсят нов живот, които старателно крием от погледите на благородните дами и господата, като че ли въобще не съществуват.

Сега тази разпаленост на французина като че ли започна да забавлява Гарднър.

— Светът все още е наш и никой не ще го изтръгне от ръцете ни. Това е толкова сигурно, колкото и този великолепен британски кораб и неговата предстояща победа в това пътуване.

Домергу поклати глава.

— Това е един кораб на обречените — с уморена усмивка той изгледа останалите. След това си тръгна, за да се погрижи за Бастет.

— Странен старик — Саливън повдигна рамене.

— Не му обръщайте внимание. Истеричен като всички хора на изкуството. На кого ли би продавал картините си, ако не на нас? На онези там долу ли? Тогава не би могъл вече да пътува в първа класа. Това, разбира се, му е известно. Иска само да мине за интересна личност. Какво ще кажете, да поиграем ли пак?

Саливън каза:

— Човек наистина би трябвало да хвърли един поглед към хората от междинната палуба.

Конър веднага се съгласи.

— Може би тази вечер след представлението.

— Съгласно. А вие, Гарднър?

— Много се извинявам, но имам нещо друго предвид.

ИНТЕРМЕЦО

В декорирания със златисти и снежнобели тонове театрален салон нямаше свободни места. Едуард Хаксли седеше до графиня Роутс, която старателно прикриваше прозевките си зад ветрилото. Пред него беше седнала мисис Барбара Хотклиф, а от двете ѝ страни сър Брус Исми и капитанът. За мисис Хотклиф казваха, че е най-богатата и най-веселата вдовица на Америка.

Темпераментната четиридесетгодишна жена никога не се отказваше от някое любовно приключение, а шармантният Хаксли още от първия ден на пътуването беше привлякъл вниманието ѝ. Тя не се смущаваше от това, че той беше много по-млад от нея. Хаксли нямаше никакво намерение да се занимава с наистина привлекателната, но все пак застаряваща жена.

Когато мисис Хотклиф забеляза Хаксли, тя му кимна с глава и се усмихна. Хаксли отвърна на поздрава ѝ с обичайната учтивост и повече не я погледна.

Семейство Саливън бяха също в салона. В лицето на младия французин Деларош, Марджъри беше намерила нов ухажор. Но въпреки това тя непрекъснато хвърляше скришом погледи към Хаксли, който не обръщаше никакво внимание нито на нея, нито на глупавата пасторална сценка, в която Пасера с учудваща всеотдайност демонстрираше изкуството си.

Хаксли беше съсредоточил цялото си внимание върху Алис Гарднър, която седеше до лейди Ротшилд. Той беше прекарал почти целия ден с нея. Бордовите клюкарки вече насочваха езиците си към тях. Следобед внезапно беше изникнал отнякъде Кежбърн и го предупреди да бъде внимателен.

Желанието на Хаксли да притежава тази жена едва ли не го накара да забрави онова, което му беше поръчал Кежбърн. Досега нямаше и удобен случай, за да изпълни задачата, с която се беше нагърбил. Но вече този момент като че ли назряваше.

Погледът на Хаксли се спря на изящната ѝ прическа, в която с блясъка на звездите сияеше прекрасната диадема. Той се питаше кой от

вълнуващите го въпроси е по-глупав: дали неговата влюбеност, която би се изпарила след обладаването на жената, или отстъпчивостта му пред абсурдните искания на бижутера. Можеше ли да съчетае едното с другото?

Алис Гарднър принадлежеше към жените, които не ставаха роби на чувствата си дори в най-уязвимите моменти. Беше се омъжила за много по-възрастния от нея Руфус Гарднър, защото беше дъщеря на банкрутирал търговец на платове. Нейният брак с милионера осъществи мечтата ѝ за блестящ живот и достоен прием във висшето общество.

Гарднър също беше доволен от тази брачна сделка. Младата хубава жена до него беше отворила редица врати. Той използваше това предимство със студена пресметливост и без всякакви скрупули, за да спечели състезанието в конкурентната борба на международната търговия с оръжия.

Когато разбра, че мъжът ѝ не цени съпружеската вяроност и върви по свой собствен път, Алис превърна нуждата в добродетел, свързваше приятното с полезното, т.е. извличаше от „връзките“, необходими на съпруга ѝ, максимална полза. Тя наричаше тази тактика самозащита и по такъв начин сама опрощаваше греховете си.

Така че едно приятелство с безспорно влиятелния, а освен това очарователен лорд Хаксли беше в нейните очи легализиран акт, и тя ни най-малко не се двоумеше да използва за себе си съответните предимства от това приятелство.

Междувременно пастирката Пасера кършеше ръце на сцената и се молеше на изчезналия си любим да се върне.

— О, къде си, любими мой пастире? Чакам те, вечно само теб ще чакам! — хленчеше тя по посока на декоративната гора, която под ритъма на корабните машини вибрираше чак до картонените си върхове.

Добре възпитаната театрална публика не обръщаше внимание на леко нарушената илюзия и съчувствуваше на страданията, които разтърсваха бедната пастирка, но с приятното чувство, че в края на краищата тя ще намери щастието си.

И ето че то вече идваше: страстно очакваният пастир, облечен съвсем импровизирано, приличаш малко на разбойник.

— Любими, ела да те притисна до гърдите си! — ликуваше Пасера. Тя темпераментно разтвори ръце за прегръдка.

В този момент стана катастрофата. Елечето на пастирката се разпори с пукот. Освободена от оковите, пред очите на публиката затрептя пищна женска плът. Завесата падна.

В началото цареше гробна тишина. След това в салона прогърмя необузданият смях на мистър Саливън. Стюърт Фейерти скочи от стола си и почервенял като рак, профуча през салона. Другите гости стъписано го последваха. Край на представлението.

Все още разтърсван от смях, Саливън удари сър Брус по рамото.

— Това се казва бомбен ефект!

— Заедно с елечето отиде по дяволите и съпруг номер пет. Бедната Пасера! Видяхте ли как изхвърча Фейерти?

— Заблуждавате се! В Щатите тази пикантна история ще ѝ осигури най-малко три нови предложения за женитба. Искате ли да се обзаложим?

Побесняла от яд, Пасера се втурна в гардеробната зад сцената. Ричи я следваше.

— Мадона! Престани най-сетне с тази глупава история! Тук и без това никой не те вижда.

Тя завъртя очи и извика:

— Станях непоносима! Съвсем непоносима! Когато корабът пристигне в Ню Йорк, ще ми се смее целият свят.

— Никога няма да се вразумиш! — Ричи закърши ръце. — Светът ще лежи в краката ти. Господи боже, защо ме наказва така с тази жена. Толкова крясъци заради парченце плът! А аз ти желяех само доброто, да, само доброто!

Трябваше да мине доста време, докато синьора Пасера вникне в смисъла на неговите думи. Тя се задушаваше.

— Какво? Желал си ми само доброто ли? Ти си... — задавяйки се от сълзи, тя се отпусна в креслото.

Ричи намръщено я гледаше.

— Фейерти ще се успокои. А ако не го направи, пак не е беда. Има достатъчно други. Един подобен малък скандал е най-добрата реклама. И аз допринесох малко, за да се пукне елечето. А ето как ми се отплащаш за това!

Тя скочи и заскуба косите си.

— Какво правиш с мен! Гониш ме от прегръдките на един в прегръдките на друг. И това наричаш реклама? Махни се! Махай се от очите ми! По-бързо, по-бързо!

Импресариото повдигна рамене и си отиде. Пред вратата се натъкна на Гарднър.

— Тук ли е мисис Пасера?

— Да, синьоре, но бих ви посъветвал...

— Оставете това!

Мисис Гарднър беше се запътила към каютата си. Внезапно пред нея застана Хаксли.

— Добър вечер, Алис!

Тя хладно го изглежда, но все пак му подаде ръка.

— Вие навсякъде ме преследвате, Едуард. Ще започнат да говорят зад гърба ми.

— Ние сме сами.

— Но би могъл да дойде някой. Вие, изглежда, съвсем сте забравили, че съм омъжена.

— Къде е мъжът ви? Не го видях на представлението.

— Навярно ще се срещне с някого.

— Означава ли това, че сте свободна тази вечер?

— Може би.

— Значи, да.

— Вие сте истински Мефистофел.

Той се засмя.

— Схващам думите ви като комплимент. При това предложението, което тъкмо исках да ви направя за тази вечер, не е никак мефистофелско.

— Кой знае?

— Моля ви, преценете сама: ще посетим междинната палуба. Там не ни познава никой. Ще срещнем само мистър Саливън и мистър Конър, но и двамата са дискретни.

— Уговорили ли сте се с тях?

— Мистър Конър ме покани на тази малка екскурзия. Казват, че долу било много весело. Вие ще дойдете с нас, нали?

— Твърде съмнително удоволствие!

— Алис, моля ви, елате! — той я привлече към себе си.

— Да не сте полудели!

— Възможно е. Вашият отговор?

— По-късно.

Докато погледите им се впиваха един в друг, неговата ръка поглади косата ѝ, затърси диадемата и внимателно я откачи.

— Какво правите? — попита тя учудено.

— Прилагам средства за упражняване на натиск, мадам. Ще получите диадемата си отново тази вечер. В междинната палуба.

— Изнудвач! — тя тихо се засмя и се освободи от прегръдките му.

Той погледна след нея. Всички тези жени са като опияняващи цветя — мислеше си той. Само един глупак би могъл да ги отмине по пътя си. И все пак не е ли това преливане от пусто в празно, една илюзия, която днес прелъстително мами човека, а утре ще изчезне неусетно в най-отдалеченото кътче на забвението?

Ръката, която беше пъхнал в джоба си, конвулсивно се сви, тя усети скъпоценната диадема.

С дълбока въздишка той се обърна и тръгна, за да занесе диадемата на Кежбърн.

Когато Алис Гарднър зави по коридора, който водеше към каютата ѝ, тя едва не се сблъска с мистър Конър.

— Представлението свърши ли вече, мадам?

— Да. Вие не бяхте ли на театър?

— За съжаление не можах да намеря време за това.

— Също като съпруга ми. Просто учудваща деятелност! А обикновено мислят, че за пътниците на корабите не съществува нищо друго освен ядене, спане и удоволствия.

Конър леко се усмихна.

— Не съм спал. Но... — той изненадано погледна косата ѝ. — Не носехте ли диадемата си?

Тя смутено посегна към косата си.

— Диадемата ли? Да, разбира се... Но тя се отвори и аз я прибрах в чантата.

— Така ли! А аз се уплаших, помислих, че сте я загубили. Прекрасно украшение!

Мисис Гарднър отклони тази тема. Тя каза:

— Мистър Конър, чух, че ще предприемете малка екскурзия в междинната палуба.

— Да, наистина. Това беше идея на мистър Саливън.

— Аз и лорд Хаксли ще се присъединим към вас.

— С лорд Хаксли, отлично!

В МЕЖДИННАТА ПАЛУБА

Вятърът беше съвсем утихнал. Приятен, мек въздух обгръщаше кораба, който сякаш едва се движеше при слабото вълнение. Въпреки това машините работеха с пълна пара. Ударите на техния равномерен ритъм нахлуваха през отворените капаци на трюмовете и се чуваха чак до най-предната част на кораба.

Тук, където по време на буря грамадните вълни заливаха всичко, се бяха събрали пътници от междинната палуба, за да се насладят на прекрасната нощ. Те седяха на групички и бърбреха оживено.

Барка, Марина и Оресте се бяха свили върху покрити с брезент стоманени въжета. Чехът съблече сакото си, сгъна го като възглавница и го подаде на Марина.

— Сложи го под себе си. Тези въжета са ужасно корави.

Тя се колебаеше.

— Ще настинеш, Вит.

— Глупости, вземи де!

Оресте погледна ревниво двамата.

— Още малко ще се разтопите от взаимна загриженост — изръмжа той. — Когато първият офицер поеме поста и без това ще нареди да ни прогонят. Тук е забранено да се седи.

— Първият ли? Да го вземат мътните... — Барка хвърли поглед назад. Там като планина се извисяваха корабните постройки. Открояваше се и командният мостик, полуосветен от затъмнените лампи. Отзад комините се издигаха като огромни кули. Облаците дим, които те бълваха, се разнасяха от лекия ветреца към левия борд. — Другите офицери не са по-добри — измърмори Барка. — Слуги на господата там горе. За тях ние сме просто празно пространство.

— Лайтоулдър е мил човек — каза Марина. — Когато има разправия и някой иска да се оплаче, той винаги пристига и помага.

Доктор Еберлайн и неговата съпруга също бяха потърсили спокойствие в тази част на кораба, бягайки от задухата на претъпканите помещения. Докато той с удоволствие пушеше пурата си, тя се взираше боязливо в заобикалящата ги тъмнина. Матилда

притисна ръце към гърдите си, като че ли искаше да успокои силно туптящото си сърце.

— Колко е тъмно и страшно морето! — прошепна тя.

Той я обгърна с ръката си.

— Но, Матилде! Морето е толкова спокойно.

— То е като спящо чудовище.

Сноп ярка светлина, идваща откъм палубите, освети лицата им. Лайтоулдър беше застанал на една от вратите и оглеждаше носа на кораба. Посрещнаха го с поздрави и въпроси.

— Хелюу, мистър Лайтоулдър! Колко мило от ваша страна, че не сте ни забравили съвсем. Какво ще бъде времето утре?

Младият офицер прекрачи прага.

— Така се живее, нали? Какво ще бъде времето ли? Е, или ще се задържи така, или не.

— Вие, моряците, винаги отговаряте така!

— Ние сме в състояние да кажем само онова, което знаем. През тази пролет е твърде трудно да се даде достоверна прогноза. Мистър Филипс, нашият главен радист, току-що ми показва последните съобщения за времето. Снежни бури в Швейцария! Във Виена през миналата нощ са регистрирани дори температури до минус десет градуса. А сега сме средата на април! С други думи, имаме достатъчно основания да сме доволни от времето.

— Влиянието на Голфщрома тук е особено силно и ние го чувствуваме — каза Еберлайн.

— Естествено, ненапразно го наричат парното отопление на Европа — потвърди Лайтоулдър. — Без него Британските острови биха били покрити от вечни ледове и снегове — неговият поглед се плъзна по лицата на хората, които се приближаваха от полутъмния кръг около него. Бети не беше между тях. Дали беше забравила поканата му?

— Мистър, вие искате да ни залъгвате с някоя от вашите моряшки историйки — извика Вит Барка. — Вашето централно отопление би могло да функционира само ако Голфщромът беше река с истински брегове, но в океана...

Лайтоулдър потупа Барка по рамото.

— Познахте! Голфщромът наистина тече през по-студените водни маси като между плътни стени.

— Хайде де, няма такова нещо! Аз, разбира се, не съм морски плъх, но все пак съм имал работа с вода.

Хората, които стояха наоколо, започнаха да се смеят.

Оресте каза на Барка:

— Вит, той е прав. Подобни течения има и в Егейско море.

— Вие подценявате силата на Голфщрома — продължи Лайтоулдър, — на това място, където се намираме сега, неговото главно течение има все още ширина около сто и петдесет мили и дълбочина най-малко двеста и седемдесет сажена.

— И всичко това е измерено?

— Разбира се — Лайтоулдър беше развеселен от недоверието на този скептик. — Човекът твърде рано е разбрал предимствата на това морско течение и започнал да го използва.

— Знаете ли и с каква скорост се движи Голфщромът?

— Неговата скорост е различна. Ако сте добър пешеходец, бихте могли да вървите в крак с него.

— Ние сега се движим срещу течението му — каза Марина. — Това не ни ли бави?

— Разбира се, но ние се справяме с него. В края на краищата нашият „Титаник“ не е кораб от времето на Колумб. Но и на откривателя на Америка атлантическите течения са били вече достатъчно добре познати. Аламинос, главният кормчия на Фернандес Кортес, използвал течението на Голфщрома, когато получил заповед, колкото се може по-бързо да занесе в Испания вестта за победата над ацтеките. Става дума, разбира се, само за личния опит на отделни мореплаватели, а той дълго време остава в тайна, тъй като испанското правителство сурово наказвало разгласяването на удобните морски пътища за и от златната страна Мексико.

— Е да, това проклето злато! А и днес нищо не се е променило в сравнение с онези времена. — Барка сръга Оресте в ребрата. — Тук трябва да се гмуркаш! Но не за да търсиш онези мизерни сунгери, а за злато и сребро. Бих искал да зная, колко от тези, пълни до горе със злато и сребро, кораби лежат под Голфщрома.

Вратата, от която влезе Лайтоулдър, се отвори. Появи се Бети.

Лайтоулдър забърза към нея.

— Много се радвам, че дойдохте, мис Флин!

Тя му подаде ръката си.

— Не ви ли обещах, че ще дойда!

— Всъщност не ми дадохте обещание, а само известна надежда. Боях се вече, че сте променили намеренията си.

Тя отправи към него весел, но изпитателен поглед и каза:

— Бояхте се, значи, така ли?

— Е да, до известна степен — измърмори той и я заведе при носа на кораба.

Там доктор Еберлайн тъкмо казваше:

— Ето че си спомних една интересна история, която има предимството да отговаря на истината.

— Разказвайте, професоре — помоли Барка учителя. За него Еберлайн беше професор и затова всички от междинната палуба се обръщаха към скромния човечец вече само с тази титла.

Еберлайн замислено въртеше между пръстите си угарката на угасналата пура.

— Когато великият Франклин бил още началник на пощите в Британските колонии на Северна Америка, той често си блъскал главата с разрешаването на проблемата, защо английските кораби пътуват четиринадесет дни повече, за да стигнат до Ню Йорк, отколкото американските пощенски кораби, които пътуват за Европа. Той започнал да изследва стари корабни дневници и по такъв начин отново открил Голфщрома. Това, разбира се, не станало толкова бързо; но в края на краищата успял и то по най-простия начин: по време на едно пътуване до Европа той наредил непрекъснато да измерват температурата на водата и в зависимост от нея да определят курса.

След като Франклин изработил точна карта на теченията, препоръчал в Лондон да се направят определени маршрути за бърза презокеанска връзка. Но в Лондон му се изсмели, защото смятали, че надценявал значението на морските течения.

Малко по-късно, по време на войната за независимостта на Америка, той с огромен успех приложил своите познания в морските битки срещу английската флота. Тогава в Лондон престанали да се смеят.

Госпожа Еберлайн въздъхна дълбоко и каза:

— Дано времето се задържи така до Ню Йорк!

— Ние от наша страна ще направим всичко, което е по силите ни, за да остане хубаво — пошегува се Лайтоулдър. — Но не мога,

разбира се, да ви обещаю нищо определено. На ширината на Ньюфаундленд ще минем край границата на плаващите ледове. Не е изключено там времето да не е толкова привлекателно.

— Ледове ли? Но това не е ли опасно?

— Докато си държим очите отворени, не може нищо да ни се случи, мадам. А между другото ние нямаме никакво намерение да кръстосваме водите на Ледовития океан.

Хладен бриз премина през палубата. Барка и неговите приятели напуснаха носа на кораба.

— Да слезем долу — каза Лайтоулдър на Бети.

Той я заведе в помещенията на пътниците от междинната палуба.

Бети се спря при входа. От помещенията лъхна душна вълна.

През отворените люкове не нахлуваше достатъчно пресен въздух.

Тя изненадано наблюдаваше картината, която се разстиляше пред очите ѝ.

Продълговатото помещение, разделено на редици двуетажни легла, беше претъпкано с хора. Те бърбореха, смееха се, шумяха в тесните коридори между леглата. Непрекъснато се движеха във всички посоки.

— Господи, каква теснотия! — каза Бети. — Колко души са настанени в това помещение?

— Около двеста — отговори Лайтоулдър. Но бъдете справедлива; помещението се поддържа чисто и подредено. Доколкото това е възможно в подобна обща квартира!

— Това е така. Сравнявах само с пространствените възможности на първа и втора класа.

Един стар човек се мъчеше да вдигне на леглото си пътническа чанта от тюленова кожа.

Лайтоулдър с готовност се притече на помощ.

— Дядо Аткин, защо се измъчвате с тази тежка чанта? Защо не я оставите долу?

Старецът вдигна в отбранителна поза изкривените си от ревматизъм ръце.

— Знаете ли, в нея се намира цялото ми имущество. — Тези думи той произнесе шепнешком, озъртайки се предпазливо на всички страни. — Предпочитам да спя с нея. Миналата нощ някой се опита да я отвори. — Той намигна на Лайтоулдър с многозначителна усмивка.

— Но аз го усетих. Бог ми е свидетел, че стария Аткин няма да го окрадат тъй лесно.

— Сам ли пътувате? — попита Бети.

— Да, мис. Дъщеря ми е омъжена оттатък. Живее добре. Ще прекарам последните си години при нея. Тя е добра дъщеря.

— Още малко, дядо Аткин, и всичко ще бъде наред. — Лайтоулдър любезно му кимна с глава и продължи разходката си с Бети.

Старецът погледна изкосо към чантата си, като мърмореше непрестанно:

— Крадци, разбойници... цялото ми имущество...

В трапезарията на долната палуба, която по всяко време на деня, а особено вечер изселниците използват за забавления, бяха пристигнали Саливън, Конър, Алис Гарднър и Хаксли. Те стояха на входа и търсеха свободна маса.

— Тук ми харесва! — заяви Саливън. Той пхна ръце в джобовете на панталона си. С добродушна усмивка започна да разглежда присъстващите.

Мисис Гарднър направи гримаса.

— Колко шум и какви груби обноски! Липса на чувство за отговорност от ваша страна, лорд Хаксли, че ме доведохте в този бордей.

— Напразно ме укорявате. Без съмнение всички тук са добри хорица. — Хаксли се наклони към нея и притисна ръката ѝ. — Само четвърт час, Алис. На целия кораб няма местенце, където бихме били така необезпокоявани, както тук. Можем да се оттеглим в някое тихо кътче. Конър и Саливън няма да ни досаждат.

Това предположение се оказа заблуда. Мистър Конър каза:

— Там има свободни места. Заповядайте, мадам.

Хаксли нямаше повод да откаже. В лошо настроение той последва останалите.

— Искам да поразгледам тези хорица по-отблизо — извика Саливън след тях. Той се насочи към една маса, на която седяха Барка и италианецът Фиорели, всеки с чаша бира пред себе си.

Италианецът пиеше английската бира с израз на безгранично презрение. Отдавна беше изчерпал своя запас от вино.

— Ужасно нещо е този бира! — отвратен, той целият се разтърси. — Дивашко питие.

— Сладкарино, нищо не разбираш от това — отвърна Барка. — Би трябвало да дойдеш в Бохемия. Там си имаме една бирица, ти казвам, просто мечта... — с широко отворени очи той заразглежда мисис Гарднър, която тъкмо минаваше край тях, прошумявайки с разкошната си рокля. — Брей, я виж каква кукла се е заблудила в нашата територия!

Ноздрите на Фиорели затрептяха.

— Мирише... *magnifico*.

— Мислех, че предпочиташ чесън.

— Си, си! Но не е хубаво за *bella* синьора.

Саливън се приближи до тях.

— Разрешавате ли? — сигурен, че ще получи положителен отговор, той с трясък се отпусна на един от столовете. — Добре ви е на вас тук, честна дума.

— Така ли? — Барка изпитателно втренчи поглед в масивния мъж, който с две ръце оправяше посивялата си грива. — Според мен и горе е доста уютно.

— Защо не дойдете веднъж?

— Забранено е.

— Хм. Дявол да ги вземе, тук няма ли стюард?

— Ние сами си донасяме това, което ни трябва.

Саливън изръмжа и тъкмо се канеше да отиде при бара, но Фиорели го изпревари.

— Останете си седите, синьор. Ще ви донеса един бира.

— Олрайт! — той погледна след Фиорели. — Чевръсто момче. Италианец, нали?

— От Неапол.

— А вие?

— Чех съм.

— Аха!... Пилзенско пиво, кнедли от Бохемия...

Очите на Барка светнаха. Този човек му ставаше симпатичен.

— Точно така мистър!

— Бях веднъж в Прага. Какво ще правите в Щатите?

— Искам да ида в Питсбург, в каменовъгления басейн.

— Миньор?

— Да.

— Не е лоша професия, но дяволски тежка.

— За такива като нас навсякъде е така.

— Това е вярно. Знам го, започнах също съвсем отдолу. В Тексас, в едно ранчо.

— А сега половиният Юг е ваш, нали?

— Не съвсем.

— Така си и мислех.

Фиорели донесе бирата.

— От ново буре, синьор!

— Да си жив и здрав! — Саливън постави една банкнота на масата.

Фиорели още не беше успял да посегне към нея, когато Барка отмести банкнотата към Саливън. — Казах ви вече, че тук няма стюард, а дребни пари за връщане нямаме.

— Вит, полудя ли? — разпали се италианецът. — Това е първият ми доларов гешефт!

— Все някак ще си ги изкараме нашите доларчета, сладкарино — каза Барка и ухилен доближи юмрука си до носа на Саливън. — С това, мистър!

Американецът спокойно отмести бохемския юмрук.

— Окей. Но спокойно може да забодеш тази своя гордост на шапката си, стари момко. В противен случай отгатък няма да ти падне и цент.

Доларовата банкнота изчезна безследно. Бързите пръсти на Фиорели бяха влезли в действие.

— Вепе! Нека бъде началото на първата милион!

— Кажете му, че е глупак — помоли Барка краля на памука.

Саливън с удивление погледна Барка и учудено поклати глава.

— Защо да е глупак, щом иска да става милионер?

— Защото би трябвало да знае, че няма да го бъде. Вие как си докарахте милиончетата, а?

— Целия живот се превивах от работа.

— Интересно, ние също през целия си живот се превиваме от работа, но получаваме само ритник. Сметката значи не излиза.

— У нас всеки има шанс да стане богат.

— Немците казват, че всеки войник носи маршалския жезъл в раницата си — започна да се подиграва Барка.

— Все има нещо вярно в тази приказка — Саливън докосна челото си. — Трябва да имаш нещо тук, и да си предприемчив.

Барка посочи към доктор Еберлайн, който в момента минаваше край тях.

— Смятате ли, че този ще изплува?

— Този? Едва ли.

— Професорът има нещо там, горе — каза Фиорели. — Много има, но моите сладки са по-добри.

Смехът на Саливън прогърмя въпреки шума наоколо.

— Момчета, харесвате ми. Зная какво си мислите. Смятате ме за стар, изпечен бос, когото бихте изпратили по дяволите.

— Вие сам го казвате!

— Мислете каквото си щете. Света няма да оправите.

— Кой знае?

Виното, което Конър беше донесъл от бара, беше кисело и разрежено. След първата глътка мисис Гарднър остави чашата настрана.

— Измамиха ви, мистър Конър — каза тя. — Това не е вино, а несполучлива имитация.

Конър наблюдаваше етикета на бутилката.

— Със скъпоценния гроздов сок вършат понякога същото, каквото и със скъпоценните камъни. И в двата случая имаме чисти и фалшифицирани.

Алис Гарднър се засмя.

— Ако се касаеше за скъпоценни камъни, фалшификацията би ни се отразила по-болезнено.

— Имате право, а освен това тя по-трудно се открива. Напоследък твърдят, че някакъв френски химик дори открил способ за произвеждане на истински диаманти по изкуствен път. Ако по този начин наистина успеят да получат скъпоценни камъни, световният пазар на диаманти би банкрутирал.

— Говорите като експерт.

— Прекарах доста години като чиновник в Южна Африка, мадам, и там се запознах с прочутите диамантени находища.

Хаксли не вземаше участие в разговора. Думите на Конър тежаха на душата му; те насочиха мислите му към един въпрос, който го беше измъчвал още предишната вечер. Би ли било възможно един достоен за почит, материално осигурен човек като Кежбърн да се занимава с престъпни деяния, подтикнат от своята мания?

Пред очите му отново грейна екзалтираното лице на бижутера, когато искаше диадемата на мисис Гарднър. Но Хаксли не можеше да открие убедителен аргумент против него. Без минутка закъснение Марджъри беше получила гривната си. Дали с диадемата щеше да стане същото? Може би го измъчваше собственото му чувство за вина. Нали сам той беше предложил на Кежбърн да не връщат украшението на американката!

Поне да имаше възможност да се довери някому за впечатленията си от този чудак! Но по този въпрос не можеше да приказва дори и с Бети. Ако човек съдеше по думите на Кежбърн, тя нямаше понятие от нищо. Трябваше ли да й каже, че е фалшифицирал полици и че се е продал на брат й, за да си спаси кожата?

Погледът на Хаксли се спря на мисис Гарднър. В тази чужда среда тя му се стори още по-привлекателна и желана.

Тя го погледна.

— Защо сте тъй мълчалив, лорд Едуард? Не се ли интересувате от скъпоценни камъни?

— Що за въпрос? — попита той възбудено.

— Просто питам.

— Интересувам се естествено. Но не в такъв момент и в такава среда. — Той се обърна. — Къде всъщност остана мистър Саливън? Би трябвало да се погрижим за него.

— Не е нужно — отвърна Конър. — Той се забавлява добре. Неговият глас доминира. — Басът на Саливън се изгуби сред бурните аплодисменти, с които присъстващите поздравиха пристигането на малък оркестър. Музикантите — до един изселници, се качиха на естрадата и незабавно засвириха весели мелодии. Започнаха с валс. Публиката бързо отмести масите и първите двойки веднага се завъртяха.

Хаксли покани Алис Гарднър. Тя го попита:

— Не се ли шегувате? И без това тези типове непрекъснато ме гледат със зяпнали уста.

— Ако не желаете...

Наскърбеният му вид я накара да се засмее.

— Е добре, няколко такта.

Те станаха от местата си. Зад гърба им се чу изненаданото „охо!“ на няколко млади момчета.

— Алис, това е единствената възможност да се отървем за момент от Конър. Другояче си представях тази вечер.

— Аз също. Преди всичко очаквах, че ще ми върнете диадемата, както ми обещахте.

— Пред всички тези хора тук? Невъзможно.

— Признайте, че сте я забравили — тя замечтано се облягаше на ръката му.

— Диадемата е в каютата ми.

— Добре, донесете я.

— Не.

— А защо не?

— Ще ви чакам.

— Къде?

— При мен.

— Вие наистина сте полудял — тя го погледна продължително с весели очи, което противоречеше на нейния протест.

Той беше сигурен в успеха си.

— В един часа, Алис!

— Никога.

— Добре.

Барка беше открил Оресте и Марина. Той им махна с ръка.

— Хей, кралю на сюнгерите, елате тук! Мистър Америка ни е дошъл на гости!

Оресте беше изпил вече няколко чашки. Очите му бяха зачервени, а гласът му дрезгав.

— Нека иде по дяволите тази проклета Америка... Чу ли? — езикът му се заплиташе. — Искам да си ида у дома... да си уредя сметките с тези проклети кучета. У дома искам да си ида!

— Дръж си устата, момко! Няма вече връщане назад. Обетованата страна те очаква. — А на Саливън Барка каза: Не се обиждайте, мистър. Оресте е грък. Турците са изклали семейството му

— той притегли Марина до себе си на пейката. — Това е Марина; расово девойче, нали?

Марина го ръгна в ребрата.

— Е... какво ще си помисли господинът за нас!

Протегнал удобно крака, Саливън балансираше с масивната си снага върху стола. Червеникавокафявата кожа на лицето му лъщеше; от засмяната му уста проблясваха златните пломби.

— Деца, вие ми харесвате! Хей, италианецо! Донеси ни по още едно питие. Тук въздухът е по-солен, отколкото горе.

— Затова сме и по-близо до морето — Барка поглади мустак и весело намигна на Марина. — Какво ще кажеш, морска дево, да потанцуваме ли?

Оресте скочи и издърпа Марина.

— Няма да го бъде! — изсъска той. — Тя ще танцува с мен.

Тъмните очи на девойката блеснаха гневно.

— Махни се! Ти си пиян.

Барка стана.

— Не правете панаир. Оресте, по-добре ще е, ако се метнеш на леглото.

— Такава била значи работата между вас двамата! — Оресте смъкна дрехата си. Той стоеше леко приведен напред. Под раираното трико мускулите му се изпънаха, юмруците потръпваха. — Марина, ела до мен! — извика той.

Тя кръстоса ръце и не се помръдна.

От съседните маси вдигнаха глави. Няколко души се приближиха, но никой не искаше да се намесва.

Саливън следеше сцената, сякаш наблюдаваше боксово състезание. Лицето му беше замръзнало в усмивка.

„Бога ми, ако двамата се пипнат за гушите — си мислеше той, — всички шансове са на страната на ковача от Бохемия.“

Барка бавно пристъпи напред и застана пред Марина.

— Осъзнай се, Оресте — спокойно каза той.

Но едно неволно движение на Барка предизвика заслепения от ярост грък, който си помисли, че ще бъде нападнат. Той светкавично бръкна в джоба си. В ръката му блесна нож.

— Оресте! — извика Марина.

Всички наоколо се вкамениха. На няколко крачки от тях оркестърът продължаваше да свири, двойките вихрено се въртяха. Хаксли и Алис Гарднър бяха възнаградени с аплодисменти.

Лайтоулдър и Бети току-що бяха влезли в салона.

— Е, мис Флин, обещанията ми като че ли се изпълниха? Както виждате, и тук знаят да се забавляват. Няма ли и ние да се отдадем на удоволствията след тази уморителна обиколка.

Тя затисна с длани ушите си.

— Музикантите се престарават!

— Ще си намерим местенце някъде по-назад.

Той обходи с поглед залата.

— Извинете ме за момент. Изглежда, че там става нещо.

Лайтоулдър си проби път през тълпата и след миг изтръгна ножа от ръката на Оресте.

— Какво значи всичко това?

— Само една малка шега — каза Барка. Той изтри потта от челото си.

— Добре, само че ще конфискувам ножа. — Лайтоулдър посочи към Оресте, който, без да се помръдне, стоеше с наведена глава, и каза: — В пристанището може да си го получите.

Появата на офицера беше привлякла вниманието на всички върху случилото се. Дотича и Конър.

— Мистър Саливън, какво става?

— Нищо не става — отвърна кралят на памука. — У нас в Тексас сме свикнали с други неща. Там подобни спорове се разрешават с револвер.

Оркестърът беше объркал такта. Мисис Гарднър пребледня.

— Трябва да е станало нещо, Едуард. Вероятна някакво сбиване. Ох, на мен ми стига. Да си вървим!

Хаксли беше забелязал Бети. За няколко секунди погледите им се срещнаха.

— Едуард, не ме ли чувате? — настояваше мисис Гарднър. — Бих искала най-сетне да си вървя!

— Веднага, Алис — когато отново погледна към входа, Бети беше изчезнала.

Междувременно духовете в залата се успокоиха, оркестърът отново започна да свири. Разговорите продължиха, също и танците. Никой не си спомняше вече за случката с Оресте.

Барка отиде при гърка и го разтърси силно.

— Идиот, наистина ли мислеше, че искам да ти взема момичето? Твоята Марина ми харесва. Това е така. Но нищо повече, ясно ли ти е? Вит Барка не ограбва приятелите си, запомни това! А освен това нямам никакво желание да пристигна оттатък като труп.

ГЛАВА ШЕСТА

ВЪРТЕЛЕЖКАТА

Осветени от оскъдна светлина, коридорите между каютите изглеждаха напълно безлюдни. От двете страни на червената велурена пътека се редяха белите врати с месингови номера.

През двойните стени не проникваше никакъв звук. Откъм шахтите на стълбището долиташе глухият тътен на корабните машини.

Хаксли се събуди от едва доловимото щракане на вратата. Все още сънен, той примижа към прозореца, зад чиито пердета проблясваше ярка светлина.

Спомни си за изминалата вечер и за нощта. По време на танца в междинната палуба беше заложил всичко на една карта. И ето че надеждите му се бяха оправдали.

Алис дойде в един часа. Още от вратата започна да го уверява, че незабавно трябвало да си отиде, за да не се усъмни съпругът ѝ. Когато след това той постави диадемата на главата ѝ, нейното манто се свлече от рамената и разкри голотата ѝ.

Хаксли повдигна глава, огледа се. Алис беше напуснала каютата. Само преди миг и без да се обади. Все още чувствуваше уханието на нейния парфюм, топлината на тялото ѝ.

Той се отпусна върху възглавницата. Алис Гарднър! На закуската отново ще я види. Това няма да бъде вече жената, която през нощта беше лежала в прегръдките му, а красивата лейди със студената усмивка. Той ще ѝ каже: „Добро утро, мадам, надявам се, че сте спали добре.“ А мисис Гарднър ще отговори: „Благодаря ви, починах си много добре.“ — Винаги същото!

След звучна прозявка той стана, позвъни за прислугата и нареди да му приготвят банята.

Хаксли с удоволствие се потопи в горещата морска вода, която се люлееше от единия край на ваната до другия, следвайки движенията на кораба. Той беше доволен и изпълнен с надежда. Всичко стана така, както желаше. Алис Гарднър отново получи диадемата си. Благодарение на неговите настоявания Кежбърн беше върнал украсението още преди полунощ, разбира се, не без да изрази

съжалението си, тъй като с удоволствие би се порадвал на диадемата до сутринта.

Защо ли се занимаваше с този Кежбърн. За него манията на бижутера се оказа от голяма полза. И той беше напълно склонен да продължи играта, щом като по такъв начин можеше да погаси дълга си и да се откупи от Кежбърн. За тази цел имаше още два дни на разположение.

Като на парад пред очите му минаваха всички лейди, графини, баронеси и доларови принцеси от борда на „Титаник“ и той констатира, че сред тях има още редица хубавици, които му правеха мили очи и по всяко време с удоволствие биха се съгласили да му се предложат заедно с накитите си.

Той си спомни и за Бети. Какво ли я е накарало снощи да се появи долу? Дали беше разбрала, че той придружава Алис? Дали го беше проследила?

Трябваше да си признае, че малко я беше изоставил на кораба. Но за тези историйки с Марджъри и Алис вината, разбира се, не беше негова, а на Кежбърн. Той реши след закуската да се обади на Бети и да уговори среща с нея.

Тази вечер Хаксли имаше намерение всецяло да се посвети на нея.

Руфус Гарднър влезе през междинната врата в спалнята на съпругата си. Той беше облечен в морскосиньо сако и светли панталони. Неговото загоряло от слънцето лице с малките бели мустачки още повече подчертаваше спортния му вид.

Той се спря учудено и погледна Алис. С ръце кръстосани под главата си, тя лежеше в кревата със затворени очи.

— Добро утро — каза той хладно. — Нямах ли намерение да станеш? Време е за закуска.

— Няма да дойда — отговори тя, без да се помръдне.

— Хм — снощи не те видях никъде. Къде беше всъщност?

— На междинната палуба, с няколко познати.

— Смахната идея! Лорд Хаксли с вас ли беше? Нали се интересува от теб.

— И така да е. Имаш ли нещо против?

— Ни най-малко. Той е вятърничав, но връзките му могат да свършат работа.

— Именно! Би трябвало да му обърнеш повече внимание.

— Предпочитам да предоставя това на теб. Поне засега.

Тя не отговори на тези думи. Беше ѝ безразлично какво си мисли. В този брак не съществуваше нито обич, нито омраза, бяха сключили негласно споразумение никой от двамата да не се бърка в личния живот на другия. Поради това Гарднър не обърна никакво внимание на мълчанието ѝ. Взе диадемата от тоалетната масичка и каза:

— Би било по-разумно да я заключиш в сейфа.

След това излезе.

При асансьора мистър Гарднър срещна Хаксли.

— Добро утро, мистър Гарднър, днес сам ли ще закусвате?

Гарднър леко повдигна рамене.

— Навярно жена ми е прекарала неприятна нощ. Мигрена или нещо подобно. Ще закусва в каютата си. Радвайте се, че не сте женен, лорд Хаксли. Да си съпруг не е лесна работа, уверявам ви.

— Трудно е да го повярва човек, сър. Надявам се, че състоянието на мисис Гарднър ще се подобри след една хубава закуска.

Асансьорът спря. Две момчета измъкваха огромни кошници с червени рози.

— Това пък за кого е? — попита Хаксли.

— За синьора Пасера, милорд.

— Охо! — той се наведе към пажа. — А от кого?

— Съжалявам, милорд — отговори момчето и многозначително погледна към Гарднър.

Мистър Саливън помагаше на жена си да се облече. Благодарение на дългогодишния си опит той така сръчно се справяше с няколкото десетки кукички, че и най-опитната камериерка би му завидяла.

— Побързай, Майк! — тя оправяше фризура си. — Ние пак ще закъснеем за закуска.

— Не е толкова важно — измърмори той. — Дано имаме добра реколта тази година!

— Още сме wśród океана, а ти ми говориш за памука си!

— Ех, да си бяхме вече у дома! Тази предвзета атмосфера на кораба ме подлудява. При това всички само се преструват.

— На междинната палуба естествено ти хареса повече, нали?

— То се знае!

— Ех, Майк! Никога няма да се научиш как да се държиш с хората от висшето общество.

— Не ми се карай, мамче. Такъв съм и такъв ще си остана, а на който не се харесвам, да отиде по дяволите. Хайде, готово! — той отстъпи крачка назад и хвърли критичен поглед върху извършената работа.

Тя го привлече към себе си.

— Ела сега аз да те поразгледам. Ето на! С този възел не може да се появиш в салона — тя отново върза връзката му.

Саливън се ухили.

— Добре, че имам теб! Спомняш ли си... първата ни брачна нощ? Тогава ти ми развърза връзката.

— А ти разкопча роклята ми.

Той я разглеждаше с щастлива усмивка.

— Все още си в отлична форма, мамче, наистина! — той я прегърна и шумно целуна бузата ѝ.

Тя отмести няколко посивели кичура от челото му и прошепна:

— Мое старо глупаво момче!

В този момент влезе Марджъри. Нейните изненадани родители ѝ се сториха извънредно смешни.

— Татенце! Мамче! Да не сте се сгодили отново?

— По-добре още веднъж, отколкото никога — я поучи бащата. — Какво става с твоя лорд? Снощи вниманието му беше насочено само към мисис Гарднър.

— Е, и? Нека прави мили очи на когото ще! За мен е ликвидиран.

— Господи! Това момиче е по-голяма беда от три сушави години!

— Майк!

— Какво? Не е ли така? Веднъж го иска, след това не. Слушай, дъще, годините се изплъзват като пясък между пръстите ни. Ти ще го забележиш, но ще бъде късно. Старата мома си остава стара мома, дори да е наследница на милиони. У нас такъв лорд има стойност на рядко животно. Не му ли даде малко аванс?

— Дадох, татенце. Но какво да правя, като не поиска завчера да ме целуне в коридора.

— В коридора ли? — мисис Саливън замръзна на мястото си.

— Да, когато се връщяхме от бара.

Майката закърши ръце.

— Ти си невъзможна, същата като баща си!

Майк Саливън се превиваше от смях.

Бети закусваше в каютата на брат си. Тя се хранеше без апетит, не продумваше нито дума и непрестанно поглеждаше замислено през отворените прозорци към небето, което се простираше безоблачно над едва раздвижения океан.

— Храни се, както трябва! — Кежбърн загрижено погледна сестра си. — Ти си твърде бледа. Не ти ли понася морският въздух?

— Нищо ми няма — тя се наведе над чинията си.

Кежбърн остави приборите на масата.

— Заради Хаксли ли? — попита той тихо. Нейното мълчание потвърди предположението му. Той бащински хвана ръката ѝ.

— Случи ли се нещо? Наскърби ли те?

— Нищо не се е случило, Франк, нищо не се случва. Там е работата. От време на време само някой къс, не означаващ нищо разговор по телефона. Или среща, на която той не идва. Понякога и в Лондон се случваше същото. Често дни наред не се обаждаше. Никога не се оплаках. Но тук на кораба, където сме така близо един до друг, и ето че в продължение на няколко дни... За дамите от неговото общество винаги намира време, за Марджъри Саливън и за тази мисис Гарднър, но...

Кежбърн учудено повдигна вежди.

— Откъде знаеш всичко това, Бети?

— Господи, просто го зная!

Той стана и неспокойно закрочи из каютата.

— Да можеше най-сетне да се освободиш от тази зловещна връзка! Сто пъти вече съм ти предричал как ще свърши тя.

— Франк, толкова ли ти е трудно да го разбереш? Аз въпреки всичко обичам Еди! Чувствата не може да се изключат като някаква

машина — тя закри лицето си с ръце. — Да знаеш само колко ми е омръзнал животът... колко много!

— Бети! — гласът му звучеше нежно, почти умоляващо. Той се спря пред един от прозорците на каютата, посегна към пердето, което се издуваше от лекия ветрец. — Много добре те разбирам, Бети. Някога преживях същото. Нещастна любов... Тогава бях на твоята възраст. Никому не съм говорил за това. А и защо ли? Справих се, но ми беше необходимо много време. И точно това преживяване в моята младост ме накара непрекъснато да те предупреждавам. Но аз, старото магаре, винаги забравях, че младостта се доверява само на собствения си опит.

— Дълга ти много, Франк, и зная, че ми мислиш само доброто. Ако не беше ти...

— Животът ни нанася рани, дете мое, но ги и лекува. Същевременно той е неумолимо последователен. Ние трябва да го покорим, в противен случай — ще бъдем победените.

Той разтри очите си; след това шепнешком, сякаш говореше на себе си, добави:

— Пита се само дали винаги постъпваме правилно, дали въобще си заслужава.

ИМИТАЦИЯ

Хаксли напусна трапезарията и се отправи към щандовете. Имаше намерение да купи някои дреболии. Освен това се надяваше да срещне там Бети. По телефона не беше успял да се свърже с нея.

Той бавно минаваше край щандовете, като хвърляше бегъл поглед към витрините. В магазинчето на холандския бижутер ван Хофт откри Конър, който му махна с ръка.

Хаксли влезе. Конър тъкмо държеше в ръката си един накит. Хаксли веднага позна гривната на Марджъри.

— Прекрасно бижу! Ще го купите ли? — попита той с престорено любопитство.

Мистър Конър изрази съжалението си:

— Едва ли съм толкова богат, за да купя подобен накит, лорд Хаксли.

Господин ван Хофт с усмивка вдигна глава.

— Донесоха ми тази гривна, за да поправа ключалката. Тя наистина би струвала цяло състояние, господа.

Хаксли не повярва на ушите си.

— Би струвала ли казахте?

— Така е, милорд. Брилянтите са изкуствени. Стъкло! Превъзходно шлифована имитация.

— Невероятно! — измърмори Конър. Той държеше накита към светлината и фалшивите камъни я отразяваха със зеленикавочервени отблясъци. — Ако не се лъжа, гривната е кована от чисто злато и платина. Защо ли на изкуствени камъни са направили толкова скъпоценна обкова?

— Много правилен въпрос, господине — потвърди ван Хофт. — Съвсем необикновен случай. Често изработват от извънредно скъпи накити така наречените дублети. Предпочитат да носят тях, а оригинала съхраняват в трезора. Но никога не бях виждал дублет от масивно злато и платина. При това няколко от най-малките камъни са истински.

Хаксли безмълвно се взираше в гривната.

Конър замислено каза:

— Значи би било възможно този накит да е оригиналът, от който са извадени по-големите брилянти. Може би са били използвани за друго бижу, а на гривната са поставили имитации.

— Това би било възможно — отвърна ван Хофт резервирано. Какво ли толкова се е загрижил за тази гривна? Той я поправи и с това за него въпросът е приключен.

Конър постави накита върху стъклото на масата, весело погледна Хаксли и каза:

— Ето че не стана нищо със случайната покупка, милорд.

— Нямах никакво намерение да купя нещо, мистър Конър — отвърна Хаксли разсеяно. — Извинете ме, но сега трябва да вървя. Довиждане!

Той бързо напусна магазинчето, а Конър остана да се пазари с бижутера за цената на един сребърен сувенир.

Хаксли изпитваше силно безпокойство. Каква беше тази работа с накита на Марджъри? Нали Кежбърн го беше оценил за петдесет хиляди долара. Възможно ли е толкова опитен специалист като Кежбърн да се излъже? Едва ли. Но ако оценката, дадена от Кежбърн, беше правилна, и ако това, което току-що беше казал ван Хофт, отговаряше на истината, а в това едва ли имаше съмнение, тогава... тогава накитът трябва да е бил много скъп, когато Кежбърн го беше получил, а след това, когато му го беше върнал — вече не!

Хаксли вървеше като насън. Той не виждаше и не чуваше нищо от онова, което ставаше около него. Внезапно се намери пред каюта номер сто и пет. Той почука на вратата и влезе, след като се обади Кежбърн.

— Бях ви помолил да идвате тук само ако изрично ви покана — каза раздражено Кежбърн.

Хаксли не обърна внимание на укора.

— Искам да ви задам един въпрос, мистър Кежбърн.

— В момента ли?

— Да, веднага. А освен това защо ли си играем на криеница?

— Нали бяхте съгласен безусловно да изпълнявате желанията ми?

— Бях, но... мистър Кежбърн, кажете ми, накитът на мис Саливън наистина ли е толкова скъп?

Кежбърн присви очи.

— Разбира се. Струваше най-малко петдесет хиляди долара. Защо ми задавате такъв въпрос?

— Казахте струваше!

— По дяволите, струва толкова, ако това ви успокоява! — Кежбърн нетърпеливо удари с ръка по масата. — Питам ви още веднъж: защо ви интересува толкова много?

— Видях гривната при бижутера ван Хофт.

— Как е попаднала там?

— Оставили я, за да поправи ключалката.

— Да, това трябваше да се направи. Е, и?

— Господин ван Хофт твърди, че камъните са изкуствени.

Пръстите на Кежбърн забързаха по златната верижка на часовника. По устните му заигра усмивка.

— Изкуствени? Бих желал на господин ван Хофт всичките му брилянти да са толкова изкуствени, колкото тези от гривната на мис Саливън.

— Искате да кажете, че ван Хофт се е излъгал?

— Без всякакво съмнение! Спокойно можете да ми вярвате. Или... друго ли си помислихте?

Той стрелна с предизвикателен поглед Хаксли, който не се почувствува ни най-малко засегнат.

— Какво е станало с гривната, мистър Кежбърн?

— Станало ли е нещо с нея? — избухна бижутерът. — Този ван Хофт ви е взел ума. Бих ви посъветвал да си обуздате нервите!

— Ами ако ван Хофт се отнесе до Саливън?

— Нека го направи! Вие няма от какво да се плашите. Дъщерята никога не би признала на баща си, че ви е дала залог, който щяла да получи отново през нощта в каютата ви.

— Такова условие нямаше! Тя ми даде гривната като залог, че на следващата сутрин ще дойде навреме на тенискорта.

Устните на Кежбърн се изкривиха в подигравателна усмивка.

— Няма да намерите нито една жена, която би очаквала, че ще повярват на подобно обяснение. Всъщност мъж с опит като вашия би трябвало да знае това.

Смаян от тази безгранична безочливост, Хаксли гледаше бижутера, изследваше неговите черти. Наистина ли е невъзможно да

смъкне от това лице маската на усмихващ се джентълмен? Констатацията на холандеца не беше достатъчна за това. Тя не представляваше убедително доказателство срещу Кежбърн, това току-що бяха доказали и думите му. Друго би било, ако по някакъв начин можеше да разбере дали и с диадемата на Алис се е случило нещо!

Кежбърн се разхождаше из каютата. Държанието му излъчваше спокойствие.

— Надявам се, че междуременно отново сте възвърнали разсъдъка си. Ще трябва още веднъж да ми помогнете. Утре ще се състои голямо празненство по случай края на пътешествието. Утре през нощта ще ми донесете огърлицата на мисис Хотклиф.

Всичко друго беше очаквал Хаксли в този момент, но не и това ново, безсрамно искане. Той сви юмруци, като че ли искаше да се нахвърли върху бижутера.

— Вече няма да си мръдна пръста за вас! — извика той.

— А аз мислех, че сте ми благодарен — отвърна спокойно Кежбърн.

Цинизмът на тези думи още повече предизвика Хаксли.

— Благодарност ли очаквате? Прекрасно! Не си ли оплетохте вече кошницата, използвайки ме като оръдие за вашите... машинации...

— Стоп, момчето ми! Ето че темпераментът ви отново взема връх. Ще трябва да ви напомня, че тук се намираме на британска територия и следователно под закрилата на британските закони. Една дума от моя страна би била достатъчна, за да ви тикне зад решетките. Разбрахме ли се, нещастнико?

— Да — въздъхна Хаксли. Олюлявайки се, той се отправи към едно от креслата.

— Значи, огърлицата на мисис Хотклиф! Утре вечер. — Кежбърн се наведе към ухото на Хаксли. — Когато ми връчите колието на американката, ще получите обратно полицата си!

Хаксли скочи.

— Невъзможно! Тя е най-малко на четиридесет години! Искате да стана смешен, нали!

— Смятам ви за достатъчно обигран, за да не се изложите пред милите ни спътници — Кежбърн постави ръката си върху рамото му. — Не ви карам да правите нещо невъзможно, драги мой. Освен това

мисис Хотклиф е все още привлекателна жена, дори и за вашите години. Няма да направите сензация.

Олюлявайки се, с наведена глава Хаксли се отправи към вратата.

Освежителен морски вятър преминаваше по залените от слънчева светлина палуби. Пътниците се разхождаха и очакваха началото на утринния концерт.

— Милорд! — отпуснал се в едно от креслата, Домергу му махна с ръка. — Та вие сте пребледнял като мъртвец. Да не би да се разболявате от морска болест при това прекрасно време?

— Няма подобно нещо! — той искаше бързо да отmine, но художникът го задържа.

— Или ви е разстроила вестта за атентата?

— За какъв атентат говорите?

— Как, вие нищо ли не знаете? Целият кораб говори за това. Корабният радист приел съобщението, че срещу президента на САЩ Тафт е извършен атентат. Останал е невредим.

— Така ли?

— Господи, но какво ви е?

— Нищо ми няма, господине, абсолютно нищо.

— Вие дори не забелязвате, че мадам Хотклиф ви поглъща с очи. Човек трябва да се пази от подобни жени. Те не изпускат това, което попадне в ръцете им — произнасяйки тези думи, Домергу намигна на мистър Конър, който тъкмо разтваряше един от сгъваемите столове.

Хаксли не обърна никакво внимание на думите на художника.

— Ще ида да си почина малко... докато стане време за обяд!

— Защо ли е толкова мълчалив днес? — попита Конър учудено.

— Навярно любовни мъки?

— Смятате ли? — Конър се облегна удобно назад и отправи очи към грейналото небе, по което плаваха малки бели облачета.

Хаксли се затвори в каютата си и се метна на леглото. В първия момент не беше в състояние да мисли разумно. В главата му всичко беше объркано; той изпитваше само страх, панически страх. Нямахше вече никакво съмнение, че се намираше в ръцете на престъпник, който още от самото начало го беше включил в коварен план и сега открито го изнудваше.

С ужасяваща яснота Хаксли виждаше пред себе си пътя, по който го беше тласнало неговото лекомислие. Трябваше ли този път да го отведе в затвора? Съществуваше ли още някоя възможност да спре пагубния ход на съдбата и да предотврати най-страшното? Той можеше да отиде при капитана и да помоли за помощ срещу Кежбърн. Но тази крачка би имала успех само ако той сам признае вината си. Тогава съдиите навярно биха му признали смекчаващи вината обстоятелства; Смекчаващи вината обстоятелства!

Изведнъж Хаксли си представи как ще го отведаат окован от кораба, как ще мине край Марджъри, Алис и другите, които все още се отнасяха с безгранично доверие към него. Не, хиляди пъти не! По-добре да поеме риска!

Към страха му се прибави и отвращението от мисията, която му беше възложена. Имаше ли нещо по-недостойно от онова, което искаше Кежбърн от него? А освен това нямаше никаква гаранция, че мошеникът ще му върне полицата. Това пагубно доказателство в ръцете на този човек би могло да се превърне за него в извор на безкрайни страдания.

Той си спомни за онази вечер, когато за първи път беше седнал срещу бижутера, за да се убеди, че измамата му е разкрита. Да беше пребил тогава Кежбърн, а след това... О, този човек още от самото начало го беше преценил правилно!

А Бети? Внезапно той видя всичко в друга светлина, също и връзката си с нея. Наистина ли тя не знаеше нищо за машинациите на брат си, или беше негова съучастница? Как беше постъпила снощи? Когато забеляза него, Хаксли, в салона на междинната палуба, тя се уплаши и изчезна. Това стана малко преди Кежбърн да му върне диадемата. Дали беше получила задачата скришом да предаде откраднатите брилянти на някой посредник от междинната палуба?

Мисълта, че може да бъде мамен и от Бети, беше непоносима за него. Той я отхвърли, но не можа да се отърси от нея. В Лондон тя така го уверяваше, че брат ѝ ще му помогне да излезе от дилемата! Тя му беше предложила да прекоси океана с „Титаник“, да пътува с нея и Кежбърн. Според думите на Кежбърн тя беше негова секретарка на борда. Значи би трябвало да знае всичко с подробности за дейността на бижутера. Дали наистина е така?

Хаксли скочи, посегна към телефона и поиска да го свържат с Бети. Намери я най-сетне. Той я помоли веднага да дойде в каютата му. До известна степен тя беше озадачена от внезапно проявената прибързаност, но обеща да дойде.

Само след няколко минути тя влезе в каютата му. Спря се на вратата с неопределена усмивка на уста.

— Говорил ли е Франк с теб?

— За какво, Бети?

— Не е толкова важно. Да оставим това — тя наведе поглед. Хаксли пристъпи към нея, взе главата ѝ в ръцете си и я погледна в очите.

— Сърдиш ли ми се?

— За какво да ти се сърдя?

— За снощи. Имам известни задължения, разбираш ли ме?!

— Естествено.

— Бях изненадан, че те срещнах там, долу.

— Един от офицерите ми показваше междинната палуба.

Тя го гледаше с ясен и сигурен поглед. Хаксли беше убеден, че през очите ѝ може да проникне до най-скритото кътче на нейната душа; но не намери нищо, което би могло да оправдае съмненията му.

Той я целуна.

— Скъпа! Обичаш ли ме още?

— Да, Еди, все още.

— Казваш го много въздържано.

— Пътешествието ни скоро ще свърши.

Той въздъхна.

— Често мисля за това. Не стана така, както си го представяхме.

— Трябваше да вземем по-малък кораб, на който бихме имали повече време един за друг...

— Какво прави всъщност брат ти по цял ден? Толкова рядко го вижда човек.

— Питаш ме за неща, които не зная. Понякога се затваря с часове.

— Бедната ми Бети. Никой не се грижи за теб.

— О, намират се! Мистър Лайтоулдър например — тя шеговито му се закани.

— Това ще се промени. От този миг нататък.

— Еди, недей!

— Кълна ти се, скъпа!

СИВИЯТ ПРИЗРАК

Следобед вятърът смени посоката си. Той вече не духаше от юг, а от северозапад. Прозрачни като паяжина облаци забулиха слънцето. Времето се готвеше да се промени.

Пътниците не обърнаха особено внимание на тези признаци. Времето беше все още топло и океанът спокоен. Следобед по всички палуби отново зашумя пъстрата, весела тълпа.

Корабната камбана удари седем пъти. Петнадесет часът и тридесет минути.

Лайтоулдър стоеше облегал на перилата на мостика. Той оглеждаше с бинокъла си хоризонта. Откъм десния борд, някъде в далечината се открояваше едно-единствено облаче дим. Навярно някой холандец с курс към Халифакс или Квебек. Утре по същото време, на меридиана на Нюфаундленд, ще настъпи оживление; тогава „Титаник“ ще навлезе в зоната на същинските морски пътища за Америка.

Някой се изкачваше по стълбите. Лайтоулдър не се обърна. Той познаваше тази спокойна, твърда крачка. Така стъпваше капитан Смит. По време на последната вахта той няколко пъти се яви на мостика, за да проследи промяната на времето.

Капитанът се спря до втория офицер и погледна с присвити очи в западна посока към хоризонта.

Лайтоулдър му подаде бинокъла си. Капитанът благодари с жест и изръмжа по адрес на времето.

— Радиограмите се потвърждават, сър — каза Лайтоулдър. — Гъсти мъгли пред Нюфаундленд. Ако до утре някой остър бриз не ги разпръсне, може да се простим с рекорда си. Ще бъдем принудени да се откажем.

— Да се откажем ли? — капитанът погледна изкосо Лайтоулдър и отново се загледа в тясната ивица на запад. — Засега още няма причини, които биха ни принудили да предприемем специални мерки.

— Така е, сър — Лайтоулдър без всякакъв повод настройваше бинокъла си. — Имам пред вид само възможностите, които ни се предоставят в най-лошия случай. Според мен те са само две: или ще

трябва да намалим темпото, или да променим курса и да заобиколим зоната на мъглите.

Смит замислено гладеше късата си брадичка.

— Вие бихте взели южния курс?

— Точно така, сър.

— Тогава времето, което с мъка спечелихме, би било безвъзвратно загубено. Това ясно ли ви е?

— Напълно. Но ние не можем с максимална скорост да влезем в тази пералня.

— Може би няма да бъде толкова страшно.

— Извинете, сър, но се опасявам, че няма да ни е леко. Пред нас е зоната на проклетите нюфаундлендски мъгли.

— Нека изчакаме. Преди малко удари камбаната. Кой ще ви смени?

— Мърдок, сър.

Капитанът не каза нищо повече и напусна мостика. Пред апаратната срещна първия офицер.

— Пада мъгла, Мърдок.

— Зная, капитане. Какви са намеренията ви?

Смит отвори вратата на кърмовата кабина и покани Мърдок да го последва. След това се отправи към една от големите карти на морските пътища. С кръстосани отзад ръце той дълго разглежда нанесения маршрут. След това каза:

— Съобщават, че мъглите се простират до четиридесетия меридиан.

— Това ще рече, че се насочваме право към тях — отбеляза Мърдок. — А по главния маршрут няма мъгла.

— Изглежда, че и вие споделяте мнението на Лайтоулдър: промяна на курса!

— Това наистина би било най-разумното.

— При обикновени обстоятелства, да. Но доста неща са заложили на карта, Мърдок. Ако сега се отклоним на югозапад, ще загубим много време.

Мърдок провери разстоянията.

— От сегашното ни местонахождение... около четири часа.

— Изключено! Никога не ще можем да наваксаеме тези часове.

— Тогава не остава нищо друго, освен на sluка да си пробием път. Не навсякъде мъглите са еднакво гъсти. Може да ни се усмихне щастието.

Капитанът свали фуражката и изтри челото си.

— Ужасна ситуация! — погледът му се спря на Мърдок, който стоеше безразлично облегат на масата с картите. — Какво е вашето мнение за този състезателен рейс и нашия рекорд?

Изразът на безразличие, изписано по лицето на Мърдок, остана непроменено. Той само леко сви устни и каза:

— Всеки изпълнява дълга си.

— Хм, дълга си... е да, разбира се — промърмори раздражено Смит. Той не беше в състояние да предизвика Мърдок за откровен разговор, а тъкмо мнението на неговия първи офицер по този въпрос го интересуваше естествено най-много.

— Откровено казано, аз не се чувствавам особено добре в тази история. Прекалено много шум се вдигна около нея. Денят не бива да се хвали от сутринта.

— Изглежда, че сър Исми е на друго мнение.

— Исми е отличен корабостроител, но не и моряк. И тъй: засега продължаваме по същия маршрут. Привечер ще видим как ще се развият събитията!

Когато мракът започна да се спуща над оловносивите талази, първите пластове мъгла обгърнаха кораба. На бледи парцали те преминаваха над откритите палуби, замъгляваха светналите люкове и притискаха дима на четирите комина към водата.

Само отделни пътници се виждаха навън. Дори пасажерите от междинната палуба се бяха отказали от навика си да побъбрят един час на чист въздух. Само Барка не отстъпи и направи разходката си в задната част на палубата.

Там той забеляза един човек, който беше седнал на перилата и пушеше лула. Беше огнярят Евънс.

Барка седна при него.

— Малко на чист въздух?

— Да, не съм на смяна.

— Аха — Барка разгледа облеклото на другия. — Машинист ли си?

— Огняр.

— И това не е удоволствие.

— Без съмнение — Евънс хвърли поглед към чеха и попита: — Изселник ли си?

— Позна. Ще се опитам оттатък като миньор. Нали казват, че Америка е страната на неограничените възможности.

Евънс замислено пълнеше лулата си.

— Да, неограничени възможности, или да забогатееш, или да пукнеш като куче.

— Снощи дойде при нас един милионер от Тексас. Успял човекът.

— Случва се и това.

Барка вдигна нос.

— Идва мръсно време.

— Лошо е вече — клатейки глава, Евънс наблюдаваше клокочещата водна следа. — Все още се движим с пълна пара. Тия наистина съвсем са си загубили ума.

— Ако питаш мен, няма защо да се претрепвате от работа. Аз имам време.

— Но онзи, твоят милионер, плаща повече от теб и за сметка на това иска сензация. Зад цялата тази дандания с рекорда се крие някой огромен гешефт, който е измислен от мистър Исми, нашия генерален директор.

— Какво ли знаят такива като теб за тази работа? — се подигра Барка.

— Профсъюзен член съм, драги. Ето защо до ушите ми стигат много неща, които вълнуват екипажа. Най-много научавам от стюардите. Повярвай ми, този Исми е безскрупулен тип. Ако трябва, ще мине през трупове. Нареди да ни съобщят, че за всеки час преднина ще има премия. По-голямата част от хората се хванаха на тази въдица. Да живее „Титаник“, гордостта на Англия и Брус Исми! Такива са хората.

— Капитанът съгласен ли е с всичко това?

— И той яде хляба на Исми. Любопитен съм само докога ще търпи да му се бъркат в работата. Ако се случи нещо, ще изправят него

пред съда, а не Исми. Но сега трябва да си вървя, смяната ми започва — Евънс изчука лулата си и подаде ръка на Барка. — Довиждане, приятелю. Утре по обяд ще дойда пак тук.

Барка остана до перилата. Той наблюдаваше злокобния кипеж на водата зад кърмата на кораба. Широката пенеста бразда се губеше нейде в мъглата, която ставаше все по-гъста.

Внезапно глухият ритъм на валове намаля, следата на кораба в нощта стана по-бледа.

Боксхол влезе в помещението за офицерите. Лайтоулдър и Модли седяха на една маса.

— Какво се е случило, Боксхол? — извика Лайтоулдър. — Имате такава физиономия, като че ли сте глътнали морски таралеж.

С мрачно изражение на лицето Боксхол пристъпи към масата.

— Край на мечтите ни, джентълмени! — той извади часовника си и продължи въздържано: — Точно от четири минути се движим с половин пара.

— Разбирам разочарованието ви, драги Боксхол — каза Лайтоулдър, — но смятам, че е напълно естествено при подобно време да намалим скоростта.

— Вие отново сте по-голям католик от папата, Лайтоулдър! По нашия маршрут едва ли ще срещнем кораб. Освен това съществува и нещо като радиовръзка, нали?

Лайтоулдър удари с ръка по масата.

— Вие бихте рискували дори и сблъскване?

— Моля, запазете спокойствие! — пълният Модли умолително вдигна ръце. — Много неприятно е наистина да капитулираме непосредствено пред целта. Но може би не всичко е загубено.

— Можеше да се очаква, че в този сезон ще се натъкнем на мъгли по северния маршрут — упорствуваше Лайтоулдър.

Боксхол възбудено погледна Модли.

— Смятате, че не всичко е загубено? Да видим! — той раздражено извади бележник от джоба си и започна да драска цифри върху хартията. — Ето ви го черно на бяло! До сутринта ще се тътрим със същото темпо. Това ще рече, че в седем часа ще сме изгубили не само преднината си, а ще имаме дори един час закъснение.

— А аз вече бях намерил място на премията си! — въздъхна Модли. — Хубава бъркотия ще настане, когато сър Брус разбере... Ами пътниците?

— Категоричната заповед на капитана гласи: нито дума на пътниците, дори и на Исми.

— Нищо не разбирам. Рано или късно всички ще научат.

— Смит дори не разбира какво е направил — Боксхол отчаяно наведе глава. — С такъв кораб да защитаваш славата на Великобритания и да капитулираш пред първото препятствие!

В същото време Исми разговаряше, в каютата си с Мърдок.

— Е, какво ще кажете за мъглата, драги Мърдок? Току-що зададох същия въпрос и на капитана. Но той беше много кратък и очевидно не в добро настроение. Понякога става хаплив и недостъпен... нашият мил Смит. Все пак от думите му не разбрах нищо. Затова бих желал да чуя от заместника на капитана какво е сегашното ни положение, без всякакви заобикалки.

Мърдок се облегна в креслото и кръстоса крака. Той подчертано играеше ролята на безпристрастен, за да не предизвика никакви съмнения в Исми. Освен това нямаше намерение да сърба попарата на капитана.

Исми окуражаващо му кимна с глава. Важничи, си мислеше той, но въпреки това изглежда по-сговорчив, отколкото Смит.

— Какво да ви кажа, сър Брус — започна Мърдок с вид на лекар, който трябва да постави диагноза на тежко болен пациент, — всичко зависи от по-нататъшната видимост. Преди всичко сигурност, това е девиз и на Уайт Стар.

— Разбира се, разбира се! — Исми смръщи чело. — Нещо подобно каза и капитанът. Но да не заобикаляме въпроса. Рекордът трябва да бъде осигурен. Трябва да насочим вниманието си към осъществяването на тази задача. До днес пътуването мина задоволително, твърде задоволително.

Мърдок направи нещо като лек поклон.

— Компанията ни ще зачете усилията на екипажа, както подобава — подчерта Исми. — Но не само с премии, а също и с повишения! За това е необходимо да издържим, непременно да издържим! Надявам се, че не ще бъда разочарован от вас, като приемам, че се отнасяте към този въпрос с пълно разбиране.

— Ще сторя всичко, което е по силите ми — заяви Мърдок.

— Добре! Бих желал само да не се залавяте с изпълнението на дребнави предписания, когато става дума за големи неща — погледът на генералния директор не се отмести от Мърдок. — На колко години сте?

— На тридесет и четири, сър.

— И вече първи офицер на „Титаник“! Отдавна ли пътувате под флага на Уайт Стар Лайн?

— Още от времето, когато бях юнга, сър.

— В такъв случай скоро бихте могли да направите решаващия скок във вашата кариера, това е моето мнение. Може би като капитан на дъщерен кораб на нашия „Титаник“. Какво ще кажете?

В сините очи на Мърдок проблесна искра.

— Можете да разчитате на мен, сър Брус!

ОЩЕ ХИЛЯДА МИЛИ

През целия следващ ден слънцето едва проникваше през изпаренията, забулили небето. Хладен полъх минаваше над кораба. Някои от пътниците се разхождаха облечени в палта и с шапки на главите, а други бяха помолили да им занесат сгъваеми столове в защитени от вятъра места.

Празната палуба беше добре дошла за децата, които лудуваха на воля. Във всички ъгълчета на кораба се чуваше весел смях и викове. От време на време долитаха и предупреждаващите думи на гувернантките, които с мъка предпазваха поверените им малчугани от безразсъдни постъпки.

Още в ранните утринни часове скоростта на „Титаник“ отново беше повишена. Сега корабът се движеше с двадесет и две мили в час. Но поради леко намалената видимост капитан Смит не се осмели да премине към максимална скорост.

Боксхол се мъknеше унил наоколо. Той едва смогваше да прикрие разочарованието си от позорната капитулация в голямото състезание и се стараяше да отбягва всички.

Когато на пътя му се изпречи Модли, той направи опит бързо да се измъкне.

Ковчезникът го хвана за ръкава.

— Хей, Боксхол! Когато човек види вас и още няколко други такива, изпитва желание да се обеси.

— Човек може да ви завиди, Модли. Щом ви хареса яденето и пиенето, вие се превръщате в най-щастливия човек.

— Не се докосвайте до най-свещените ми чувства! А вие какво искате всъщност? Нашето корабче отново препуска с всички сили; а Мърдок току-що ми каза, че може да разчитаме на по-нататъшно изясняване на времето.

— Прекрасно! — извика подигравателно Боксхол. — Забравяте само едно: както ви предрекохме снощи, през нощта ние загубихме преднината си и имаме един час закъснение! За какво ни е притрябвало сега изясняването? Радвам се вече на заглавията в

американската преса. „Титаник" — най-големият виц на нашия век!" Ако тогава Смит получи удар, това ще е най-доброто, което може да се случи.

— Ех, каква вечер ни очаква днес — започна да се оплаква Модли. — Голям бал, а офицерите ще бъдат в парадна униформа и с погребални физиономии! Като при първокласно погребение!

Пътниците не подозираха нищо от онова, което вълнуваше екипажа. За тях и този ден би бил еднакъв с всички останали, прекарани на борда, ако не съществуваше тема за разговор, която занимаваше всички — предстоящият бал.

Когато настъпи времето за чая, помещенията се напълниха. По масите седяха предимно мъже. Дамите изцяло бяха заети с приготвянията за бала.

Докато в салона се чуваше приятният звън на чашите, стюардесите, фризьорките и цветарките бързаха от каюта в каюта и изпълняваха със завидно търпение и най-абсурдните желания.

Дори в коридорите се чувствуваше миризмата на нагорещените машини за коса и уханието на най-различни парфюми. Непрестанно се чуваха звънци, а през припряно отваряните или нервно блъсканите врати нахлуваха възбудени женски гласове. Дамите се ровеха в гардеробите и куфарите, през будоарите летяха части от бельото им. Връзките на корсетите се късаха с шум, като не издържаха сетните усилия на камериерките. Навсякъде лежаха най-прекрасните вечерни рокли. А също и бижута, много бижута, скъпи бижута!

Нервите не издържаха вече, но въпреки това всяка от дамите се чувствуваше щастлива от изпълващото я напрежение и всред всички тези неща, които съществуват само за да разкрасят една жена по случай предстояща тържествена вечер.

В градината с палмите седяха господата Гарднър, Конър и Исми. Техният разговор се въртеше около създаденото положение след току-що прекратената стачка в английските каменовъглени мини.

Към тях се присъедини и мистър Саливън.

— Къде са дамите ви? — го попита Исми.

— Приготвяват се за празненството! Затворили са се. Човек се чувства като куче без господар.

Гарднър се усмихна подигравателно.

— Не го вземайте присърце.

— Ужасно време! — Саливън се разтърси. Неговият бас прокълтя: — Стюард, донесете двоен коняк.

— Изглежда, че с всеки час става по-студено — забеляза Конър.
— Да не би да са запланували малка разходка до Северния полюс?

Сър Брус отвори табакерата си и с наслада избра една хаванска пура.

— Такава разходка не е предвидена. Нали знаете, че бързае. Утре ще се удивлявате на небостъргачите в Манхатан, ако не сте ги виждали още.

— Какво е положението с вашия рекорд сега? — попита Гарднър и допълни със злорадна усмивка: — С нетърпение очаквам момента, в който ще прибера печалбата от облога с мистър Саливън.

— Заблуждавате се, мистър Гарднър. Аз ще прибера сумата! — отвърна Саливън. — За съжаление днес не обявиха разположението на кораба.

Исми извика един от офицерите.

— Защо днес не сте обявили разположението на кораба?

— Малък пропуск, сър. Капитанът моли да го извините — отговори офицерът и побърза да се отдалечи.

— Стори ми се, че през изминалата нощ корабът се движеше с намалена скорост — Конър въпросително погледна Исми.

— Това е било лош сън на добър англичанин — пошегува се генералният директор. — Откакто сме напуснали Европа, машините работят с пълна пара.

— И при мъгла ли?

— Нашият „Титаник“ е най-сигурният кораб в света — Исми бавно запали пурата си. — И той ще осъществи най-бързата връзка между Стария и Новия свят. Без всякаква конкуренция заемаме първо място.

— Е, какво ще кажете сега, мистър Саливън? — извика Гарднър.
— Готов съм да удвоя заложената сума.

— Окей — отвърна безразлично Саливън. — Още преди да сте стъпили на брега, Америка ще ви струва много пари.

— Скоро ще узнаем резултата. Тази нощ би трябвало да стигнем меридиана на Нюфаундленд. Така ли е, сър Брус?

— Точно така, мистър Гарднър.

— Казват, че понякога в района на Нюфаундленд се появяват ледени планини — подхвърли Конър.

Саливън прихна.

— Нима искате да кажете, че подобно парченце лед би могло да застраши „Титаник“? Я си представете, че нашето огромно корито блъсне някоя ледена планина. Ледени бонбончета биха се изсипали от небето. Ей че атракция, нали, сър Брус! Капитанът би трябвало да организира подобно нещо.

Предложението на Саливън не намери очакваното одобрение. Другите не казаха нито дума. Исми следеше дима на пурата си. Отнякъде долиташе мелодия на валс. Две млади момичета изтичаха смеейки се през салона. Когато забелязаха потъналата в мълчание мъжка компания, те веднага занемяха.

Исми отново поде разговора.

— Нашите дами очевидно ще се постараят да превърнат бала в сензация. Какво ли ни очаква? Мисис Хотклиф дори имала намерение в чест на празненството да носи прочутата си огърлица.

— Накитите на жена ми и на дъщеря ми също не са от стъкло, уверявам ви! — изръмжа Саливън.

Конър замислено го погледна.

Гарднър попита:

— Каква е всъщност версията за това тайнствено украшение?

— Според думите на самата мисис Хотклиф — обясни Исми, — родоначалникът на нейната фамилия е бил пират, командир на цяла пиратска флота. Но всичко, което попадало в ръцете му, давал на бедните.

— С изключение на себестойността, разбира се — подхвърли иронично Гарднър.

— Към края на живота си той не притежавал нищо друго освен кесия с диаманти. Когато умираше, завещал това съкровище на любимата си, а от него била направена прочутата огърлица. Оценяват я на половин милион долара.

— Тази история е твърде романтична — лицето на Гарднър придоби скептичен вид. — Дали отговаря на истината?

— В нашия живот няма нищо толкова невероятно, че да не бъде истина — каза Конър. — Но каквото и да мислим, огърлицата

съществува.

АЗ ЛИ СЪМ КАПИТАНЪТ, ИЛИ ВИЕ?

Пътниците не се съмняваха ни най-малко в изхода на състезанието; корабът „Титаник“ трябваше да изтръгне победата. Оставаше само с блестящ последен спринт да се увеличи крайният резултат.

Всички бяха горди, че присъствуват на това състезание, което се наблюдаваше от целия свят. Където и да се появяваха Смит и Исми, те приемаха поздравленията за смайващото постижение на кораба. Дамите особено се стараеха да използват всяка възможност, за да чуят по някой комплимент от устата на генералния директор, който беше голям почитател на жените.

Исми беше доволен. Всичко вървеше като по мед и масло. Докладите на борсовите агенти, които ежедневно получаваше от Лондон и Ню Йорк, показваха непрестанно покачване на акциите на компанията Уайт Стар. Струваше му се, че чува възбудените гласове на борсовите агенти, виковете, които в надпревара съобщаваха новите покупки на акции — това беше приятна музика за ушите му.

Дано времето не обърка сметките на компанията! По този въпрос капитанът още от вчера се изказваше твърде въздържано. Към всичко това се прибави предположението на Конър, че през нощта корабът се е движил с намалена скорост. А като връх на всичко капитанът не събщи местонахождението на кораба. Дали отделните факти бяха свързани помежду си, дали ръководството на кораба криеше нещо?

Исми нареди да извикат капитана.

Измина доста време, докато Смит почука на вратата.

— Извинете, сър Брус, но имах работа на мостика.

Генералният директор стоеше със скръстени на гърдите ръце пред капитана. Изпълнен с нетърпение, той се повдигаше на пръсти.

— От вчера извънредно много пестите времето си, капитане.

Смит учудено погледна Исми и след това повдигна рамене.

— Като капитан на такъв кораб, а най-вече при такова пътуване, човек има достатъчно грижи.

— Грижи ли, хм... Какво става с времето?

— Според съобщенията, които получихме преди един час, може да се очаква по-нататъшно изясняване.

— Как мина нощта? Бяхте ли принудени заради мъглата да намалите скоростта?

Смит не може да избегне този пряк въпрос.

— Да! — каза той с дрезгав глас.

Исми пребледня.

— Значи е вярно! — Внезапно той започна да крещи: — А на мен не казахте нито дума за това?!

— Сър, — не счетох за нужно да ви обезпокоявам.

— Не счетохте за нужно? И какъв е резултатът? Нашият рекорд отива по дяволите!

— Отново ще наберем преднина.

— С каква скорост се движим?

— В момента с двадесет и два възела.

— А защо не с пълна пара, капитане? — гласът на Исми прозвуча пискливо. — Вие просто нямате достатъчно дух за подобно начинание!

Зениците на Смит се разшириха.

— За моите качества може да мислите каквото си искате, сър Брус! Но докато аз командувам на мостика, екипажът ще управлява кораба съгласно моите заповеди! А може би ще бъде интересно за вас да чуете последните съобщения: Голям брой айсберги пред Нюфаундленд, посока на движение — юг.

— Още един повод да използваме пълния капацитет на машините, за да минем навреме пред тях!

Смит го изгледа подигравателно.

— Така ли мислите? — сега всичко му беше безразлично. Няма да позволи на никого да накърнява моряшката му чест.

Самоувереността на Исми се изпари.

— Е добре, това не е моя работа... И не желая да ви се бъркам. Вие носите отговорност за нарежданията си.

— От няколко десетилетия ми е известно това, сър — отговори остро Смит.

— Вижте какво, Смит! — гласът на Исми стана доброжелателен. — Вярвам ви, че не е никак лесно да се изпълни поставената от параходството задача. Но при сегашното положение вие трябва да

координирате някои неща. На първо място, вашият дълг да намирате правилни решения като капитан на кораб. Напълно съм съгласен с това. На второ място, личната ви заинтересованост от сполучливото завършване на пътешествието. Трето, и не на последно място, на поверения ви пост вие защитавате честта на Великобритания! И аз мисля, че нито едно от изброените неща не може или не трябва да изключи някое от останалите.

Свил устни, Смит се взираше в пода. Той не знаеше какво да отговори. Мозъкът му работеше като машина на свободен ход; той регистрираше само това, което виждаха очите му — мъжки крака в лачени обувки, а под халата се подаваха панталоните на фрака, с който Исми щеше да се появи на предстоящия бал.

Генералният директор се приближи и постави ръка върху рамото на Смит.

— Смит, вие направихте прекрасна кариера като капитан на компанията Уайт Стар. Увенчайте успехите си с победата на „Титаник“. Това ще бъде ваша победа.

Когато се отпрати към мостика, Смит се чувствуваше като пребит. Той мислеше за семейството си. Изпълни го носталгия по дома му в Хемпшир. Навярно игликите и нарцисите са цъфнали вече. Сега човек би трябвало да прекопае лехите, а след това... Внезапен смут изпълни душата му. Дали наистина беше остарял за мореплаване? Наистина ли вече му липсваше необходимото въодушевление, за да се справи с поставената му сега задача? Не, той не ще се завърне победен в Англия!

Смит се изправи и с твърди стъпки закрачи по мостика.

— Има ли нещо ново? — попита той дежурния.

— Сравнително добра видимост, сър. Температурата на въздуха рязко спада.

— С пълна пара напред!

— С пълна пара напред! — повтори заповедта офицерът и завъртя лоста на машинния телеграф.

— По време на следващата смяна да се удвоят всички постове — изръмжа Смит. Тази заповед прозвуча като оправдание. — Аз отивам в каютата си. След двадесет и един часа ще ме намерите в тържествената зала.

— Тъй вярно, сър.

Смит си тръгна. Той мина през палубата за лодките. Пред помещението за офицерите се спря. Чуваха се възбудени гласове.

Смит влезе. На масите седяха десетина офицери, между които инженер Бел, ковчезникът Модли, Мърдок и Лайтоулдър. Лицата им бяха възбудени. Когато се появи капитанът, всички млъкнаха.

— Не се смущавайте, господа — каза Смит. — Вие току-що имахте спор. Бихте ли ми казали за какво ставаше дума?

— Говорехме за по-нататъшните ни шансове в това пътуване — каза Мърдок.

— Тъй оживено? — погледът на Смит се плъзна по лицата на присъстващите. — Районът на мъглите е, слава богу, зад нас. Корабът отново се движи с пълна пара.

— Охо! — възклицанието се изтръгна от устата на по-младите офицери.

Но Бел гледаше намръщено пред себе си. Лайтоулдър каза:

— Остава леденото поле пред Нюфаундленд! Нищо не знаем за размерите му.

— Не бих желал сега да съм капитан на кораба — призна Модли.

— И никой не очаква това от вас — подхвърли подигравателно Мърдок. — Вие само се погрижете и за в бъдеще да има прилично ядене на борда. За рекорда ще се погрижим сами. Дори ако...

— Защо ли говорим още за този рекорд? — се провикна раздражено Бел. — Та той отдавна е отишъл по дяволите. Защо е необходимо да претоварваме машините, когато се очаква плаващ лед?

Смит възмутено разтърси глава.

— Но моля ви се! Всичко, което беше необходимо за сигурността на кораба, е направено. Не виждам причини за допълнителни мерки.

Кратко почукване прикова вниманието на офицерите. На прага се появи млад висок мъж: Филипс, главният радист на кораба „Титаник“. Той предаде на капитана току-що получени съобщения.

Смит прегледа листовите и ги подаде на Мърдок, който безучастно се запозна със съдържанието им.

Всички мълчаха в очакване. Смит дълбоко въздъхна.

— Забелязани са айсберги.

— Казах ли ви?! Трябва да намалим скоростта! Друго не ни остава — извика Бел.

Смит го погледна сериозно и каза:

— Вие ли сте капитан на този кораб, Бел, или аз?

— Извинете — изръмжа инженерът, — но все пак нещо трябва да се направи!

Очите на капитана засвяткаха.

— Ще направим необходимото... Най-правилното и то навреме. Бъдете уверен в това! — Смит кимна с глава на останалите и напусна помещението.

— Не биваше да предизвиквате капитана, Бел — каза с укор Модли.

Инженерът възбудено се разхождаше напред-назад.

— Ах, оставете ме на мира! Капитанът се люлее като тръстика при вятър! Когато имаше мъгла, заповяда половин скорост, а сега с пълна пара навлизаме в леденото поле.

— Засега не виждаме никакъв лед — отвърна Мърдок гневно.

— А понижението на температурата?

— Няколко пъти вече съм пътувал с капитан Смит и трябва да кажа, че имам отлични впечатления от него — каза Лайтоулдър. — Но този път той като че ли не е същият.

Бел се спря пред Лайтоулдър. Лицето му беше почервеняло, на слепоочията му вените застрашително набъбнаха.

— Точно така, Лайтоулдър! А защо ли? Защото нашият достопочтен генерален директор му е проглушил ушите с този рекорд. На всяка цена рекорд! Дори ако трябва да се пожертвуват няколко хиляди човешки живота и този скъп кораб, това е положението.

— Е, прекалявате! — не се съгласяваше Мърдок. Той се беше отпуснал в едно кресло и разглеждаше ноктите си. — Бъдете благодарен, че не ви чу старият. И въобще не мога разбера какво става с вас? По етера се носят предупреждения, че са забелязани айсберги, и ето че на борда настава смут като на някой учебен кораб.

Модли постави пред Бел чаша коняк, но „Господарят на подземния свят“ не обърна внимание на този жест.

— Може би генералният директор е взел ума и на вас, Мърдок? — извика Бел побеснял.

Първият офицер се усмихна самоуверено.

— Всичко е ясно! Просто е погъделичкал честолюбието на всички ви! — продължаваше Бел. — И с мен опита същото, но сбърка адреса. Никой не би могъл с обещания да ме подведе да върша неща,

за които някога ще съжалявам. Мен не, джентълмени! Ако бях капитан на „Титаник“, бих затворил всеки, който би се опитал да ме подведе към нарушаване на обязаностите ми. Да, всеки, без изключение!

Офицерите започнаха да изпитват неудобство и скришно разменяха погледи. Те изчезнаха един след друг, като се оправдаваха със служебни задължения. Скоро в помещението останаха само Бел, Мърдок и Лайтоулдър.

Мърдок безучастно отбеляза прибързаното бягство на колегите си. Той се протегна и съсредоточи погледа си в тавана.

— Доколкото ми е известно, сър Брус никога не се е опитвал да се намесва в работата на корабното ръководство. На борда той е пътник, както всички останали.

Бел иронично се усмихна.

— Освен това, драги Мърдок, той е ваш шеф и ще постъпи с вас, както му е угодно. Почакайте, докато хвърлим котва в пристанището. Той може да ви повиши в чин капитан или да ви прати по дяволите.

— Бел, по безобразен начин казвате истината. Какво щастие, че не сте капитан на „Титаник“. Вие бихте били в състояние да насочите сега кораба обратно за Саутхемптън само за да ядосате Исми.

— Глупости!

— Мислех си вече, че малкото студена мъгла е разстроила нервите ви.

Бел изруга, грабна шапката си и напусна помещението. Той тръшна с всички сили вратата след себе си.

Мърдок се прозина. Малко по-късно той каза:

— Ако и ние двамата сега също започнем да се караме, то нашият клуб скоро окончателно ще се разтури.

Лайтоулдър стоеше до прозореца. Той замислено гледаше към спасителните лодки, чиито очертания се губеха в падналия мрак.

— Колко души побират лодките ни?

— В най-добрия случай — хиляда.

— Остават най-малко хиляда и триста.

— За тях има достатъчно спасителни пояси.

— Изглежда, че никой не се е съобразявал с предписанията.

— Това са само формалности. Що за мисли от ваша страна!

— Просто се сетих за тези неща — Лайтоулдър проследи с поглед ивицата мъгла, която се стелеше над спасителните лодки.

— Мислите ви винаги се насочват в обратна посока, Лайтоулдър.

— Понякога това може да бъде твърде полезно, Мърдок.

— За мен би представлявало неудобство.

Откъм един от салоните долитаха звънливите акорди на пиано.

— Онези там, долу, също ненапрасно си блъскат главите. —

Мърдок махна презрително с ръка. — Те танцуват, флиртуват, наливат се и тъпчат търбусите си с лакомствата, които им поднася ненадминатият Уйлтън. И ето че внезапно настъпва краят на всичко.

— Какъв край?

— Странни въпроси задавате, Лайтоулдър. Краят на пътуването, разбира се. Тържествено посрещане в Ню-Йорк, официални речи, представители на пресата, интервюта, ръкостискания. Пасажерите си тръгват, а за нас остава работата. Нали трябва да се стегне корабът за следващия рейс!

— Нашият „Титаник“ в пристанището на Ню-Йорк? Покрит със знамена в чест на победата?... Не мога да си го представя!

— Това пък какво ще рече?

— Ето че сега вие задавате странни въпроси. Забравихте ли, че рекордът отдавна е отишъл по дяволите? Тържествено посрещане няма да има.

— Утре заран всичко ще изглежда по друг начин.

— Не знаех, че междувременно и вие сте преминали към лагера на оптимистите, Мърдок.

И докато в балната зала музикантите настройваха инструментите си, докато стюардите под умелото ръководство на Уйлтън довършваха подреждането на покритите с цветя маси, докато в луксозните каюти дамите за последен път докосваха с пухчето за пудра лицата си, а мъжете закопчаваха снежнобелите си жилетки, докато в междинната палуба вече празнуваха, обзети от безгрижно веселие, огънят под парните котли гореше с буйни пламъци, буталата на гърмящите машини проблясваха при светлината на силните лампи.

Сред пръските на разцепените водни маси корабът „Титаник“ се втурваше в непрогледния мрак.

ГЛАВА СЕДМА

БАЛНА НОЩ

Корабът беше осветен като приказен замък. От носа до кърмата цареше празнично оживление. Музика, шумно веселие, звън от чаши във всички салони, барове и сладкарници. Големият празничен салон с високия си стъклен купол беше потънал в светлина и цветя. Но цялото му блестящо великолепие бледнееше пред картината, която представляваше танцовата площадка.

Тя приличаше на опияняваща симфония от всевъзможни багри — от снежнобелия и най-нежния зелен цвят до огненочервения и тъмновиолетовия. Всичко наоколо беше озарено от раздвижения, пъстър и ослепителен блясък на диамантите, украсяващи токите на златните и сребърни дамски обувки; на рубините, смарагдите, сапфирите и топазите върху нежната кожа; на диадемите, клипсовете и други украшения в изящните фризури от накъдрени и лакирани коси; на инкрустираните с брилянти седефени ветрила, завършващи с щраусови пера в пастелни тонове.

Главният стюард Уйлтън беше застанал на поста си като скала в прибой и управляваше с привичното си спокойствие армията от стюарди, чиито постижения през тази нощ навярно се равняваха на спортните успехи на добре тренирани маратонци.

Дори и роякът от пажове беше в непрекъснато движение. Ту някоя лейди не беше в състояние да намери чантичката си — особени белези: два сапфирени желъда на закопчалката и десет брилянта на дръжката, вероятно забравена в някое от съседните помещения; ту трябваше да се поръча букет от рози или дискретно да се връчи галантно писъмце.

— Паж да отиде на маса №35! Паж, веднага в кабина №78! Паж, веднага при господина там вляво! — прошепваха бързо отминаващите стюарди на мистър Уйлтън и при един едва забележим знак някое от униформените момчета стремително се отправяше към посочената цел.

Саливън и неговата съпруга наблюдаваха от ложата си двойките върху танцовата площадка. От време на време там проблясваше и

осеяната с перли корона на Марджъри. Тя беше облечена в бяла копринена рокля, богато украсена с безброй брилянти. Изисканият виконт Деларош танцуваше с нея.

— Е, мамче, какво ще кажеш за нашата дъщеря? — Саливън нежно погали жена си по бузата.

— Моля те, Майк! — тя отстрани ръката му с ветрилото.

— Добре де, мамче, добре де. Знаеш ли, този Деларош не ми се нрави особено.

— Той не може да се сравнява с лорд Хаксли — констатира мисис Саливън. Тя погледна към срещуположните ложи, където до Домергу и Модли седеше Хаксли. — Жалко! Но все пак — благородникът си е благородник.

— Смяташ, че ще ухапе въдицата? — Саливън се обърна към Исми, който беше седнал на тяхната маса. — Вие сте голям организатор, сър. Наистина прекрасна вечер. Фърст класа.

Усмивайки се доволно, Исми вдигна чашата с шампанско.

Старият Домергу се наслаждаваше с полузатворени очи на многобагрената гледка.

— Не видяхте ли семейство Гарднър? Нали и те имаха намерение да участвуват в тържеството.

— Обзалагам се, че мистър Гарднър седи в пушалнята и играе с мистър Конър бридж или нещо подобно — каза Модли.

Домергу се забавляваше, като въртеше чашата между пръстите си.

Хаксли хвърли поглед към Домергу.

— Вероятно пак е заел жена си на някой.

Дебелият Модли се закиска:

— Изразът „заел“ ми харесва!

— Нима засягам някого? Та ние сме си свои — отвърна иронично художникът и отново насочи вниманието си към танцовата площадка.

Хаксли погледна към ложата, в която мисис Хотклиф весело бърбеше с капитан Смит. Някога Барбара Хотклиф трябва да е била красива жена. Тя всъщност и сега беше още хубава, въпреки няколкото предателски бръчки около очите и устата, срещу които бяха безсилни и най-скъпите козметични средства.

Черната ѝ коса беше украсена с античен златен обръч, над който се полюляваха светлосини перца от рибар, а от дълбокото деколте проблясваше огърлицата с прочутите брилянти на пирата.

Без всякакво съмнение тя беше една от забележителните дами на тържествената вечер. Нейната ложа беше оживена като някакъв гълъбарник. Непрекъснато я канеха да танцува. Правеше впечатление, че предимно млади мъже се стараеха да спечелят благоразположението ѝ. Дали усилията им бяха насочени към жената мисис Хотклиф или само към нейните милиони?

Хаксли непрекъснато наблюдаваше американката. Как само блестеше огърлицата ѝ. Тя разпръскваше зелено-сините и жълто-червените си искри из цялата зала.

Хаксли вече няколко пъти беше танцувал с мисис Хотклиф. След последния валс тя го покани да седне на нейната маса. Той измънка някакво извинение и след това потърси убежище в ложата на Домергу. Да, той наистина беше избягал!

По време на танца той внезапно и с ужас беше почувствувал, че губи самообладанието си. Той не беше в състояние да отвърне на жадните ѝ погледи. Очите му като хипнотизирани бяха приковани върху шията на стареещата жена. Същевременно му се стори, че чува гласа на Кежбърн, съвсем тих, но категоричен като заповед: Тази нощ ще ми донесете огърлицата на мисис Хотклиф. След това сме квит!

Споменът за думите на Кежбърн така го беше объркал, че той, опитният танцьор се спъна. Мисис Хотклиф само се засмя, използвайки малката злополука като повод още по-страстно да притисне тялото си към неговото и още по-силно да стисне ръката му.

Отвращение изпълни Хаксли, когато си помисли, че, за да изпълни желанието на Кежбърн, ще бъде принуден да доведе докрай позорната игра с тази жена. Тя естествено не подозираше какво се крие зад преднамерените му усмивки. Но другите, тези кавалери, които въртяха опашка около нея? Дали това не бяха детективи, които изчакваха удобния момент, за да оковат ръцете му в белезници, когато се опита да пъкне баснословно скъпата огърлица в джоба си? Страхът го заля като огромна, тъмна вълна. И отново чу мазния глас на Кежбърн да шепне в ухото му: Вие сте глупак, Хаксли, да, глупак!

Край ложата мина Боксхол.

— Хелоу, почакайте, неуморими танцьоре! — викна Модли след него. — Елате при нас! Честно сте заслужили малка почивка. Пийнете една глътка с нас. — Той напълни чашите с шампанско и подаде една от тях на Боксхол, който се отпусна на един от столовете, като размахваше кърпичка пред лицето си, за да се разхлажда.

— Службата ви е твърде уморителна — подхвърли Домергу. Неумолимото му желание да се подиграва с някого винаги намираше подходящ обект.

— Службата не е тежка, стига партньорките да не са прекалено тежки.

Модли започна да протестира.

— Нито дума против дебеличките, Боксхол! Те танцуват като перца.

— Да прием наздравица за дебелиите — извика художникът. Той се обърна към Хаксли. — Много сте сериозен тази вечер. От вчера никак не ми харесвате.

Хаксли вдигна чашата си и я изпи на един дъх.

— Нищо ми няма. — Той погледна часовника си, навярно за десети път тази вечер.

Край ложата на мисис Хотклиф бавно мина Кежбърн. Той се спря за момент и погледът му сякаш съвсем случайно за миг потърси очите на лорда. Веднага след това Хаксли стана от масата.

С мощни звуци оркестърът предизвести началото на следващия танц.

Големият салон в междинната палуба беше украсен с гирлянди от хартия и разноцветни лампи. Над входа висеше лозунг на няколко езика, поставен в рамка от зеленина: „Поздрав на нашата нова родина!“

В залата беше препълнено. Мнозина не бяха в състояние да си намерят места и трябваше да се задоволят да останат до вратата. Но те, както и хората в салона, не се разколебаваха и не си тръгваха: Някои ругаеха организаторите. Те в никакъв случай не искаха да се примирят с мисълта, че напразно са се готвили за празненството и напразно са се радвали.

— Опразнете спалните! Ние ще танцуваме там — извика един от закъснелите.

Предложението беше прието. Неколцина младежи хвърлиха саката си, за да се заловят с реконструкцията.

С помощта на лактите Барка си проби път през тълпата на входа. Бяха го избрали за уредник с пълно болшинство и той със старание изпълняваше обязаностите си.

— Господа, не правете глупости! — извика той. — В спалните не бива да се танцува. Празненството продължава и утре. Тогава ще дойде вашият ред. Аз ще се погрижа за това. Честно слово!

— Утре вечер трябва да си стягаме багажа. Казват, че корабът ще пристигне през нощта в Ню Йорк.

— Едва ли ще напуснем борда преди вторник сутринта. Дотогава нямам нищо против да празнувате. С куфарите си ще се справите бързо. Няма да ви е толкова трудно, колкото на тези там, горе.

Недоволните се разпръснаха. Някои от тях мърмореха сърдито, други се смееха.

Барка бързо се върна в салона. Там тъкмо гръмнаха бурни ръкопляскания. Фиорели и неговата съпруга демонстрираха неаполитански народен танц.

Кръгът от зрители плътно обгръщаше танцуващата двойка. Те всички така усърдно тропаха с крака в такт с усиливащия се ритъм на народния танц, че подът на цялата зала се тресеше.

— Бавно играеш, италианецо! По-бързо, по-бързо!

По масите отмерваха такта с юмруци. Шумът застрашаваше да заглуши оркестъра, който вече едва се чуваше.

Фиорели и неговата съпруга продължаваха да танцуват, като че ли се намираха в някое заведение в родината си. Дебелият сладкар беше притворил очи в захлас, по лицето му се стичаха струйки пот. Но той продължаваше да танцува и изглеждаше тъй неуморим, както и безспирно тропачите крака и юмруци около него. Първи капитулираха музикантите.

Останал без дъх, но въпреки това с подчертана грация, Фиорели придружи жена си до мястото ѝ.

— Оресте, Марина! — извика Барка. — Как танцуват в родината ви? Хайде, покажете ни нещо!

Гъркът поведе девойката през коридор от тела, който се отваряше пред тях.

— След това ще дойде и твоят ред, Барка! — извика той.

Под вещото ръководство на Барка празненството продължаваше, а младежта беше решила да се весели до сутринта. По-възрастните обаче скоро изчезнаха един след друг.

— Време е и за нас, Матилде — каза доктор Еберлайн. Той се изкачи с жена си до междинната палуба, където за тях и за няколко други семейства на изселници бяха сковали от груби дъски самостоятелни отделения.

Двамата се съблякоха, без да продумат нито дума. Те вече не мислеха за тържеството, нито за кораба, нито за хората, които в продължение на няколко дни бяха техни спътници. Всичко това бледнееше и отминаваше като неясен сън. Техните мисли летяха към идващия ден. Утре зад хоризонта щеше да изплува страната, от която очакваха толкова много за бъдещето си.

Еберлайн внимателно изчисти очилата, нави часовника си и го закачи на един пирон до кревата.

— Фриц!

— Да, Матилде!

— Господи, толкова съм неспокойна. Още рано сутринта трябва да опаковаме нещата си. Нищо не бива да забравим.

— Поспи си, Матилде — той нежно я погали по косата. — Това е последната нощ.

В очите ѝ напираше безмълвен въпрос, но тя само кимна с глава и се обърна.

Еберлайн се качи на горната койка и се изпъна под вълненото одеяло. Но нервите му, обтегнати до скъсване от грижи и нерадостни размисли, не му даваха покой. Те долавяха пределно ясно и болезнено всеки шум.

Някъде започна да хърка един от пътниците, след това шумно се обърна на другата страна. В пътеките между леглата трополяха пияни мъже, които в оскъдното осветление на нощните лампи търсеха леглата си. От този шум се събудиха децата на Фиорели. Малката Мини с плачевен глас попита за родителите си. Нейният брат Пиетро се опитваше да я успокои. Проплака кърмаче; майката бързо излезе с него навън. От умивалните се чуваше плясък на вода и пръхтене, а

когато тези шумове стихнаха, наново прозвуча еднообразната музика на оркестъра.

Госпожа Матилде също не спеше. Със свито сърце тя се взираше в тъмнината. Доплакваше ѝ се, без да знае за какво. Дали беше страхът от неизвестното, което ѝ предстоеше и което ставаше все по-осезаемо? Или беше страхът от нещо чуждо, мрачно, което сякаш се надигаше от глъбините на океана, нещо, което нямаше образ?

Тя чувствуваше потръпването на кораба с всяка фибра на тялото си. Възприемаше го като неравномерен пулс на тежко болен човек. С дълбока въздишка тя притвори очи.

Корабът беше голям, много голям и човек трудно намираще някого, ако предварително не му беше определил среща, особено тази вечер, сред бъркотията на балната нощ.

Бети, придружена от брат си, беше минала през всички празнично украсени помещения на кораба, но надеждата ѝ да срещне някъде Хаксли не се осъществи.

Дали това беше случайност или се дължеше на уелото ръководство на Кежбърн?

През целия ден Хаксли не се беше обадил. Но нощта беше дълга, а Кежбърн с блага усмивка уверяваше Бети:

— Ще видиш Хаксли съвсем сигурно. Имай само малко търпение.

— Ти говори ли с него, Франк?

— Да съм говорил с него?... Не, но въпреки това съм сигурен, че ще дойде.

В един от салоните, които специално за празненството бяха преустроени в барове, Кежбърн беше запазил голяма маса, на която седнаха инженер Бенгстрьом със съпругата си, доктор Ромбах — пълномощник на една немска финансова групировка, и една брачна двойка от по-старото поколение. Семейство Бенгстрьом заемаше каюта до тази на Кежбърн. Оттук и беглото им познанство.

Господин фон Ромбах се приобщи към групата като самотник. Той беше представен на Бети от нейния брат. Това стана напълно коректно, но навярно прекалено лаконично, поради което Ромбах счете

за необходимо да прибави на своя пруско-английски няколко пояснения.

— Точно така, многоуважаема: фон Ромбах. Доктор фон Ромбах, Германия! Очарован съм и разбит.

— Как да разбирам това, господин фон Ромбах?

— Очарован, уважаема госпожице, защото се запознах с вас, а разбит от скръб, че едва сега имам това удоволствие — той се смееше и сучеше тънките си мустаци.

Тъй като малкият оркестър тъкмо засвири нова мелодия, Ромбах тракна с токове и рязко отхвърли главата си назад.

— Госпожицата случайно да има свободен танц за мен? Бих се чувствувал безкрайно щастлив.

Бети стана и умолително погледна към брат си, но той само кимна разсеяно с глава.

— Смешен танц! Не сте ли и вие на това мнение, уважаема госпожице? Подобно нещо никога не съм виждал в Берлин.

— Това е фокстрот, господин фон Ромбах. Танц, който току-що се е появил в Америка.

— Е, тогава да се тътрим като лисиците!^[1] Върви чудесно! О, извинете, ето че попаднах на една от тези мънички океански вълни. Може да се случи и на най-голямото корабче. Между впрочем: това корито е наистина колосално! Доста добро постижение на сънародниците ви, да, признавам го, въпреки че ме е малко яд. Но ние, германците, не сме дребнави, от време на време разрешаваме по някой успех и на Олд Англия.

Господин Бенгстрьом поглъщаше невъзмутимо значителни количества алкохол.

— Наздраве, мистър Кежбърн! Много малко пиете!

— За пристигането ни в Ню Йорк ми е необходима бистра глава. — Кежбърн отпиваше от чашата малки глътки вино. Той нервно поглеждаше часовника си.

— О, дотогава има още доста време — каза госпожа Бенгстрьом. — Разбира се, ако пътешествието ни мине тъй гладко, както досега.

— Че какво би могло да ни попречи? — попита съпругът ѝ. — Докато мога да разчитам на способен капитан и добри инженери в машинното отделение, няма защо да си създавам грижи.

— Способният капитан е нещо съществено, но още по-важно е да се доверим на божата милост! — добави поучително Кежбърн. Пръстите му бързо се плъзнаха по златната верижка на часовника.

Бенгстрьом погледна с насмешка малкия мъж.

Когато Бети се върна с Ромбах, Кежбърн каза:

— Ще отида за малко в големия салон.

Ромбах веднага се намеси:

— Най-старателно ще се грижа за уважаемата госпожица.

В този момент към масата се приближи Лайтоулдър и помоли Бети за един танц.

Ромбах смаяно гледаше след отдалечаващата се двойка.

— Нахалство! — изграчи той. — Тези проклети англичани... Е, какво бихте казали вие, господин Бенгстрьом?

— Да, случват се такива неща — отговори лаконично дългият норвежец. Той извика стюарда и поръча нова бутилка.

Бети внезапно се засмя посред танца.

Лайтоулдър озадачено я попита:

— На мен ли се смеете, мис Флин?

— Не на вас! Просто си спомних за глупавата физиономия, която направи Ромбах, когато се появихте. Беше мило от ваша страна, че ме спасихте от компанията на този ужасен човек.

— Да не би да ви е досаждал? За съжаление не мога да го извикам на дуел, докато е пасажер.

— Не бъдете толкова строг, мистър Лайтоулдър — го помоли тя, развеселена от усърдието му. — Нищо не се е случило. А докато дойде време да се биете, стреляте, или бог знае какво още, с този Ромбах, ние отдавна ще сме го забравили. И все пак, наистина ли искате да се биете за мен?

— Да, безброй пъти, ако трябва!

— Пазете се, сър! Не прекалявайте с обещанията си към дами, с които, благодарение на получените инструкции, трябва да танцувате тази вечер.

— Само на вас съм казвал подобно нещо — той мъчително търсеше думи. — Да, още първата вечер бих ви казал тези неща.

От този момент нататък Ромбах получаваше отказ след отказ. Неговият монокъл гневно проблясваше всеки път, когато приближаваше

Лайтоулдър, за да покани Бети на танц. Най-сетне той се досети каква е работата и разочаровано потърси друга партньорка.

[1] Игра на думи, Ромбах схваща „фокс“ като лисица, а „трот“ от немския глагол „тротен“, т.е. „тътря се“. — Бел.прев. ↑

ПРЪСТЕНЪТ СЕ ЗАТВАРЯ

Хаксли се появи в ложата на мисис Хотклиф. Ухажваха американката като някоя филмова звезда. Сред черните фракове блестеше украсеният със златни ширити мундир на капитана.

Мисис Хотклиф прекъсна разговора си, когато забеляза Хаксли. Тя влюбено го поздрави с ветрилото си.

— Би трябвало да ви накажа, лорд Едуард. Нямахте ви цяла вечност.

— Само двадесет минути! — се извини Хаксли и докосна с устни отрупаните със скъпоценни камъни пръсти на мисис Хотклиф.

— Е хайде, седнете. Ще ви помилваме. Или ще ме посъветвате друго, капитане?

— Помилвайте го — реши капитанът.

— Ето още едно доказателство за това, как мъжете се поддържат един друг.

— Благодаря ви за подкрепата, капитане — каза Хаксли. — Бих бил неутешим, ако мисис Хотклиф ме беше отстранила от компанията си.

Тя го възнагради с продължителен поглед.

— И аз бих изпитал подобно нещо, милорд — отбеляза галантният морски вълк. — Ето че ми хрумна една малка историйка, която помня от младежките си години. И...

Една от свръзките на капитана му пошепна нещо на ухото. Той стана от масата.

— Извинете ме, мадам. Бедните капитани никога не разполагат със себе си. Лорд Хаксли вероятно е приготвил за вас далеч по-интересни историйки.

Капитанът беше посрещнат в каютата си от мистър Конър.

— Вие тук, инспекторе? Казаха ми, че един от пътниците желае да говори с мен по неотложен въпрос.

Конър постави пръст на устните си.

— Преди всичко намалете, моля ви, командирския си глас, капитане. Никак не настоявам да стана тема за разговор на пътниците в

качеството си на инспектор от Скотланд Ярд. До Ню Йорк бих предпочел да остана само пътник от първа класа. Дано не се осуетят намеренията ми. Трябва да направим всичко възможно, за да не се стигне до скандал.

— Скандал ли? Вие говорите със загадки. Не ми създавайте неприятности. И без това си имам достатъчно грижи с това пътуване. — Смит взе от едно шкафче бутилка и две чаши. — Първо да пийнем по една глътка. Ще запалите ли пура?

Мистър Конър отхапа края на скъпата пура.

— Да, едва ли ще мога да ви спестя някои неприятности. За това именно исках да говоря с вас. На борда стават неща, които ми дават повод да мисля, че между пътниците се намират изпечени престъпници.

Капитанът забрави да угаси кибритената клечка, която държеше в ръката си.

— Престъпници ли? На борда на моя кораб?

Потънал в мисли, Конър следеше синкавите кълба дим от пурата си.

— Можеше да се очаква подобно нещо. Приказното богатство на вашите пътници е магнит с непреодолима притегателна сила за криминалните елементи.

— Говорете, инспекторе, не ме измъчвайте повече. Какво се е случило? Нали взехме всички предпазни мерки!

— Оказа се, че тези мерки за съжаление не изиграха ролята си. Заобиколили са ги по начин, който никой от нас и при най-добра воля не можа да предвиди. Представете си следното: пътник от класа „лукс“ — обърнете внимание на факта, че е пътник от тази класа, — се домогва до дамите, завъртява им главата, което се оказва не особено трудно, след това иска залог за вярност или нещо подобно, който трябва да представлява някакъв скъпоценен предмет и...

— ... и не го връща вече! — се намеси Смит.

Инспекторът поклати глава.

— Не така! Той винаги връща залога в определеното време.

Смит седна. Интересът му към тази история намаля. Той беше свикнал с различните капризи на богатите си пътници и не вярваше, че могат да бъдат замесени престъпни намерения.

— Не виждам нищо особено в това!

— Но работата е в това, че тези предмети, т.е. залозите, имат голяма стойност в момента на връчването, а след това, когато бъдат върнати, те нямат вече никаква цена. Във всеки един от наблюдаваните случаи залозите са бижута, чиито скъпоценни камъни в продължение на няколко часа се превръщат в изкусно шлифовани фалшификации. Сръчни ръце са сменили брилянтите с имитации.

Пръстите на капитана зачукаха по масата.

— Познавате ли престъпниците?

— Един от тях — той е нещо като помощник — познавам... Дръжте се здраво за масата, капитане! Казва се лорд Хаксли.

Капитан Смит избухна в неудържим смях.

— Не, Конър, не, хиляди пъти не... Прекалявате! Този път здравата сте затънали. Нима не знаете кой е лорд Хаксли? Той е един от представителните ми пътници, потомък на прастар благороднически род. Идеята ви да подозирате именно лорд Хаксли звучи като гротеска. Така е, бога ми!

— Защо всъщност пътува за Америка? — попита Конър, без да се смущава от веселите изблици на капитана.

— Във връзка с някакво дело, както чух преди малко от графиня Роутс.

— Навярно се е скарал с татенцето си. Младият мъж водеше в Лондон твърде разточителен живот. Повярвайте ми, капитане, до известна степен съм добре информиран и се надявам, че още преди да стигнем до Ню Йорк, ще бъда в състояние да докажа предположенията си.

Смит все още се съмняваше.

— Как стигнахте до това — простете ми! — малко налудничаво подозрение?

— Признавам, че само благодарение на една случайност се добрах до истината. Постепенно разбрах, че отделни, безобидни случаи могат да бъдат свързани в едно цяло. Вчера следобед видях при бижутера ван Хофт една гривна, която му беше предадена, за да извърши малка поправка. Гривната принадлежи на мис Саливън. Веднага познах накита, защото още преди това ми беше направил впечатление със своята изящност и висока стойност.

След малко край магазина на бижутера мина лорд Хаксли. Аз му показах накита. Стори ми се странно, че Хаксли не позна гривната или

не искаше да я познае, макар че беше имал малък флирт с мис Саливън и беше прекарал цялата първа вечер от пътуването ни с нея. Спомних си и една малка незначителна случка, която наблюдавах на палубата: лорд Хаксли се срещна с мис Саливън на тенискорта и тържествено ѝ връчи гривната заедно с букет цветя.

Смит се замисли. Той просто не искаше да повярва, че човек като лорд Хаксли може да извърши нещо нечестно.

— Може би малката Саливън е била изгубила или забравила някъде гривната. На борда сме имали достатъчно невероятни случаи на лекомислие и разсеяност.

— Това беше и моето впечатление — призна инспекторът. — Но може би се касае за залог, който Хаксли връщаше след като мис Саливън е изпълнила някакво обещание. Аз повече не си блъсках главата с тези забавления на двама млади влюбени. Едва когато видях въпросната гривна при бижутера, отново си спомних за това. А ето че дойде и изненадата: господин ван Хофт ми заяви, че скъпоценните камъни на украшението са изкуствени.

— Но това не доказва, че лорд Хаксли има пръст в тази работа.

— Но защо Хаксли през глава напусна магазина, когато научи това? Аз дълго мислех за случая. Във връзка с това си спомних за други мои наблюдения. Твърде активният лорд Хаксли скоро след историята с гривната хвърли око на мисис Гарднър. И този път успешно. През третата вечер от нашето пътуване срещнах тази дама непосредствено след един неин разговор с Хаксли. Направи ми впечатление, че не носеше диадемата, която малко преди това бях видял на главата ѝ. На учудения ми въпрос тя отговори, че пъкнала диадемата в чантата си. Странна работа, нали? Два случая, които се отнасяха до скъпоценни накити и в които лорд Хаксли играеше някаква роля.

— В случая с мисис Гарднър може и да сте се заблудили — каза Смит. В чертите на лицето му нямаше вече нито следа от предишната веселост.

— Напълно възможно — Конър внимателно отдели конуса от белезникава пепел, образувал се на пурата му. — За да бъда сигурен, помолих мисис Гарднър да покаже диадемата на такъв познавач като ван Хофт. Този малък ход излезе успешен. Аз естествено не казах на

мисис Гарднър нищо за истинските ми намерения. Но ван Хофт информирах дотолкова, доколкото считах това за необходимо.

Капитанът се изправи.

— Как се произнесе бижутерът?

— Както ви намекнах вече, той изпълни желанието ми и се държа пред Гарднър така, като че ли всичко е наред, като че ли диадемата притежава огромна стойност. Но в действителност...

— ... брилянтите са били...

— ... шлифовано стъкло, естествено! Изкусно изработени имитации.

Смит захвърли пурата си в пепелника.

— Просто не ми се побира в главата!

— Едва ли бихме могли да предположим, че мултимиллионерът Саливън и крупният индустриалец Гарднър ще накичат дамите си с изкуствени бижута.

— Значи все пак лорд Хаксли?

Инспекторът стана и се спря пред Смит.

— Знаете ли къде се намира сега лорд Хаксли?

— Той е в големия салон и ухажва мисис Хотклиф.

— Независимо от нейната възраст, мисис Хотклиф е все още съблазнителна жена. Ще се намерят редица млади мъже, които могат да се влюбят в нея. Нима смятате, че това се отнася и до мъж като Хаксли, който просто бива преследван от млади дами и е твърде разглезен във всяко отношение?

— Инспекторе, побиват ме тръпки. Дали са хвърлили око на прочутия накит на Хотклиф?

— Така е! Още тази вечер той ще бъде в ръцете на Хаксли, бъдете уверен в това. Случаят Саливън и случаят Гарднър бяха само първи опити. Истинският престъпник има намерение да открадне преди всичко скъпоценните камъни на Хотклиф. Обикновената кражба би могла да бъде незабавно разкрита. Затова той си служи с напълно неподозрителна личност от висшето общество, която използва като свой помощник. Как се е стигнало дотук, не, това не бих могъл да кажа сега. Трябва да има още някаква тайна. Едно обаче е ясно, че никога не бихме се добрали до този план, ако не беше се счупила гривната на мис Саливън.

— Вие значи смятате, че зад кулисите действа непознат?

— Да, брилянтите са извадени от обковката си от специалист и заменени с точни копия от стъкло. Лорд Хаксли едва ли би могъл да извърши подобна операция. Тук е замесен отличен специалист.

— Човек не може ли да разпознае от пръв поглед имитациите?

— Едва ли. Когато видите някоя американска милионерка с накити на шията, в никакъв случай няма да ви хрумне, че в толкова солидна златна обковка блести шлифовано стъкло. Точно на това разчита престъпникът. Той е убеден, че никой на борда не ще се усъмни и че всички следи ще бъдат заличени, след като пътниците напуснат кораба. Опасен противник!

— На борда има няколко бижутера — размишляваше капитанът.

— Може би ще трябва да търсим неизвестния престъпник между тях. Но не е изключено да крие истинската си професия. Прегледах още веднъж списъка на пътниците. Да се занимаем първо с бижутерите. Между тях има един мистър Кежбърн. Познавате ли го по-отблизо?

Смит почеса навъсен брадата си.

— Хм, Кежбърн... заможен бижутер от Лондон. Навярно много набожен, не пропуска нито едно богослужение на борда. Живее твърде уединено. Никога не съм го виждал да разговаря с Хаксли.

— Набожен бижутер ли? — Конър се усмихна скептично. — Е да, всичко се случва на този свят.

— Какво смятате да предприемете сега? Само не арестувайте никого, докато сме в открито море! Хвърлим ли котва в пристанището, правете каквото си искате, все ми е едно. Проклятие! Мръсна история! Дали да информиран сър Брус?

— В никакъв случай, капитане! На успех можем да разчитаме само ако запазим пълна тайна. Действията ми ще зависят от развитието на нещата. Не забравяйте, че все още ми липсва нещо съществено — неопровержимото доказателство. Но коварното в тази история е, че се действува в сферата на интимното. Не ще бъде лесно да склоним мисис Гарднър да направи изчерпателно показание. Тя ще отрича всичко само за да не се компрометира. Ако Хаксли наистина опита да се добере до накита на Хотклиф, то ни остава да отговорим само на един въпрос: къде ще го отнесе, на кого ще предаде скъпоценните камъни? С други думи казано, ще трябва да тръгнем по

петите на Хаксли и аз вече се погрижих за това. Пръстенът около него е затворен.

РЕШЕНИЕТО

В салона отзвучаваха последните тактове на бърза полка. Останала без дъх, мисис Хотклиф се освежаваше с ветрилото.

— Елате, Едуард, да идем на палубата — тя постави ръка върху силно тупкащото си сърце. — Досадна горещина! Едва я понасям. Моля ви, елате!

— Вие сте затоплена, мадам, а навън е хладно.

— Вие като че ли се боите да останете насаме с мен? — каза тя, като кокетно наведе очи и се подпря на ръката му.

Горе наистина беше хладно, макар че бяха затворили прозорците. Ледено дихание нахлуваше откъм океана. Мисис Хотклиф не го забелязваше. Възбудена от танца и близостта на младия мъж, чиято ръка притискаше към себе си, тя заговори бързо и на висок глас.

— Едуард, в Ню Йорк ще бъдете мой гост. Чувате ли? Станахте толкова мълчалив. Да се върнем ли? Но тук е така тихо, така прекрасно и никой не нарушава спокойствието ни. С моята яхта ще заминем на юг. Миами, Хавана и т.н. О, ще бъде чудесно! Какво ще кажете за това?

Хаксли гледаше към земята. По лицето му пробягваха сенки.

— Да, би било прекрасно — промърмори той с прегракнал глас.

— Едуард! — тя се хвърли в прегръдките му.

Той се наведе над нея. Пред очите му заблестя огърлицата. Погледът му обходи безлюдната палуба.

Мисис Хотклиф тихо изстена. От лицето ѝ изчезна усмивката, изразяваща преданост. Изведнъж лицето ѝ пламна в червенина, която миг след това премина в мъртвешка бледност.

— Господи! — тя разтърка слепоочията си. — Вие ми се свят. Едуард, заведете ме в каютата ми. Трябва да си почина малко и ще ми мине.

— Както желаете — каза Хаксли и я поведе към каютата. Той не вярваше на призляването ѝ.

С тежка въздишка мисис Хотклиф се отпусна на леглото.

— Сега по-добре ли се чувствувате, Барбара? — попита Хаксли. — Трябва ли да извикам стюардесата?

Той въобще нямаше намерение да извика някого. Всички негови мисли бяха насочени към това, как по-бързо да постигне целта си.

Мисис Хотклиф мълчеше. Имаше вид на човек, който е потънал в дълбок сън. На тежко дишащата ѝ гръд искреше баснословно скъпият накит. Само още веднъж! Прозвуча шепнещият глас в ушите на Хаксли и продължи подигравателно: обуздавайте нервите си!

Хаксли изплашено погледна към вратата на каютата. Тя беше само притворена. Минаващи пътници биха могли да хвърлят поглед в помещението. Той бързо затвори вратата.

Без да отвори очите си, мисис Хотклиф каза с отпаднал глас:

— Седнете при мен, Едуард!

Той бавно изпълни желанието ѝ. Нейното лице беше повехнало. То носеше неизличимите следи на бурния ѝ живот. Дълбоки бръчки слагаха белег на някогашната ѝ хубост.

Тя отвори очи и го погледна. Изпълнена с чувство на страх, тя затърси нещо в лицето му, но то изразяваше само равнодушие и някакво неопределено очакване.

— За какво мислиш?

— Съвзехте ли се поне малко, Барбара?

Хладната учтивост на неговите думи и най-вече изразът на неговите очи прогониха мечтанията ѝ.

— Стара съм, нали? — прошепна тя. — Прекалено стара за теб, мое момче — тя закри лицето си с ръце.

— Как може да говорите такива неща! — мънкаше Хаксли.

От нейния жест огърлицата се плъзна встрани и попадна под рамото ѝ. Ръката му посегна към нея.

— Огърлицата, Барбара... Ще ви убива, ако лежите върху нея — струваше му се, че говори с чужд глас, че ръката, която протягаше към накита, не е негова.

Пръстите на мисис Хотклиф се плъзнаха по огърлицата. Те отвориха бриляntenата закопчалка. След това тя подаде накита на Хаксли и каза с отпаднал глас: — Приберете огърлицата, Едуард. Дайте я на Модли. Нека пак я заключи в сейфа... — Накитът се изплъзна от ръцете ѝ. Той падна с тих звън на пода.

— Барбара! Мисис Хотклиф! — той почака за отговор. Сърцето му биеше до пръсване. Мисис Хотклиф беше припаднала. Хаксли

бързо се наведе и скри огърлицата в джоба си. Дали веднага да напусне каютата? Не, сега не бива да допуска нито един грешен ход!

Той се хвърли към звънеца, позвъня на стюардесата и отвори вратата. Точно в този момент по коридора минаваше Конър.

— Моля ви доведете корабния лекар! — извика Хаксли. — Мисис Хотклиф загуби съзнание.

Конър се втурна през вратата. Той погледна американката. Пребледняла като мъртвец, тя лежеше на леглото. Накитът го нямаше!

— Боже мой, как се е случило това? Какво е станало с мисис Хотклиф? Развълнувана ли беше?

Хаксли повдигна рамене.

— До преди малко танцуваше. След това внезапно почувствува слабост. Доведете, моля ви, лекаря! Аз ще почакам, докато пристигне стюардесата.

— Можем да го извикаме по телефона!

— За това дори не помислих! — измънка Хаксли.

Мистър Конър взе слушалката.

— Да, да. Когато човек е развълнуван, не се досеща и за най-простите неща.

В този момент пристигна стюардесата и започна да се грижи за мисис Хотклиф. Веднага след това се появи и корабният лекар. С няколко думи Хаксли му разказа за случилото се.

Когато лекарят отново излезе в коридора, където чакаха Хаксли и Конър, той каза:

— Малък пристъп на слабост. Нищо особено. Мисис Хотклиф не е вече младо момиче. Възбудата от празненството, танците и прочее... Всичко това е твърде много за нея. Да, някой ден и ние ще сме на възраст, когато човек забелязва, че младостта е безвъзвратно отминала. В началото боли малко, но след това се свиква. След инжекцията, която направих на мисис Хотклиф, тя добре ще си поспи до утре и тогава всичко ще бъде забравено.

— Ето че няма защо да се безпокоите, милорд — допълни Конър. След това придружи лекаря.

Потънал в мисли, Хаксли остана в коридора. Утре всичко ще бъде забравено! Тези думи на лекаря отново прозвучаха в ушите му. Те бяха тихо пристанище всред хаоса на неговите мисли.

Хаксли тръгна, мина край облечените във фракове господа, които се разхождаха пред входовете за първа класа и внимателно следяха някой нежелан гост да не нахлуе в селенията на милионерите. Той мина край любовни двойки, уединили се в тихи кътчета, край изпълнените с весела глъчка салони, слизаше и изкачваше стъпала, минаваше край този безкраен маскарад, който всеки изминат час ставаше все по-необуздан, все по-разпуснат.

Хаксли търсеше Кежбърн, но не го намери никъде. Нямахше го и в малкия бар. Бижутерът и неговата сестра бяха напуснали тържеството, след като Лайтоулдър пое поста си на мостика.

С всяка измината крачка Хаксли се приближаваше до каютата на Кежбърн. Но колкото повече се доближаваше до вратата с № 105, толкова по-нерешителен ставаше. Няколко пъти се обърна. Имаше чувството, че някой го следи. Но кой ли би имал интерес от това? Навярно Кежбърн отдавна го чакаше. Той отново спря. Страхът от нещо неизвестно сви гърлото му. Ръката му потърси накита.

Оставаха още петнадесет крачки до вратата на Кежбърн. Изминавайки тези петнадесет крачки, той трябваше да реши дали да почука на нея, за да довърши започнатото, или да потърси Модли. Пътят, по който беше тръгнал и който в началото му се струваше тъй безобиден, минаваше всъщност край пропаст.

— Лорд Едуард!

Ужасен Хаксли се обърна. Зад него стоеше Модли.

— Къде се дяхахте през цялото време? — попита Модли, чудејки се на уплахата, която все още личеше в лицето на Хаксли.

— А, това сте вие, Модли! Аз исках да подишам малко чист въздух.

— В такъв случай сте сбъркали пътя! — каза Модли. — А и за какво ви е чист въздух? Утре ще имате предостатъчно. По-добре да изпием още една бутилчица в „Атлантик“-бара. Заслужава си да идем там, повярвайте ми! Мадам Пасера е седнала на бара отгоре и декламира Шекспир. Събула е обувките си, а нейните ухажори пият от тях шампанско. По краката ѝ хвърлят златни гривни. Съвсем са пощурели!

— Благодаря ви за поканата... но... нямам никакво настроение. — Хаксли с изтерзано лице се взираше в почервенелия от виното Модли. Искаше му се да бръкне в джоба и да му даде огърлицата.

Вземи решение! Напираше в него глас. Не, той нямаше сили за подобна постъпка. Неговият юмрук се сви около наката.

— Настроение ли нямате? О, това не е беда! Ще се оправите. — Модли искаше да го повлече със себе си.

— Оставете... Наистина не мога.

— Е, както желаете! — изръмжа засегнато Модли. След това се отдалечи, леко олюлявайки се.

Хаксли го проследи с поглед, докато се изгуби от очите му.

ΓΛΑΒΑ ΟΣΜΑ

ГЛАСЪТ НА ЕТЕРА

Радиовълните се носеха по етера между американската брегова станция на нос Код и устремно приближаващия се кораб.

Нос Код до „Титаник“, нос Код до „Титаник“... Моля приемайте... Предаваме нови телеграми...

В радиокабината на кораба-гигант седеше главният радист Джек Филипс. Той равнодушно приемаше всичко, което със свистене нахлуваше от слушалките в ушите му. Имаше вид на човек, който не си е доспал и на който всеки момент ще се затворят очите. Но той упорито изпълняваше дълга си. Скоро трябваше да пристигне смяната му. След един час!

Нос Код до „Титаник“, нос Код до „Титаник“... Мистър и мисис Мъклийн стоп С радост очакваме вашето пристигане стоп Сърдечни поздрави татко стоп... Мистър Нат Шумейкър до „Титаник“ стоп По ваше желание конференцията по-рано, елате веднага Бостън стоп Ню стийл къмпъни стоп... Мис Мод Пауел, до „Титаник“ стоп Хиляди целувки за последната нощ в открито море стоп Джони стоп...

Нос Код замълча, Филипс изтри челото си и отпи глътка кафе. Нов пукот в слушалките му подсказа, че предаването продължава. Той остави чашата, но радиограмата, която сега прие, не идваше от нос Код.

Корабът Турейн вика Титаник, корабът Турейн вика Титаник... Току-що забелязахме няколко айсберга...

Филипс още преди това беше установил радиовръзка с кораба „Турейн“ и знаеше, че се намира на сто и петдесет мили разстояние от „Титаник“ с курс към Европа. Той включи предавателя.

„Титаник до Турейн... Благодарим за предупреждението стоп Моля освободете вълната... Нос Код, обади се, нос Код, обади се...“

Приемателят не издаваше нито звук. Не се чуваше дори обичайното прашене. Филипс дърпаше контактите, въртеше копчетата.

— Проклетата мръсотия! — той скочи на крака, сне слушалките и започна да търси повредата в апаратурата си.

Вратичката към апаратната се отвори тихо. Изцяло погълнат от трескавите си занимания, Филипс нямаше да забележи това, ако не беше почувствувал притока студен въздух. Зад него стоеше Харалд Брайд, неговият помощник.

— Пак ли има повреда, Филипс?

— Не, търся великденски яйца! — отговори другият раздражено, без да вдигне глава. — Защо витаєте наоколо като дух? Смяната ви започва едва в полунощ.

— И без това не мога да спя повече. Затова си помислих: хайде да сменя по-рано горкия Филипс, ще му бъде добре дошло.

— Във ваше лице човечеството наистина е загубило една добра майка. Поне да знаех какво става с тези проклети кутии! — Филипс запрати отвертката в ъгъла и се изправи.

— Ето че построиха това луксозно чудовище, без да държат сметка за няколко милиона по-малко или повече. Единствената им грижа е била господата с тлъстите портмонета да се чувствуват колкото се може по-удобно! Но за една сваятна радиостанция очевидно не са предвидили кой знае какви средства. Глупавите радисти нека сърбат попарата, нека сглобяват тези проклети боклуци, когато се разпаднат на съставните си части. Всичко на това смешно корито е рекордно: скоростта, луксът, глупацината и лошото качество на

оборудванията за сигурността на кораба. Всичко е само реклама, драги мой!

— Филипс, не се ядосвайте! — Брайд се опита да успокои другия. — Вие сте просто преуморен. Идете в каютата си! Аз ще оправя апаратурата.

— Преуморен, нали! А от какво? Погледнете тези глупости! — Филипс посочи листовете, които покриваха масата. Той взе наслуки няколко от тях и ги подаде на Брайд. — Все същото: пътуването прекрасно, радваме се на предстоящата ни среща. Сърдечни поздрави от веселото празненство на най-големия кораб в света... В този дух продължават с часове. Има цял куп радиограми, които трябва да се предадат. Приятно прекарване, колега! Но ако имате желание още сега да помогнете, занесете това на мостика. Отново ни предупреждават за айсберги. Последното предупреждение идва от кораба „Турейн“. Изглежда, че пред Нюфаундленд цялото блато гъмжи от тези проклети ледени планини.

Брайд пое съобщенията от ръката на Филипс. Той се засмя и подхвърли:

— Значи скоро парченца лед ще свистят около ушите ни.

— Никак не е смешна тази история, драги мой!

— Е де, Филипс! Та ние ще разбием тези блокчета на пух и прах.

— Виждали ли сте през живота си ледена планина?

— Не.

— Тогава не говорете глупости с тон на мъдрец. Ако такова „блокче“ се подава десет метра над водата, подводната му част е най-малко седемдесет метра. Само около една осма от леда се подава над водната повърхност. Моля ви, запомнете това във връзка с разбиването на „пух и прах“!

— В такъв случай ще е по-добре да не пресичаме пътя на тези проклетници — промърмори Брайд.

— Безспорно, но ако ги забележим навреме. В противен случай красивите порцеланови сервизи на господата милионерите ще идат на боклука, а главният стюард Уйлтън ще загуби най-сетне поне веднъж олимпийското си спокойствие. А сега бъдете тъй любезен да изчезнете! Само ми пречите да работя.

Мърдок прочете радиограмите, които му донесе Брайд. Той замислено отмести фуражката си назад. Мускулите на челюстите му

нервно потръпваха под кожата. Той със свити очи проследи лъчите на два силни прожектора, които си пробиваха път през надигащата се стена от изпарения. Мъглата отново беше станала по-гъста. Имаше видимост само до няколко метра. А при тази скорост на движение това беше малко, твърде малко.

Лайтоулдър се приближи:

— Отново ли предупреждения?

Без да отговори, Мърдок му подаде радиограмите.

— Аз отдавна бих извънял — Лайтоулдър кимна с глава към машинния телеграф. — Но ако не ви се иска да взимате решение, изпратете съобщението на капитана.

— Полезен съвет — отвърна иронично Мърдок. Той постави зад радиограмата на кораба „Турейн“ въпросителен знак и я изпрати на Смит.

Капитанът се оттегли в една от нишите на големия салон и прочете радиограмата. На няколко крачки от него свързката чакаше заповеди.

— Има ли нещо особено? — попита Исми. Той надничаше през рамото на Смит.

— Непрекъснато получаваме предупреждения за айсберги!

— Трябва ли да ги приемаме като нещо сериозно? Мисълта ми е...

Смит смаяно погледна генералния директор.

— Вие, сър Брус, да не би да смятате, че с подобни неща се правят шеги?

Исми гневно смачка пурата си. Той искаше да отвърне с остър тон, но с мъка се сдържа. Имаше ли смисъл да спори пред очите на пътниците с този дебелоглав човек? В края на краищата той имаше още един коз: Мърдок! А сега той беше на мостика.

Исми повдигна рамене и остави Смит. След това отиде при гостите си.

Междувременно капитанът написа няколко думи върху листа с радиограмата на „Турейн“. След това заповяда на свързката си:

— Веднага занесете това на мостика!

Две минути по-късно Мърдок прочете записката:

„При най-малки признаци на лед преминете на половин скорост. Смит.“

— Хм... — изръмжа Мърдок и пхна бележката в маншета на шинела си.

— Какво пише капитанът? — попита Лайтоулдър.

— Нищо.

— Значи продължаваме с пълна скорост?

От устата на Мърдок се отрони само едно късо, категорично:

— Да!

41 ГРАДУСА СЕВЕР, 50 ГРАДУСА ЗАПАД

Пластове от гъста мъгла се диплеха в млечнобялата светлина на прожекторите. Те се разделяха под влиянието на въздушната вълна пред носа на кораба, плъзгаха се встрани, а след това отново се съединяваха в лудешка въртележка над килватера. В тяхното бледо було се отразяваха хилядите светлини.

От време на време до мостика долитаха звуците на оркестър, гласове и смях.

Камбаната удари шест пъти. Лайтоулдър отиде при нока. Малко по-късно на мостика пристигна Боксхол.

— Къде е Лайтоулдър? — попита той.

— Излезе — отговори Мърдок.

— Как е положението?

— Нула на нула. Отново започваме състезанието.

— Отлично! А мъглата?

— Само отделни ивици. Призори и те ще изчезнат.

Боксхол извади от джоба си радиограма. Той хвърли бегъл поглед към мъжа, който стоеше на кърмата, и след това каза тихо на Мърдок:

— Прочетете това! Филипс току-що го прие.

Мърдок учудено взе листа.

— До хидрографския институт във Вашингтон ли?

— Да, от немския кораб „Америка“.

— Минахме край две големи ледени планини — прочете полугласно Мърдок. — Четиридесет и един градуса и двадесет и седем минути север, петдесет градуса и осем минути запад... Та това отговаря... почти на нашите координати, да, да.

— Какво ще предприемете?

— Ще продължим. А вие какво помислихте? Видяхте ли някъде следи от лед?

— Не, но... Смятате ли, че по време на последните няколко мили ще ни се удаде да си осигурим достатъчна преднина?

Мърдок с пламнали очи се взираше в светлинната дия на прожекторите и след това отговори:

— Три-четири часа с максимална скорост, докато издържат машините, и мисля, че ще успеем.

— Опасявам се, че Бел ще направи скандал. Нали го знаете какъв е!

— В полунощ вие постъпвате на смяна, а смяната на Бел свършва.

— Значи аз трябва... без знанието на капитана?

— Оставете тази работа на мен! В най-лошия случай Исми ще бъде на наша страна.

— Деликатна работа!

— След като си осигурим победата, никой не ще пита по какъв начин е била постигната. Но човек все нещо трябва да рискува!

Боксхол беше изненадан. До този момент беше считал първия офицер за педантичен човек на дълга. А сега се оказа, че е юначага, на който може да се разчита.

— Сега си идете — каза Мърдок. — След смяната ще ви се обадя.

Когато остана сам, Мърдок още веднъж извади радиограмата на кораба „Турейн“. Той дълго разглежда енергичния почерк на капитана: при най-малки признаци на лед преминете на половин скорост! Ясна писмена заповед. Но той си спомни и за срещата с Исми, в ушите му прозвучаха неговите думи: трябва да осигурим рекорда... Може да бъде решаващият скок във вашата кариера... Капитан на втори кораб като „Титаник“...

Мърдок стисна челюсти и сложи радиограмата обратно в маншета. На вратата се появи Лайтоулдър. Той разтърка очите си.

— Тази вечер като че ли няма край.

— След малко ще стане единадесет и половина.

— Отвратителна нощ! Предпочитам най-силната буря. Тогава човек поне знае с кого има работа. А при такова време непрекъснато си вадим очите и все пак не можем да разберем какво става.

— Скоро всичко ще мине — Мърдок се подпря на машинния телеграф. След кратка пауза той попита: — Какво става на бала, Лайтоулдър? Не е толкова забавно както тук, на мостика, нали? Тези афектирани гарги ми действуват на нервите. Цяла вечер човек си

измъчва мозъка, за да ги забавлява. Мадам, желаете ли това, предпочитате ли онова! А в края на краищата всички искат едно и също. Без изключение — той извърна глава. — Защо не казвате нищо? О, разбирам, отдали сте се на сладки спомени! Тогава ще е по-добре да не ви преча.

Лайтоулдър наблюдаваше играта на светлините и сенките, вълнообразния бяг на отлитащите пластове мъгла. Той мислеше за вечерта, прекарана с Бети.

Студени тръпки го изтръгнаха от мечтанията му. Той зъзнеше, вдигна яката на шинела си. Откъде се взе изведнъж този сковаващ студ? Той се обърна към Мърдок:

— Сякаш наблизно има лед.

— Ами! — троснато отвърна Мърдок.

Лайтоулдър посочи термометъра:

— Температурата отново е спаднала.

— В повечето случаи априлските нощи са хладни. Да не би това досега да е избягнало от вашето внимание? — Но независимо от тази хаплива забележка Мърдок пристъпи крачка напред. Той не изпускате прожекторите от очите си. Неговите юмруци здраво стиснаха перилата. По лицето му не личеше какво става в него.

— Мърдок, вие се държите така, като че ли никога не е ставало дума за ледени планини! — отговори възбудено Лайтоулдър.

— Не ставайте истеричен!

Лайтоулдър грабна Мърдок за ръката.

— Корабът е във ваши ръце, този голям кораб с повече от хиляда пътници. Никой не би могъл да ви упрекне в нещо, ако заповяда да намалим скоростта. Никой! Напротив, това е ваш дълг, защото ни грози опасност. Още ли не я усещате? Мърдок! Този проклет рекорд заслужава ли подобен риск?

— Вие сте побъркан.

— Друго няма ли какво да кажете?

— Не!

Лайтоулдър мълчеше смаян.

В сивите присвити очи на Мърдок се отразяваха очите на прожекторите, които с мъка пробиваха мъглата и плахо опипваха пътя на кораба. Внезапно тези очи още повече се свиха, втренчиха се в една

далечна точка. Чертите на лицето му се изпънаха, изразявайки пределно съсредоточаване.

Същевременно откъм наблюдателницата беше подаден сигнал. След това прозвуча тревожният вик:

— Светлина пред кораба!

Лайтоулдър със замах смъкна ветрозащитното стъкло. Някъде зад пластове мъгла видя странен блясък.

Светлото петно беше голямо едва колкото една човешка длан. Дали това бяха светлини на кораб, изпречил се на пътя на „Титаник“?

Петното растеше чудовищно бързо. Беше стигнало вече размерите на цяла къща! А след това от изпаренията израснаха ледените зъбери на грейнал в зеленикав и снежнобял блясък айсберг. По неговите изящни кули и бойници се развяваха знаменца от мъгла. Леденият замък се издигаше на повече от тридесет метра над тъмните води, контурите на неговите кули се губеха в мрака.

Гласът на Мърдок закънтя по мостика:

— Краен десен!

Същевременно под натиска на неговите ръце заигра лостът на машинния телеграф. Стоп машини! Машини с пълна сила назад!

Вълните при носа на кораба затихнаха. Водата при кърмата закипя. Корабът потрепери от кила до върховете на мачтите.

Мъжете на мостика стояха като вцепенени. Между „Титаник“ и ледената грамада оставаха четиристотин метра. Не повече!

Корабът все още се движеше с голяма скорост напред. Кога проклетите витла най-сетне ще го спрат? Всяка загубена секунда може да бъде гибелна.

Оставаха още двеста метра.

— Колко бавно се подчиняваше корабът на кърмата! Как ужасно бавно!

Най-сетне „Титаник“ започна да завива. Но не достатъчно бързо!

Сто метра... петдесет... тридесет...

Късно! Извисяващата се до небето ледена стена се изправи пред носа на „Титаник“.

Мърдок и Лайтоулдър инстинктивно вдигнаха ръце пред очите си и се наведоха. Силен тласък едва не ги събори. Откъм главната палуба се чу пронизително скърцане. Отпред нещо се сгромолясваше, отвсякъде звън на счупено.

Във въздуха летяха ледени късове, между тях части от кораба, парчета дърво, стъкла, скъсани стоманени въжета.

За миг като че ли ръката на някой великан повдигна кораба. Скърцане и пукот премина по цялата му снага. След това настъпи тишина.

Като фантом ледената планина, грейнала с цялото си великолепие, мина край левия борд на кораба и потъна в мрака.

Лайтоулдър вдигна глава. Той видя как Мърдок отново даде команда по машинния телеграф: Стоп машини!

Пулсът на кораба спря. Парата със свистене излизаше от предпазните клапани на комините.

Двамата офицери се спогледаха, послушаха се, затаили дъх. Изглежда, че в долните палуби не бяха забелязали нищо. Оркестърът свиреше виенски валс. През една открената врата нахлуваше бурен смях и гръм от ръкопляскания.

— Като че ли и този път всичко мина добре — каза Мърдок.

ТРЕВОГА В МЕЖДИННАТА ПАЛУБА

В единадесет часа музикантите вече бяха прибрали инструментите си. Те бяха от по-възрастните изселници, които предпочитаха да си легнат вместо да прекарат нощта в душното помещение. Не отстъпиха дори на протестиращата младеж.

И ето че в помещението останаха само шепа младежи и девойки, които разнообразяваха времето си с песни и всевъзможни шеги, докато се появи Вит Барка, който бог знае откъде беше намерил хармоника и веднага започна да свири.

Малко след дванадесет часа странен шум накара танцуващите да се послушат. Стори им се, че нещо издраска по продължение на лявата стена. Шумът продължи само няколко минути.

Барка свали хармониката. Всички се оглеждаха смутено и говореха шепнешком.

— Като че ли някой стържеше с нож по тенекия.

— Точно така беше. Дори тръпки ме побиха.

— Имаше и някакъв тласък.

— Глупости!

— Оресте е прав. Аз също го почувствувах.

— Я тихо!

— Какво има, Вит?

— Не ви ли прави впечатление нещо?

— Машините не работят!

— Мадона миа!

— Оресте, я виж какво става вън!

Оресте излезе, но се върна веднага, като носеше в ръце лозунга, който бяха закачили над вратата.

— Ето причината за шума. Нашият лозунг е паднал от стената.

— Оресте сложи дървената рамка на масата.

Всички с облекчение се засмяха. Фиорели посочи с тържествен жест лозунга.

— Приветствуваме нашата нова родина! Капелмайсторе, свирете туш!

— Браво! Браво! — Фиорели пожъна овации, а младите двойки отново се завъртяха в танц. Никой вече не си спомняше за тишината в машинното отделение.

Изведнъж някой блъсна вратата на помещението. Тя се отвори с трясък и на прага застана моряк. От слепената му коса капеше кръв. Краката му бяха мокри до коленете.

— Изчезвайте оттук, колкото може по-бързо! — Извика той задъхано. След това изчезна, преди да го попитат какво се е случило.

Хармониката падна на пода, издавайки жаловит акорд. Барка се втурна навън. Другите го последваха. По лицата им се четеше боязън и безпомощност.

Пред стълбата те срещнаха моряци, които в безмълвен ужас бързаха нагоре. Те идваха от спалните помещения за персонала. Някои от тях имаха силно кървящи рани. Поддържани от другарите си, те с мъка се придвижваха. Почти всички бяха полуоблечени, боси, без горни дрехи и шапки.

Изселниците смаяно се вираха в мокрите дрехи и крака на моряците.

— Какво се е случило? Кажете, за бога! — викаха те.

Млад, пребледнял като смъртник моряк се спря.

— Бягайте на палубата! Бързо на палубата! Всичко е наводнено! — олюлявайки се, той продължи пътя си.

Без да знае подробности, Барка почувствува приближаващата се опасност, която застрашаваше хората, потънали вече в дълбок сън. Той махна с ръка на приятелите си и заедно с тях се втурна към спалните помещения.

— Ставайте! Станало е нещастие! Побързайте!

От леглата се надигнаха глави. Хората примигваха сънени, без да могат да се опомнят в бъркотията.

— Тишина! Изхвърлете тези пияници!

Макар че мнозина се сърдеха, смятайки, че някои си правят глупави шеги, новината за нещастieto се разпространи по всички помещения на междинната палуба. Скоро след това те заприличаха на разсърдени мравуняци.

Около Барка се трупаха мъже и жени. С ококорени очи и разчорлени коси, нервно закопчавайки набързо надянати блузи и сака,

идваха все повече изселници, опитваха се да доловят поне дума от онова, което разказваше чехът.

По-голямата част от тях не разбираха нищо, виждаха само неговото възбудено лице и нервните движения на устата му. Най-малко на пет езика задаваха въпроси, викаха, ругаеха.

Неизвестността усилваше възбудата. Някои все още седяха на леглата си и не знаеха какво да правят. Други вече набързо бяха прибрали оскъдното си имущество и тичаха към изходите. Майки с неспокойни ръце обличаха децата си, които се инатяха, плачеха и търкаха очите си.

Коридорите бяха задръстени от възбудени групи. Вече никой не се съмняваше, че се е случило нещо, но нито един от пътниците не вярваше в съществуването на сериозна опасност.

Пристигна и Еберлайн. Той пристъпи към група мъже, които споряха с Фиорели и Оресте за това, какво трябва да се предприеме.

— Но господа — каза той, — защо се вълнувате? Още не знаем нищо. Възможно е моряците да са жертва на някаква злополука и в уплахата си да тълкуват пробива на някоя тръба като ужасна катастрофа.

— Пробив на тръба и окървавени глави? — Оресте докосна с пръст челото си.

Еберлайн не се отказа от благородния си порив да успокоява хората.

— Нека изчакаме каквото и да се е случило. Ако ни грози някаква опасност, ще ни дадат необходимите указания.

— Сакраменто! — извика Фиорели. — На германците им трябва указания дори и за да умрат!

— Е де, е де! — Еберлайн нервно наместваше очилата си. — Защо пък да умираме?

— Никой няма да се погрижи за нас! Трябва сами да си помогнем.

— Какво да правим все пак?

— Трябва да изчакаме. Професорът има право.

— Не, аз тръгам със семейството си.

Новопристигналите уведомяваха, че навсякъде цари страх и объркване, че пред стълбите, които водят към помещенията на персонала, са поставени постове, но и те не дават никакви сведения.

Неочаквано глъчката и тропотът бяха заглушени от пронизителния звън на алармената система.

Като по заповед спряха всякакви дебати. Всеки знаеше какво означава непрекъснатия звън. Над вратите и по стълбите светнаха табели с кървавочервени надписи: При подаване на сигнала за тревога да се напуснат незабавно помещенията. Запазете ред и спокойствие! Изпълнявайте стриктно дадените нареждания!

Почти в същия момент с трясък се отвори вратата на помещението. Появиха се група моряци, предвождани от един старшина, и блокираха изхода. Пътниците тревожно се взираха в непроницаемите лица на моряците и в pistolетите на хълбоците им.

Старшината се спря пред главното стълбище.

— Всички да вземат спасителни ризи и да се качват веднага на палубата! — гласът му едва преодоляваше тревожния звън. — Багажа оставете тук. Запазете спокойствие и ред! Няма причини за паника.

— Какво се е случило? — извика Барка.

— Малка злополука. Всеки момент ще продължим.

— Защо трябва тогава да се качваме на палубата, и то със спасителни ризи?

— Предохранителни мерки, нищо повече.

Настана смут.

— Това е лъжа! Искаме да знаем истината! Цялата истина!

— Не мога да ви кажа нищо повече. Не загубвайте ума си, хора! Хайде! Тръгвайте на групички нагоре! Всеки от вас ще получи по една спасителна риза.

Хората се тълпяха на вратата. Те боязливо гледаха към вещите си, които трябваше да оставят.

Старият Дад Аткин за нищо на света не искаше да се раздели с чантата си.

— Знаете ли, всичко, което притежавам, е в нея! — пошепна той на моряците. Той притискаше чантата към себе си и гладеше изтърканата тюленова кожа. — Един вече се опита да се добере до нея. Но на мен тя не ми минават! Винаги спя с нея.

— Не можем да помогнем, Дад. Всички трябва да оставят вещите си тук — те се опитаха да му отнемат чантата.

Дад се развика и започна да удря около себе си.

— В такъв случай ще остана тук!

— Какво става тук? — попита старшината.

— Дад Аткин не иска да се раздели с чантата си.

— Никакви изключения! Давайте!

— Не ми я вземайте! Всичко, което притежавам... — старецът се молеше отчаяно.

Моряците изтръгнаха чантата от ръцете му, вместо нея му тикнаха спасителна риза и го изблъскаха през вратата.

Тюленовата кожа изчезна под краката на хората, които вървяха след него.

Пронизителният звън безспирно кънтеше в ушите на тълпата. Той почти заглушаваше виковете на близки хора, които се търсеха един друг, крясъците на децата, възбудените гласове на жените. Няколко по-темпераментни младежи се караха за някаква дреболия.

— По-живо, по-живо! — викаше старшината.

Барка застана до него.

— Приятели, не позволявайте да ви командуват така! И ние сме пътници както всички останали.

— Престанете да държите речи, човече, в противен случай ще наредя да ви арестуват! — старшината направи знак на моряците.

— Не ме докосвайте, момчета! — Барка се усмихваше заплашително. — Може да пострада някой.

Д-р Еберлайн прегърна жена си, която от страх го беше последвала в помещението.

— Успокой се Матилде, успокой се! Нали чу, че няма нищо страшно. Просто предохранителни мерки.

— Ох, Фриц, не зная... много ме е страх. Кога ще свърши най-сетне това пътуване! — тя изхлипа и се отпусна на гърдите му.

Еберлайн я погали по бузите.

— Ела, не бива да губим време. Може би...

Многогласен вик откъм коридора смрази кръвта на двамата и на всички, които се намираха в помещението.

— Вода!

Тълпата се стъписа. Първите ужасено, с широко разтворени очи се взираха в клокочещия, поток, който неудържимо извираше от помещенията на персонала и се носеше към хората, заливайки краката им.

— По-живо, по-живо! — крещеше старшината. — Не се спирайте! Минавайте през водата!

Чу се нов вик. Този път той беше нададен в едно от спалните помещения. Там една от жените сочеше към масивните дъски на пода. Те се огъваха с трясък, а под тях шумеше и клокочеше водата.

Със страшен трясък дъските се счупиха и отприщиха пътя на водните маси.

Като викаха и нанасяха удари около себе си, отчаяните търсеха спасение. Навсякъде имаше вода! Тя непрестанно се покачваше. Вълната от хора се разби в стълбите. Разумът и чувствата престанаха да съществуват — остана само инстинктът за самосъхранение. Всеки стар и немощен биваше събарян на земята, блъснат във водата или смазан в стените.

Еберлайн държеше пред очите си счупените очила. Той търсеше жена си. Тя беше попаднала във водовъртежа от човешки тела и отъмкната нанякъде.

— Матилде! Матилде! — шумът погълна виковете му.

Най-после той я откри. За миг бялото ѝ лице блесна в началото на стълбата. Под безмилостния натиск на хората зад нея тя се въртеше около себе си.

Отчаянието даде нови сили на Еберлайн и той започна да си пробива път към нея.

— Матилде!

— Махни се от пътя ми, старче! — изрева в ухото му един великан.

— Пуснете ме да мина! Искам да ида при жена си!

— Дяволите да те вземат!

Тежък юмрук се стовари върху дребния мъж. Той изстена и падна в ледената вода.

Последваха нови пробиви, придружени от ужасен грохот. Въздухът свистеше и съскаше, изтласкван от водните маси, които се изсипаха върху междинната палуба. Онези, който останаха долу, не намериха вече изход. А те бяха стотици!

Мнозина потърсиха спасение на горната редица легла. Сега седяха там, хленчеха, молеха се или ругаеха, разтърсвани от истеричен смях. У всички тлееше искрица надежда, докато все още можеха да

дишат. Но това бяха измамни надежди, защото някъде пред тях вече бяха спуснали стоманени прегради.

Водата не се покачваше вече, чуваше се само тихо клокочене. Течението носеше най-различни предмети, куфари, бутилки, столчета... и трупове. Странно изкривени, с изцъклени очи и зинали уста те бавно кръжаха из коридорите. Удавници... двама моряци, едно малко момиченце, жертви на борбата за изход от този ад... стар мъж с разбит череп, жена с разкъсани дрехи. Нейните разпуснати коси плуваха в люлеещата се вода. Лицето ѝ беше издрано, стъпкано, почти неузнаваемо: Матилде Еберлайн.

КОРАБЪТ „КАЛИФОРНИЯ“

Слабото вълнение едва поклащаше „Титаник“. В заревото на неговите светлини блестяха все нови и нови ледени планини и късове. Леко поскъръцвайки, те минаваха край стените на кораба и изчезваха тъй тихо, както се и появяваха. След тях оставаше само леденият им дъх.

В горните палуби продължаваше празненството. Нито един от пътниците от първа класа не обърна внимание на това, че вече не се чуваше далечният грохот на корабните машини. Никой не подозираше, че пет етажа под тях в светлината на гаснещите лампи из коридорите плуват трупове, че една след друга стените се сгромолясват под натиска на водните маси. Нито един от гуляещата компания не подозираше, че на изпочупения корабен нос зъзнат спасилите се пътници от междинната палуба, полуголи, тракайки със зъби, охранявани от моряци, които сами бяха сковани от ужаса на преживяното.

А Филипс, който беше успял да оправи предавателя си, продължаваше да изпраща радиограми:

Сърдечни поздравии от Атлантика. Купувайте неограничено Норт Стейд акции. Пътуването минава добре. Мейди настинала, вече е по-добре.

Повече от петдесет презокеански кораба плаваха през нощта срещу 15 април 1912 година в северните води на Атлантика. Много от тях заобикаляха ледената армада, която бавно се насочваше на юг от Гренландия. Някои от корабите хвърлиха котва. Капитаните им възнамеряваха да продължат пътя си на следващата утрин. Един от тези кораби се наричаше „Калифорния“.

Радистът на този кораб напусна поста си в двадесет и три часа. Той беше много уморен след дългия работен ден, тъй като за него нямаше смяна.

Неговото параходство смяташе, че е излишно да назначава втори радист на корабите си. Постоянно се твърдеше, че тези приятели и без това по цял ден дремят в кабините си, а само важничат. С подобни „аргументи“ отбиваха протестите на капитаните, когато надигаха глас срещу неподходящата пестеливост.

Преди да си легне, радистът още веднъж се заслуша в гласовете на етера. Той се интересуваше най-вече за „героя на деня“, за огромния кораб, чийто маршрут минаваше в непосредствена близост до „Калифорния“.

Той се обади на „Титаник“ и между него и радиста Филипс се завърза следният разговор:

— Ало, Титаник! Какво става с рекорда? Поради леда спираме до утре. Мога да разпозная светлините ви. Желая приятно пътуване!

— Благодарим за пожеланията. Продължаваме въпреки нощта и мъглата. Внимавайте да не ви обърнат вълните, които ще вдигнем.

— Не се надувайте, колега! Ние също не сме се появили на този свят в магазин за детски играчки. Какви са тези глупости, които пращате по етера. Вашите пътници нямат ли други грижи?

— Изглежда, че нямат. Интересува ли те още нещо?

— Не. Лека нощ, големи братко!

Радистът на „Калифорния“ изключи предавателя си, протегна се и се тръшна на леглото.

— Кой беше? — попита Брайд.

— Корабът „Калифорния“ забелязал светлините ни — изръмжа Филипс. — Вероятно е някъде наблизко. Пожелаха ни добър път. На колегата му е скучно, искаше да си побъбри с нас. Сякаш нямаме друга работа!

— Да — въздъхна Брайд и запрелиства цял куп телеграми. — Светът все пак трябва да узнае, че Мийд е имала хрема.

— И че благодарение на господата бога наш се чувствува вече по-добре. Брайд, ако още веднъж ми се удаде да се родя, в никакъв случай няма да стана радист на „Титаник“!

Филипс погледна часовника си.

— Остават още двадесет и три минути до полунощ. След това ще се отървете от мен.

— Ако питате мен, още сега бихте могли... — Брайд полетя към масата. — Брей, какво ли беше това?

— Вероятно по-голяма вълна.

— Каква ти вълна. Според бюлетина имаме вълнение нула. А шумът, който чухме току-що?

— Нищо не чух. Давай другия текст!

След по-малко от петнадесет минути иззвъня телефонът.

— Ето че пак някой иска да изпраца съзливо — радостни поздрави — започна да ругае Филипс. — Кажете, че едва утре сутринта можем да приемем други радиограми.

Брайд вдигна слушалката.

— Радиостанцията, Брайд.

— Говори Смит! Бъдете готов за предаване на SOS!

Брайд ясно беше чул дрезгавия глас на капитана, но въпреки това мълчеше изумен.

— Разбрахте ли ме? — прозвуча острият глас от слушалката.

— Тъй вярно, сър! — заекна Брайд. — Готовност за предаване на SOS.

Той остави слушалката като замаян. Очите му блуждаеха.

— SOS ли? Та това е невъзможно! — той разтърси Филипс.

Филипс предаваше последните думи на една радиограма. След това остави слушалките.

— Разбрах. Имате вид на дакел^[1], който страда от морска болест. Ех, че глупост! Някой си е направил хубава шега с вас.

— Не, това без съмнение беше капитанът!

— SOS от „Титаник“... къде се е чуло подобно нещо? Сигурно не сте разбрали добре.

— Изключено! — Брайд изтича на палубата. След няколко секунди влезе отново. — Машините не работят!

— Само това ли?

— Малко мъгла, кучешки студ, друго няма. Долу все още празнуват.

— Сигурно се е загрял някой от валовете. Ще има кратък престой. Кой знае какво го е прихванало капитана!

— А тласъкът преди малко?

— Пак ли почват? По-добре махнете тези дивотии оттук. — Филипс посочи остатъка от частните телеграми.

— Нали току-що имахте връзка с кораба „Калифорния“! Няма ли да е по-добре, ако веднага се опитаме...

— По дяволите, Брайд. Не бързате ли прекалено много. Капитанът заповяда само готовност! Така ли беше?

— Няма да загубим нищо, ако поддържаме връзка с „Калифорния“.

Филипс промърмори нещо, но след това постави слушалките и включи предавателя.

Титаник вика Калифорния, Титаник вика
Калифорния...

Тъкмо в този момент радистът на кораба „Калифорния“ сънуваше страшен сън. Приказният, огромният кораб летеше право срещу него. А в ушите му ехтеше гръмовен глас: „Внимавайте да не ви обърнат вълните, които ще вдигнем!“ Надвесилият се над него остър нос на кораба стигаше до небето и от него се чу гласът на прочутия капитан, който му изрева: „Вие сте най-големият идиот по седемте морета!“ Облян от студена пот, бедният радист се мяташе като риба на сухо и инстинктивно се зави през глава. Кошмарното видение отстъпи място на по-приветливи образи.

Филипс прекрати усилията да влезе във връзка с „Калифорния“.

— Очевидно нашият колега си похърква. Нищо не може да се направи!

[1] Дакел — вид куче за лов на лисици. — Б.пр. ↑

ТОВА Е ПОЛОЖЕНИЕТО

Капитан Смит крачеше по мостика напред, назад, а лицето му беше мрачно и твърдо като гранит. Това, което до този момент беше научил за катастрофата, не изглеждаше много. Все още проверяваха повредите. Отводнителните помпи работеха с пълна сила, стоманените прегради на предните шест отделения бяха затворени.

На почетно разстояние от капитана стояха останалите офицери, които не бяха на смяна или заемаха по-маловажни постове. Те тихо обсъждаха положението.

— Това ще ни причини доста главоболия.

— Нищо не се знае още. Щетите може би не са толкова големи.

— Нямам представа. Нали е прекъсната телефонната връзка с междинната палуба.

— С рекорда ни е свършено, разбира се. Времето, което губим тук, не може да се навакса до Ню Йорк.

— Представяте ли си как ще се хият американците, когато пристигнем със закъснение и ожулена физиономия.

— Най-важното е въобще да пристигнем.

— Хайде де, да не мислите, че потъваме?

Мърдок не вземаше участие в разговора. Той стоеше настрана, с ръце в джобовете на шинела и с очи вперени в нощта, където зад последните ивици мъгла проблясваха звездите.

Когато Лайтоулдър пристъпи към него, той се извърна.

— Мърдок, ние с вас...

— Благодаря ви, Лайтоулдър, но оставете това — думите му не звучаха нелюбезно, но тонът беше недружелюбен. Мърдок не желаше съчувствие и не би допуснал някой да поеме част от вината му.

Всичко беше ясно: като най-старши между офицерите и дежурен на мостика Мърдок беше имал цялата власт в ръцете си. Никой не би опростил вината му, чиито последствия бяха все още необозрими. Но въпреки това Лайтоулдър почувствува нужда да каже на този човек няколко думи, които щяха да му помогнат да преодолее първия шок.

Нито един от другите офицери не се реши на подобна постъпка. Те се оттеглиха, осъждайки Мърдок, макар че мнозина от тях биха постъпили в подобна ситуация също като него, подтиквани и заслепени от обещанията на Исми. Брус Исми! Нека осъждат Мърдок! Инициаторът, истинският виновник за случилото се беше и оставаше Исми. Дали и него, влиятелния корабостроител, ще подведат под отговорност?

Това бяха мислите, които вълнуваха Лайтоулдър, докато все още наблюдаваше Мърдок.

Извън телефонът. Смит се втурна към него. Обаждаше се главният инженер.

— Как стоят нещата? — попита капитанът. Гласът му трепереше. Бел започна да докладва:

— Откъм десния борд дъното на кораба е разцепено на дължина около сто метра. Началото на процепа е при носа! — Всички помещения в предната част са наводнени! Помпите не са в състояние да изхвърлят нахлуващите водни маси.

— Какво говорите, Бел? Пробив с такива размери е немислим!

— Немислим ли, сър? — изгърмя гласът на инженера. — Като се има пред вид големината и скоростта — подчертавам, скоростта! — на „Титаник“, в момента на сблъскването силата на удара се равняваше на тридесет и седем експресни влакове, взети заедно. Бях изчислил това, за всеки случай, сър! При този удар мозъците ни не изхвъркнаха от черепите само затова, защото килът се е плъзнал като шейна по леда. Но това е било достатъчно ледът да разреже дъното като консервена кутия. Бога ми, предостатъчно е било!

Смит имаше ясна представа за остриите като нож издатини на подводния лед — ужаса на всички мореплаватели, откакто хората кръстосваха моретата. Той беше принуден да мобилизира всичките си сили, за да не се издаде, че в момента е готов да признае безизходността на положението, липсата на всякаква надежда.

— Машинното отделение в ред ли е? — попита той.

— Да, за сега!

Смит едва смогна да постави слушалката на мястото ѝ. Виеше му се свят. Защо допусна да го подведат в подобна нощ и въпреки всички предупреждения да продължи с рекордна скорост! Дали заповедта му във връзка със съобщението на кораба „Турейн“ беше стигнала късно

до Мърдок? В момента този въпрос не беше важен. На него щеше да получи отговор по-късно, след разпита на Мърдок и Лайтоулдър. Сега трябваше да се спасява корабът. Нима всичко беше загубено? Не! Нека раните, нанесени от леда, зяят колкото си искат. Преградите ще задържат водата. Стените от най-добра английска стомана ще отблъснат напора на водната стихия.

Появи се Боксхол. Изразът на лицето му не предвещаваше нищо добро. Когато застана пред Смит, започна мъчително да подбира думите си.

— В предната част... Там не сме в състояние да помогнем вече, сър. Вече четири от преградите не удържаха натиска.

Загубили ума и дума, всички отправиха поглед към капитана.

Смит попита:

— А пътниците?

— Спасените се намират на предната палуба, сър.

— Спасените?... — Смит пребледня.

— Да, сър. Много от пътниците останаха долу... Твърде много! Нахлуващата вода ги завлече обратно в помещенията.

За няколко секунди Смит затвори очи. Той се олюля. Но преди Боксхол да му се притече на помощ, вече се беше съвзел.

— Опитайте ли всичко, което е по силите ни?

— Да, сър. Но всичко стана изненадващо бързо. Всеки опит да спасим затворените би застрашил целия кораб.

Телефонът извъня отново.

Обаждаха се от електростанцията на кораба. Водата нахлуваше в котелното отделение. Междинните прегради се огъваха.

— Изгасете огъня! — извика Смит. — Включете сирената! Също и резервните динамомашини!

Последваха заповедите към чакащите офицери:

— Спасителните команди при лодките! Всички пътници със спасителни ризи и пояси на палубата! Първо жените и децата да напуснат борда! Действайте бързо и решително! Изключение никому, независимо от неговото обществено положение. В никакъв случай да не се допуска паника! Кажете на пътниците, че се касае за учебна тревога. В никакъв случай истината! Ако хората загубят разсъдъка си, само един на всеки трима може да се надява на спасение. Това е положението!

Очите на капитана се насочиха към всеки поотделно. Дали са го разбрали? Дават ли си сметка за страшната опасност, която заплашва кораба?

Офицерите бяха разтърсени до дъното на душите си от страшната катастрофа, която изневиделица сполетя кораба. Но те все още не вярваха, че опасността е наистина толкова голяма. Убеждението, че „Титаник“ е в състояние да се справи със стихията на океана, беше пуснало дълбоки корени в тях.

Единствен Мърдок преценяваше положението тъй ясно, както Смит. Очите им се срещнаха. Мърдок наведе своите, но лицето му остана непроницаемо. Нищо не издаваше мислите му.

— Трябва да направим всичко, за да спасим онова, което още може да се спаси — каза Смит със суров глас. — Да, което още може да бъде спасено!

Той бързо се обърна и отиде при радиостанцията.

— Филипс, предавайте SOS! Корабът „Титаник“ се намира на четиридесет и един градуса и шестнадесет минути север, петдесет градуса и четиридесет минути запад: Колизия с айсберг. Стените не издържат, вече потъваме.

Първият радист за миг се взря в пребледнялото лице на капитана, сякаш не беше разбрал съдбоносните му думи. След това грабна слушалките и корабите наоколо, и бреговите станции чуха невероятната вест: Гордият „Титаник“ потъва!

След като Смит напусна мостика, а офицерите забързаха към новите си постове, Мърдок постоя още малко при новия дежурен. Той замислено наблюдаваше носа на кораба, където зъзнеха спасените от междинната палуба.

Телефонът отново иззвъня, непрекъснато пристигаха нови сведения. Мърдок докосна с пръсти козирката си.

— Е хайде, колега... сбогом!

Другият учудено погледна след отдалечаващия се Мърдок, но не намери време за отговор, защото трябваше да вземе телефона.

Мърдок бавно се отправи към помещението с картите.

Той се спря пред голямата карта на океана. С пръста си проследи маршрута на „Титаник“ — от Саутхемптън през Атлантика до мястото южно от Нюфаундленд, където...

Потънал в мисли, той повдигна глава. Вън се чуваше пронизителният писък на свирките, безброй стъпки трополяха по палубата, прозвучаваха команди.

Само един от трима! Той отново чуваше гласа на капитана. Само един от трима! Дори ако пристигне помощ... Мъртвите в междинната палуба винаги ще тежат на неговата съвест. Нищо не може да промени този факт.

Той не си спомняше вече за бележката, която беше пъхнал в маншета на шинела си, за радиogramата със забележката на Смит: При най-малки признаци на лед преминете на половин скорост! — Ако сега извадеше тази бележка и я поставеше на масата... то поне щеше да спаси честта на един стар капитан.

Мърдок извади служебния си револвер, разгледа го внимателно, поглади замислено цевта му.

Предпазителят отскочи назад.

Сред бъркотията, която настана при прозвучаването на корабната сирена, никой не обърна внимание на изстрела.

Трупът падна върху масата. От малката дупка в дясното слепоочие бликна тънка струйка алена кръв, потече по картата и пресече мястото южно от Нюфаундленд, където пръстът на Мърдок току-що беше приключил пътешествието на кораба „Титаник“.

ГЛАВА ДЕВЕТА

ВСИЧКИ ПЪТНИЦИ НА ПАЛУБАТА

Беше десет минути преди полунощ. Кежбърн беше казал на Хаксли, че едва след дванадесет часа ще бъде в каютата си. Той не можеше да предвиди, че мисис Хотклиф ще се поддаде толкова бързо и тъй лесно.

Малката отсрочка зарадва Хаксли. Докато, изпълнен с колебание, минаваше край вратата с номер сто и пет, той още веднъж прехвърли през ума си събитията на тържествената вечер. Чувствуваше се несигурен, боеше се, че е допуснал някаква грешка, която би могла да бъде съдбоносна за него. Дали старият Домергу беше забелязал, че той непрекъснато наблюдаваше американката? Би ли могъл Конър да се усъмни в нещо, когато беше в каютата на мисис Хотклиф? А появянето на Модли? Наистина ли беше случайно?

Той тръгна към бар „Атлантик“, за да се увери, че поканата на Модли е била искрена, а не само някакъв предлог.

В бара имаше голям гуляй. Не се танцуваше особено много, но за сметка на това се консумираха огромни количества алкохол. Присъстващите се забавляваха, позовавайки се на принципа: всеки е свободен да прави това, което му хареса.

Мадам Пасера и почитателите ѝ тъкмо напускаха претъпканото помещение. Следваше ги Ричи, самодоволно ухилен.

Хаксли се огледа. Той не намери нито Кежбърн, нито Модли. На бара срещна Саливън.

— Лорде! — извика американецът. — Защо ни изневерихте?

— Какво ще рече „изневерихте“? — попита Хаксли разсеяно.

— Е, във връзка с Марджъри. Скарахте ли се?

Хаксли трепна.

— Няма подобно нещо. Тя ли ви каза?

— Нито дума. Но аз познавам дъщеря си. Тя е като мен. Не си поплюва. Вие англичаните като че ли не обичате това, нали? Но не се сърдете. — Със смях Саливън удари Хаксли по рамото. — Човек свиква с това, уверявам ви. Хайде да пийнем по чашка за доброто ни приятелство!

— Да сте виждали Модли?

— Преди малко питаше за вас. А след това изчезна безследно.

До Хаксли се беше разположил господин фон Ромбах. Той правеше усилия да забавлява две дами, пред които имаше очевидно повече успех, отколкото пред Бети, макар че езикът му доста се заплиташе, а самият той застрашително се люлееше на столчето.

— Мистър Мо... Модли ли търсите, господине? — попита той, като обърна подпухналото си лице към Хаксли. — Не е вече тук. Капитанът изпрати човек да го извика, жалко! Бива си го този Модли, за... забавен е. Нали, у... уважаеми госпожи? Въобще... всички офицери изчезнаха. Голяма работа! Не ни трябва... да си гледат корабчето.

Хаксли нямаше намерение да се занимава с господин фон Ромбах и затова мълчеше резервирано.

— Уважаеми господине, вероятно мислите, че съм си пийнал? — продължи Ромбах упорито. — Но това не е вярно, драги господине! Ромбах си го бива, да, да. Тренировка, драги, от студентските години! Барманът е негодник. Не може дори да налива чашите както трябва. Я вижте, тази чорба стои накриво. А течностите винаги имат водоравна повърхност. Още като ученик запомних тази истина. Но няма значение. Хайде да изпием наклонената повърхност, уважаеми дами. Наздраве.

— Наистина джентълменът има право — каза Саливън на Хаксли. — Като че ли всички чаши стоят накриво. Ей смешна история. Картините също висят накриво. Можете ли да ми обясните това?

— Ние се намираме на кораб. Подобно нещо не би трябвало да ни учудва особено много.

Тълпа младежи начело с Марджъри нахлу в бара. Когато видя, че Хаксли говори с баща ѝ, тя се спря за миг, но след това пристъпи без ни най-малко да се смущава.

— Хелоу, Едуард!

— Вие едва сте в състояние да си поемете дъх, Марджъри. — Хаксли с хладна учтивост ѝ предложи мястото си.

Саливън разглеждаше дъщеря си, като клатеше глава. Нейната изкусна прическа беше в пълен безпорядък, украсената с перли диадема, изместила се встрани, едва се крепеше на косата ѝ и трепкаше тъжно при всяко движение на главата.

— Ако мамчето те види на какво приличаш, сигурно ще припадне.

— Я остави това, татенце. Знаеш ли колко забавно беше всичко. В малката библиотека всичко е покрито с парченца лед. Не е останал нито един здрав прозорец.

— Сигурно е паднал град.

— От зърна колкото човешки глави ли?

— Заслужава си да се види подобно нещо. — Саливън се плесна по бедрото. — Лорде, ще дойдете ли с мен? Тук и без това е нетърпимо горещо.

Хаксли се отказа от подобно съмнително удоволствие. Беше време да намери Кежбърн. Той напусна бара и тръгна към асансьора.

Пред вратите на асансьорите се бяха струпали пътници, макар че на тях се четяха надписите: „Асансьорите временно няма да работят“. За всички беше непонятен фактът, че въпреки надписите светлите правоъгълни кабинички непрекъснато профучаваха край украсените с орнаменти стъкла на вратите. Пътниците звъняха, тропаха по стъклата, но нито един от асансьорите не спря.

— Къде се е чуло и видяло подобно нещо? — се караше един господин. Той страдаше от астма и едва си поемаше дъх. — Не ми разрешават да изкачвам стълби.

Една лейди възмутено повдигна шлейфа на роклята си.

— Те навярно си правят глупави шеги с нас! Разхождат се, а нас просто ни отминават.

— Пажовете може би са забравили вълшебната дума, с която се спират тези чудесии!

Смеейки се, пътниците се отказаха да чакат и тръгнаха към главното стълбище, което беше място за срещи, предпочитано от влюбените двойки. Та кой ли би използвал стълбите на този кораб?

Някои от облечените във фракове младежи седяха на широките, застлани с червени пътеки стъпала в краката на любимите си. Други стояха облежани на позлатените перила и пиеха с дамите си по чаша шампанско, разменяйки горещи погледи.

Един от стюардите, който бързо схвана прекрасния шанс за голям оборот, тактично се погрижи да не се свърши „материалът“ и винаги да има достатъчно чаши. Тези млади сноби смятаха например,

че е извънредно ефектно да хвърлят празните чаши за шампанско през рамо в шахтата на стълбището.

Хаксли избра пътя през големия салон. И тук правеше впечатление, че не беше останал нито един от офицерите. Дори и по-голямата част от стюардите бяха изчезнали.

Внезапно се появи Лайтоулдър. Той си проби път през танцуващите двойки, скочи на подиума, където беше разположен оркестърът, и даде знак на капелмайстора. Музикантите престанаха да свирят. Танцуващите хвърлиха недоволни погледи към оркестъра, разговорите в ложите секнаха. Какво искаше този Лайтоулдър? Той носеше офицерската си шапка, а на кръста му висеше пистолет. Дали ръководството на кораба беше измислило някаква изненада?

Сериозният поглед на Лайтоулдър обгърна замръзналата игра на багри, която се простираше в краката му. Помръднеше ли някой ръка или рамо, проблясваха разноцветни искри. Той вдигна ръка.

— Лейди и джентълмени! По нареждане на капитана ви моля веднага да се отправите със запасни спасителни ризи на палубата с лодките. Моля ви, запазете спокойствие и изпълнявайте нарежданията на корабния персонал. Ръководството провежда учебна тревога.

Преди пътниците да се съвземат от изненадата, Лайтоулдър беше изчезнал. Присъстващите бавно започнаха да се разотиват. Отделни двойки останаха, надявайки се, че оркестърът отново ще засвири. Навсякъде се тълпяха групички, които оживено коментираха новината.

— Това шега ли беше?

— Считам, че е твърде безвкусна.

— Да излезем на студа с тези дрехи? Никой няма право да иска подобно нещо от нас. А спасителна риза въобще няма да сложа, нямам намерение да стана за смях.

— Биха могли през деня да провеждат учебна тревога, щом като е необходимо. Бих казал след обяда. Тогава човек и без това не знае какво да прави.

— Включили са дори и сирената.

— Машините също не работят. Добре скроено!

— Бихте ли могли да си представите, че такъв гигант — висок около петдесет метра и почти триста метра дълъг — може да потъне в океана? Без следа и за вечни времена?

— Какви са тези приказки! Ние се намираме на „Титаник“, най-сигурния кораб на света.

Това беше мнението на всички в салона. Навсякъде прекъсването на тържеството предизвикваше една и съща реакция, независимо дали към гостите биваше отправена поканата „Всички на палубата“, или въоръжените моряци учтиво, но категорично подканяха пътниците да не се спират по коридорите или стълбите.

Сър Брус Исми не успя да намери никой от офицерите. Той дръпна за ръкава един от старшините. Пребледнял като платно, той попита:

— Какво става? Полудели ли сте?

— Нали чухте, сър! Учебна тревога!

Исми нетърпеливо разтърси старшината.

— Аз съм главният директор! Кажете ми истината!

Старшината изгледа нервния господин от главата до петите. Той не познаваше Исми. Какво значи главен директор? На „Титаник“ се разхождаха много такива като него.

— Говорете! — заповяда раздражено Исми.

— Забранено е, сър.

— Дяволите ще ви вземат, отговорете незабавно!

Морякът ядосано освободи ръката си.

— Щом толкова настоявате: Натъкнахме се на лед!

— И затова веднага дадохте тревога?

— Мисля, че има достатъчен повод за това. Водата се е покачила до машинното отделение. Ако скоро не ни се притекат на помощ, всички ще отидем при рибите!

— Къде е капитанът?

— По-добре не му се явявайте пред очите.

Исми погледна към хората, които все още стояха наоколо, и не знаеха какво да предприемат. Зад гърба си чу гласа на девойка:

— Намирам тази идея за страшно забавна, мамо. Накрая сигурно ще има фойерверк.

Исми блъсна старшината и бързо се отдалечи.

Бъркотията, която настана след оповестяването на тревогата, беше добре дошла за Хаксли. Сега сигурно никой нямаше да се интересува от него и той незабелязано можеше да влезе в каютата на Кежбърн. А сутринта щеше да предаде на Модли накита, за да го

заклучи в сейфа. На мисис Хотклиф би могъл да каже, че при настаналата бъркотия не му е било възможно да изпълни веднага молбата ѝ. Това оправдание би звучало правдиво.

След тези размишления той отново се почувствува по-добре и ускори крачките си. В този момент срещна Домергу.

— И вие ли се отправяте към палубата, милорде?

— Нямаме друг изход. А вие?

— Ще видя какво прави Бастет.

— Най-късно след половин час цялата бъркотия ще свърши.

Художникът сериозно погледна Хаксли с големите си, тъмни очи.

— Чувате ли корабната сирена?

— Естествено. Ужасен вой.

— Това са знаци от морзовата азбука!

— Нищо не разбирам от тези неща.

— Послушайте: три пъти късо, три пъти дълго, три пъти късо — пауза. И ето пак. SOS — новият вик за помощ!

Хаксли се усмихна.

— И това влиза в упражнението. Капитан Смит не си играе.

— Този сигнал се дава само при най-голяма опасност.

— Навярно грешите, господин Домергу.

— О не! Говорих веднъж с мистър Филипс по този въпрос. Сигналът SOS е въведен едва през тази година, вместо досегашния CQD.

— Да, но... В такава нощ... без буря, без вълнение? — Хаксли се взря в спокойното, сбръчкано лице на художника. Той си спомни за думите на Марджъри в бара. Парчета лед... големи колкото човешки глави... А картините на стената, чашите по масите?

— Побързайте, милорд! — чу той гласа на Домергу. Той звучеше спокойно, като че ли повелята да се бърза не засягаше него, стария човек.

Преди Хаксли да му отговори, група пътници ги раздели. Господата на шега бяха поставили спасителните ризи наопаки и правеха изкълчени плувни движения, придружени от кресливия смях на дамите.

Хаксли проследи с поглед компанията. Дали това беше ужасяващ мъртвешки танц под воя на корабната сирена, който смразяваше кръвта? Три пъти късо, три пъти дълго, три пъти късо — и отново...

— Това не може да бъде, господине! Не, това не може да бъде...
— Той млъкна. Домергу беше изчезнал.

Във всички коридори ехтеше оглушителен звън. Навсякъде беше силно осветено. Стюардите тичаха от каюта в каюта.

— Веднага със спасителен пояс на палубата!

Отваряха се врати. От процепите надничаха уплашени лица.

— Що за глупост! Защо пък на палубата?

— Тази нощ въобще не ни оставят на мира.

— Учебна тревога! Моля, побързайте! Всички пътници на палубата!

Господин Бенгстрьом, инженер от Норвегия, излезе по халат в коридора. Той запали цигара и каза на съседа си:

— Твърде правдоподобна е тази учебна тревога. Човек би могъл да повярва, че не е на шега. Вие ще се качите ли?

— Разбира се, веднага след блъсканицата.

— Имате право, всъщност. Човек би трябвало да види подобно нещо. — Господин Бенгстрьом се върна в каютата, за да се облече.

— Какво има, Ерик? — попита жена му със сънен глас.

— Нищо особено. Някаква учебна тревога. Ти си остани в леглото.

В една от каютите стана скандал, който привлече цяла група пътници. Една по-възрастна дама се нахвърли върху някакъв стюард.

— Помощ! Крадци!

— Но моля ви се, мадам! — заекваше стюардът.

— Вие отворихте вратата ми с подправен ключ! — се горещеше тя.

— Аз само изпълнявам предписанията, мадам. Когато се дава тревога, трябва да се отворят всички врати. За съжаление вие не реагирахте на многократните ми почуквания.

Кършейки ръце, тя се обърна към Боксхол, който тъкмо минаваше оттам.

— Искам незабавно да ми дадете друга каюта, където човек може да се чувства защитен от подобни типове.

— Поставете спасителния си пояс, мадам, и незабавно отивайте на палубата. Стюардът е постъпил напълно коректно.

— Но това е безобразие! Значи вие даже прикривате този човек. Къде е капитанът! Аз веднага искам да...

— Няма никакво време за губене. Първите лодки вече са спуснати във водата. — Боксхол нетърпеливо се огледа и каза на всички, които със смях наблюдаваха сцената: — Това се отнася и за вас. Моля ви, побързайте!

— Вие се държите така, като че ли не е учение, а истина — извикаха някои от тях.

— Приемете, че е истина! — отвърна сериозно Боксхол. След това бързо отмина.

Зад него се чува ръкопляскания.

— Браво! Не се отклонява от ролята си.

Пътниците се събираха на горната палуба. Те с любопитство наблюдаваха лодките, които се люлееха на стоманените въжета, охранявани от спасителните команди. Няколко лодки вече бяха спуснати във водата. Треперейки от студ, дамите се надвесваха през борда, втренчили поглед в тъмната бездна. Да слязат там долу ли? Никога! Какво си представят тези хора!

Младежите бяха огън и пламък. Такава нощна разходка в океана, каква чудесна идея! При това нищо не се рискува. Океанът е спокоен като селско блато. Какво? Само жените и децата ли? Настроението на младите веднага спадна под нулата. Следващите лодки не можеха да се напълнят.

До перилата беше застанала млада майка с двете си деца. Тя боязливо се взираше в лицето на офицера, който искаше да ѝ помогне:

— Може би ще бъде, по-добре, ако оставим децата тук. Толкова е студено!

— Вземете децата със себе си в лодката, мадам. Там ще бъдат на най-сигурно място — последва утешителният отговор.

Майката все още се колебаеше.

— След като другите не желаят да се качат на лодките, защо трябва именно аз да направя това?

— Всички жени и деца ще трябва да напуснат борда.

Отново спуснаха лодка във водата. Мъжете махаха с ръце и се смееха.

— Приятно прекарване! През това време ще пийнем по чашка за ваше здраве!

Лайтоулдър ужасен наблюдаваше трагикомичното държане на тези хора, които нищо не подозираха.

— Трябваше поне да загатнем за действителното положение — каза той на Смит, който със стиснати зъби наблюдаваше спасителната акция.

— Не, Лайтоулдър, по-добре така, отколкото да им се каже истината. Биха се изпребили за оскъдните места в лодките. Веднъж имах подобно преживяване. Няма нищо по-страшно от хора, обхванати от страх за живота си. И без това твърде скоро ще разберат каква е съдбата на кораба.

Капитанът се запъти към лодките. Миг след това беше заобиколен от тълпа, която го отрупваше с въпроси.

— Капитане, защо не пускат и мъжете ни с нас?

— Защо не проведете учението през деня. Няма да е толкова студено.

— Но корабът е наклонен. Вижда се съвсем ясно. Така ли трябва да бъде?

— Смешна работа! Мъкнем се като в рибарска лодка. И това ми било състезание! Навярно сме избързали и в Ню Йорк не са успели да довършат приготовленията по посрещането ни.

Смит вдигна умолително ръце.

— Моля ви, не ни усложнявайте работата! Не може ли без тези въпроси. Правете това, за което сме ви помолили. Запазете дисциплина. В противен случай господата ще трябва да напуснат палубата, докато спуснем жените във водата.

Острият тон предизвика съпротива.

— Охо! Нас не можете да командувате! Това може да правите с моряците си. И спрете най-сетне тази отвратителна сирена. Този вой ни действа на нервите.

Обзет от ярост и същевременно сломен, капитанът отново се появи на мостика.

— Капитане, още няколко прегради са пробити. В машинното отделение нахлува вода.

— Получиха ли се вече отговори на нашите радиограми?

— Няколко кораба обещаха помощ.

— Обещаха! А кога, дявол ги взел, ще пристигнат?

— Страхуват се от леда, преди разсъмване не можем да очакваме никой от тях.

Смит сви юмруци.

— Ускорете спасителната акция. Вземайте по-енергични мерки! Незабавно всички жени да се качат на лодките! Ако не се подчиняват, употребете сила. Всякаква паника да се потушава безмилостно, ако се наложи с оръжие!

Исми бегом изкачваше стълбата към мостика. Идваше с фрак, тъй както беше напуснал салона.

— Смит! Наистина ли се сблъскахме с ледена планина? Какво е състоянието на кораба?

Смит погледна Исми с мрачен поглед.

— По-добре попитайте за пътниците. Стотици от тях останаха долу. Спасените чакат при носа. Трябва първо да евакуираме горните палуби, докато е време.

Исми отстъпи няколко крачки.

— Искате да кажете, че...

— Корабът потъва — отвърна Смит раздражено. — Ще направим опит да се погрижим за сигурността поне на жените и децата. Дано навреме пристигне помощ.

— Корабът трябва да бъде спасен! На всяка цена! — извика Исми. — Вие ме разорихте, вие сте... — Той поиска да се хвърли върху Смит.

Офицерите застанаха пред капитана си.

Исми срещна заканителните им погледи.

— Къде е Мърдок? — попита той.

— Мърдок се застреля.

По лицето на Исми заиграха нервни тръпки, чертите му станаха сурови. Без да каже нито дума повече той се спусна надолу по стълбите и се смеси с хората, които, облечени в спасителните ризи, приличаха на някакви уродливи същества. Те все още изчакваха, наблюдаваха изплашени или развеселени суетнята около лодките.

Исми размаха ръце и се опита да накара колебаещите се да се качат в лодките. Не може да се каже, че имаше успех, понеже започнаха да му се подиграват.

Настроението се измени, когато по заповед на капитана моряците преминаха към насилствено настаняване на жените и децата. Съпрузите се нахвърлиха възмутени върху моряците. Стигна се до схватки, по време на които мнозина от елегантните господа се запознаха по твърде неприятен начин с юмруците на моряците.

Исми се оттегли от бъркотията. От всички страни към него се насочваха яростни погледи. Пътниците смятаха, че той е наредил насилствените мерки.

Неколцина мъже го притиснаха.

— Това е скандално! Ние на пиратски кораб ли се намираме? Наредете тези грубияни да оставят жените ни на мира!

— Джентълмени! — изписка Исми. — Капитанът е виновен за всичко. Моля ви, повярвайте ми: аз нямам нищо, абсолютно нищо общо с това. Коленопреклонно ви моля, убедете дамите доброволно да се качат на лодките!

Графиня Роутс пристъпи към Исми.

— Какво става всъщност тук, сър Исми? Аз съм силно разтревожена.

— Няма нищо особено, графиньо, наистина. Пътниците не се вразумяват. Дайте им поне вие пример, моля ви от все сърце. Ето, всеки момент ще пуснат онази лодка там. Разрешете да ви помогна.

— Не зная какво да правя... С този вечерен тоалет, а и спасителният пояс ме затруднява.

— Графиньо, моля ви, елате!

Лодката висеше вече над водата. Исми скочи в нея и подаде ръка на графинята.

— Стой! — извика дежурният офицер. — Слезте от лодката, сър!

— Слушайте, уважаеми! — завреця Исми.

— Зная кого трябва да слушам, сър. Слизайте веднага!

Исми стисна зъби и отстъпи мястото, което беше заел, на една жена.

ПОВЕЧЕ НИМА НИЩО ЗА ГУБЕНЕ

Пътниците от междинната палуба седяха на предната палуба, свити между парчета лед и корабни части. Оскъдните лъчи на ветроупорните фенери осветяваха лицата им, по които се четеше страх и ужас. По-голямата част от тях бяха изпаднали в тъпо отчаяние. Тракайки със зъби, те втренчено гледаха пред себе си. Наистина не знаеха нищо за съдбата на онези, които бяха останали долу, но смътно съзнаваха, че не притежават нищо друго освен живота си. Въпрос беше дали ще успеят да запазят и него.

Смазани от скръб силуети се мъкнеха между отделните групи. С треперещи устни те шепнеха имена, надявайки се, че от някой ъгъл ще дойде очакваният отговор, радостен вик на щастлива среща сред стенанията на ранените, плача на децата и воя на сирената, който прорязваше мразовитата, влажна нощ.

Барка беше приклепнал до куп стоманени въжета. Той бързо всмукваше дима от последната цигара, която намери в един от джобовете си, случайно останал сух. Подпрял лакти на коленете си, отпуснал глава, той се взираше пред себе си.

До него седеше Оресте. Гъркът трепереше от студ. Беше дал дрехата си на Марина, която се грижеше за старите хора и ранените. Тя вършеше това с присъщата си самоувереност, сякаш незасегната от жестоката участ, която беше сполетяла и нея, както и останалите.

От един ъгъл се отдели сянка и олюлявайки се тръгна към Барка. Беше Фиорели. Той непрекъснато ръкомахаше, като че ли искаше да каже нещо, но не намираше думи.

Барка погледна към него.

— Нима ще се оплачеш от нещо? Поогледай се и виж какво нещастие е постигнало някои от нас.

— Всичко е загубено — каза отчаяно неаполитанецът. — Как ще започна в Америка?

— Сладкарينو, никой от нас не притежава вече нищо повече от дрехите си. На теб ти останаха поне Гита и децата.

— Как мислиш, ще ни дадат ли обезщетение?

— Престани най-сетне! — скара му се Оресте. — Радвай се, ако отървем кожата си.

Барка запрати угарката си на пода.

— По дяволите с това бездействие!

Той се надигна и тръгна към един от моряците, които пазеха вратите към палубите.

Морякът посегна към револвера си, когато Барка се спря пред него.

— Я остави пищова — изръмжа презрително Барка. — Докога ще си губим времето тук?

— Откъде да знам, защо питаш мен? — морякът крадешком погледна към старшината.

— Какво става тук? — старшината се приближи.

— Искаме най-сетне да ни кажат какво се е случило.

— Някаква авария, навярно от леда. Повече не мога да ви кажа.

— Защо не се появява нито един от офицерите? Нямаме никакво намерение да прекарваме нощта на открито и с мокри дрехи.

— Бяха раздадени одеяла и фенери. Ще изпратят може би и нещо топло за пиене. И ние също сме мокри до кости.

— Заради нас няма защо да висите тук.

— Заповядано ни е. Идете пак по местата си!

— Трябва да ида до клозета.

— Не се докосвай до вратата!

— Да не искаш да пикая през борда?

— Все ми е едно. Но никой няма да мине през вратите.

— Ние не сме добичета, а пасажери!

— Получил съм заповед...

— На твоите заповеди плюя, ясно ли ти е?!

Диалогът ставаше все по-възбуден. Неколцина мъже наостриха уши. Със свити в джобовете юмруци те се приближаваха.

— Още една крачка и ще стрелям! — старшината бързо извади револвера си от кобура.

Отговориха му с подигравателен смях. Но внезапно смехът секна. Под дебелиите дъски на палубата се чу грохот, който наподобяваше избухване на вулкан. До ушите на всички ясно долиташе трясъкът на пукащи се стени, а след това бученето на нахлуващата вода. Подът се тресеше и чувствително се наклони.

Изплашените хора скочиха на крака.

— Корабът потъва! Веднага ни пуснете при лодките!

Гласът на старшината заглуши виковете.

— Назад! На три крачки разстояние от вратите! — Той вдигна оръжието си.

— Само посмей да стреляш! — извикаха мъжете. — Ще те разкъсаме на парчета.

Положението ставаше опасно и за двете страни. Моряците се погледнаха. Те бяха недодялани, но добродушни мъжаги, винаги готови да рискуват някой зъб при сбиване, но нямаха никакво желание да вдигнат оръжие срещу беззащитни хора. Проклятие, как си представяха това тези от мостика.

Един от тях запрати оръжието си в краката на старшината.

— Омръзна ми! Всички ще се издавим.

— Това е бунт! — изрева старшината.

Барка дръпна ръката на старшината, с която държеше револвера.

— Казвам ти за последен път: освободи вратата!

— Браво, Вит! Дай му да разбере! — Зад Барка стоеше цял отряд мъже, решени на всичко.

Вратата широко се разтвори. Идваше Лайтоулдър. Моряците облекчено въздъхнаха. Те знаеха, че той се радва на голяма почит всред изселниците. И ако въобще някой беше в състояние да измъкне колата от калта, то това беше само Лайтоулдър.

В първия миг наистина настана известно успокоение, но само за секунди. Хората бяха обладани от страх, изпълнени с възмущение. Появата на офицера мобилизира всички и виковете започнаха отново.

— Водата се покачва! Към лодките!

Лайтоулдър вдигна ръце.

— Изслушайте ме! Правим всичко, което е по силите ни, за да предотвратим най-лошото. Но вие трябва да имате търпение, да изпълнявате нарежданията ни.

— Да имаме търпение, за да могат високоуважаемите дами и господа да спасят скъпата си кожа, нали? И ние сме хора!

— Първо жените и децата! — извика Лайтоулдър. — Засега мъжете трябва да останат тук.

— Нито крачка без мъжете ни! — беснееха жените. — Не ще допуснем да ни разделят.

Тълпата се раздвижи, вече нямаше сила, която да я спре.

— Не ни принуждавайте да вземаме крайни мерки! — настойчиво молеше Лайтоулдър хората от първата редица.

В този момент го улучи юмрукът на Барка.

— Съжалявам, мистър — Барка блъсна вратата към коридора. — Напред, приятели, бързо нагоре!

Чуха се изстрели. Куршумите свистяха над главите.

Оресте се хвърли върху старшината, за да му изтръгне оръжието.

— Назад, Оресте! — извика Марина. — Ще те убие!

В ръцете на борещите се мъже нещо светна. Последва гърмеж.

Без да издаде звук, девойката падна.

Оресте само с един скок се озова пред нея.

— Марина, толкова ли се уплаши? Нищо не се е случило. Този тип изчезна. — Той я разтърси, повдигна главата ѝ. — Хей, Вит! На Марина ѝ прилоша.

Барка се наведе над девойката. Очите му се навлажниха.

— Русалко! — прошепна той.

— Вит, в безсъзнание е, нали? Тя се уплаши от изстрела. — Очите на Оресте умолително гледаха Барка. — Нека я поставим да легне удобно.

Струйка кръв бликна от деколтето на девойката и потече по шията ѝ. Барка затвори очите ѝ.

— Ех, какво момиче!

Оресте коленичи до мъртвата, безучастен към шума наоколо, към хората, които тичаха край него.

Някои от тях се спряха.

— Господи! Та това е нашата Марина!

Барка внимателно ги подкани да си вървят.

— Ела — каза той на Оресте. — Нищо не можем да направим вече.

— Да не искаш да я оставим тук? — настръхна Оресте.

— Не, ела!

Оресте внимателно вдигна трупа и последва Барка в коридора.

Всички врати бяха отворени, каютите — осветени. Навярно обитателите им ги бяха напуснали, бягайки през глава. Барка хвърляше бегъл поглед към всяка каюта; той видя разкош, който не би могъл да си представи и на сън.

Пред един от салоните той кимна на Оресте. Те влязоха. На тапицираните с дамаска стени светеха кристални светилници. На масата искряха полупразни чаши с шампанско. Цигара в цигаре от слонова кост, украсено с филигран от чисто злато, беше паднала от пепелника и изгорила покривката.

Барка посочи едно от канапетата. Върху него положиха мъртвата.

Потънал в мрачни мисли, Оресте отмести косата си, която беше паднала над очите му.

— И тя обичаше морето като мен, затова нека то бъде неин гроб.

— Разбира се, момчето ми. Ще помолим капитана за това. — Барка изтри очите си. — Но сега трябва да вървим.

Той издърпа Оресте след себе си и тихо затвори вратата.

Гарднър и Саливън идваха от палубата с лодките.

— Просто невероятно, че спряхме заради това учение.

— Веднага ви казах, Гарднър, че ще загубите облога си.

— Заради тези няколко минути престой ли? — Гарднър се изсмя.

— Но при всички случаи настроението на пътниците е отишло по дяволите. Не си поплюват. С нас, американците, не ще им се удаде това. Моите жени ще си останат в каютата.

— Сър Брус трябва да се намеси, и то решително.

— Няма вид на такъв човек. Преди малко му се скара един от офицерите и той послушно подви опашка.

Двамата стигнаха до вестибюла на задната палуба. Тук пътниците стояха на групички. Всеки се подиграваше според темперамента си с „панаира“ при лодките или изказваше възмущението си.

— Мен не ще ме закарат вече горе — решително каза Саливън. — Лека нощ, Гарднър, до утре.

Викове и тропот го накараха да се ослуша внимателно. Нахълтваха хората от междинната палуба. Те тутакси изпълниха вестибюла и се втурнаха към стълбището, което водеше нагоре, надавайки тревожния вик:

— Корабът потъва!

— Какви са тези хора — попита възмутено Гарднър. Бяха го настъпили по лачените обувки. — Навярно побъркани.

Саливън позна някои от лицата.

— Това са изселниците.

Той откри Барка и му махна с ръка.

— Хелоу, чехе! Как попаднахте тук? И вас ли подгониха заради това идиотско учение?

— Учение ли? Долу се е разтворил пъкълът. Не чухте ли грохота и изстрелите?

— Грохот... Изстрели? Не разбирам нито дума.

Барка смаяно погледна американеца.

— Постарайте се колкото се може по-бързо да стигнете до горната палуба!

Саливън не бе успял още да попита за подробностите, когато Барка вече изкачваше стълбите.

— Сигурно някакъв побъркан. — Гарднър клатеше глава.

— Лъжете се, драги мой. — Лицето на Саливън беше замислено.

— Запознах се с този човек предишната вечер. Юначага. Той не би си изгубил ума заради някаква лъжлива тревога.

— Мен убеди точно в обратното — отвърна Гарднър и отегчено си тръгна.

Когато влезе в каютата си, той видя, че Алис припряно шета из помещенията. Тя ровеше из всички гардероби, преобръщаше съдържанието на чекмеджетата и прибираще всички накити и други ценности, които ѝ попадаха в ръцете. На масата лежеше вече цяло съкровище от злато, сребро и скъпоценни камъни — токи, огърлици, пръстени, копчета за маншети, украсени с перли гривни, брилянтен часовник, златна табакера.

— Какво значи всичко това? — той я наблюдаваше недоумяващо.

Тя взе малко куфарче и бързо нахвърли скъпоценностите в него.

— Трябва да спасим поне тези неща — каза тя, без да вдигне глава.

— Значи ти смяташ, че това изобщо не е учение?

— Стюардесата спомена за някакво нещастие. Не било сигурно дали може да се спаси корабът. Затова жените и децата трябва за всеки случай да напуснат борда.

— Така ли?... Каза ли ти какво ще стане с мъжете?

Алис старателно избягваше въпросителния му поглед.

— Ще намерят някакво решение.

— Твърде неопределени перспективи! Какво би направила, ако не бях дошъл сега?

— Щях да те чакам, разбира се.

— Макар че не се знае дали ще мога да напусна потъващия кораб? — Той се усмихна. — Добре, да кажем, че вярвам на добрите ти намерения. Но все пак, ще ми разрешиш ли да прибавя към съкровището ти брилянтените си копчета за ръкавели? Страхувам се само, че в тази бъркотия ще ти изтръгнат куфарчето, преди да усетиш това. Нали пуснаха стадото от междинната палуба.

Тя го изгледа със студен поглед.

— Твоят цинизъм никога не ми е правил впечатление.

— По този въпрос едва ли се различаваме особено, моя мила. Наистина ли смяташ, че не зная истинските ти намерения?

Техните погледи се срещнаха. През време на брака си Алис нито беше мразила, нито пък обичала съпруга си; като мъж и като човек той винаги ѝ беше безразличен. Но сега, когато разбра, че е изненадана и разобличена, тя едва ли не се разплака от ярост и омраза.

— Ти ме научи да смятам! — извика тя. Ключалката на куфарчето изщрака. — Твоите синове, онези от първия ти брак, ще наследят всичко. А аз ще получа само скромна пенсия на вдовица.

— А сега смяташ, че е настъпил моментът да обезпечиш бъдещето си. Освен това застрахователният институт ще ти брой петдесет хиляди фунта на ръка, ако ми се случи нещастие и загубя живота си. Но не трябва да забравяш едно, моя предвидлива Алис: аз съм много заинтересуван от това да запазя живота си още известно време и поради това не съм склонен да приема мечтанията ти за единствена възможност. За мен има още две възможности. Или въобще нищо няма да се случи, в което съм убеден, или ще преживея катастрофата. Ами тогава? — ледените му очи засвяткаха. — Навярно ще те изгоня, защото спекулираш със смъртта ми.

Тя истерично се изсмя.

— Това никога няма да стане, защото съм много важно перо в сметките ти.

— Това е вярно, до известна степен си ми от полза, когато сключвам сделките си. Но за сметка на това ти осигурявам царски живот и всякаква свобода, която едва ли би намерила на друго място.

— Колко щедро! — подигравателно каза тя.

— Почакай! — без ни най-малко да бърза, той запали цигара. — Да приемем, че корабът наистина е осъден на гибел. В такъв случай би

било естествено да разполагам с по-внушителна сума на борда, но не в касата на Модли, а в изолирано отделение на куфара си. — Той с удовлетворение забеляза учудването ѝ. — Ето че това не знаеше. В такива случаи парите са най-сигурното средство. Да не се казвам Руфус Гарднър, ако не се отървем без загуби и двамата!

— Значи съм ти толкова скъпа? — тя се наведе над него с дебнещ поглед.

— Хм... Твърде опасен въпрос от твоите уста. Но въпреки това бих отговорил с да.

— Добре, напиши в такъв случай още сега ново завещание и ме посочи като единствена твоя наследница.

— Моите почитания, знаеш си работата! Но в тази сделка няма да участвам.

— Това последната ти дума ли е?

— Да. Не разрешавам да ме изнудват.

Тя наметна визоненото си палто, грабна куфарчето си и се втурна навън.

— Алис! — Гарднър изненадано погледна нататък. Сметката му не излезе върна.

В машинното отделение бръмчаха резервните агрегати. Под пара остана само котелът на генератора. Обслужваше го огнярят Евънс. Задачата му се състоеше в това, да поддържа токовия режим на кораба, радиостанцията и прожекторите, докато беше възможно.

Бел беше наредил да изключат помпите. Те и без това не бяха в състояние да се справят с нахлуващата вода, а електроенергията трябваше да се пести. Фундаментите на главните машини бяха вече наводнени.

Няколко десетки мъже — огняри, машинисти и инженери — се намираха още долу. Не биваше да отварят нито люк, нито дори отдушниците, защото излитащият въздух веднага би причинил ново покачване на водата.

Почти на четиридесет метра под мостика те бяха свързани с външния свят само по телефона и затова не научаваха почти нищо.

Стояха по тесните коридорчета на машинното отделение, седяха по железните стъпала и с разтуптени сърца наблюдаваха мътната,

смесена с машинно масло вода, която клокочеше в краката им. Образуваха се мазни мехури, растяха, пукаха се.

— Проклятие! — изръмжа Бел. — Бих искал да зная откъде се взима тази помия.

Електроинженерът Форестър обходи таблата си.

— Проводниците в предната част на кораба до междинната палуба не действуват.

— Това ще рече, че в предните помещения нивото на водата се намира вече на осем метра над главите ни! — Бел пребледня. — Още един пробив и с нас е свършено.

— Дано издържат преградите на машинното отделение! Шефе, оставете ме да проверя каква е работата — предложи един от по-старите машинисти.

— Сам ще свърша тази работа, Томпсън — каза Бел. Той слезе надолу. Водата стигаше до кръста му.

Останалите го наблюдаваха, надвесени над перилата.

Бел внимателно се приближаваше до стоманената преградна стена. Дъното беше хлъзгаво. Няколко пъти той едва не падна. Най-сетне застана пред стоманения бент. Опипа стената, заудря по нея с юмруци, след това се ослуша.

— Тук няма пробив — мърмореше Бел. — И все пак някъде трябва да... — Той започна да проверява страничните стени.

Глух, далечен тътен го принуди да вдигне глава. Шумът идваше отгоре, нарастваше бързо. Чуваше се трясък и звук от счупено. Преградната стена затрепери. Тя бавно започна да се огъва навътре, като че ли гигантски юмруци натискаха отвън.

— Веднага се качете горе, шефе! — изкрещяха хората му. — Бързо при стълбата!

Бел не се помръдна. Той гледаше стената, която все повече се издуваше. Шевовите се пропукаха. Потекоха тънки струйки вода. След това се счупи една от стоманените греди.

Преградната стена не удържа натиска и увисна между подпорните колони. Шумящ водопад нахлу в машинното помещение.

Водните маси събориха Бел. Той потъна в бурните водовъртежи, след това се показа отново и заплува към една от стълбите. Успя да се хване за едно стъпало и със сетни сили се изтегли нагоре.

Другите бързаха към горните люкове. Там се спряха. Не се решаваха да отворят кръглите врати. Объркани и безпомощни, те се взираха надолу.

Евънс съобразително отвори вратата на огнището под котела. Ако там нахлуеше вода, експлозията би била непредотвратима. Той започна да изважда жарта. По голия му гръб се стичаха вадички пот и оставаха бели следи.

— Изпусни парата! — му извика инженер Форестър.

Евънс се спусна към горния клапан. Ръцете му вихрено въртяха колелото.

В същия момент цялото помещение потрепери, от всички ъгли долиташе зловещо скърцане. Една от тръбите се спуска. Гореща струя пара улучи Евънс. Огнярят изрева и падна през перилата във водата.

В продължение на няколко секунди изглеждаше като че ли в помещението не беше останал жив човек. Излизащата пара фучеше, долу водата клокочеше. Водните маси престанаха да нахлуват.

Пръв се окопоти Бел. Сигнал до половината на стълбата, той отново се отпусна във водата и хвана Евънс, който се полюшкваше като мъртъв върху раздвижената повърхност.

— Насам, Бел! — Форестър се хвърли на пода и подаде ръка на плаващия.

Неколцина от по-храбрите се притекоха на помощ. С обединени усилия те измъкнаха Бел и Евънс на площадката.

Евънс беше в ужасно състояние, обезобразен до неузнаваемост.

— Очите ми — изстена той. — Очите ми! — Тръпки преминаха по тялото му, след това не се помръдна вече.

Бел се наведе над него.

— В безсъзнание е.

— Трябва да го занесем горе — каза Форестър. — Тук ще пукне в ръцете ни.

— Без съмнение. — Бел отиде при телефона. Мокрите му обувки скърцаха по железните плочи. Той откачи слушалката, нетърпеливо зачака, започна да удря с юмруци по апарата.

— По дяволите!

Надавайки ужасен рев, един млад монтьор се хвърли върху Бел.

— Живи погребани нали? Искам да изляза, чу ли? Пусни ме да изляза!

На устните му се показа пяна. Внезапно той се строполи на пода и хленчейки се запревива. Двама от огнярите го вдигнаха. Томпсън, машинистът, се обърна към Бел:

— Шефе, мисля, че е време. — Той посочи с глава нагоре. — Аз ще остана. Заради агрегатите.

— Благодаря ти, старче. — Бел се усмихна на Томпсън. — И аз ще остана.

— Аз също — заяви Форестър.

Бел погледна мъжете, които стояха около него с изплашени лица. Въздухът със свистене излизаше от устата му, а дробовете го боляха; въздухът беше сгъстен и наситен с пара.

— Трима стигат. Останалите — да тръгват!

Първите вече се втурнаха към стълбите.

— Стой! — извика Бел. — Никой да не се докосва до люковете! Въздушното налягане, е единственото, което още задържа водата.

— А как ще излезем? — извикаха мъжете. — Да не би през издънената преградна стена?

— Има само един изход за вас, момчета. Валовият тунел!

— Но входът към него е отдавна под водата.

— Зная. Трябва да минете през двойните врати на горната шахта. Оттам въздухът не може да излезе. След това ще минете през тунела пред задната преградна стена. Малко пред нея се намира изходът. От страх сте забравили всичко, ех че герои!

Засрамени, те един след друг пристъпиха към Бел и му подадоха ръка. Дойде и младият монтьор.

— Сър, простете ми това, което направих преди малко — измърмори той смазан.

— Няма нищо. А сега се измъквай по-бързо.

— А вие?

— Ще видим — Бел уморено се усмихна.

Мъжете изчезнаха в шахтата. Двама от тях носеха Евънс. Зад последния Бел залости здраво люка.

Той погледна двамата си другари в очите.

— Ще дойдат кораби.

— Дай боже — каза Томпсън.

Форестър наведе очи.

— А ако не дойдат?

— В четири и половина се съмва.

— Дотогава остават четири часа.

— Дотогава ще сме свършили работата си, тогава пред нас ще имаме петнадесет часа ден. А междувременно помощта ще е пристигнала.

— Благодаря ви, Бел.

— За какво?

— За успокоението.

КАЮТА СТО И ПЕТ

Пътниците не подозираха какво ставаше в машинното отделение. Малцина обръщаха внимание на обстоятелството, че лампите горяха по-слабо и че носът на кораба бавно се наклонява на една страна.

Мнозина се усмихваха на паниката, обхванала хората от междинната палуба. Говореха за масова психоза, за освобождаване от комплекси, тъй както това беше описано от току-що прочулия се Зигмунд Фройд, и ругаеха учебната тревога, която по безобразен начин беше прекъснала бордовия бал. Имаше и такива, които отхвърляха дори и най-подробните описания на изселниците, окачествявайки ги като „съновидения“, не обръщаха никакво внимание на бъркотията при лодките и продължаваха веселбата.

Хаксли вървеше бързо по коридорите. На пътя му се изпречваха безгрижни бърбещи групички; те се подиграваха с прекалено старателните, които едва се справяха със спасителните ризи.

Хаксли се спря пред вратата с номер сто и три. Това беше каютата на Бети. Дали е отишла вече при лодките, се запита той. Вратата беше полуотворена. Той влезе.

Бети очевидно беше напуснала каютата набързо. Той огледа помещението в светлината на нощната лампичка. Нежни нарциси лежаха стъпкани в локва вода. Гардеробът зееше. Навсякъде бяха пръснати дрехи, бельо и тоалетни принадлежности.

Едва доловим шум на отваряща се врата накара Хаксли да се огледа. Кежбърн стоеше на съединителната врата към съседната каюта.

— Ето ви най-после! — каза той невъздържано. — Влизайте по-скоро!

Хаксли изненадано се озова на нелюбезната покана.

— Мистър Кежбърн, известно ли ви е, че...

— Затворете вратата! — изсъска бижутерът. Той закриваше с ръцете си масата, по която лежах сандъчета и уреди с всевъзможни златарски инструменти.

— Къде е Бети? — попита Хаксли. — Тя веднага трябва да иде при лодките.

— Заради учебната тревога ли? Смешно! Носите ли накита?

— Може би не е никаква учебна тревога, мистър Кежбърн!

— Изглежда, че тази вечер не ви понася шампанското, лорде.

Дайте ми накита.

— Не чувате ли сирената? Тя предава сигнала SOS. Корабът е в опасност!

— Не се отклонявайте непрекъснато от въпроса. Веднага дайте огърлицата!

Хаксли присви очи.

— Каквото и да стане, аз искам да си разчистя сметките с вас. Така че, първо, дайте полицата, а след това ще получите огърлицата!

— Охо, вие ми нямате доверие — констатира подигравателно бижутерът. — Това не е добра база за сътрудничеството ни, драги приятелю.

— Не го усуквайте, Кежбърн! Уговорката ни беше именно такава: огърлицата на мисис Хотклиф за полицата.

Преди Кежбърн да отговори нещо, вратата се отвори с трясък. Влязоха Конър и двама други господи.

Кежбърн скочи и застана пред масата.

— Сбъркали сте вратата, мистър Конър. Веднага напуснете каютата ми!

— Този път сбъркахте вие. Казвам се инспектор Конър от Скотланд Ярд — Той направи знак на двамата си придружители, след което те внимателно отместиха смаяния бижутер, за да видят какво има на масата.

Междувременно Конър се обърна към Хаксли, който беше отстъпил назад.

— Дадохте ли вече огърлицата на мисис Хотклиф на този... — той кимна по посока на Кежбърн — на този господин, лорд Хаксли?

— Не, аз... аз исках... — Хаксли заекваше и не можеше да каже повече нищо.

Конър клатеше глава.

— Разбирам ви.

Единият от придружителите вдигна голямо, облечено в черно кадифе сандъче, в което — добре подредени — блестяха брилянти с различни размери.

— Господин инспекторе, ето ви и веществените доказателства! Богата колекция от изкуствени камъни и то от най-добро качество. А ето и необходимите инструменти. Смятам, че това е достатъчно.

— Е, Кежбърн? — Конър разглеждаше колекцията. — Глътнахте си езика, нали?

Кежбърн изкриви устните си в тънка усмивка.

— Не разбирам какво всъщност искате от мен. Разбира се, че това е колекция от изкуствени камъни. Аз пътувам за Америка, за да правя оферти с тази стока. Това забранено ли е? А що се отнася до инструментите... В края на краищата аз съм бижутер. Нямам ли право в свободните си часове да се занимавам с това, което е свързано с професията ми? Уважавам старанието ви, мистър Конър, но бих ви посъветвал, когато се занимавате с тънки историйки, които може би се разиграват тук, да бъдете по-внимателен. Името Франк Кежбърн се ползува в Лондон с добра репутация, дори и в най-висшите сфери, сър!

— Името Хаксли също се цени — каза Конър и косо погледна младия мъж, който, останал без дъх, следеше сцената, която се разиграваше пред него, сякаш беше театрално представление. Дори не му идваше на ум, че сам той играе злощастна роля в него.

— Вие ще съжалявате за прибрзаните си обвинения, мистър Конър! — извика Кежбърн.

Инспекторът остана непоколебим.

— Откраднатите брилянти трябва да са някъде тук. Претърсете каютата!

— Нямате право за това, сър!

— Имам право да постъпвам на този кораб, както намеря за добре. Оплачете се на капитана, ако искате. Той е информиран за всичко.

Кежбърн удари с юмрук по масата и извика:

— Стига празни приказки! Искам незабавно да ида на палубата! Корабът потъва... Ето, вижте! — Той посочи към коридора. Чуваха се възбудени гласове, тичаха хора.

Конър ядосано махна с ръка.

— Оставете тези глупости, Кежбърн! — След това заповяда на подчинените си: — Време е да започвате обиска!

В този момент Хаксли застана пред Конър и извади огърлицата от джоба си.

— Ето ви накита! — Той произнасяше думите с огромно напрежение, като че ли трябваше да отмества големи тежести. — Даде ми го мисис Хотклиф... доброволно, без моя намеса.

Конър не беше изненадан.

— Това беше преди около един час. Защо ви даде огърлицата?

— Вероятно се е опасявала, че може да бъде открадната. Помоли ме да я предам на съхранение в корабния сейф.

— Но вие не направихте това.

— Нямах възможност поради тревогата.

Конър замислено наблюдаваше Хаксли.

— Хм... След като си тръгнахте от мисис Хотклиф вие говорихте с Модли. Тогава не му казахте нито дума за желанието на мисис Хотклиф. Така ли беше?

— Да.

— Вие тъкмо се бяхте запътили към Кежбърн, за да му предадете накита... съгласно уговорката ви.

Хаксли наведе глава и замълча.

— Внезапно вие променихте намерението си, защо?

— Не знаех какво да правя.

Хаксли смутено разтърка челото си.

— Потърсих Модли в бара.

— Вие не го намерихте там и в края на краищата отново се запътихте насам, за да предадете на Кежбърн баснословно скъпия накит, който от своя страна щеше да открадне най-големите камъни — по същия начин, както това е станало с гривната на мис Саливън и диадемата на мисис Гарднър!

— Но аз въобще не съм му дал накита! — отчаяно извика Хаксли.

— За какво дойдохте тогава?

— Заради... мис Флин.

— Вие влязохте в каютата ѝ, това е вярно. А след това?

— Мис Флин не беше там. Внезапно пред мен застана мистър Кежбърн и ме повика при себе си.

— Защо искахте да видите мис Флин?

— Искях да я помоля веднага да отиде на палубата с лодките.

— Не можахте ли да измислите нещо по-убедително?

— Корабът е в опасност, разберете го най-сетне!

— И вие ли започвате с тези приказки? Нима сте по-осведомен от капитана?

— А сирената?

— Необходим елемент от учебната тревога. Но да се върнем на въпроса!

Напрегнатото, непроницаемо лице на Кежбърн трепна няколко пъти едва забележимо, докато Хаксли даваше показанията си. Той скръсти ръце като за молитва.

— Бог е милостив и ще ни предпази от всички неправди! Господин инспекторе, аз съм разтърсен от дъното на душата си. — Той направи малка пауза и с въздишка вдигна отново глава. — Да, разтърсен от поквареността на този млад мъж, на който се доверих изцяло. Ами че това е един Хаксли!

— Сега пък какво ли ще измислите? — попита ядосано инспекторът. — За мен случаят е съвсем ясен.

— Недоразумение, уважаеми мистър Конър! Страшно недоразумение, което едва сега осъзнавам. С ужас констатирах, че страшно подозрение пада върху плещите ми. Аз да съм фалшифицирал чужди накити!

Работата се състои в следното: лорд Хаксли разбра, че имам колекция изкуствени камъни. Веднъж ми донесе бриляntenата гривна и ме помоли дали бих могъл да сменя камъните. Обясни ми, че имал парични затруднения, но не искал да продаде накита, а в Ню Йорк да продаде само най-големите брилянти.

Аз му направих тази услуга, тъй като на кораба имам достатъчно време, а и работата ме интересува. След два дни ми донесе диадема и ме помоли за същата услуга. И този път изпълних желанието му.

Конър изненадано погледна Хаксли. Но той смаяно гледаше Кежбърн.

— Затворете прозореца! — заповяда Конър на един от подчинените си. — Воят на сирената ще ме подлуди... Продължавайте, Кежбърн, какво стана след това? Каква е работата с огърлицата на мисис Хотклиф?

— Огърлицата виждам за първи път. Може би лорд Хаксли имаше намерение и нея да обяви за своя собственост и само тревогата му е попречила да ми я предаде. Ако преди малко добре съм разбрал смисъла на думите ви, то лорд Хаксли е ухажвал някои дами с

предварително скроения план да се добере до накитите им, за да ги фалшифицира след това. За тази цел той е злоупотребил с добрината и доверието ми. А вие, мистър Конър, очевидно сте повярвали, че съм способен да извърша престъпление. Твърде неприятно наистина, извънредно неприятно! Но човешко е да грешиш. Това се отнася и до инспекторите на Скотланд Ярд, да, да!

Хаксли изслуша Кежбърн, без да мигне; със стиснати челюсти той го изчака да свърши с подлите си обвинения. Сега искаше да се нахвърли върху него.

Инспекторът протегна ръка и го спря.

— Стоп! Успяхте ли да накарате мис Саливън и мис Гарднър да ви предадат за известно време накитите си? Да речем под формата на залог?

— Да.

— Същата цел ли преследвахте с огърлицата на мисис Хотклиф, чиято огромна стойност е известна на всички?

— Да! Но не го направих по собствена инициатива. Кежбърн ме изнудваше!

— Не викайте така! Достатъчно шум има на кораба. И така... С какво ви изнудваше?

— С подправената полица.

— Подправена полица ли?

Хаксли се заудря с юмруци по главата.

— Да, да! Аз я подправих. Не знаех вече какво да правя. Най-много задължения имах към Кежбърн, на него дадох полицата. Той откри измамата и използва това. Бях принуден да се подчинявам на заповедите му. В началото говореше за обзалагане. След това ме заплашваше с полицата, ако не изпълнявам желанията му.

Кежбърн остана спокоен, ръката му потърси верижката на часовника.

— За първи път чувам за тази полица. Никога не съм се занимавал с подобни неща. Бог ми е свидетел! Цялата история е лъжа. Приличам ли на човек, който трябва да се обогатява по такъв начин? Мистър Конър, искате ли да ви покажа банковата си сметка.

— Благодаря ви, не е нужно. Разполагаме с по-нови сведения!

— Какво искате да кажете! — Кежбърн бавно вдигна глава.

— Да, мотивът ми причини доста главоболия. В началото мислех, че се касае за някакъв вид шизофрения. Има случаи, когато почтени хора биват подтиквани от болезнени представи към престъпни деяния, без сами да осъзнават това.

— За побъркан ли ме смятате, сър? — започна да крещи Кежбърн.

— Ни най-малко. За щастие имаме на борда радиостанция. Помолих Лондон за някои справки.

— И естествено получихте задоволителен отговор.

— Наистина. Радиовръзките са прекрасно нещо. Отговорът дойде незабавно. Вие, Франк Кежбърн, сте разорен. Благородната клиентела на вашия магазин не е плащала добре, били сте принуден да давате дългосрочни кредити. Това ви е тласнало към края на пропастта. Вие сте измамили съдружника си мистър Пейн посредством разни манипулации и сте избягали, за да изчезнете някъде в Америка. Необходимите ви средства за нов живот искахте да си присвоите на борда на „Титаник“. Вашият план е бил отлично замислен и старателно подготвен. Нуждаели сте се естествено от помощник и сте го намерили в лицето на лорд Хаксли.

Единият от помощниците на Конър му подаде някакъв документ.

Конър одобрително поклати глава.

— Ето и полицата на Хаксли. Тя е последното от цялата поредица веществени доказателства. Вие сте...

Мощен удар разтърси целия кораб. Подът се залюля и се наклони застрашително. Една кана за вода се пръсна шумно на хиляди парчета. Всички смаяно погледнаха счупеното стъкло.

Конър изтича към вратата. Тя беше откритата. Когато погледна в коридора, забеляза Бети. Тя стоеше облежната на рамката на вратата.

— Мис Флин! Какво правите тук?

Без да обърне внимание на Конър, Бети олюлявайки се влезе в каютата. Погледът ѝ се спираше ту на Хаксли, ту на Кежбърн. Той изразяваше ужас и безумно отчаяние.

— Бети! — извика Хаксли. — Веднага трябва да отидеш горе! Може ли да я заведа при лодките, господин инспектор? Давам ви честната си дума, заклевам ви се...

— Еди, аз чух всичко — гласът ѝ едва се чуваше. — Всичко! Вярно ли е? Ти си...

Хаксли ѝ обърна гръб.

Тя с насълзени очи се обърна към брат си.

— Франк, аз толкова ти вярвах.

— Направих го за теб, Бети. Бога ми, само за теб!

Тя отстъпваше крачка по крачка. Разтърсваха я чувства на погнуса. Закри лицето си с ръце. Нейният свят се срути. Останаха развалини, само развалини!

Тя се спря пред отворената врата. Още веднъж погледна Хаксли. Стори ѝ се, че изчезва зад облаци мъгла. Тя едва долови неговия отчаян зов.

— Бети!

Той прозвуча като вик за помощ на давящ се човек.

По коридора тичаха като подгонени хора по ризи и с блестящи вечерни тоалети, във фракове и с омаслени панталони.

— Водата идва... водата! — ехтяха тревожни викове от всички страни.

Бети попадна в потока на бягащите хора. Той я повлече със себе си.

— Отведете и двамата на палубата с лодките — каза Конър на помощниците си.

В същия момент Кежбърн се наведе и блъсна мъжете в страни. С няколко скока той изчезна в коридора.

Инспекторът направи знак на хората си и преследването започна. Конър беше човек на дълга, който искаше и трябваше да изпълни задачата си докрай. Кежбърн не би могъл да му се изплъзне, разбира се. Но ако корабът наистина се намираше в опасност и пристигнеше помощ, тогава престъпникът евентуално би успял незабелязан от никого да се спаси на друг кораб.

Хаксли остана в каютата. Никой не му обърна внимание. Той стоеше в средата на помещението с увиснали рамене, с очи, втренчени във вратата. Не мислеше нищо, не чувствуваше нищо, не чуваше грохота на разпадащия се кораб, не виждаше сребърното влечуго, което внезапно запълзя към него от коридора. Отначало то беше дебело само колкото един пръст. От време на време се спираше по своя път, тъй често прекъсван от завои и сякаш се учудваше на самотния мъж, който не побягна при появяването му.

КРАЯТ НА КЕЖБЪРН

Налягането в кораба, създадено от непрекъснато нахлуващите водни маси, доби такива размери, че стъкленият купол в трапезарията на първа класа се пръсна. Около петдесет пътници, които все още се намираха в салона, бяха погребани под счупени стъкла и железни трегери. Не остана жив нито един от тях.

Това се случи към един часа през нощта. Оглушителният шум проникна и в най-отдалечените ъгли и се превърна в сигнал за онези, които все още се усмихваха.

Ако в началото беше необходимо с увещания, дори със сила да се евакуират жените и децата от борда, то сега трябваше да се взимат мерки срещу напъна на ужасените пътници.

Откъм мостика прогърмя високоговорител:

— Направете място за жените и децата! Няма непосредствена опасност. Няколко бързи кораба се намират на път към нас.

С ръце в джобовете на фрака си, с неотлъчния си монокъл на лявото око, господин фон Ромбах стоеше до Домергу и наблюдаваше суетнята на палубата. Студеният въздух и вълнуващите събития през тази нощ бяха избистрили главата му.

— Никой не приказва вече за учебна тревога. Веднага си помислих, че нещо не е в ред — каза той на художника. — Бих искал само да зная как ще се махнем всички от кораба, ако наистина стане горещо. Ама че организация. На немски кораб подобно нещо би било невъзможно.

Домергу носеше дълго палто. В ръцете си държеше Бастет, която, грижливо увита в одеяло, наблюдаваше с големите си очи бъркотията и трепереше с цялото си тяло. Художникът бегло, но сериозно погледна Ромбах.

— Няма нищо немислимо на този свят, господине.

— Момент, джентълмени! — Саливън пробиваше път на жена си и на Марджъри към спасителна лодка номер четири.

— Няма да тръгна без теб, Майк! — плачеше мисис Саливън.

Той закопча коженото ѝ палто до врата.

— Не се плаши, мамче. Нищо няма да се случи. Нали чу, че насам бързат кораби. Щом като този сандък не желае да плава повече, ще вземем следващия с курс към Ню Йорк.

— Майк, сложи си топли дрехи!

— Няма да замръзна — изръмжа той. А на Марджъри каза: — Пази мамчето!

— Да, татенце. — Бузите ѝ бяха хлътнали, лицето заострено. — Хайде, до скоро виждане!

Главният стюард Уйлтън взе двете дами под ръка и ги поведе по стълбичката към лодката. Той все още се държеше така, сякаш водеше високопоставени гости на обед или вечеря.

Саливън се обърна и махна на един от стюардите, който, с поднос в ръка, си пробиваше път през тълпата.

— Хей, момче, дай един голям коняк!

— Съжалявам, сър, имам само горещ чай.

— Проклятие, пийте си го сам.

— Майчице мила, побързайте! — крещеше Фиорели. — Спускат лодката! — Той беше подкарал семейството си като стадо гъски. — Пиетро, Нини, Теренце! Presto! Presto! Гита, къде е Нини?

Малката Нини се беше спряла пред Домергу. Небезпокоявана от шума наоколо, тя отправи големите си детски очи към Бастет.

— И малкото коте ли трябва да иде в лодката, господине?

Домергу се усмихна.

— Да, малка госпожице. Искаш ли да вземеш Бастет със себе си?

— О, с удоволствие!

— А ще се погрижиш ли добре за нея и ще ми я донесеш ли после?

— Sì, господине. Grazie!

По-старият ѝ брат се втурна към нея.

— Нини! Avanti! — Той искаше да ѝ вземе животното. Но тя силно притискаше котката към себе си.

— Той ми я даде! Върви си, Пиетро, тя е моя!

Уйлтън вдигна децата в лодката.

— Още един човек, Уйлтън — каза дежурният офицер. — След това ще спуснем лодката!

— Не може ли да вземем господин Домергу, сър? Той е стар човек. Прочут художник, член на академията.

— Съжалявам. Знаете, че имаме строги нареждания.

— Да, сър.

Ромбах попита Домергу:

— Защо дадохте на момиченцето котката, след като толкова много обичате това животно?

— Наистина, защо ли? — измърмори Домергу и се отдалечи.

Кежбърн през глава се изкачваше по страничните стълби към горната палуба. Изкачването ставаше трудно. Корабът беше наклонен и придвижването ставаше само покрай стената или перилата.

Той се озърна и въздъхна дълбоко. Нямаше жива душа! Пътят беше свободен. Той можеше да увеличи разстоянието между себе си и преследвачите. Само напред! Но накъде, сам не знаеше. Това бягство имаше ли поне някакъв смисъл? Все пак. Корабът е голям, все още много голям, макар че океанът беше нахлул в него и вършеше разрушителното си дело. Все още имаше много кътчета, потайни кътчета, в които човек можеше да изчака. Но какво? Спасението... някакво спасение.

На горната площадка лежеше жена. Изглеждаше мъртва. Тя безспорно принадлежеше към пътниците от първа класа. Окичените ѝ с брилянти пръсти бяха вкопчени в перилата, главата ѝ лежеше подпряна на мраморното стъпало. Когато Кежбърн побърза да мине край нея, тя обърна лицето си към него. То приличаше на кукленско, с размити от водата бои.

Тя се хвана за него.

— Моля ви, помогнете ми! Счупих си крака. Моля ви!

— Пуснете ме! — изсъска Кежбърн и я удари през ръцете. — Пуснете ме, ви казвам! — Той се послуша. Над него — тропот на крака, под него преследвачите. Всеки момент те щяха да стигнат до стълбата.

— Моля ви! — изхлипа жената.

Той с ритник се освободи от нея. Скимтейки, тя се търкулна надолу по стъпалата, пъстър вързоп от коприна, зацапана с кръв, коса и изкълчени крайници. Това беше всичко, което остана от една горда лейди, от Алис Гарднър.

Кежбърн отново побягна. Страхът даваше на малкия мъж огромни сили. Той безмилостно събаряше всеки, който случайно

попаднаше на пътя му.

Спъваше се в счупени вази, изгубени вещи, безсмислено захвърлени по коридорите куфари. Перли от скъсана огърлица се търкаляха по наклонения под.

Сърцето му биеше до пръсване. Той се спря, за да си поеме дъх. От преследвачите му беше останал само Конър; останалите двама бяха задържани, изблъскани някъде в страни. Кежбърн блъсна вратата на музикалния салон и влезе в него.

Лампите горяха още. Кристалният полилей висеше наклонен, жалък с целия си разкош. Светлините му се отразяваха в белите лакирани стени, в черната повърхност на рояла, поставен върху подиума, и осветяваха наредените в полукръг столове.

Кежбърн постави ухо на вратата. Вън се чу тропот от стъпки, за секунди шумът от тях затихна, после отново се приближиха. Това можеше да бъде само Конър. Той търсеше. Внезапно стана съвсем тихо!

Кежбърн на пръсти се промъкна през салона. Размишлявайки трескаво, той погледна към рояла. Върху него лежаха ноти. Стресна го тих шум. Той идваше откъм вратата. Не се ли наклоняваше дръжката на вратата? С един скок той се намери на подиума и се скри зад тежката покривка, която висеше от рояла.

Сега дръжката беше натисната докрай. Вратата безшумно се отвори. Конър провря главата си през отвора, погледът му обгърна салона; той се колебаеше.

Очите на Кежбърн не изпускаха нито за миг човека на вратата. В същото време ръката му извади от джоба на фрака пистолет. Той вдигна оръжието до ръба на рояла.

Конър направи първата си крачка в салона. Ръката му все още държеше дръжката на вратата. Той се протегна, наклони се наляво, после надясно, за да огледа по-добре помещението.

— Хей, Кежбърн, откажете се! Няма смисъл. На дъното животът ви и без това няма да струва нищо, — извика той, но отговор не последва. Конър ядосано затвори вратата, пристъпи към столовете и се наведе да гледа между редовете.

Зад рояла дулото на пистолета следеше движенията му.

Конър се приближаваше все повече. Сега застана пред първата редица столове и заклати глава. Неопределено чувство му

подказваше, че Кежбърн се намира в салона.

Пръстът на спусъка на пистолета започна да се свива.

Паркетът ли изскърца? Инспекторът се обърна. Не забеляза нищо съмнително. От всички стени и подове на този проклет кораб долитаха тайнствени шумове. Но там горе, в малката галерия... там би могъл да се скрие Кежбърн. Конър погледна нагоре. При това той остана с гръб към рояла.

Кръвта напираше в слепоочията на Кежбърн, устните му се свиха. Гърбът на другия... на по-малко от четири крачки пред дулото на пистолета.

Вдигна се адски шум. Може би идваше от машинното отделение или от трюмовете? Навярно там се бяха откачили тежки предмети. Кристалният полилей извънтя, залюля се. От тавана започна да пада щукатура, а едната стена бавно се разцепи, като че ли по нея премина светкавица, заснета с бавни обороти.

Същевременно подът тъй силно се наклони, че Конър загуби равновесие и падна. Въпреки уплахата си, той чу зад себе си трясък и смразяващо скърцане. Последва ужасяващ вик, след това страшен удар. Конър веднага се изправи на крака. Това, което видя, беше тъй неописуемо страшно, че несъзнателно затвори очи.

При внезапното наклоняване на кораба роялът се беше откъртил от винтовете на пода. След това беше паднал от подиума и хлъзгайки се по огледално гладкия паркет като по лед, се беше разбил в отсрещната стена. Преди още да се окопити, Кежбърн беше повлечен и смазан от тежкия инструмент.

Очите му бяха изскочили от орбитите и се взираха в нищото. От устата му бликаше фонтан тъмна кръв. Пръстите му потръпваха конвулсивно. Главата му беше клюмнала на рамото.

ГЛАВА ДЕСЕТА

SOS „ТИТАНИК“

Минаха няколко часа, откакто антените на „Титаник“ излъчваха сигнала SOS в нощта. Филипс и Брайд се сменяха на равни интервали. Нито един от двамата не напускаше радиостанцията. Те не знаеха почти нищо за онова, което ставаше вън. От време на време ръководството на кораба им предаваше кратка информация. Това беше всичко, което научаваха.

Телефонът иззвъня отново. Брайд записа нещо, след това даде бележката на другаря си.

Филипс я прочете и започна да предава:

SOS... потъваме откъм носа стоп ще се задържим
най-много още два часа стоп SOS...

— Само два часа още! — изстена Брайд. Той хвана за рамото Филипс, който междуременно беше включил приемателя.

— Какво отговарят?

Филипс поклати глава и се отпусна на стола.

— Все едно и също! Взели курс към нас, но изглежда не бързат особено много. Нито един от капитаните няма намерение напразно да изразходва въглищата си.

— Нима не са разбрали, че с нас е свършено?

— А вие разбирате ли?

— Откровено казано не. Човек не може да си го представи.

— Какво очаквате тогава от другите? — Филипс се усмихна подигравателно. — Бомбастичната реклама за най-бързия, най-сигурния, най-големия и най-модерния кораб в света влиза в действие. Просто смятат, че е невъзможно приказният ни кораб да потъне. Никой не го казва гласно, но всички си мислят едно и също: тези от „Титаник“ са останали без нерви, защото рекордът им пропадна.

— А какво мислите вие, Филипс?

— За мен всичко, което научаваме от мостика, е горчива истина, всичко! — Първият радист посочи към бележката с последното съобщение. — И това за двата часа, Брайд. И това!

— Не, не, не! — извика Брайд. Той барабанеше с юмруци по масата. — Не мога да повярвам това!

Филипс отмести Брайд и започна да върти копчетата на приемателя. Някой викаше „Титаник“ съвсем отблизо.

Корабът Франкфурт вика Титаник... Наистина ли сте в сериозна опасност?

Филипс побесня и превключи.

Колко пъти ще ни питате още? Ние потъваме въпреки преградните стени от стомана, така е! Това не ви ли стига?

Корабът „Франкфурт“ отговори:

Идваме, но преди съмване не можем да бъдем при вас. Трябва да заобиколим ледена бариера

Веднага след това се обади нос Рейс, бреговата станция на Ньюфаундленд.

Дръжте се! Направихме всичко, което е по силите ни. Пред Сент Джонс се намира в пълна готовност една спасителна флотилия.

Защо не са тръгнали още, по дяволите?

Не са на ясно още по курса. Ледено поле с ширина най-малко двадесет мили се насочва към вас.

Хиляди благодарности, нос Рейс. Дано на командира на флотилията скоро хрумне някоя гениална идея.

Брайд безмълвно беше слушал разговора.

— Нос Рейс? Командир на флотилията? Кажете нещо, Филипс!

— Американците все още се съвещават!

— На какво разстояние сме от Нюфаундленд?

— Триста и двадесет мили. А по средата ледени полета! — Той замислено се загледа пред себе си. — Водата трябва да е ужасно студена.

— Филипс!

— Би трябвало навреме да си осигуриш един от нашите красиви, яркочервени спасителни пояси, момчето ми. Непосредствено до вратата виси една такава играчка.

— Това не може да бъде истина! Аз искам да живея, Филипс. Чувате ли, да живея!

— Съземете се, радист Брайд! Не се намирайте на риболовен кутер, а на първенеца на Уайт Стар.

— Да, сър — започна да заеква Брайд.

— Хайде, малкият. — Филипс стана и намести Брайд на стола си. — Мрачните мисли и крясъците не помагат. Човек трябва да се примири и да изчака. Все някак ще се оправи след това.

Спасителна лодка номер 4 с плясък, стигна до едва развълнуваната водна повърхност. Отвързаха въжетата. Шестима гребци поставиха греблата. Лодката заплува.

Жените и децата се притиснаха едни към други, макар че имаше достатъчно място по пейките. Загърнати в одеяла и палта, те безмълвно и боязливо гледаха към кораба.

Двадесет метра над тях хората шумяха около лодките, които, осветени от ярки прожектори, се люлееха на въжетата. Когато сирената млъкваше, за миг се чуваха отделни гласове. От другите палуби надничаха много пасажери, бяха почти само мъже.

Погледнато отдолу, всичко действуваше повече внушително, отколкото обезпокояващо. Малкият Пиетро Фиорели беше първият, който наруши с безгрижния си детски глас мълчанието в лодката.

— Колко мънички са хората там горе! — извика той и радостно плесна с ръчички.

— Я стой мирен! — му се скара госпожа Фиорели.

— Това вашето момченце ли е? — попита мисис Саливън. Тя погали момченцето по рошовата глава и се почувствува щастлива, че е намерила тема за разговор, която да я отклони от тревожните ѝ мисли.

— Той е най-големият ми, синьора — отговори жената на сладкаря. — Събуден хлапак. Само че е малко устат, знаете ли. Бащичко. *Madonna mia*, какво ли прави Николо сега!

Марджъри забеляза котката в ръцете на Нини.

— Та това е Бастет!

Тя посегна към животното, за да го погали, но Нини отблъсна ръката ѝ с малкото си рамо, и като обърна недоверчиво очи към непознатата госпожица, отсече:

— Моето котенце!

— Един господин от Франция ѝ даде животното — обясни госпожа Фиорели.

Мисис Саливън изгледа жената отстрани.

— Вие от междинната палуба ли сте?

— Да, синьора. Ние сме изселници. Идваме от Неапол. Мъжът ми имаше малка сладкарница на булевард „Гарибалди“, знаете ли къде е? Имаше добра работа с туристите. След това започна войната с турците. Малко туристи, малко работа. Сладкарницата западна. А сега загубихме всичко на този кораб. Куфари, дрехи... всичко!

— Какво се е случило всъщност?

— Казват, че един котел експлодирал — подхвърли Марджъри.

Госпожа Фиорели кършеше ръце.

— Беше ужасно! Изведнъж отвсякъде вода. Изтичахме към стълбите. Всред паниката загинаха много хора. Виждате ли там младата жена с кърмачето? Тя загуби съпруга си.

— Бог е всемогъщ! Кой очакваше подобно нещо! Ще ви помогнат. Като стигнем в Ню Йорк, ще се погрижа за това.

Междувременно лодката беше изминала няколкостотин метра.

— Не можем ли да останем близо до кораба? — попитаха боязливо жените.

— Трябва да изпълнявам нарежданията — отговори водачът на лодката, възрастен, намръщен човек. Той беше клекнал при кърмата и здраво стискаше дръжката на кормилото.

Жените се окуражиха и поискаха да научат всевъзможни неща. Но мъжът стана лаконичен. На въпроса, защо не са взели повече

пътници в лодката, след като има още достатъчно място, той сопнато отговори:

— Ще се присламчат още достатъчно хора.

Никой не разбра тези думи, а човекът на кърмата продължаваше да мълчи.

Сега лодката плаваше от дясната страна на кораба. Гребците отпуснаха за малко греблата, за да си починат.

Пред тях се издигаше колосът с цялата си величина. Водата наоколо беше гладка почти като огледало. В нея се отразяваха хиляди светлини. Нима в този огромен, плаващ, блестящ дворец можеше да съществува друго освен радост и чувство за сигурност. Дали събитията през последните няколко часа не бяха само кошмарен сън? Няма ли след малко празненството да продължи? Този чуден бал всред океана...

— Корабът потъва! — изписка нечий глас.

Жените се раздвижиха, скочиха на крака.

Прекрасното видение се разпръсна пред ужасените им погледи. Това, което остана, беше ужасяващо реално, кръвта замръзна в жилите им. Блестящите огърлици от светлини се наклониха към водната повърхност. Носът на кораба лежеше по-ниско от кърмата; той се подаваше само няколко метра от водата.

— Майк! — викна мисис Саливън. — Искам да отида на кораба! Върнете ме на кораба!

Марджъри и госпожа Фиорели с мъка я задържаха на пейката.

— Мъжете ни! Пуснете мъжете ни от борда! — крещяха, викаха и се молеха жените.

— Тихо! — изрева водачът на лодката. — Истерична сган! Ще обърнете лодката. Толкова бързо няма да потънат. Продължавайте да гребете!

Клатушкайки се, лодката се насочи в тъмната нощ.

Мисис Саливън се взираше във веслата и шепнеше с преbledнели устни:

— Майк! Майк!

Марджъри държеше ръката ѝ.

— Успокой се, мамче. Всичко ще се оправи. — Същевременно тя уплашено наблюдаваше силуета на кораба. От сигналната мачта полетяха ракети.

Приближи се друга лодка. Още отдалеч пътниците махаха с ръце и викаха.

— Идват ни на помощ! Видяхме светлините на един кораб!

Отчаянието на жените в лодка № 4 отстъпи място на радост и надежди. Те се запрегръщаха и започнаха да си бърбят като стари познати.

— Хей, кормчията! Защо се въртим още тук? Хайде, върнете се!

— Нямам заповед за това — изръмжа мъжът. Такава заповед изобщо не последва. Не дойде и кораб. Айсберги бяха отразили светлината на ракетите.

Мистър Годън, радистът на кораба „Карпатия“, принадлежащ на компанията Кунард, чукаше на вратата на своя капитан. Трябваше да се е случило нещо наистина необикновено, за да се реши на подобна постъпка. Капитан Ростън отдаваше голямо значение на необезпокояваната от нищо и никого нощна почивка. И всеки, от корабния готвач до първия офицер би предпочел да скочи в океана, отколкото да смущава съня на капитана си. Радистът пое риска върху себе си. Той беше старателен човек и се надяваше на похвала.

Ростън се появи на вратата на каютата си, наметнат с халат и по пантофи. Със застрашително ръмжене той търкаше очите си.

— Какво има, Годън?

— SOS от „Титаник“, сър!

Ростън изгледа радиста от главата до петите.

— Или сте пиян, или сте побъркан. Явете се при дежурния. Ще си поговорим утре!

— Извинете, сър. — Радистът подаде на капитана бележка. — Моля ви, прочетете това, сър. Прочетете го!

Упоритостта на радиста смая Ростън. Той пое колебливо бележката и хвърли поглед върху написаните редове. Лицето му се опъна, навярно той едва сега се събуждаше окончателно. Още веднъж изгледа радиста. Той не обичаше този делови човек, който му беше натрапен от параходството като служител на дружеството „Маркони“.

— Наистина ли нямате грешка? — попита той нелюбезно — SOS от новия кораб на компанията Уайт Стар?

— Не може да има никаква грешка, сър. От „Титаник“ предават непрекъснато SOS. Понякога има силни смущения, иначе още по-рано бих...

Ростън не го слушаше вече. Той избута радиста и както беше по халат и пантофи, се спусна към мостика.

— От „Титаник“ предават SOS — извика той на дежурния и изчезна в помещението с картите.

— От „Титаник“ ли... — Офицерът остана с отворена уста. Той чу как Ростън прехвърляше картите.

След миг капитанът отново се появи. Очите му горяха, приличаше на човек, който има намерение да глътне всички присъстващи.

— Промяна на курса! Северозапад посока запад! С пълна пара напред!

— Северозапад посока запад — повтори рулевият. Кърмата се завъртя с пълна сила. Курсът беше почти противоположен.

— Насочваме се право срещу леденото поле, капитане — напомни дежурният.

— Ще го вземат дяволите! — ругаеше Ростън. — Трябва да пробием, няма и седемдесет мили. Дайте тревога за всички! Огнярите до един при котлите!

Корабът „Карпатия“ — до преди малко на път за Гибралтар — не беше плаващ приказен замък с милионери на борда, лордове, лейди и бомбастични тържества. След полунощ тук всеки, който не беше на вахта, лежеше в каютата си. Но сега всичко това свърши.

Разнесоха се команди, камбанен звън, писък на свирки прорязваше нощта. Моряци, стюарди, машинисти, готвачи и офицери тичаха по коридорите, закопчавайки куртките си.

Отваряха се врати на каюти. Пътниците надничаха със сънни очи. Старият кораб скърцаше по всички шевове, машините работеха с пълни обороти. Въпросите се задаваха от врата на врата, но никой не можеше да каже на какво се дължи адският шум.

Радистът Годън отново седеше пред апаратите си. Пращенето в слушалките все още се чуваше и като че ли беше станало по-силно. Но ето че отделни думи станаха разбираеми:

„Титаник“... Най-много още два часа...

Ръката му включи ръчката на предавателя:

Карпатия вика Титаник... Идваме колкото се може по-бързо стоп Дистанция седемдесет мили...

Той няколко пъти повтори думите. След това чу потвърждението:

Чухме ви... Побързайте!

Годън се усмихна доволно и запали цигара. Безспорно ще му изкажат благодарност от страна на параходството, а също и от централата на дружеството „Маркони“ в Лондон. Нека Ростън ръмжи колкото си иска.

МЪРТВЕШКИ ТАНЦ

Капитан Смит влезе в апаратната. Когато отвори вратата, откъм палубата с лодките нахлу оглушителен шум. Той не носеше шапка, беше я загубил в бъркотията. На слепоочията косата му беше слепена.

— Има ли нещо ново? — попита той уморено.

Филипс не беше обърнал внимание на появата на капитана, той предаваше.

На негово място отговори Брайд:

— Няколко кораба обещаха помощ — „Франкфурт“, „Вирджиния“, „Балтик“, „Принц Фридрих Вилхелм“ и дори „Олимпик“. Но всички са много далече. Извънредно далече! — Той въпросително погледна капитана, като че ли очакваше да чуе от него някоя успокоителна дума. Но капитанът не проговори. Той само изстена.

— Току-що се обади „Карпатия“ и още веднъж ни увери, че ще дойде, колкото се може по-бързо — каза Брайд.

С измъчена усмивка Смит поклати глава.

— Добрата стара „Карпатия“! В най-добрия случай могат да вдигнат дванадесет възела. На тях не можем да разчитаме. Няма ли друг кораб наблизо?

Вторият радист само повдигна рамене.

Смит промърмори:

— Мисля, че те въобще не могат да си представят какво става тук. Предавайте: спускаме последните лодки. На борда още повече от хиляда души. Настъпи паника. Потъваме бързо. Динамомашините в опасност.

Брайд хвърли поглед върху хартията. Той откъсна листа от бележника и го подаде на Филипс.

Смит се върна при пъкъла край лодките.

Разбунена тълпа се трупаше пред лодките в ярката светлина на прожекторите, крещеше, удряше около себе си, тъпчеше всичко, което се изпречваше на пътя ѝ. Някои от тях напускаха ръкопашния бой с окървавени глави и съдрани дрехи. Те се отказваха от борбата.

Навсякъде по палубата се бяха свили ранени. Огнярят Евънс издаваше ужасяващи викове и се гърчеше на пода. Изнесен от другарите си горе, той сега лежеше сам, безпомощен, забравен от всички, докато мина един от лекарите и му постави инжекция с морфин. Нищо повече не можеше да направи за него.

По нареждане на капитана бордовият оркестър се настани близо до лодките. Той свиреше без прекъсване, но нито веселите мелодии, нито високите тонове бяха в състояние да заглушат виковете на ужас, предсмъртните стонове, пискливите гласове на децата, които почти обезумели от страх търсеха родителите си.

Мистър Гарднър тичаше от лодка към лодка.

— Виждали ли сте жена ми? Тя замина ли вече?

— Извинете, нямам представа. Щом и вие не знаете!

— Идиот! Ако знаех, нямаше да питам. — Гарднър изтича към следващата лодка.

Пред лодка № 11 той забеляза Модли, който размахваше револвер.

— Модли, не сте ли видели...

— Назад! Нито един мъж няма да се качи в лодките! Първо жените! — викаше Модли със зачервено лице.

Той погрешно беше разбрал Гарднър или въобще не беше го познал в суматохата.

На няколко крачки чакаше група младежи във фракове. С ръце в джобовете, те наблюдаваха всяко движение на ковчежника. Един от тях даде знак. Те се втурнаха напред, за да превземат една лодка, която висеше почти празна на въжетата. Двама от младежите бяха въоръжени с пистолети. Тяхната задача беше да прикриват бягството на останалите.

Удар от юмрук повали изненадания Модли. Чуха се изстрели. Трима моряци паднаха ранени на земята. Тълпата с писък се разпръсна.

Барка и Оресте, които пробиваха път на няколко жени към лодките, се хвърлиха върху нападателите. Борбата не продължи дълго. Още преди да пристигне бордовата охрана четирима от младите бандити лежаха на палубата. Останалите избягаха.

Отнякъде се появи посивялата грива на Саливън.

— Какво се е случило?

— Седем ранени, мистър!

— Занесете ги на тенискорта — каза Саливън на охраната. След това обясни на Барка: — Организирах там нещо като превързочен пункт.

— Разбирате ли нещо от тази работа?

— При по-леки случаи, да. — Саливън изгледа Оресте. — И вие можете да отидете там. Сигурно някой ви е треснал с пищов по главата, така ли е?

— Оставете! — промърмори Оресте. Той безучастно се взираше пред себе си. След това отстъпи пред настояванията на Саливън и се запъти към тенискорта.

Саливън го проследи с поглед.

— Изглежда, че малкият е съвсем гроги.

— Не е само до побоя. — Барка изтри кръвта от лицето си. — Годеницата му е мъртва. Нали я помните? Марина се казваше, девойката, заради която искаше да ме намушка с ножа си. Съвсем е объркан. Не го изпускате от очите си, мистър.

— Окей, ще се погрижа за него.

Барка отиде при лодката, пред която жените се дърпаха една друга. Първо подаваха децата.

— Татенце, ела с мен! Искам да остана с татко! — хленчеха те и се съпротивляваха на ръцете, които им помагаша.

Гарднър се примъкна към един от моряците и му подаде пачка с банкноти.

— Вземете и мен! Ето... това е за вас.

Домергу изби парите от ръката му.

— Жалък мошеник!

Пребледнял от ярост, Гарднър размаха юмруци срещу Домергу.

— Вие сте пощурял! Отвратителен цапач сте вие... Оглупял пророк! С удоволствие бих ви разбил черепа.

Художникът мълчаливо го наблюдаваше. Петдесетфунтовите банкноти се пръскаха над главите на хората. Никой не им обърна внимание.

— Оставете ме да мина! Детето ми е в лодката! — се молеше с плачевен глас една жена и напираше напред.

Някой удари Барка в ребрата.

— Момент, мадам — извика Барка. — Боксът е забранен, макар че дяволски добре се справяте! — Той хвана жената за дългата руса коса, смъкна перуката и роклята ѝ. От раздърпания сутиен със звън се изсипаха накитите на мадам Пасера. Между тях се намираха и златните пръстени, които кавалерите бяха хвърлили в краката ѝ, опиянени от шампанското.

Ричи фучеше като пантера, но преди да помръдне пръст в помощ на певицата, получи от Барка ритник и отхвъркна на безопасно разстояние.

— Назад! Лодката е препълнена! — заповяда дежурният офицер. Той се опита с помощта на моряците да спре отново напирещата тълпа.

Две дами пробиха кордона. Те бързо смъкнаха вечерните си тоалети и се изкачиха на перилата. Двете имаха намерение да скочат в лодката. Преди няколко часа те навярно с любезна усмивка си бяха пожелали приятно прекарване, а сега се нахвърлиха една срещу друга.

— Аз съм по-млада! — стенеше едната. — Аз ще живея... аз! — Ръцете ѝ се свиха като железни обръчи около врата на другата.

Преди стоящите наоколо да разберат какво става, двете полетяха надолу.

Водачът на лодката вдигна ръка. Ролките заскърцаха и лодката се устреми към водната повърхност. Но пускането стана прекалено бързо. Обслужващият персонал работеше нервно, невнимателно.

Спасителната лодка се удари в един леден блок и се обърна. Виковете на давеците се потънаха всред шума, който ехтеше над океана.

Нанизите от ярки светлини все още украсяваха най-горните части на палубата и кърмата на кораба. Те осветяваха сцените на ужас и се отразяваха в отминаващите ледени планини.

Много от каютите и салоните, в които още не беше нахлула водата, също бяха потънали в ярка светлина. Потъването засега ставаше тъй незабелязано, че мнозина пътници се увличаха от измамната представа, че би било по-разумно да отидат в каютите си и там да дочакат помощта на пристигащите кораби, отколкото сами да правят опит за спасение.

Лайтоулдър претърсваше с двама моряци помещенията на първа класа. Навсякъде все още се криеха жени и деца, които бяха ранени или почти загубили разума си от уплаха и отчаяние.

В билиардната зала те намериха мъже, които се забавляваха с топките от слонова кост. За да компенсират наклона на кораба, играчите бяха поставили книги под краката на масата.

Един от тях весело махна с ръка на Лайтоулдър. Той беше напълно пиян.

— Хей, адмирале! Кога най-сетне ще ни разрешите да се прехвърлим на друг кораб! На вашето смешно корито... няма вече нищо интересно.

Откъм коридора се чува викове за помощ. Мадам Пасера се виеше в ръцете на двама мъже.

— Изчезвайте, свини проклети! — извика Лайтоулдър и насочи револвера си към тях.

Двамата мъже зяпнаха Лайтоулдър с кървясали очи.

— Сигурно не разбирате от шега? — започна да заеква единият от тях и отстъпи, олюлявайки се. — Аз я купих от Ричи за хиляда фунта, за една жена това са много пари, но няма значение. Този джентълмен — той посочи с ръка съучастника си — ми е свидетел. А и съкупувач! Имате ли нещо против?

— Джентълмен ли? — извика Лайтоулдър отвратен. — Аз виждам тук само бандити.

Другият, който не забелязваше стоящите до вратата моряци, пипна с изкривено от ярост лице една бронзова статуетка. С два изстрела Лайтоулдър осуети намеренията му.

— Заведете мисис Пасера при лодките! — нареди той на един от моряците.

След това Лайтоулдър продължи обиколката си. Той хвърляше поглед във всяка каюта. В пепелниците догаряха угарки. От всеки будоар лъхаше ароматът на скъпи парфюми.

Той влезе в каютата на мисис Хотклиф. Тук цареше идеален ред. Само един куфар беше паднал от поставката си.

Копринената покривка на леглото лежеше на пода и закриваше жената, която при наклоняването на кораба се беше свлякла долу, без да се събуди от дълбокия си сън, причинен от успокоителната инжекция на лекаря.

— Няма никой — измърмори Лайтоулдър и се насочи към каютите от другата страна на коридора.

Още един човек бродеше из потъващия кораб. Скиташе се безцелно, неуморно, с празен поглед. Едуард Хаксли. Той непрестанно чуваше гласа на Бети. Виждаше и очите ѝ, изпълнени с укор и отвращение. Безкрайно отвращение!

Той застана пред една от стълбите и се взря в прозрачната, искряща вода, която бавно, ужасяващо бавно, поглъщаше стъпало след стъпало. От време на време от дълбините се издигаха въздушни мехури, които се пукаха с лек шум.

От водата го погледнаха нечии очи. Очите на мъртво лице. То приличаше на кукла, чиято боя се е размила. А в косата на куклата сякаш блестяха хиляди звезди. Диадемата!

Хаксли побягна; затича към съседното помещение с все сила, доколкото това позволяваше наклоненият под.

Попадна в бар „Атлантик“. Столовете бяха съборени, бутилките и чашите бяха нападали от масите. Навсякъде строшено стъкло и локви вино, украсени с брилянти чантички, имаше дори една дамска обувка.

Хаксли намери запазена бутилка с коняк.

— Напий се... това е единственият изход, господин камерад! — прозвуча зад него глас.

Хаксли се обърна като ужилен. Зад него се надигна човек и се затътри през парчетата стъкло. Това беше господин фон Ромбах. Бялата му риза беше изцапана с вино. В лявата си ръка държеше бутилка. Застана пред Хаксли, като едва се държеше на крака, и потърси монокъла си. От него беше останало само малко парченце, което висеше на черната връв.

— Навярно се уплашихте, господине? Но защо? Тук човек не трябва да се плаши вече. Позволете да ни се представя: Ромбах, доктор фон Ромбах, Германия. — Той вдигна бутилката и започна да пие на големи глътки. След това намигна на Хаксли с подпухналите си очи. — Не е съвсем коректно, но какво от това. Все едно. Вие нищо не казвате, господине. Навярно от уплаха. Малко ви е страх от смъртта! Все някога всички трябва да умрат. Но трябва да запазим спокойствие,

драги мой. Да се държим като мъже... и с достойнство да посрещнем смъртта. Пруски офицер съм, господине! С достойнство ще... — Той се опита да чукне токове, вдигна дясната ръка към главата си като за поздрав, бутилката трепереше в лявата и ревна:

— За негово величество, нашия милостив кайзер и крал... ура, ура, ура!

Ужасен, Хаксли се промъкна край този човек. Зад себе си чу изстрел и звън от счупено стъкло.

На Хаксли беше съдено да изпие и последната горчива чаша. Неговата разходка из кораба го заведе в музикалния салон. А там, на бялата стена зад рояла, той съзря восъчното лице на Кежбърн. Как втренчено го гледаха очите му! Като че ли искаха да му кажат: виждате ли, драги съучастнико, така е в живота. Идва ден, когато настъпва краят. Е, моята свърши. Сега е ваш ред, ваш, глупако!

Хаксли се олюля. Салонът започна да се върти около него. Побързо, все по-бързо, като някаква въртележка. Както животът му, все в кръг, безспирно, без смисъл и цел.

А очите на Кежбърн кръжаха заедно с него, те непрестанно бяха пред Хаксли, смееха се, подиграваха му се. Пътуването е към края си, милорд! Ние сме обречени... вие... аз... всички са обречени!

Хаксли се строполи на паркета.

Последната спасителна лодка беше вече пълна. Фаланга ревящи зверове настъпи към перилата, като пречеше на моряците да я спуснат във водата.

Една напълно разголена жена скочи на перилото с бръснач между зъбите и се опита да пререже едно от въжетата, на които висеше лодката.

— Дръжте я! Пребийте я! — крещяха от лодката.

Блесна изстрел. Побърканата протегна ръце в нощта и надавайки животински рев, изчезна зад борда.

Един мъж използва момента и се прехвърли в лодката. Това беше Брус Исми.

Когато най-сетне спуснаха лодката във водата, стотици хора я проследиха с поглед. Няколко жени се гърчеха върху палубата в пристъп на лудост. След като вече нямаше надежда да намерят място в

спасителните лодки, мнозина се втурнаха към предната част на кораба, която едва се подаваше над водата. Оттам те започнаха да скачат през борда и все повече бяха тези, които следваха примера им. Телата като топки летяха към ледените води. А оркестърът свиреше.

Саливън, Домергу и Барка се оттеглиха в един ъгъл, от който можеха да наблюдават палубата. Оресте седеше до тях изтощен и безразличен.

— Какво става с превързочния ви пункт? — попита Домергу.

Саливън отегчено махна с ръка.

— Безсмислена история. Накрая почиствахме раните на хората с уиски. Но и то свърши.

— Помислете за себе си! — го подкани художникът.

— Лесно е да се каже! — промърмори Барка. — Това беше последната лодка.

— Има още салове — отговори американецът и запали цигара.

— Възхищавам се на спокойствието ви, господине. Жена ви и дъщеря ви се носят някъде по океана в препълнената лодка, а вие — нека не си затваряме очите пред истината — се намирате тук в твърде безнадеждно положение.

— Но и вие също. И кой знае колко още.

— За мен никой няма да жали. Малко възпоменателно тържество в академията. От време на време някоя изложба с мои картини. И животът си продължава.

Саливън припряно пушеше цигарата си. При всяко смукване лицето му светваше с червеникав оттенък.

— Вярно, животът продължава. За вас, за мен... за всички ни, само ако сега не загубим присъствие на духа. Това е моето непоколебимо убеждение, наистина. Всеки момент може да се появи кораб, който да ни освободи от това отвратително положение. Казват, че няколко кораба са поели курс към нас.

— Казват! — подчерта скептично Барка. — Офицерите отговарят твърде неопределено.

— Те не могат да предприемат нищо друго освен да чакат като нас.

Домергу се усмихна.

— Саливън, вашият оптимизъм наистина трябва да бъде възнаграден.

— Но и този на Гарднър. Ето, погледнете!

Непосредствено под мостика те видяха Гарднър.

Той съблече фрака си и след това скочи във водата. Беше само по риза и панталони.

— И ние трябва да предприемем нещо. — Барка вдигна яката си и зъзнейки разтри ръце. — Най-добре ще бъде да си осигурим сал.

Саливън го удари по рамото.

— Барка, вие сте с неизчерпаема енергия. Това ми се нрави. Трябва да ми дойдете на гости, вие и Оресте. Ако имате желание, може да останете в ранчото ми. Способен ковач винаги е необходим. А Оресте... Но къде е той?

Мястото на гърка беше празно.

Барка скочи и се втурна напред. Той високо викаше Оресте. На палубата с лодките не го намери. Спусна се надолу по стълбичките.

Няколко моряци препречиха пътя му.

— Къде сте тръгнали, човече?

— Виждали ли сте Оресте... искам да кажа един млад човек? Висок, строен, с фланелка на бели и сини райета.

— А, този ли! Преди малко профуча оттук.

— Къде е?

— Изтича към главния вход на първа класа, този идиот. Малко след това нахлу водата.

Барка втренчено загледа водата, която вече изпълваше вестибюла на първа класа.

Моряците се спогледаха и вдигнаха рамене.

— Не бяхме в състояние да го задържим. На всяка цена искаше да слезе долу...

БЕЛИ ЗВЕЗДИ

Боксхол беше получил заповед да изстрелва светлинни сигнали. Може би наблизно се намираха плавателни съдове, някои риболовни кораби, които нямаха радиостанции. В тази надпревара със смъртта, която все по-застрашително се надигаше от океана, и безмилостно, без да подбира, завличаше все повече хора в неговите дълбини, всяка подадена ръка означаваше живот.

Боксхол смаяно разглеждаше картоните с ракетите. Той не вярваше на очите си, ровеше, търсеше, сравняваше гилзите, веднъж, два пъти...

След това изтича при Смит и му показва няколко ракети.

— Капитане, сложили са само бели!

— Само бели?

— Няма нито една червена. Господи! Всичко ли е против нас?

— Може би — измърмори Смит и разтърка чело.

— Какво да правим, сър? На белите ракети няма да реагира нито един кораб. Никому няма да хрумне, че корабът в опасност ще подава бели сигнали.

— Изстреляйте ги!

Боксхол не се помръдна. Той непрекъснато гледаше капитана.

— Какво чакате още? — попита Смит.

— Как да ви кажа, сър. Аз... ви моля за извинение. Аз също бях за рекорда. Но това... това не исках да стане.

Смит постави ръка на рамото му.

— Никой не искаше да стане това, синко. Нито вие, нито аз, нито — Мърдок.

— А предупреждението на кораба „Америка“? Съобщиха ни, че са видели две големи ледени планини. Точно на това място, малко преди единадесет и половина.

Смит изтръпна.

— Е и?

— Трябваше на вас, а не на Мърдок да дам радиограмата. Това е моята вина.

— Станало е вече, всичко е свършено — каза тихо Смит. — Изстреляйте ракетите!

Боксхол отдаде чест, в очите му блесяха сълзи.

Ослепително бели кълба профучаха над мачтите и комините през стелешите се изпарения. Те осветиха блуждаещите хора на палубата, океана, лодките, ледените планини.

Тези светлини бяха забелязани.

На мостика на кораба „Калифорния“, който се носеше по вълните със спрени машини, само на около десет мили от мястото на нещастieto, стояха двама офицери и се взираха в нощта. Погледите им бяха отправени в една точка.

— Това сигнали ли са?

— Да, сега ги виждам съвсем ясно. Бели ракети. На по-малко от половин час разстояние.

— Странно!

— Защо?

— Бързината, с която изстрелват ракетите.

— Почакайте! Аз дори мога да разпозная светлини.

— Навярно твърде тлъсто парче, вижда се само откъм кърмата. Сигурно е спрял заради леда, като нас.

— За мен тази история е твърде странна. — Дежурният свали бинокъла и извика през рамо: — Попитайте със светлинни сигнали какво означава този фойерверк!

Лъчите на прожектора прорязаха нощта.

— Няма отговор! Непрекъснато се изпречват ледени планини.

— Би трябвало да съобщим на капитана. Може да са тревожни сигнали.

— Бели ракети за тревога? Изключено. Попитайте радиста може би знае повече от нас, но опасност не, изключено!

Офицерът тръгна към радиостанцията. Наложил се дълго да чука, докато най-сетне се обади сънният глас на радиста:

— Да, какво има?

— Обади ли се някой кораб?

— Не зная. Искам да кажа... смяната ми свърши. И на мен се полага да поспя.

— Полага ви се, разбира се. Кой беше последният кораб, с когото имахте връзка?

— „Титаник“. Тъкмо препускаше някъде наблизо. Предаваше глуповати частни телеграми на нос Код.

— Аха! Добре, лека ноц! Легнете си пак, утре рано продължаваме.

Дежурният още веднъж погледна нататък.

— Кой знае какъв кораб е това. А може и да ни се изсмеят...
Престанете със сигналите!

ПОСЛЕДНИЯТ ЧАС

Спокойните вълни на океана заливаха носа на кораба. Водата достигаше почти до мостика. „Титаник“ започна леко да се наклонява, съпротивлявайки се като великан, повален от по-силен противник. Капитанът даде последната си заповед:

— Всеки, който може, да се спасява!

Хората на тълпи скачаха през борда и плуваха към обикалящите лодки. Но по-голямата част от пътниците — най-вече онези, които не умееха да плуват — потърсиха убежище при кърмата, където опасността не ги грозеше тъй непосредствено. Там все още свиреше оркестърът, все още беше светло и сухо.

Благодарение на тримата мъже в машинното отделение корабът все още имаше осветление. Те бяха изолирали пукнатата тръба и отново поддържаха налягането в котела на генератора.

По време на ремонта машинистът Томпсън се подхлъзна и падна тъй зле, че нарани глезена си. Сега той беше полулегнал на стъпалата, изцяло зависим от помощта на другите. Дали въобще щяха да бъдат в състояние да му помогнат, когато настъпи последният миг? Те и сега едва намираха сили сами да се държат на краката си.

Бел беше съблякъл якето и ризата си. Почернял като огняр, той мятеше въглища в пещта. Когато хвърли и последната лопата сухи въглища, той с трясък затвори вратичката.

— Свършиха ли? — попита инженер Форестър, които контролираше работата на генератора.

— Да, свършиха! — Бел се наведе над Томпсън и опипа глезена му. — Е, старче... боли ли?

— Не е толкова страшно — изпъшка Томпсън. Той едва си поемаше дъх. Въздухът беше горещ и тежък, не се дишаше. Той посочи към водата.

— Трябва да се махате!

— Какво искаш да кажеш? Ще вземем и теб. Не се бой! — Бел се огледа. Водата покриваше корабните машини вече до половината и

непрестанно се покачваше. Скоро тя щеше да стигне до шахтата, през която бяха минали другите. И тогава генераторите щяха да спрат.

Погледите на Бел и Форестър се срещнаха. Инженерът внезапно беше станал необичайно мълчалив, очите му блуждаеха наоколо и светеха с неестествен блясък. Сега той създаваше на Бел повече грижи, отколкото ранения Томпсън. В момента Форестър стоеше облегнат на командното табло и мърмореше нещо неразбираемо.

— Да не ви е лошо? — попита Бел.

Инженерът се обърна. Едното му око беше налято с кръв, навярно от налягането на сгъстения въздух. Той направи отсечен жест и прошепна:

— Само пет стъпки още! — толкова оставаше до входа на тунелната шахта.

— Ще се опитаме да минем през люка на тавана — каза Бел. — Сега вече няма никакво значение откъде ще минем, а оттам ще измъкнем по-лесно и Томпсън. Той се изкачи до люка и започна да отвива капака. Но люкът не можеше да се отвори. Бел с всички сили повдигаше капака с рамената си. След това изтръпна. Във врата му беше потекла вода.

Форестър, който го беше последвал до последното стъпало, забеляза всичко. Той прошепна с дрезгав глас:

— Вода! Над нас... вода!

— Затвори си устата! — му изкряска Бел. — В такъв случай...

Покритата с машинно масло вода под тях започна да ври. Появиха се мехури. Океанът беше нанесъл нова рана на кораба. Налягането се беше повишило до такава степен, че люковете започнаха да се огъват.

— Слизай към шахтата! — извика Бел.

Междувременно нивото на водата се беше покачило с още един метър. Само след миг и този последен изход нямаше да съществува.

Но Форестър не отстъпваше. Той раздра ризата си. Лицето му беше изкривено в ухилена гримаса. Загубил разума си, той ломотеше:

— Шефе, можеш ли да плуваш?

След това започна да се кикоти и ръцете му пуснаха перилата. Той падна възник. Тялото му няколко пъти се удари в площадките на стръмната стълба и обляно в кръв потъна във водата.

Бел бързо заслиза по стълбата. Когато отвори двойната врата на шахтата, водата вече стигаше до гърдите му. Като с мъка поемаше въздух, той заплува към Томпсън, който безмълвно седеше на предишното място и се взираше пред себе си.

— Да се пръждосваме, старче. Остават ни само няколко секунди!

Тъй като Томпсън дори не помръдна, Бел, без да губи време за приказки, го метна на рамото си. Той не забеляза, че носеше труп.

Смит още веднъж влезе в радиостанцията.

— Нещо ново?

— От „Карпатия“ съобщиха, че пристигат след два часа.

— Юначаги! Отлично постижение! Но... те няма да ни намерят вече. — Смит стисна ръцете на двамата радиста. — Свършвайте, Филипс... Брайд! Вече няма смисъл. Освобождавам ви от задълженията.

— Аз ще продължа предаванията! — отговори Филипс.

Брайд стоеше облегнат на вратата със затворени очи. Като на сън той чуваше сигналите на Филипс, след това стъпките на отдалечаващия се Смит, виковете, тропота на тичащи крака, плача и писъка, звуците на оркестъра и страшния плясък на водата.

— Кога тръгва последният автобус оттук? — извика Филипс.

— Не зная.

— Е добре. Все ще се измъкнем.

Брайд гледаше първия радист. Какъв човек! Неуморим при изпълнението на дълга си, с непоколебима вяра в себе си.

Филипс вдигна глава. Той разбра състоянието на другаря си.

— Хей, не се отпускай, чуваш ли? Имаме още малко работа. След това тичешком ще си вдигнем чуковете. Я погледни какво става на палубата.

Брайд излезе пред станцията. Вратата остана отворена. Когато се върна, той забеляза, че водата беше стигнала вече до коленете на Филипс. А той все още предаваше.

Зад стола му висеше спасителна риза. Това беше заслуга на Брайд. Филипс не беше помислил дори за това.

Брайд беше на няколко крачки от радиостанцията, когато в светлия правоъгълник на вратата се появи силует на човек. Той

надзърна в помещението, скова се за миг, след това грабна спасителната риза на Филипс и се опита да изчезне с нея.

Брайд се хвърли върху непознатия. Започна борба за спасителната риза. Схватката беше безмълвна. Чуваха се само стоновете, тропотът на краката и плясъкът на водата. Брайд едва устояваше. След това в ръцете му попадна парче желязо. Той скочи и го стовари с всички сили върху главата на противника си. Последва вик и гробна тишина.

Филипс не беше забелязал нищо. Той предаваше:

— SOS... SOS...

— Крайно време е, Филипс! — извика Брайд, като едва си поемаше въздух. — Престанете, Филипс!

Светлините угаснаха. Целият кораб потъна в мрак. Водата беше заляла динамомашините. Това беше нова решаваща победа на океана над умирация гигант. Последва вик, изтръгнат от гърлата на стотици ужасени хора.

Филипс автоматично включи батериите. Но напразно. Водата ги беше повредила. Той яростно захвърли слушалките и затърси спасителната риза.

— Проклятие, Брайд, къде сте?

Вън хората тичаха през глава към задната част на кораба. Брайд не се обаждаше. Филипс нагази студената вода, без да усеща нищо. Сега, когато не беше погълнат от работата си, когато сигналите за помощ, изпращани по етера, и напрегнатото очакване да получи отговор вече не можеха да допринесат за спасението на кораба, той сам беше обхванат от ужас пред смъртта.

— Брайд!

Той непрестанно викаше името на своя помощник, но гласът му се губеше всред многогласния хор на отчаянието.

Филипс също забърза към задната палуба. Предполагаше, че там ще намери Брайд. Беше трудно да се придвижва по хлъзгавия, наклонен под. Блъскаше се в разни предмети, препъваше се в ранени, докато няколко по-спокойни моряци запалиха факли и фенери.

След угасването на прожекторите и лампите Брайд беше попаднал всред неописуем хаос. Тълпата го повлече нанякъде. Когато след малко нечии трепещи ръце запалиха първите факли, той се видя в средата на главната палуба пред куп салове.

— Дайте факлите насам! — извика един здравеняк с посивяла разчорлена грива. Брайд го позна. Беше Саливън.

От всички страни напиреха мъже. Искаха да си присвоят саловете. Започна ръкопашен бой. Саливън си проби път през беснеещата тълпа. След това грабна един от саловете, вдигна го високо над главата си и тръгна с тежкия товар към перилата. Следваха го Домергу и няколко други мъже. Брайд се присъедини към групата.

Саливън постави сала на пода.

Домергу наблюдаваше с тревожни очи потоците вода, които бликаха под краката му при най-слабото полюляване на кораба. Дали и той щеше да загине сега, както стотиците хора около него? Животът му висеше на косъм. Това беше неумолима истина, която не подлежеше на никакво съмнение.

Той вдигна глава и видя как Саливън се освободи от отпращия ръкав на фрака си, как заедно с другите изблъска сала през перилата. Този Саливън се съпротивляваше с цялата сила на несъкрусимата си природа срещу неизвестното, което му предстоеше. Той беше готов да се пребори с него, без да се колебае или страхува, разчитайки само на яките си ръце.

А той, Домергу, който от ясните върхове на един почти изживян живот очакваше смъртта със спокойствие и превъзходство — той изпитваше страх, сковаващ, замъгляващ съзнанието страх.

Внезапно в паметта му изплува едно страшно преживяване от неговото детство, тъй ясно и пластично, че скова дишането му. Като деветгодишно момче беше попаднал под конска каруца. Коларят не можа да задържи конете и малкият Домергу почувствува копитата им върху себе си. В онзи миг го бе обзел същият страх. След това загуби съзнание.

Месеци наред лежа прикован на легло. Животът му беше в опасност. Появиха се епилептични припадъци, които дълго време го мъчиха. Когато най-сетне оздравя, беше настъпила сякаш някаква коренна промяна. Може би преживяната уплаха беше пробудила неговата гениалност. От тогава нататък животът му представляваше непрестанен възход към славата, а неприятната случка остана като смътен спомен, за който той никога не говореше.

Но сега този спомен се възкреси с ужасяваща пластичност. Домергу с широко разтворени очи гледаше към океана. В

мъждукащите пламъци на факлите той лъщеше като черен лак, приличаше на измокрена от дъжд улица в нощта. А не се ли чуваше и далечният тропот на копитата, пръхтенето на необуздани коне? Отново връхлиташе конската кола с подивелите коне! Колелата гърмяха, копитата газеха, гърмяха, газеха, гърмяха, газеха!

Старият мъж уплашено вдигна ръце пред лицето си.

— Конете! Дръжте ги!

Саливън се обърна малко уплашено и с досада.

— Побъркан ли сте? Какво има?

— Внимание! — извика в този момент Брайд.

Зад борда се надигна огромна вълна. Тя безшумно израсна от спокойните води. Навярно беше предизвикана от разпаднала се ледена планина.

Предупреждението на Брайд закъсна. Салът се обърна и погребва Домергу под себе си. Всички останали, които стояха наоколо, също бяха отвлечени от водната грамада.

Само един от тях успя да се добере до въжетото на отдалечаващия се сал. Това беше Брайд.

Лайтоулдър търсеше капитана. Намери го на изоставения мостик. Той стоеше там, както винаги с ръце кръстосани на гърба. Бялата му парадна униформа беше разкъсана, измърсена. Той беше помагал, където имаше нужда от повече ръце и където можеше. Нямаше какво да прави повече, чакаше края.

— За бога, сър, спасявайте се! — извика Лайтоулдър.

Смит се взираше някъде в нощта.

— Благодаря ви, Лайтоулдър. Благодаря ви за вашата вярност, за това, че докрай изпълнихте дълга си. Аз оставам.

— Това е... простете ми, сър, но това е лудост!

Смит бавно обърна глава към него.

— На всяка цена ли искате да ме видите на подсъдимата скамейка?

Лайтоулдър се колебаеше. Преценяваше дали на сила да отмъкне капитана от мостика.

— Идете при живите, Лайтоулдър. Аз оставам на кораба си. Вие на мое място не бихте ли постъпили така?

В задната част на кораба горяха факли. Светлината им проникваше през прозорците и люковете. От време на време белите

ракети прорязваха нощта. Боксхол все още изпълняваше заповедта на Смит. Капитанът вече не обръщаше внимание на нищо. Изглежда, че беше забравил и присъствието на Лайтоулдър. Лицето му остана в сянка, очите му бяха полузатворени.

Лайтоулдър излезе тихо, запъти се из палубата. Къде ли можеше да се помогне още, да се спасява нещо? Много, прекалено много хора се намираха още на борда.

Отново се чу грохот. Воят на живите, стенанията на ранените и последните звуци на оркестъра се смесваха в адски финал.

В светлината на издигаща се ракета пред Лайтоулдър се мярна лицето на жена. Това беше лицето, което той навсякъде отчаяно беше търсил! Сега му се стори като видение. За миг погледите им се срещнаха. След това тъмнината заличи всичко. Останаха само гласовете.

— Мис Флин! Напуснете борда! Трябва да напуснете борда! — Той пипнешком се добра до нея.

— Оставете ме, моля ви!

— Да вървим, Бети! Елате! Повече нито минута не трябва да оставате тук.

— Не искам! Оставете ме!

— Бети, трябва да живеем. Ние двамата! Да живеем, чувате ли ме?! — Той хвана ръцете ѝ, които се бяха вкопчили в перилата.

Като се колебаеше, Бети бавно се отпусна. Разтърсваше я безгласно ридание. Тя цялата трепереше.

Лайтоулдър я вдигна, притисна я към себе си и скочи от кораба. Океанът ги погълна.

Когато Лайтоулдър изплува на повърхността, видя, че се намира на около пет метра от стената на кораба. Бети беше в безсъзнание. Макар че водата беше леденостудена, той плуваше спокойно, за да пази силите си. Стараеше се да се измъкне от заобикалящото го гъмжило. Навред се чуваше трясък и бълбукане. Давещи се посягаха към него, пред него водата носеше удавници. Някои се опитваха да се покатерят на по-малки ледени планини, но се плъзгаха обратно във водата или попадаха под леда.

Лайтоулдър беше изминал около стотина метра, когато чу зад гърба си грохота на експлозия. Веднага след това почувствува сътресението. Котелът на генератора беше хвъркнал във въздуха. Той

погледна назад. Над кораба се издигна вихрушка от искри, цялата околност се освети от червеникаво зарево. Единият от четирите огромни комина се наклони, след това се търкулна с оглушителен трясък по палубата и помитайки като лавина хора и предмети, падна във водата.

Постепенно стана тъмно. Факлите на кораба угаснаха, а спасителните лодки бяха далече. Лайтоулдър почувствува, че силите го напускат. Той погледна Бети. Беше преbledняла като мъртвец. Но беше жива, миглите на затворените ѝ очи потръпваха. Той стисна зъби. Не трябва да се предава, сега трябва на всяка цена да издържи! И продължи да плува.

Зад една от ледените планини съзря светлина. Приближаваше се спасителна лодка. Тя беше препълнена, едва се държеше над водата. С последни усилия той се добра до нея.

— Не можем да ви помогнем! — извикаха няколко гласа. — Опитайте при друга лодка. Лайтоулдър със сетни сили се държеше за прикрепеното към борда въже.

— Вземете поне нея!

— Добре, но само нея. — Изтеглиха Бети в лодката.

— Та това е мистър Лайтоулдър! — извикаха жените на изселниците. — Трябва да го спасим.

— Не правете глупости! И други също умират! — Тези думи произнесе Домергу, когото само преди няколко минути бяха измъкнали полумъртъв от водата. Увит във вълнени одеяла, той се беше свил при носа, стар, злобен мъж, който защищаваше нищожния остатък от живота си с упоритостта на умопобъркан.

— Ами ако бяхме разсъждавали по същия начин, когато прибрахме вас? — развикаха се жените.

— Художник съм, член на академията! — изхленчи Домергу.

— Пикаем на академията ти! Тук има само хора. Всички искат да живеят. Изтеглете Лайтоулдър!

Водачът на лодката не позволи. Той се наведе към Лайтоулдър.

— Съжалявам, сър, наистина не мога да поема тази отговорност. И без това имам вече десет души повече на борда. Пийнете глътка коняк.

Лайтоулдър посегна към шишето, отпи глътка и каза:

— Благодаря, боцмане. Така ще изкарам още малко.

— Няколко пъти вече се смени съставът на пътниците — продължи боцманът. — Много от жените умират. Облечени са само с нощници и са боси. Ако ви провърви, скоро ще имате място.

Мисълта, че би трябвало да пожелае смъртта на друг, за да се настани той, отврати Лайтоулдър. Но въпреки това премръзналите му, посинели ръце не изпуснаха въжетото.

Той разгледа лицата над себе си. Повечето от тях му бяха познати. Често пъти му се бяха усмихвали, а очите им изразяваха радостно упование. Сега тези лица бяха безизразни, като че ли опустошени, без искрица надежда в очите.

Лайтоулдър замря. В неясната светлина на фенера той видя лицето на човек, за когото смяташе, че се намира още на кораба.

— Сър Брус!

— Какво искате? — Исми намръщено вдигна глава.

— Вие тук... в лодката?

— Спасиха ме, както и останалите.

— Вие лъжете! Няма капка вода по вас.

Боцманът наостри уши.

— Кой казвате, че е този?

— Това е директорът на параходството и главният виновник за нещастията!

— Той още на кораба дойде в лодката... когато полудялата искаше да пререже въжетата.

— аз нямам нищо общо с нещастията — каза Исми натъртено. Той посочи с пръст Лайтоулдър. — А този човек е загубил разсъдъка си.

По-голямата част от хората в лодката не познаваха Исми, нито ролята, която беше играл по време на рекордното пътуване на „Титаник“, но симпатиите им бяха на страната на Лайтоулдър и обвинението му предизвика вълна от възмущение.

— Хвърлете този тип във водата! — извикаха няколко жени.

Но не се стигна дотам. Една жена изписка:

— Корабът!

Всички погледнаха към „Титаник“. Задната част на кораба с трясък се издигна високо над водата. Океанът погълна командния мостик.

Барка правеше опита да се задържи за перилата. Той видя как един офицер — беше Боксхол — се покатери на покрива на палубните надстройки. От там изстреля последната ракета. Тя проряза нощта край издигащата се над повърхността кърмова част, хвърли ослепителна светлина върху ужасната сцена и превърна всички лица в мъртвешки бледи маски.

Откъснали се корабни части свистяха във въздуха, рушаха надстройките, стоварваха се с трясък върху хората, които висяха по перилата на люлеещи се въжета или издатини, предлагащи известно прикритие. В смъртния си ужас нещастниците не знаеха дали трябва да се отпуснат и да паднат в бездната под тях или да продължават борбата за живот.

До последния момент Барка беше полагал грижи за другите, не мислеше за себе си и беше пропуснал всяка възможност да се добере до някоя лодка или сал.

Сега той покрусен наблюдаваше борбата със смъртта, която се разгаряше във водата. Без съмнение той не беше страхливец, но не умееше да плува. Нямаше доверие дори в спасителните пояси. Въпреки това той се убеди, че не съществуват други възможности, освен да потъне след няколко минути заедно с кораба или да повери съдбата си на чуждата нему стихия. Той се изкачи на перилата и скочи.

Миг след като се появи на повърхността, беше грабнат от водовъртеж. Имаше чувството, че потъва като парче желязо. Вихрите бурно го въртяха и той потъваше все по-надолу. „Свърши се“, помисли си той. В съзнанието му с пределна яснота изплуваха епизоди от живота му, незначителни, малки епизоди, които отдавна беше забравил. Внезапно пред него застана Марина. Оресте я дърпаше пред себе си. Тя се обърна и му махна с ръка. Искаше да я повика. „Русалко!“ След това загуби съзнание.

Когато отново дойде на себе си, течението го носеше край кърмата на „Титаник“. Високо над главата си съзря мощните витла на кораба. Стомахът му се сви. Трябваше да повърне. След това се опита да плува. И ето че вървеше. Присъщата му жизненост бавно се възвръщаше. Той се огледа. Близо до него се люлееше голям леден блок. Успя да се добере до него.

След няколко опита Барка се изкачи на леда, после заскача и размаха ръце, за да се стопли.

— Проклятие, я ми помогнете! — чу глас зад себе си.

Барка изтегли плувеца при себе си. Беше Конър.

— Не е чак толкова лошо тук — каза Барка.

— Брей, ама имате кураж, човече! — Конър се разтърси. — А какво ще стане, ако това парче лед ни отнесе нанякъде?

— Все ще ни намерят.

— Завиден оптимизъм, няма що. Моряк ли сте?

— Никога не съм бил. Знаете ли, преди няколко минути мислех, че всичко е свършено. А ето че имам нещо като твърда почва под краката си. Защо тогава да не съм оптимист? — Барка измери Конър от главата до петите. От пешовете на новодошлия се изцеждаше вода върху сивия лед. — Е, да, има какво да загубите в сравнение с мен. И вие сте милионер, нали?

— Защо?

— Ами, фракът?

— Служебно облекло. Аз съм само служител.

Огромната кърмова част на кораба все още се издигаше към небето. Внезапно туловището на „Титаник“ потрепери. Корабът се залюля. След това се устреми към дълбините, сякаш капитанът за последен път беше задвижил машинния телеграф. Сега великанът можеше да хвърли котва. За вечни времена.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА

И СЕТНЕ НАСТАНА ТИШИНА

Наблюдавайки призрачната сцена и мъждукащата светлина на фенерите и факлите, корабокрушенците от лодките забравиха за миг собственото си нещастие. Те не чуваха виковете около себе си, пляска на водата, сподавените вопли на давеците се.

Но след като абсурдното беше станало действителност и останаха само огромният водовъртеж, който поглъщаше или изхвърляше парчета дърво, огромните въздушни мехури и трупове, отново започнаха риданията.

Спасените оплакваха съпрузите, бащите, жените и децата, за които никой не знаеше дали бяха живи или погребани заедно с кораба.

Стотици все още се бореха със смъртта. Навсякъде от водната стихия се подаваха ръце, вкопчваха се в препълнените лодки, във веслата и кърмата.

Една от лодките се обърна, застигната от вълната, която се беше образувала при потъването на кораба. Двадесетина мъже седяха на нея като на кон. Един от тях беше Фиорели.

Със сетни сили давеците се правеха отчаяни опити да се качат в лодките. Мокрите им сковани тела непрестанно се хлъзгаха по мокрото дърво обратно в ледения ад, голяма част от тях потъваха с хриптене или увисваха безжизнени в спасителните пояси, получили разрыв на сърцето.

Спасителната лодка № 4 мина край скърцащи, полюшващи се ледени блокове. Тя се подаваше една педя над водата. В нея стояха притиснати една в друга жени. Място за сядане нямаше. С безизразни очи те се взираха пред себе си. Майките успокояваха децата си, които се бяха свили в краката на възрастните.

Малката Нини все още държеше в прегръдките си Бастет. Тя спеше, опряла бузата си върху главата на котката. Пиетро си проби път към носа на лодката. Чувствуваше се като герой след морско сражение. Само да не беше сковаващият страх за баща му.

Мисис Саливън излъчваше спокойствие и самоувереност.

— Спасил се е... чувствувам го! — каза тя.

— Сигурно, мамче — отвърна колебливо Марджъри. — Сигурно никой не е останал на кораба.

— Колко е часът?

Марджъри протегна ръката си към фенера.

— Два и половина. Ще се съмне едва след два часа.

— Не се вижда още никакъв кораб — жаловито подхвърли госпожа Фиорели. — А бедните мъже непрекъснато трябва да гребат. Какво ще кажете, госпожо, да ги сменим ли за малко?

— Никога не съм се опитвала.

— Това няма значение. Вие сте едра, силна жена и ще се справите. Освен това ще прогоним страшния студ.

Намериха се и други жени, които пожелаха да сменят капналите мъже. Боцманът изръмжа неодобрително, но не възрази.

Мисис Саливън хвърли палтото си на мъжете.

— Покрийте се. Аз веднага ще се стопля. Хайде, Марджъри!

Майката и дъщерята се хванаха за греблата. Но твърде скоро кожата на ръцете им се напука. Те не бяха свикнали с толкова тежка работа. По лицата им се стичаха вадички пот, които лютяха на очите. Те едва си поемаха въздух. Но напрежението сковаваше мислите им, а сухите напукани устни не издаваха нито стон.

Лодката се въртеше в кръг. Не биваше да се отдалечава от другите. В края на краищата тя отново се приближи до мястото на нещастиято, където сърцераздирателни викове, крясъци и жални вопли известяваха, че борбата на живот и смърт все още продължава. Жените затиснаха ушите си с ръце и затвориха очи, макар че в оскъдната светлина почти нищо не се виждаше.

— Теглят ни надолу! — извика една жена и посочи към белите, безкръвни ръце, които като ноктите на граблива птица се бяха впили в ръба на лодката. Тя застрашително се заклати.

— Пусни! — изкрещяха жените. — Ще се обърнем! — И те започнаха да удрят по ръцете, които не искаха да се отдръпнат.

Между тези от лодката, които се страхуваха, че ще загубят едва спасения си живот, и онези във водата, които искаха да спасят почти загубения си живот, започна безмилостна борба. Белите ръце държаха здраво, макар че ги удряха, ритяха, премазваха. За да освободят лодката, би трябвало да счупят всеки един от вкопчилите се пръсти.

В тъмнината мисис Саливън видя как се приближава бледият овал на едно лице. След миг две ръце започнаха да изтеглят тежкото тяло от водата. Лодката се наклони. Малки вълни плиснаха през борда. Ужасена мисис Саливън вдигна тежкото гребло и го стовари върху лицето; то потъна, изплуваха мехури.

Един от моряците вдигна фенера.

— Сигурно пак някой се е опитал да се прехвърли в лодката. Веднага да се махаме оттук, иначе ще ни обърнат!

В този момент лицето изплува отново. Над него буйна, разрошена сива грива, а под нея дълбока кървава рана на челото и две широко разтворени очи, които се впиха в лицето на Марджъри. От разтворената уста последва сподавен, ужасен вик:

— Марджъри, дъще!

След това главата изчезна под вълните.

Мисис Саливън се наведе над водата. В безмълвен ужас тя протегна ръце към гълбините, които погълнаха премазаното от нея лице. Тялото ѝ се наклони и загуби равновесие. Тя потъна незабавно, по-бързо от мъжа си. Оптимизмът му все пак не беше основателен, неговите надежди не се оправдаха напълно. Да, животът продължаваше. Въпреки всичко. Но без Майк Саливън.

В ушите на Марджъри още кънтеше викът на нейния баща. Навярно цял живот нямаше да го забрави. След това погледна към мястото на майка си. То вече беше заето от друга жена.

Лодката продължи пътя си. Досадните, опасни ръце бяха отблъснати, тикнати към смъртта, откъдето още веднъж се бяха протегнали към живота.

Наоколо ставаше все по-тихо. Борбата беше приключена. Лодките блуждаеха като призраци наоколо, чуваше се само тихият плясък на веслата. От време на време някой изхлипваше, долиташе стенание или вик и нищо друго.

В оскъдната светлина на един фенер заблестяха златните букви, прикрепени към носа на една от лодките: *Титаник*. Само едно име, останало като спомен от кораба, за който утре в Лондон щеше да забие погребален звън: корабът „Титаник“, Уайт Стар-Лайн, 45000 т., останал в открито море.

В същата лодка лежеше Бети. Изглеждаше заспала, гърдите ѝ се повдигаха равномерно, дишаше дълбоко. От време на време по тялото

й пробягваха тръпки. Тя отвори очи, погледна към нощното небе, където зад тънък воал от изпарения блестеше звезда. Тя искреше със зелен, син и червен оттенък като диамант.

Погледът ѝ дълго не се отдели от този далечен свят. След това тя наведе очи и замислено се загледа в Лайтоулдър, който изтощен до смърт почиваше полуизлегнат до нея. Той бе имал „щастие“. Някой беше умрял и той беше заел мястото му.

Зад Бети се беше свил Домергу. Той лакомо гризеше кора хляб. Когато едно дете колебливо посегна към една трохичка, той го удари по ръката.

— Член на академията, mon cher — се изкикоти той. — Хлябът ми трябва за погребението.

В друга лодка се намираще Брайд. Той беше приклепнал до Филипс. Радваше се, че е намерил другаря си, но същевременно беше загрижен за състоянието му. Бяха изтеглили Филипс в безсъзнание — от изтощение и болки.

Оказа се, че ребрата на първия радист са счупени. Една греда, устремила се със страшна сила от дълбините към повърхността, го беше улучила в гърдите. Когато той дойде на себе си, се опитаха да смекчат болките му с лекарства от аптечката на лодката. Сега Филипс лежеше бледен и безмълвен върху скарите. Вместо възглавница Брайд беше поставил под главата му якето си.

— Пийнете най-сетне глътка ром, Филипс! — за десети път той му подаде шишето.

До този момент Филипс не беше реагирал на нищо. Този път той изръмжа.

— Дявол да те вземе и теб, и твоя ром! Остави ме на мира!

След тези думи Филипс извърна главата си в страни, от устните му се отрони дълбока въздишка и той издъхна. Без да измени на природата си, Джек Филипс напусна този свят безцеремонно, бързо, решително.

Океанът спеше, въздухът не се помръдваше. На небето трептяха звезди. А времето като че ли беше спряло, сякаш не е имало вчера, не ще има и утре.

РАВНОСМЕТКАТА

На хоризонта се появиха първите предвестници на настъпващото утре. Безкрайната небесна шир засия в бледосин цвят. Мъглите се бяха разпръснали. Очите виждаха надалеч. Между малките вълни, предизвикани от свеж бриз, плаваха ледени блокове и парчета дърво — последните останки от страшната нощ.

Някъде на юг се отдалечаваха ледени планини. Една от тях блестеше като приказен замък от зеленикав мрамор.

— Кораб, кораб!

Този вик изтръгна корабокрушенците от тяхната апатия. Те вдигнаха глави и загледаха с хлътнали очи облаците дим на хоризонта.

Наистина идваше кораб. Точката бързо прерасна в тъмно петно, което започваше с ослепително бяла ивица — пяната при носа на кораба.

Пристигна „Карпатия“. Като съскаше и фучеше, с нажежени бутала корабът намали ход пред гроба на „Титаник“. Притиснати един до друг, пътници и моряци стояха до перилата. Не отронваха нито дума от ужас и вълнение. Застанали на мостика, капитан Ростън и офицерите му докоснаха фуражките си като последен поздрав на „Титаник“. В знак на траур беше спуснат черният флаг със златния лъв на компанията Кунард.

При вида на спасителите си корабокрушенците отново изпаднаха в безутешно отчаяние. Разтърсвани от ридания, те закриваха лицата си с ръце. Твърде късно пристигаш, славни „Карпатия“, твърде късно!

Трябваше да приберат тези, които бяха останали след страшното крушение: няколко лодки с отчаяни, разбити души.

В първата лодка, която стигна до спуснатата стълба, се намираше Лайтоулдър.

Той се изкачи с тежки стъпки, като се олюляваше. Когато застана пред Ростън, отдаде чест. Спомни си, че няма шапка и свали ръката си.

— Лайтоулдър, втори заместник на капитана.

Ростън му стисна ръката.

— Къде е капитан Смит?

— Мъртъв — отговори Лайтоулдър с глух глас.

— А първият заместник?

— Също мъртъв.

— Успяхте ли да спасите книгата на кораба? Бордовия дневник и т.н.?

— Нищо. Моля ви, най-напред да се заемете с хората, те са на края на силите си, почти измръзнали.

— Всичко е подготвено.

— И още нещо, капитане. Между спасените се намира сър Брус Исми, директорът на Уайт-Стар.

— Едва ли сме подготвени за прищевките на милионерите — отговори Ростън твърде остро. — Все пак ще му освободя най-добрата каюта.

— Не става дума за това. Исках само да кажа... Не се влияйте от приказките на сър Брус.

Капитан Ростън подсвирна.

— Искате да кажете, че нещо не е в ред?

— Това ще се установи по време на следствието — отвърна мрачно Лайтоулдър.

— Добре, първо аз съм капитан на този кораб, второ „Карпатия“ е собственост на компанията Кунард-Лайн, и трето цялата тази история не е моя работа.

— Още по-добре, сър.

И наистина всичко беше образцово подготвено за посрещането на корабокрушенците. Сервираха горещи напитки и калорични закуски. Всички салони на кораба бяха приготвени за настаняване на пострадалите. Пътниците на „Карпатия“ доброволно бяха отстъпили топли дрехи и завивки. Те приеха като нещо естествено не само налагащите се ограничения, но и връщането на кораба обратно в Ню Йорк.

По-голямата част от спасените се отпуснаха на леглата полумъртви от умора. Други търсеха близките си или обливайки се в сълзи, прегръщаха тези, които отдавна смятаха за мъртви.

Фиорели тичаше като обезумял из кораба. Той крещеше в лицето на всеки, че неговата Гита и децата му са между живите.

— Моята Гита е тук, и всичките ми bambini! Охо, ние ще направим голям празник в Ню Йорк с моите италиански приятели.

Той вече беше забравил ужасите на миналата нощ и през ум не му минаваше, че неговата бурна радост на много други причинява болка.

Докато спасителните лодки една след друга се приближаваха до кораба, във водата беше спуснат баркас, който започна да събира корабокрушенците, намерили спасение на ледените блокове...

Скоро след това прибраха Барка и Конър. Фиорели запрегръща чеха и по кръглото му като месечина лице се затъркаляха едри сълзи.

— Вече мислех, че и ти си отишъл по дяволите.

— Малко остана, сладкарино.

Барка изпи чаша уиски на големи глътки.

— А Марина? Оресте? Не можах да ги откроя... — Фиорели уплашено търсеше отговор в лицето на Барка. — Как... и двамата ли?

— Да, и двамата.

— *Madonna mia!* Бедните млади хора! Ела, Вит. Имаме отлична квартира. По-добра, отколкото на „Титаник“. А освен това трябва да ми разкажеш всичко, което стана.

Междувременно пристигна и корабът „Калифорния“, в чиято непосредствена близост, пред очите на дежурните офицери, се беше разиграла трагедията. След като снабди „Карпатия“ с вода и хранителни припаси от собствените си запаси, корабът „Калифорния“ се зае да претърси щателно мястото на катастрофата в голям радиус.

Слънцето вече се беше издигнало високо в небето, когато „Карпатия“ отпътува в западна посока. От кораба „Калифорния“ се получи радиograma:

Не открихме нито един корабокрушенец.

Марджъри стоеше на перилата и гледаше назад. Там, където океанът блестеше тъй примамливо и тихо, беше пътувал кораб — най-големият в света. А сега той се намираще на недостижима дълбочина под игривите вълни... и с него...

Марджъри не беше в състояние да заплаче. Тя само се взираше в океана, като че ли всеки момент очакваше всичко отново да бъде така, както вчера.

Докосна я топла ръка. До нея стоеше Бети. Тя беше узнала от госпожа Фиорели за смъртта на Саливън и неговата съпруга.

Двете млади жени мълчаха и Бети почувствува колко благодарна й беше Марджъри за тази безмълвна утеха. Тя съчувствено погледна американката. Малката „полудивачка“ се беше превърнала в зряла жена, върху чието лице само една-единствена нощ беше вдълбала сурови черти.

Старият „Карпатия“ не беше бърз кораб. Преди четвъртък вечерта не можеха да стигнат в Ню Йорк. Нещастните корабокрушенци трябваше да прекарат още три дни в открито море.

Целият свят вече знаеше за нещастieto. Но за съдбата на огромния кораб и неговите пътници читателите от Европа и Америка, които се блъскаха, за да си набавят „последните“ новини, получаваха сведения, пълни с необясними противоречия:

Халифакс — „Титаник“ застрашен от крушение. Правят се опити за акостирането му при нос Рейс.

Монреал — „Титаник“ все още в ред. Приближава се без чужда помощ до Халифакс.

Ливерпул — Няма пострадали пътници. Предпазните мерки се оказаха отлични.

Лондон — Съгласно сведенията от Уайт-Стар-Лайн всички пътници от първа класа в отлично състояние.

Макар че беше допустимо, в оная ужасна нощ мнозина радисти да допуснат грешки или недоразумения, все пак остана загадка, защо нямаше никаква вест от кораба „Карпатия“. Според една-единствена радиограма от „Калифорния“ той бил на път за Ню Йорк. Спасените се намирали на борда му. Дали и това беше недоразумение?

Дирекцията на компанията Кунард стана прицелна точка на непрекъснати въпроси. Но единственото, което самата тя знаеше със сигурност, бе, че корабът „Карпатия“ се намира на път за Гибралтар.

От цялата бъркотия и противоречия стана ясно само едно: надеждите на Британия и на акционерите от Уайт-Стар-Лайн да грабнат лавровия венец, не се оправдаха.

На следващата сутрин Лайтоулдър седеше срещу капитан Ростън.

— Успяхте ли поне да се наспите? — попита Ростън. — Ако не ми се осигури спокоен сън през нощта, с мен не може да се говори.

— Не можах да затворя очи. Трябва да ме разберете, тези ужасни сцени...

— Отърсете се от това, Лайтоулдър. Щадете се. Ще се нуждаете от силите си.

— Вие се грижите отлично за нас, сър. Организацията ви е завидна. При това сега имате двойно повече хора на борда. — Лайтоулдър се усмихна. — Тази сутрин дори донесоха униформата ми, почистена, изгладена. А вашият заместник ми даде и шапка. Като че ли за мен е направена.

— Само емблемата на компанията „Кунард“ не отговаря на действителното положение — констатира лаконично Ростън. — Между впрочем, ето ви списъка на спасените.

Лайтоулдър запрелиства книгата.

— По-малко от петстотин пътници. — Той изстена. — От екипажа са останали по-малко от четвърт. А на борда се намираха около две хиляди и триста души. Просто не ми го побира главата!

— Две жени починаха през нощта... от изтощение. Осемнадесет се намират на легло, да не говорим за по-леките случаи. Нашият лекар е на крака от тридесет часа. За щастие между пътниците ми се намери един лекар, който му помага. Учудвам се само, че сър Брус въобще не се интересува от нещастниците и предоставя всичко на вас. Той седи в каютата си и не се появява навън. Няколко пъти моят радист трябваше да отива при него. Когато исках сам да го попитам как се чувства, той дори не ме прие. Задоволи се с няколко фрази на прага и отново се затвори. Разбирате ли това?

— Много неща не разбирам, капитане. — Лайтоулдър стисна зъби.

— Нямам намерение да се намесвам. Казах ви вече. В края на краищата нашите две компании са конкуренти.

— Тук не става дума само за конкуренция, сър, а за основни принципи в мореплаването — отговори развълнувано Лайтоулдър. — И за честта на един опитен и заслужил капитан! Ако сега не желая да говоря, то правя това само за да не предреждавам това, което ще стане и трябва да стане.

— Разбирам ви — каза Ростън. Той нахлупи шапката си пониско.

— Сега ще трябва да изпратя на моето параходство съобщение за резултата от спасителната акция. Навярно и вие ще пожелаете да изпратите на вашата дирекция достоверна информация.

— Да, разбира се, но... вие току-що споменахте, че сър Брус е говорил с вашия радист. Разрешено ли е това?

— Навярно сър Брус е искал да информира компанията си в Ливерпул. Срещу това нищо не може да се каже. Аз само наредих да не се приемат никакви частни радиограми. Това би блокирало радиовръзката ни. Вие не сте ли говорили още със сър Брус?

— Не. Не вярвам да изпитва особено желание да говори с мен.

— В такъв случай попитайте радиста.

— Бих предпочел да направя това във ваше присъствие, сър.

— Моля, както желаете. — Ростън нареди да извикат радиста.

Годън чинно остана да стои на прага.

— Сър?

— Мистър Лайтоулдър има няколко въпроса към вас.

— Кажете, мистър Годън... Сър Брус Исми ви е предал няколко радиограми, нали?

— Да, сър.

— За къде бяха те?

— За Ливерпул и Лондон, сър.

— Какво беше съдържанието им?

Годън се загледа във върха на обувките си.

— Съжалявам, сър, моите инструкции...

— Годън, предписанията на дружеството „Маркони“ в случая ни най-малко не ни интересуват — изръмжа Ростън. — Докладвайте, но по-живо!

— Сър Брус събщи на близките си в Лондон, че е жив и здрав.

— Не ви ли забраних да изпращате подобни радиограми?

— Наистина, сър, но смятах, че в случая се касае за изключение.

— А втората радиограма? — попита Лайтоулдър.

— За компанията Уайт-Стар-Лайн. Съдържанието не ми е известно. Текстът беше шифрован, както и този, който се получи тази сутрин за сър Брус.

Капитанът размени поглед с Лайтоулдър, който каза:

— Благодаря, това е достатъчно.

Годън напусна каютата.

За миг настъпи тишина. Ростън се надигна.

— Да, имате ли други желания, мистър Лайтоулдър?

— Не, сър. Искам само да ви благодаря за всичко от името на спасените и от името на компанията.

— Това би могъл да направи и сър Брус — подхвърли злъчно Ростън.

Лайтоулдър се отправи към един от салоните, в който го очакваха главният инженер Бел и офицерите Лоу и Питман.

— Добро утро, джентълмени! Надявам се, че сте възстановили силите си.

— Възстановили силите си! — Бел се разхождаше раздразнен, както винаги, напред, назад. Лявата му ръка беше превързана. Когато се спасяваше през тунела, я нарани. — Какво ще правите, Лайтоулдър? Ще отидете ли при Исми? В състояние съм да удуша този тип. Такова нахалство! Вика ни при себе си, като че ли има право да ни дава нареждания!

Лайтоулдър се усмихна подигравателно.

— Той все пак е ваш генерален директор, драги Бел, и може да прави с вас, каквото си иска. Не си ли спомняте. Това са ваши думи. Казахте ги на Мърдок. Но можете да бъдете спокоен, аз няма да отида при Исми.

— Аз също! — се горещеше Бел. — Този мръсник... този... Заврял се като паяк в каютата си и дава нареждания, като че ли нищо не се е случило!

— Моля ви, Бел! — предупреди Лайтоулдър. — Не забравяйте, че Исми вече се постара да изпрати радиограми. Първо съобщи на близките си, че е жив и здрав.

— Браво! Деловите мъже мислят първо за себе си!

— Той естествено веднага е подкупил маркониста — подхвърли Питман.

— Срам ме беше за него пред Ростън. Но по-нататък: той е разменил радиограми и с параходството — шифровани радиограми!

— Невероятно нахалство! Кой знае какво крои пак. Ще видите, той съвсем елегантно ще се измъкне от аферата!

— Изглежда, че наистина подготвя нещо и сигурно знае вече повече от нас.

— Добре, аз ще отида с Питман при него — каза Лоу. — Поне ще разберем накъде духа вятърът.

Бел ядосано се изсмя.

— Той е в състояние да ви обещае какво ли не, само за да си държите устата.

— Е, и? — Питман намръщи чело. — Искате да кажете, че ние...

— Нищо не искам да кажа!

Лайтоулдър размисляше.

— Предложението на Лоу е разумно.

— Все ми е едно — изръмжа Бел и им обърна гръб.

Лоу и Питман се явиха пред Исми.

— Само вие двамата? — попита невъздържано Исми. — Доколкото ми е известно, между спасените се намират четирима офицери.

— Да, наистина, четирима от тридесет и двама — отвърна натъртено Лоу.

Исми долови укора в думите на Лоу и го стрелна гневно с очи. Той все още носеше черните панталони и лачените обувки. Беше сменил фрака със сако, взето на заем. Нямаше вид на човек, който е изживял някаква трагедия. Изглеждаше свеж и отпочинал. На масата се виждаха остатъците от богата закуска.

— Навярно Лайтоулдър си въобразява, че може да не се подчинява на заповедите ми — започна той заядливо.

— Мистър Лайтоулдър е много зает. Той се грижи за корабокрушенците. Смятам, че нямате нищо против — започна Питман. — А що се отнася до мистър Бел...

Лоу ръгна Питман с лакътя си в ребрата.

— Какво желаете, сър? — попита Лоу с леден глас.

С театрален жест Исми се хвана за челото.

— Нервите ми са окончателно разстроени! — Той взе някакво хапче, сдъвка го бавно и изпи на малки глътки чаша вода.

— Джентълмени, информираха ме, че от Вашингтон са наредили веднага след пристигането ни да започне следствие. Случаят естествено трябва да бъде разгледан от британския съд. Но американският сенат е предявил претенции за предварително

следствие, тъй като при катастрофата са загинали редица известни граждани на САЩ. Правителството на негово величество не е било в състояние да отхвърли това искане. Сенаторът Смит е натоварен да състави следствената комисия.

— Ние ще дадем показания, които отговарят само на истината — отбеляза Лоу.

— Какво искате да кажете с това? — Исми имаше лоши предчувствия.

— Това, което казах, сър Брус?

— Но, разбира се. Извинете ме за моята разсеяност. Трябва да се обмислят толкова неща. Вашите показания ще бъдат от голямо значение. Не забравяйте, че ще застанете пред чуждите съдии като британски офицери. Необходимо е преди всичко едномислие!

Трябва да запазим честта си. „Титаник“ стана жертва на извънземни сили. Съдбата ни нанесе съкрушителен удар, независимо от нашите изчисления и предпазни мерки. Кой би се осмелил да хвърли първия камък срещу вас? За никаква вина не може и да се говори. Смятам, че това е единствената тактика, която трябва да следваме по време на следствието. Моля, поговорете за това с мистър Лайтоулдър и мистър Бел.

— Няма да е така просто — отговори скептично Лоу и намигна на Питман.

— Зная, че мистър Лайтоулдър е твърде своенравен. Но смятам, че по време на следствието не трябва да се ръководим от личните съображения и предварително изграденото мнение. Кажете му това. Немците и американците само чакат да си покажем слабите страни. — Исми се изпъчи пред двамата офицери. — Компанията Уайт-Стар и цяла Англия, очакват от вас изрядна дисциплина и достойно поведение! Този, който последва съвета ми, никога няма да съжاليا за това. Благодаря ви, джентълмени.

В четвъртък вечерта „Карпатия“ мина край Сънди Хук. Санитарните части бързо уредиха формалностите. След това корабът заплава срещу течението на реката, теглен от влекач.

Като че ли цяла Америка беше дошла да посрещне „Карпатия“. Двата бряга на реката бяха заети от хиляди хора. Те развълнувано и

безмълвно следяха кораба, който влачеше след себе си няколко спасителни лодки.

На откритите палуби на „Карпатия“ пътниците стояха, притиснати един до друг. Те се взираха в морето от светлини на големия град.

Мадам Пасера се беше изправила до перилата. Под одеялото на едри карета, което закриваше голите ѝ рамене, проблясваше златното ламе на раздраната вечерна рокля.

— Мечтаех за тържествено посрещане в Ню Йорк — прошепна Пасера.

— Отърсете се от тези мрачни мисли, Лиа — каза Стюърт Фейрти. — Те само ви вредят, вие имате неповторими шансове. Вие ще станете царицата на Бродуей. Най-малко за две години. Гарантирам ви това!

— Аз не мога да излизам вече на сцената, Стюърт, наистина не мога!

— Лиа, имайте доверие в мен. Единствено аз съм подходящият импресарио за вас! Че какво представляваше този смешен Ричи? Аз ще се погрижа за вашата популярност. Сензацията е сигурна. Още утре сутринта вашата снимка ще се появи на първите страници на вестниците. Ще ви покажем такава, каквато сте сега. Отлична идея, нали?

— Престанете!

— В бар „Атлантик“ не бяхте толкова дребнава, Лиа.

Барка се оглеждаше полууучудено, полускептично.

— Това значи е обетованата страна. Фасадата не е лоша. А статуята на свободата — колосална!

— Да, американците много се занимават с понятието свобода — забеляза Конър. — И на вас няма да ви се размине. Между впрочем, тази „свобода“ тук янките получиха от един французин.

— Какво стана всъщност с художника от Франция?

— Мистър Домергу ли? Да... Лекарят каза, че трябва да постъпи в клиника за душевноболни.

Присъедини се и Фиорели.

— Е, Вит? — Той посочи към Манхатан. — Грандиозно, нали?

— Да, да, сладкарино. Боя се само, че едва ли чакат сладките ти.

— О, аз ще започна с долара, който получих от бедния мистър Саливън. Ще видиш, amico mio, че с него бързо ще натрупам много доларчета.

— Ще се радвам за теб. — Барка се обърна към Конър. — Веднага ли се връщате в Лондон, мистър?

— Да, изпълних задачата си.

— Казахте, че сте служител.

— Да.

— Какъв служител?

Конър се усмихна.

— Отгатнете!

— Служител на кораб като „Титаник“? Данъчна хрътка, нали?

— Хрътка, да. Но не от данъчните власти.

— А от кои?

— Скотланд ярд.

— Олеле!

От мостика капитан Ростън наблюдаваше маневрите на влекача. До него стоеше Лайтоулдър.

— Днес най-сетне ще се наспя като хората — каза Ростън. — Вие, Лайтоулдър, навярно също? Предстои ви доста работа. Следствие на морския съд. Бррр... неприятна работа.

— И това ще мине, а тогава...

— Какво тогава?

— Тогава ще подам оставката си в компанията Уайт-Стар.

— Човек като вас навсякъде ще намери работа. Или имате намерение въобще да се откажете от корабоплаването? Да се ожените и така нататък?

— Не е необходимо човек да се откаже от едното, за да направи другото.

Ростън отмести шапката си към тила.

— Бога ми! Начинът, по който изнесохте мис Флин от лодката, веднага ми направи впечатление.

Лайтоулдър мълчеше. Светлините на Ню Йорк се отразяваха в очите му.

СЛЕДСТВИЕТО

Три дни след пристигането на „Карпатия“ американската комисия на сенаторите започна следствието. Заседанията се водеха в хотел „Астория“.

Още в ранните утринни часове на 21 април пред хотела се събра голяма тълпа. Зданието беше обкръжено от кордон полицаи, които контролираха всички входове.

Вълнението на тълпата растеше с приближаването на определения час за започване на заседанието. Чуха се възмутени викове „Долу!“, отправени към компанията Уайт-Стар. В края на краищата, за да се обуздаят масите, се наложи намесата на конна полиция.

Макар че достъп до заседателната зала имаха само хора, снабдени със специални пропуски, тя се напълни за миг. Присъствуваха дописници от всички големи американски вестници, както и от чуждестранната преса.

Следствената комисия влезе в залата точно навреме. Тя се състоеше от сенатора Смит, в качеството на председател, и шестима заседатели. Сенаторът Смит се изкашля.

— Въз основа на решението на сената и в съгласие с британското правителство, съставената от мен и положилата клетва комисия се събра, за да установи причините, които доведоха до катастрофата на кораба „Титаник“. За свидетели са призовани следните лица: Сър Брус Исми, президент на компанията Уайт-Стар-Лайн; освен това бившите членове на екипажа — Лайтоулдър, Бел, Лоу и Питман. Комисията си запазва правото по време на следствието да призовава и разпитва и други свидетели. Присъствуват ли изброените лица?

— Всички свидетели, с изключение на сър Брус Исми, се намират в залата — отговори Лайтоулдър.

— Сър Брус не се чувства добре. Той ми възложи да го представявам на следствието. — Един господин излезе напред и връчи на сенатора писмо. — Ето пълномощията ми!

— Колко навременно разболяване, интересно! — се чу гневен глас от публиката.

Председателят почука на масата.

— Трябва да напомня на присъстващите, че възгласи не се разрешават! — Той хвърли поглед върху писмото и попита: — Вие ли сте Джонатан Браун, директор на тукашното представителство на Уайт-Стар-Лайн?

— Да, сър.

— Добре, заемете свидетелското си място. Надявам се, че сър Брус ще оздравее скоро и ще се яви тук. Ние не можем да се откажем от показанията му.

— Да се надяваме, сър.

— Към делото трябва да се направят следните пояснения — продължи сенаторът Смит. — Бързоходният кораб „Титаник“, собственост на компанията Уайт-Стар-Лайн, Ливерпул, замина на 10 април т.г. от Саутхемптън за Ню-Йорк. Капитан на кораба беше сър Джон Едуард Смит. Корабът потъна на 15 април т.г. към два и половина часа през нощта на около триста мили южно от Нюфаундленд, вследствие колизия с ледена планина. Според сведенията, с които разполагаме, по време на катастрофата са загинали или починали от последствията ѝ осемстотин осемдесет и девет пътници и шестстотин деветдесет и трима членове на екипажа, или общо хиляда петстотин осемдесет и двама души!

Всички станаха на крака. Няколко секунди цареше пълна тишина.

Сенаторът Смит продължи:

— Това ужасно по размера си, единствено до днес число на жертвите при корабокрушения в мирно време, вероятно би било още по-голямо, ако корабът „Карпатия“, собственост на компанията Кунард, не беше успял да спаси седемстотин души. Незабавно след приемането на сигнала SOS корабът „Карпатия“ се отправил към мястото на произшествието. С осемнадесет мили в час, скорост, която далеч надхвърля нормалния капацитет на неговите машини, корабът си пробил път през широк леден пояс. От името на комисията изказвам на капитан Ростън, неговия екипаж, а също и на пътниците на „Карпатия“ нашите благодарности за тяхната саможертвеност и безкористна помощ.

— Мистър Браун, бихте ли излезли напред. Умолявам другите свидетели да напуснат залата. Ще бъдат извикани поименно.

След като вратата на залата се затвори след излезлите свидетели, Смит започна да задава въпроси.

— Мистър Браун, вие сте британски поданик, нали?

— Да, сър.

— Искам да ви напомня, че вероятно ще трябва да се закълнете за правдоподобността на показанията си пред съответната инстанция във вашата родина.

— Разбира се, сър.

— Като представител на компанията в Ню Йорк постоянно ли пребивавате в САЩ или пътувате често за Европа?

— Участвам в най-важните заседания на компанията.

— В такъв случай вероятно сте запознат и с — нека го наречем — акцията „Титаник“?

— Напълно, сър.

— Добре. Корабът „Титаник“ трябваше да спечели Синята лента, нали?

— Не, сър. За това никога не ставаше дума.

— Но пресата гъмжеше от подобни твърдения. Всеки очакваше, че „Титаник“ ще стане най-бързият кораб в северната част на Атлантика.

— Сър, известно е, че репортьорите преувеличават.

Откъм масата, заета от журналистите, се чу заплашително ръмжене.

— Според мен — каза Смит, — дори и най-богато надареният с фантазия журналист се нуждае за своите репортажи от някакво основание.

— Безспорно, сър. Първоначално съществуваха планове, според които „Титаник“ щеше да получи машини с мощност, които биха му осигурили Синята лента. Но... по време на пробното пътуване машините показаха някои недостатъци.

— Каква беше ефективната максимална скорост на кораба?

— Двадесет и пет възела и шест десети.

— И въпреки това компанията не опроверга слуховете, които накараха целия свят да повярва, че „Титаник“ ще бъде най-бързият кораб на земята.

— Реклама, сър, но не само реклама. По северния маршрут „Титаник“ наистина трябваше да осигури най-бързата връзка между Европа и Северна Америка.

— Значи все пак рекорд?

— И да, и не! Не ставаше дума за рекорд по бързина.

— Известихте ли пътниците за евентуалните опасности, които крие подобно пътуване през пролетта по северния маршрут?

— Беше изтъкнато, че корабът не може да потъне.

В залата екна възмутен смях.

— Моля за тишина — предупреди Смит.

Капитан Трилби, един от заседателите, попита свидетеля:

— Като се има предвид времетраенето на самото пътуване, без престоите, то „Титаник“ е пътувал до мястото на катастрофата със средно двадесет и три възела и седем десети в час. Известно ли ви е това?

— Да, сър. Това доказва, че „Титаник“ не е гонил рекорд.

— Не съвсем, мистър Браун. Средната скорост се движи около максималната граница. И наистина, на единадесети април, в три часа и четиридесет минути сутринта корабът е минал край Бишъп Рок с най-малко двадесет и шест възела в час!

— По този въпрос не мога да ви кажа нищо, сър.

Сенаторът се обърна към заседателите:

— Имате ли още въпроси към свидетеля?

— Не.

— Благодаря ви, мистър Браун, можете да си отидете. Да влезе мистър Лайтоулдър, моля!

Лайтоулдър влезе.

— Вие бяхте втори офицер на борда на „Титаник“?

— Да, сър.

— На „Титаник“... искам да кажа сред екипажа, а особено сред ръководството, ставаше ли дума, че корабът трябва да постигне рекорд.

— Разбира се. Това приличаше дори на масова психоза. На кораба имаше офицери, които бяха готови да пренебрегнат всякакви мореплавателски принципи, само за да постигнат световен рекорд, макар и с риск да погубят кораба и живота си.

— Капитан Смит влизаше ли в това число?

— Не в толкова подчертана форма. Той беше опитен и разумен капитан.

— И въпреки това той е разрешил да се пътува с пълна пара, дори когато е станало опасно.

— В събота през нощта минахме на половин скорост.

— Това стана, когато попаднахте в пояса от мъгли около Нюфаундленд — отбеляза заседателят Уебстър.

— Да, сър.

— Но мъглата не се разпръсна. Какво стана в неделя?

— Малко след първата вахта капитан Смит нареди да продължим с пълна пара. Други нареждания не последваха.

— При съществуващите обстоятелства вие бихте ли дали подобно нареждане?

— Не.

— В такъв случай какво според вас е накарало капитан Смит да постъпи именно така? Вие сам го нарекохте разумен мореплавател!

— За мен няма друго обяснение освен това, че отново е бил притиснат от сър Брус Исми. — Лайтоулдър се изправи още повече и каза с твърд глас: — Сър Брус Исми играеше ролята на зъл дух на кораба. Той всъщност е виновникът.

В залата настъпи хаос.

— Значи затова се крие! Да дойде Исми! Обесете го!

Фоторепортери се втурнаха напред и насочиха фотоапаратите си към Лайтоулдър.

Звънецът на председателя едва се чуваше.

— Ще наредя да опразнят залата! — извика сенаторът.

Когато отново се въздвори ред, Смит каза със строг глас:

— Свидетелю Лайтоулдър, вие току-що отправихте тежки обвинения срещу президента на Уайт-Стар-Лайн. Имате ли доказателства за това?

— Сър Брус е обещал на целия екипаж премии за всеки спечелен час.

— Лично той?

— Не, чрез капитана.

— Изричал ли е някакви обещания пред вас лично?

— Не.

— Благодаря ви!

Извикаха Бел.

— Можат ли да спасите дневника на машинното отделение?

— Не, аз напуснах последен отделението. Водата се беше изкачила вече до гърдите ми.

— Ще се наложи да се закълнете след това в истинността на показанията си!

— Зная това.

— Под пълна пара ли се намираха машините през цялото пътуване?

— Да, с изключение на нощта срещу неделя.

— Пред Бишъп Рок корабът надхвърли максималната скорост, вие ли наредихте това?

Бел ококори очи.

— Аз ли? Няма подобно нещо! Беше наредено от втория инженер. Когато разбрах за това безобразие, веднага вдигнах тревога пред капитана. И втори път подобно нещо не се случи.

— Вторият инженер намира ли се между живите?

— Не.

— Кой според вас го е подвел към това нарушение на сигурността?

— Исми, разбира се!

— Инженерът направи ли подобно изявление?

— Не, но Исми се опита да направи същото с мен. Той ме уговаряше да вдигна налягането над горната граница и да пренаглася клапаните. Не било чак толкова фатално, по-важно било да се осигури рекордът.

— Какво отговорихте вие?

— Казах му да се пръждосва по дяволите.

Публиката се смееше и ръкопляскаше.

— Присъствували ли сте, когато сър Брус е искал от капитана или някой друг от членовете на екипажа да изтръгнат от кораба максимално възможното, дори в разрез с предпазните мерки?

— Не.

— Благодаря ви, това е достатъчно.

Лайтоулдър напусна хотела заедно с Бети, която беше присъствувала на първото заседание. Той беше мълчалив, разочарован.

— Какво ви е? — попита тя загрижено. — Би трябвало да сте доволен от първото заседание.

— Не ми се нрави председателят. Той прекъсна разпита, когато започнах да разобличавам Исми. Казах ви вече Бети: ще се опитат да стоварят цялата вина върху капитан Смит. Исми трябва да излезе чист. Сенаторът също е корабостроител.

— Лайтоулдър, но с вашето примирение вие ми отнемате желанието да живея.

— Не, Бети. Нямам подобно желание. — Той се усмихна. — Не ми е идвало на ум, че и вие ще трябва да ме утешавате някой ден. Да оставим миналото.

— То все ще хвърля сянка — отвърна тихо тя.

— Но то никога не бива да застане между нас.

Тя наведе глава в знак на съгласие.

Започна вторият ден от следствието. Пред хотел „Астория“ се събра още по-голяма тълпа от предишния ден. Вестниците бяха отделили необичайно много място за показанията на свидетелите. Имаше опасност да започне обществен скандал с невиджани размери и необозрими последствия. Борсите реагираха с рязко спадане на акциите. Целият търговски флот на Англия беше засегнат от кризата.

Исми остана невидим. Казваха, че се намира в къщата на сър Браун и че не я напуснал нито за миг след пристигането си в Ню Йорк.

Този ден започна с разпита на свидетеля Харалд Брайд.

— Какво стана всъщност в неделя през нощта, мистър Брайд? — попита председателят. — Вие бяхте дежурен в радиостанцията, нали?

— Не, трябваше да сменя мистър Филипс едва в полунощ. Но аз отидох по-рано в апаратната, някъде към единадесет, защото ми се стори, че мистър Филипс е много уморен, а освен това имаше извънредно много работа. Той ми предаде няколко радиोगрами от кораби, които ни предупреждаваха, че са видели ледени планини. Между тях беше и радиограмата на френския кораб „Турейн“.

— Какво направихте с тези радиोगрами?

— Занесох ги на мостика.

— Кой беше дежурен?

— Първият офицер мистър Мърдок и мистър Лайтоулдър.

— На кого дадохте радиограмите?

— На мистър Мърдок. Малко преди дванадесет и половина ние получихме още едно предупреждение от кораба „Америка“.

— И тази радиограма ли предадохте на дежурния?

— Не, дадох я на мистър Боксхол, който минаваше в момента. Казах му, че би било най-добре, ако радиограмата бъде връчена на капитана. Той ми отговори, че ще се погрижи за това.

— В състояние ли сте да си спомните съдържанието на радиограмата?

— Да, по смисъл. Корабът „Америка“ беше забелязал две големи ледени планини и то в непосредствена близост до нас.

След като изслушаха показанията на Брайд, отново извикаха Лайтоулдър.

— Били сте дежурен заедно с първия офицер през нощта срещу понеделник, така ли е?

— Да, беше последната вахта.

— Знаете ли, че непрестанно са пристигали предупреждения за забелязани ледени планини?

— Да, мистър Мърдок ми показва радиограмите. Посъветвах го да намали скоростта на кораба, но той не можа да се реши на такава стъпка. Той изпрати на капитана радиограмата на кораба „Турейн“.

— Капитанът взе ли отношение към тази радиограма?

— Според думите на Мърдок, не. Така че ние продължихме пътуването с максимална скорост.

— А какво стана с радиограмата на кораба „Америка“?

— За нея не зная нищо. Когато температурата продължи да се понижава, аз отправих срещу Мърдок силни укори и настойчиво го помолих да намали скоростта. Той не обърна внимание на думите ми. Непосредствено след това стана сблъскването.

Един от заседателите поиска думата.

— Какво е мнението ви за първия офицер?

— Човек трудно би могъл да му направи характеристика. Но за мен той беше способен навигатор.

— Допускате ли, че и той би могъл да се намира под влиянието на сър Брус Исми?

Сенаторът Смит вдигна раздражено ръка.

— Протестирам! Би трябвало да изчакаме с подобни въпроси, докато сър Брус бъде в състояние да се яви пред комисията.

— Добре, аз ще формулирам въпроса си по друг начин. Мистър Лайтоулдър, какво беше отношението на първия офицер към рекордното пътуване, за или против?

— Той беше по природа скептик. Но когато говорих с него в трапезарията, преди да поема дежурството, той ми се стори променен. Останах твърде учуден и на шега го попитах, дали е преминал в лагера на оптимистите.

— Самоубийството на Мърдок е недвусмислено, спонтанно признание на вината му — изтъкна сенаторът Смит.

— Не бих твърдял подобно нещо безрезервно, сър — отвърна Лайтоулдър. — Той, разбира се, е бил наясно, че носи непосредствена вина. Но никога не действуваше прибързано. Аз говорих с него няколко минути преди да сложи край на живота си. Той ни най-малко не беше загубил самообладание. По-скоро приличаше на човек, който съзнателно е залагал на една карта и е загубил играта. И въпреки това никога не е бил лекомислен. Това противоречеше на природата му. Ето защо съм сигурен, че е бил под влиянието на чужда намеса, поради което е действувал така, както никога дотогава.

— Ние нямаме доказателства за това. Аз още веднъж бих искал да се върна на момента, когато беше забелязана мъглата. Кога стана това?

— В събота, рано след обяд.

— Имаше ли възможност да заобиколите зоната на мъглите.

— Разбира се.

— Но това би довело до загуба на време. Какво разстояние би трябвало да изминете, за да заобиколите мъглата?

— Около сто мили. Тогава щяхме да се движим по нормалния маршрут.

— Значи заради тези сто мили капитанът се е отказал от промяната на курса и се е втурнал през глава в мъглата. Това исках да зная.

— Но вечерта той нареди да минем на половин скорост! — извика възмутено Лайтоулдър.

— Мълчете! Да влезе свидетелят Барка.

Неколцина от присъстващите започнаха да ръкопляскат, когато почервенелият от възмущение Лайтоулдър напусна залата. Председателят не обърна никакво внимание на това. Той шумно прелистваше книгата си и след това погледна към Барка.

— Вие сте чех, нали?

— Познахте! От Кладно.

— Разкажете ни за това, което стана в неделя през нощта в междинната палуба.

— Хм, организирахме прощална вечер. Беше много хубаво. Малко след дванадесет часа чухме странен шум. След това се появи мъж, който ни каза да се махаме колкото се може по-бързо. И след това дадоха тревога. Не можете да си представите каква бъркотия настана. Пристигнаха моряци. Казаха ни, че се е случила само малка авария. Но когато нахлуха водните маси, започна неопишуема паника. Бих предпочел да не говоря за това.

— Добре ли си спомняте, че е ставало дума за малка авария?

— Защо не попитате още десетина други.

— В горните палуби е било съобщено, че се касае за учебна тревога.

— Да, известно ми е. Счели са за необходимо да поднесат на благородните господа горчивата истина с чаена лъжичка. Нас, изселниците, не можах да заблудят. Изкараха ни при носа на кораба и ни държах в шах с револверите си, докато тази игра ни омръзна. В края на краищата и ние сме хора, така ли е? Пристигна мистър Лайтоулдър и ни каза, че на първо време при лодките могат да отидат жените и децата. Не трябваше да ни каже това. Ние бяхме разярени. Наложил се да му свия един. Друг изход нямаше.

— Да му свиете?

— Е, да, едно кроше, разбирате ли? И днес още съжалявам за това. Прекрасен човек е този Лайтоулдър, а и не беше виновен за нищо.

— По-нататък!

— След това стреляха по нас...

Барка наведе глава и като че ли забрави всичко около себе си.

— Но продължавайте, човече!

— Какво? Аха... да, тогава се изкачихме при лодките. Горещата здравата ококориха очи, когато им казахме какво всъщност е

станало.

Сенаторът неспокойно се движеше на стола си.

— Значи пътниците не знаеха истината. Ръководството на кораба ги е заблуждавало.

— Ние не знаем това. При нас долу всичко стана много бързо. Но онези от горната палуба не знаеха нищо. Водеха ги за носа. Така беше.

Барка махна с ръка на Лайтоулдър.

— Здравейте, мистър! — Когато забеляза свитите устни на офицера, той допълни: — Не им разрешавайте да ви объркват. Ние от междинната палуба сме с вас.

Председателят незабавно се намеси.

— Никакви частни разговори! Мистър Лайтоулдър, защо след катастрофата беше дадена учебна тревога?

— В първия момент никой от нас не можа да дойде на себе си. Навярно капитанът беше единственият човек, който от самото начало схвана опасността, надвиснала над кораба. Той каза, че ако настъпи паника само един от трима пътници може да се надява на спасение. Затова би било по-разумно пътниците да смятат, че се касае за учебна тревога.

— С това постигнахте само едно, а именно че пътниците въобще не искаха да влязат в лодките. Това е непростима грешка на капитана!

На следващия ден пред комисията се яви сър Брус Исми. Той се вмъкна в хотела през един заден вход.

Сенаторът Смит предложи разпитът на Исми да се води при закрити врата. Но не можа да наложи волята си. Болшинството от заседателите беше против.

Когато в залата се появи Исми, публиката скочи на крака, започна да свирка и да се заканва с юмруци. Председателят не посмя да се намеси. Затова побърза да свърши.

— Сър Брус, тук няколко пъти бяхте обвинен, че с помощта на обещания сте подвели редица членове на екипажа да извършат действия, които противоречат на всички предпазни мерки. Какво ще кажете по тези обвинения?

— Аз обещах премии, в случай че пътуването мине благополучно. Това не е нещо необичайно. Нека ми посочат един от

членовете на екипажа, когото съм подвел да върши непозволени неща.

— Не сте ли наредили на втория инженер да повиши налягането над допустимата граница? — попита Трилби.

— Никога! Това не е моя работа! Аз се намирах на „Титаник“ в качеството на обикновен пътник.

— Не сте ли поискали нещо от главния инженер?

— Изключено!

— Моля за очна ставка! — Капитан Трилби беше категоричен.

Сенаторът със замръзнало лице направи жест да пуснат Бел.

Бел дори не погледна Исми.

— Аз повтарям въпроса си, сър Исми — каза Трилби. — Поискали ли сте от Бел да превиши границата на допустимото налягане и да пренагласи клапаните? Предлагали ли сте на Бел за тази услуга извънредна премия или нещо от този род?

— Дори и на сън не би ми хрумвало подобно нещо.

Бел се нахвърли върху Исми.

— Този човек е мошеник, жалък лъжец! Намесваше се в работите на корабното ръководство, където можеше, и объркваше главите на хората. Всичко само заради този проклет рекорд!

— Имате ли свидетели за това, мистър Бел? — попита небрежно Исми.

— Свидетели? — изкрещя Бел. — Те лежат на морското дъно. На дълбочина три хиляди метра! От тях не се боите вече, нали?

Публиката беснееше. Имаше реална опасност, че ще линчуват Исми. С треперещи ръце сенаторът Смит направи знак. Нахлу полиция и опразни залата.

— Сър Брус, моля ви, не се вълнувайте. Ние гарантираме за вашата безопасност — заяви председателят. — Да продължим следствието. Ставало ли е дума корабът „Титаник“ да постигне нов рекорд?

— Никому не е хрумвала подобна мисъл! Машините на „Титаник“ не отговаряха на изискванията, за да конкурират „Мавритания“.

— Въпреки това, дори при намалена видимост, корабът почти през цялото време е пътувал с максимална скорост — отбеляза Уебстър.

Исми вдигна рамене.

— Джентълмени, не съм бил аз капитан!

— Достатъчно, сър Брус — каза сенаторът. — Благодаря ви, че въпреки болестното ви състояние се явихте пред комисията.

Един криминален инспектор изведе Исми през задната врата. След това председателят нареди да пуснат публиката в залата. Следващият свидетел беше графиня Роутс.

— Милейди, вие се качихте на палубата, когато дадоха учебна тревога, това отговаря ли на истината?

— Аз наистина се качих на палубата, но не изпитах никакво безпокойство. Ние всички бяхме убедени, че се касае за учение. Аз дори нямах сериозни намерения да се кача в лодката, докато сър Брус не започна да ме моли за това, едва ли не на колене. Той дори ми помогна да се кача.

— С други думи вие нямахте представа, че съществува сериозна опасност?

— Ни най-малко. Шокираше ни само грубото държание на моряците.

— Какво смятате би станало, ако пътниците веднага бяха узнали за действителното положение?

— Точно това, което стана после. Хората започнаха взаимно да си прерязват гърлата — не мога да го нарека по друг начин, — за да се настанят в няколкото лодки.

— Защо пък „няколкото“ лодки? — настояваше да узнае Уебстър.

— Защото лодките по начало бяха малко. Това направи впечатление на всички.

— Имате ли още въпроси към графинята?

— Нямам.

— Благодаря ви, милейди.

Графиня Роутс предостави свидетелското място на Марджъри.

— Вие намерихте място в една от спасителните лодки, нали?

— Да, заедно с мама. В лодка №4.

— В лодката имаше ли и жени от междинната палуба? — попита капитан Трилби.

— Да, имаше.

— Как смятате, достатъчни ли бяха спасителните средства — преди всичко лодките?

— Нямахме достатъчно лодки. В противен случай никога не би се стигнало до тези ужасни сцени.

— И вие ли смятахте в началото, че се провежда учение?

— Да, ние останахме в каютата си, мама и аз. Така пожела татко. Но след това той се втурна към нас и каза, че се е случило нещо.

— Мислехте ли, че корабът би могъл да потъне?

— Не, нали непрестанно тръбяха, че „Титаник“ бил най-силният кораб. Едва когато бяхме в лодката, далеч от кораба, видяхме, че той потъва.

— Благодаря ви, мис Саливън. — Сенаторът Смит любезно се усмихна на Марджъри.

— Във връзка с лодките бих желал да задам няколко въпроса на корабния офицер Лоу. Той е призован като свидетел — подчерта Трилби.

— Лоу? — Смит неохотно прегледа списъка на свидетелите. — Добре, но съвсем накратко.

Влезе Лоу. Трилби се обърна към него:

— Мистър Лоу, когато дадохте тревога, вие сте били дежурен при спасителните лодки, нали?

— Така е, сър.

— Имаше ли достатъчно спасителни лодки?

— Не, сър. Ние имахме шестнадесет лодки, където в най-добрия случай биха могли да се настанят хиляда и сто души.

— Това ще рече, около половината от хората, които се намираха на борда.

— Но при сблъскването четири от лодките бяха пробити от късовете лед, които летяха из въздуха. Останаха ни само дванадесет лодки и няколко сала. Спасителни ризи и пояси имаше достатъчно.

— Стигнаха ли лодките, за да натоварите поне децата и жените?

— Не. Освен това трябваше да се браним с оръжие в ръка срещу някои мъже, които опитваха всичко, за да се спасят. Един от първите между тях беше сър Брус Исми. Уж за да помогне на една от дамите, той се промъкна в лодката.

— Имате ли свидетели за това? — изкряска сенаторът злобно.

— Мога да ви посоча няколко свидетели, сър. Той наистина успя да се измъкне с последната лодка. Боцманът, който отговаряше за

лодката, може да се закълне, че наистина беше така. Искате ли да го чуете. Той се намира в залата.

— Отказваме се. Времето напредва. Благодаря ви, мистър Лоу... Остава да потърсим отговор на въпроса, защо корабът „Карпатия“ не изпрати никакви сведения за спасителната акция и за резултатите от нея. Това даде повод за най-различни слухове. Никой не знаеше истината за съдбата на „Титаник“. Пристигна само една-единствена радиограма от кораба „Калифорния“, но компанията Уайт-Стар-Лайн предпочете да премълчи за нея. Затова поканихме като свидетели капитан Ростън, радиста Годън и мистър Алкот, представител на английското дружество „Маркони“. Смятам, че не е необходимо да разпитваме свидетелите поотделно. Така ще спестим доста време.

Заседателите не протестираха. Тримата бяха поканени да влязат в залата. Появата на Ростън предизвика ръкопляскания.

Най-напред сенаторът се обърна към Годън.

— Капитан Ростън ви е предал радиограми, които се отнасяха до корабокрушението на „Титаник“ и броя на спасените. Вие изпратихте ли тези радиограми?

— Да, сър, незабавно.

— Но тези радиограми не стигнаха до никого.

Годън само вдигна рамене.

Заседателят Айвз попита:

— Радиостанцията ви беше ли в ред?

— Да, сър.

— Слушайте, не се опитвайте да ме убеждавате, че радиосигнали, изпратени с изправна апаратура, просто могат да изчезнат зад облаците! Има само две възможности: или вашият предавател е бил повреден, или не сте изпратили радиограмите. — Мистър Айвз погледна към председателя на дружеството „Маркони.“ — Какво ще ни кажете вие за това, мистър Алкот?

— За мен това е загадка.

— Хм, изглежда, че във вашето дружество има и други неясни положения — каза остро Айвз. — Може би ще ми разясните още една загадка, на която попаднах съвсем случайно. Датският кораб „Бирма“ се е намирал съвсем близо до мястото на катастрофата, когато „Карпатия“ тъкмо спасявал корабокрушенците. От кораба „Бирма“ са изпратили следната радиограма: Какво става с „Титаник“? Трябва ли

ви помощ?... А „Карпатия“ отговорил: Използвате ли системата на Маркони? Ако не, не мога да ви дам сведения.

Мистър Алкот се опита да се измъкне.

— Трябва да ни разберете, сър. Ние все пак сме търговско предприятие.

— Струва ми се, че прекалявате със сделките си. Вие значи признавате, че назначените във вашето дружество радисти са получили подобни инструкции?

— Да, сър.

— Мистър Годън. Имало ли е такава размяна на радиограми между вашия кораб и „Бирма“?

— Да, сър.

— А известно ли ви е, че подобни нареждания се отнасят само до частни радиограми и че във всички останали случаи трябва да изпълнявате нарежданията на капитана си?

— Известно ми е, сър.

— Проклятие, Годън, ще ви строша всички кокали, ако най-сетне не си отворите устата! — Ростън беснееше. — Та вие разигравате някаква нагласена комедия!

— Такова впечатление имам и аз — каза Айвз.

Сенаторът Смит предупреди Ростън:

— Мистър Ростън, напомням ви, че не бива да заплашвате свидетеля.

Очите на Годън изразяваха безпокойство. Погледите на всички бяха насочени към него.

— Щом настоявате, добре! — каза той. — Сър Брус ми даде шифрован текст за Ливерпул. Скоро след това получих от нашата централа изрично указание до второ нареждане да задържам всички сведения за „Титаник“. То се получи в сряда, един ден преди пристигането ни в Ню Йорк.

— Това е и отговорът на голямата загадка — отбеляза Айвз саркастично. — Сър Брус е използвал влиянието си върху дружеството „Маркони“, за да спечели достатъчно време и да предприеме необходимите контрамерки във връзка с предполагаемото спадане на акциите на компанията Уайт-Стар-Лайн. Задоволил се е в продължение на два дни да държи „Титаник“ в неизвестност. Гениален финансов гешефт!

— Заседанието е закрито! — извика сенаторът Смит. А това наистина беше най-разумното, което можеше да предприеме, тъй като напрежението в залата растеше непрекъснато и можеше да се очаква най-лошото.

Комисията се оттегли в едно изолирано помещение.

Смит запрати папката с документите на масата.

— За мен това беше достатъчно! Преустановявам следствието. Нека англичаните се измъкнат от тази проклета афера, ако могат. Ужасни безобразия.

— Не се вълнувайте, сенаторе! Ако внимателно разгледаме фактите, ще видим, че и у нас не е много по-добре — отбеляза Уебстър.

— Айвз, не трябваше да излагате Исми по такъв начин! — възмущаваше се сенаторът. — Кой знае какви последствия ще има тази история. На края не е изключено потърпевшите да бъдем ние.

— Това е най-голямата ви грижа, нали? — Айвз злъчно се изсмя.

— От сега нататък не желая да се занимавам с тази история! — заяви категорично Трилби.

Другите заседатели се присъединиха към неговото мнение.

— Преустановяваме следствието!

Това решение беше изпълнено.

ПОСЛЕДСТВИЯТА

Няколко седмици по-късно в Лондон откри заседанието си извънредната комисия под председателството на лорд Мърси. Тя приключи работата бързо, без да вдига шум. След това произнесе присъдата: „Капитан Едуард Смит, офицер от компанията Уайт-Стар-Лайн, се признава за виновен“.

Осъден беше и радистът Годън за неизпълнение на служебния си дълг.

Остра забележка беше отправена на дружеството „Маркони“.

А сър Брус Исми получи само строго предупреждение.

Пред къщата до парка Сент-Джеймс в Лондон спря карета. От нея слезе елегантен господин. Веднага го приеха и заведоха на горния етаж.

Прислужникът посочи към отворената врата и каза:

— Негово превъзходителство ви кани да влезете!

Елегантният посетител с прошарена коса бързо влезе в кабинета.

Негово превъзходителство дори не го погледна. След няколко секунди посочи с небрежен жест едно кресло и каза:

— Сър Брус, тази история с „Титаник“ ни донесе само неприятности. Да не говорим за материалните загуби. Негово величество е крайно недоволен!

— Желаех само доброто — отговори Исми раздражено.

— Възможно е. — Негово превъзходителство взе папката с материалите за случая „Титаник“ и започна да я прелиства. — Но всичко е било нескопосно скроено. Всичко! Нескопосно, непредпазливо и прибързано! Това започна още с рекламата. Тя беше прекалено гръмка, задължаваща.

Исми гледаше полираните нокти на пръстите си.

— Кой можеше да предположи, че...

— Следствието пред американския комитет ни нанесе по-големи щети, отколкото ползата, която бихме извлекли при един евентуален

успех!

— Светът забравя толкова бързо!

— По странен начин се справяте с някои неща. Веднъж изказах подобна мисъл пред вас. Но в случая...

— Имате право. Ударът е тежък за мен. За в бъдеще не ми остава нищо друго, освен повече да разчитам на вашата помощ, ваше превъзходителство. В края на краищата ние все пак имаме общи интереси.

Негово превъзходителство гледаше през отворения прозорец към стария парк. Пролетта беше пристигнала в Лондон. Дърветата бяха напъпили, а в клоните весело чуруликаха птици.

— Исми, вие играхте смело, заложихте много и загубихте много. А играчи, които губят, не са подходящи партньори за нас! — След тези думи негово превъзходителство затвори шумно папката.

Исми пребледня. Известно време той се взираше в портрета на негово величество, който висеше над камината, поставен в тежка златна рамка. След това измърмори:

— Разбирам!

Негово превъзходителство кимна с глава за поздрав и взе нова папка. Тя съдържаше материали за построяването на нов военноморски флот.

Исми стана, почака няколко секунди прав, и след като не го удостоиха повече с внимание, се поклони и напусна кабинета.

Над каменните пропасти на Лондон се извисяваше светъл купол. Той сияеше в най-различни багри и сякаш докосваше небето. Пламъкът на уличните фенери потрепваше от топлия полъх на бриза. Някъде във висините над шумния град заглъхваха ударите от камбаната на достопочтения стар Биг Бен.

ПОСЛЕСЛОВ

Романът е изграден върху фактически материал. Всички подробности, свързани с пътуването и гибелта на кораба „Титаник“, както например пожарът в бункера или недостатъчният брой спасителни лодки и липсата на червени ракети, отговарят на истината. Същото се отнася и до ролята на корабите „Карпатия“ и „Калифорния“ по време на спасителната акция до следствието на американската комисия. Образите на сър Брус Исми, капитан Смит, Мърдок и на радиста Филипс са изградени, доколкото е възможно, по точни данни за тяхната роля и поведение. При Брайд, Лайтоулдър и Боксхол е запазена само автентичността на имената. Действието около лорд Хаксли е плод на творческо въображение.

Берлин, септември 1964

Г. Крупкат

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.